

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
י"א ניסן
- שנת הקו"ף טי"ת -

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

י"א ניסן
שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים לבריאה
שישים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א

KOVETZ
YUD-ALEF NISSAN
SHNAS HAKUF THEIS

Published and Copyrighted by

Vaad L`hafotzas Sichos

788 Eastern Parkway, Brooklyn, New York 11213

Tel: (718) 774-7200 ● Fax: (718) 774-7494

5770 ● 2010

Printed in the HOLY LAND

בס"ד.

פתח דבר

לכבוד יום הבהיר, יום עשתי עשר לחודש ניסן - חודש הגאולה - נשיא לבני אשר², אשר "הוא יתן מעדני מלך"³,

יום הולדת הק"ח והתחלת שנת הק"ט של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, מהרה יגלה אמן כן יהי רצון,

בו מתחילים לומר מזמור ק"ט בתהלים, על פי תקנת הבעש"ט לומר מזמור תהלים המתאים למנין שנותיו⁴,

הננו מוציאים לאור קובץ הכולל: מזמור ק"ט עם מפרשים⁵ (כפי שנדפס בספר "יהל אור"), עם ליקוט ביאורי רבותינו נשיאנו⁶ על פסוקי מזמור זה.

ויה"ר שנוכה תיכף ומיד ממש לביטול ופריצת גדרי הגלות, ובעיני בשר נראה בקיום נבואתו העיקרית של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, נביא דורנו - בשורת הגאולה "בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם" - "הנה זה משיח בא" "לאלתר לגאולה", ו"מלך ביופיו תחזינה עיניך" בהתגלות מלכותו לעין כל תיכף ומיד ממש.

מערכת „אוצר החסידים"

ימות המשיח⁸ י"א ניסן ה'תש"ע
ברוקלין, נ.י.

(1) שמור פט"ו, יא.

(2) לשון הכתוב - נשא ז, עב.

(3) לשון הכתוב - ויחי מט, כ. וראה לקוטי לוי יצחק אגרות-קודש ע' שכד-ה. ע' תיט.

(4) מכתב כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ - נדפס ב"קובץ מכתבים" לתהלים ע' 214. אגרות-קודש שלו ח"י ע' נג. וש"נ.

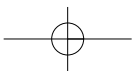
(5) לתועלת הרבים, נוסף על הצילום מהקאפיטל כפי שהוא מופיע ב"יהל אור", העתקנו מחדש את המפרשים על הקאפיטל, והוספנו עליהם את פירוש הרד"ק והמלבי"ם.

(6) רשימת הספרים והמקומות (העיקריים) שמהם לוקטו ביאורים אלו: כתר שם טוב. לקוטי אמרים ואור תורה לה"מ. תניא, תורה אור ולקוטי תורה. מאמרי אדה"ז. תורת חיים, אמרי בינה, פירוש המלות שערי תשובה - לאדמו"ר האמצעי. מאמרי אדהאמ"צ. ביאורי הוהר, אור התורה - להצ"צ. מאמרי אדמו"ר מהר"ש. מאמרי אדמו"ר מהורש"ב. מאמרי אדמו"ר מהוריי"צ. לקוטי לוי יצחק. שיחות ואגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א. וכמובן - מכתבי האריז"ל.

לפעמים נכפל אותו פירוש בפסוקי המזמור בכמה דרושי ורשימות רבותינו נשיאנו, אבל מכיון שכל נשיא הוסיף ביאור ופירש הענין בסגנונו המיוחד - העתקנו בכ"מ גם פירושים הדומים (ומיוסדים) זה לזה. חלק מביאורי הפסוקים המופיעים בספר זה - נכתבו במקור כביאור על אותם פסוקים בפרקים אחרים בתהלים.

(7) ראה סה"ש תנש"א ח"ב ע' 792

(8) ע"פ מענה מ"א ניסן תנש"א, וראה סה"ש ה'תשנ"ב ח"א ע' 173: "בימינו אלה - ימות המשיח - שבהם נמצאים עכשיו".

V

מפתח

1. תהלים מזמור קט

ביאורי רבותינו נשיאינו על מזמור קט

כללות הפרק

כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א

7. א. שיחת י"ב י"ג תמוז תשמ"ח

ק"ט, א - למנצח לדוד מזמור אלקי תהלתי אל תחרש.

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

11. ב. ביאורי הזהר ויצא ע' תרפט

21. ג. אור התורה בראשית ח"ב ע' 702

21. ד. אוה"ת ויקרא הוספות ע' רמח ואילך

31. ה. אור התורה להצ"צ נ"ך ח"ב ע' תתקצה

14. ו. אוה"ת סידור (תפלה) ע' סח ואילך

15. ז. ספר הערכים אות' ז-ת ע' רפז

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

15. ח. לקו"ש ח"ז ע' 217

15. ט. שיחת ער"ה תשמ"ו

כ"ק הרה"ג והרה"ח וכו' המקובל מוהר"ר לוי יצחק

16. י. לקולו"י כרך א ע' קמד ואילך

ק"ט, ג - תחת אהבתי ישטנוני ואני תפלה.

האריז"ל

17. יא. שער הכוונות דרושי ברכת השחר

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

VI

17. פּע"ח שער התפלה הקדמה

הבעש"ט

71. יג. כש"ט סקע"ו

18. יד. כש"ט ששצ"ה

כ"ק אדמו"ר הוקן

19. טו. סידור עם דא"ח ע' 44

19. טז. סידור עם דא"ח ע' 232

19. יז. סידור עם דא"ח ע' 264

20. יח. תו"א מג"א צג, א

20. יט. תו"א מג"א צג, ג

21. כ. לקו"ת ויקרא ב, א ואילך

21. כא. סה"מ אתהלך לאזניא ע' סא

21. כב. סה"מ כתובים ח"ב ע' צ

21. כג. סה"מ כתובים ח"ב ע' צו

22. כד. סה"מ כתובים ח"ב ע' קיא

22. כה. סה"מ נביאים ע' קצג ואילך

22. כו. סה"מ תקס"ד ע' ק

23. כז. סה"מ תקס"ה ע' תקצב

23. כח. סה"מ תקס"ה ע' תקפא

23. כט. סה"מ תקס"ו ע' קמב

24. ל. סה"מ תקס"ז ע' רצט

24. לא. סה"מ תקס"ח ח"א ע' תב ואילך

25. לב. סה"מ תקס"ח ח"א ע' תח

25. לג. סה"מ תקס"ח ח"ב ע' תרכד

כ"ק אדמו"ר האמצעי

26. לד. שערי תשובה פד, ב

26. לה. שערי תשובה קב, ג

26. לו. פירוש המלות לט, ד

26. לז. פירוש המלות מה, א

27. לח. מאמרי אדהאמ"צ שמות ע' שלב

27. לט. מאמרי אדהאמ"צ במדבר ע' א'תרפח

VII

מפתח

- מב. מאמרי אדהאמ"צ דברים ע' תתקלה 27.
 מא. מאמרי אדהאמ"צ נ"ך ע' שיט ואילך 28.
 מב. מאמרי אדהאמ"צ דרושי חתונה ע' תרטו 28.

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

- מב. ביאורי הזוהר ח"א ע' תקסז 29.
 מג. אוה"ת ויחי ע' שפ 29.
 מד. אוה"ת בא ע' ב'תתקנד 30.
 מה. אוה"ת יתרו ע' תשסו 30.
 מו. אוה"ת יתרו ע' אילח 31.
 מז. אוה"ת יתרו ע' ב'תשיט 31.
 מח. אוה"ת יתרו ע' ב'תשכב 31.
 מט. אוה"ת יתרו ע' ג'ז ואילך 32.
 נ. אוה"ת משפטים ע' א'קצה 32.
 נא. אוה"ת משפטים ע' א'רח ואילך 32.
 נב. אוה"ת משפטים ע' ג'לג ואילך 34.
 נג. אוה"ת משפטים ע' א'רלד 34.
 נד. אוה"ת משפטים ע' א'רלח 34.
 נה. אוה"ת משפטים ע' ג'כא ואילך 35.
 נו. אוה"ת תצוה ע' א'תשלח ואילך 35.
 נז. אוה"ת תשא ע' א'תתעב 36.
 נח. אוה"ת ויקהל ע' ב'רוז 36.
 נט. אוה"ת תזריע ע' תקכ"ג ואילך 36.
 ס. אוה"ת במדבר ע' ה ואילך 37.
 סא. אוה"ת במדבר ע' תמח 38.
 סב. אוה"ת במדבר ע' תריד ואילך 38.
 סג. אוה"ת במדבר ע' תתקצה 38.
 סד. אוה"ת במדבר ע' א'רפה 39.
 סה. אוה"ת במדבר ע' א'שיב ואילך 39.
 סו. אוה"ת במדבר ע' א'תח 40.
 סז. אוה"ת נצבים ע' ב'תכא 40.
 סח. אוה"ת שבת שובה ע' א'תעה 41.
 סט. אוה"ת שמואל ב ע' לז 42.
 ע. אוה"ת ישעיה ע' רכח 42.

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

VIII

42. עא. אוה"ת משלי ע' תקמט
 42. עב. אוה"ת משלי ע' תקצג
 43. עג. אוה"ת שה"ש ע' קנב
 43. עד. אוה"ת מארו"ל ברכות ע' יט
 43. עה. אוה"ת ענינים ע' שמו

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

43. עו. סה"מ תרכ"ו ע' שכט
 44. עז. סה"מ תרכ"ז ע' קכו
 44. עח. סהמ תרכ"ז ע' תנ ואילך
 47. עט. סהמ תרכ"ז ע' תנח
 47. פ. סה"מ תרל"ב ח"ב ע' תרח
 47. פא. סה"מ תרל"ג ח"א ע' רע
 48. פב. סה"מ תרל"ג ח"א ע' שז
 48. פג. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' שפג
 49. פד. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' שלב
 49. פה. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' שכט
 49. פו. סה"מ תרל"ד ע' קנדו אילך
 50. פז. סה"מ תרל"ה ח"א ע' קסז
 50. פח. סה"מ תרל"ה ח"א ע' קפט
 50. פט. סה"מ תרל"ה ח"א ע' רא
 51. צ. סה"מ תרל"ה ח"א ע' רג ואילך
 51. צא. סה"מ תרל"ה ע' תפה
 52. צב. סה"מ תרל"ו ח"א ע' קצח ואילך
 52. צג. סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שמ
 52. צד. סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שנא
 52. צה. ד"ה וכל מאמינים תרל"ה
 53. צו. דרושי חתונה - ד"ה ונערים ממשטה
 54. צז. ד"ה בן פורת יוסף תר"ם
 54. צח. ד"ה מצה זו תר"ם ע' 11 ואילך

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

55. צט. קונטרס העבודה ע' 10

IX

מפתח

55.	ק. סה"מ תרנ"ד ע' קכו
55.	קא. סה"מ תרנ"ד ע' רפ
56.	קב. סה"מ תרנ"ד ע' רפב
56.	קג. סה"מ תרנ"ה ע' מו
56.	קד. סה"מ תרנ"ה ע' רכב
56.	קה. סה"מ תרנ"ו ע' שמו
57.	קו. סה"מ תרנ"ז ע' קיג ואילך
58.	קז. סה"מ תרנ"ח ע' קיט ואילך
59.	קח. סה"מ תר"ס ע' מא ואילך
60.	קט. ד"ה מהרה כו' קולה כלה תרס"א
60.	קי. סה"מ תרס"ג ח"א ע' קיח
60.	קיב. סה"מ תרס"ג ח"ב ע' סח
61.	קיג. סה"מ תרס"ד ע' קסד
61.	קיד. סה"מ תרס"ה ע' מג
61.	קיו. סה"מ תרס"ח ע' רסו
62.	קטו. תורת שלום ע' 95
62.	קטז. סה"מ אעת"ר ע' נג
62.	קיז. המשך תער"ב ע' תריח
62.	קיח. המשך תער"ב ע' איתנ ואילך
63.	קיט. סה"מ תרע"ח ע' רג
63.	קכ. סה"מ תרע"ח ע' רכח
64.	קכא. סה"מ תרע"ח ע' רסה
64.	קכב. סה"מ תרע"ט ע' תקצו
64.	קכג. סה"מ תרע"ט ע' קעא
65.	קכד. סה"מ תרע"ט ע' קצג
66.	קכה. סה"מ תרע"ט ע' רלב
65.	קכו. סה"מ תרע"ט ע' רנח
65.	קכז. סה"מ תרע"ט ע' תקלו
66.	קכח. סה"מ תר"פ ע' קלד
67.	קכט. סה"מ תר"פ ע' קנא
67.	קל. סה"מ ליקוט ח"ב ע' רכ
	כ"ק אדמו"ר מהור"י צ
67.	קלא. סה"מ תרפ"ג ע' קלה

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

X

68. קלב. סה"מ תרפ"ה ע' נא
68. קלג. סה"מ תרפ"ה ע' עא
68. קלד. סה"מ תרפ"ו ע' קו
68. קלה. סה"מ תרפ"ו ע' רו
69. קלו. סה"מ תש"י ע' 274
70. קלז. סה"מ ת"ש 26
07. קלח. סה"מ קונטרסים ח"ב ע' תלט

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

70. קלט. לקו"ש ח"ו ע' 229
71. קמ. ד"ה אני לדודי תשט"ו
71. קמא. ד"ה וישלח יעקב תשי"ח
72. קמב. ד"ה זה יתנו תשי"ח
72. קמג. ד"ה אל יפטר תשכ"ב
72. קמד. ד"ה הוא אהרן תש"ל
73. קמה. ד"ה באתי לגני מאמר א' תש"ל
74. קמו. ד"ה אז ישיר תש"ל
74. קמז. ד"ה באתי לגני מאמר הב' תש"ל
76. קמח. שיחת אחש"פ תשכ"ט
76. קמט. שיחת יום בדחה"ש תשד"מ

ק"מ, ז - בהשפטו יצא רשע ותפלתו תהיה לחטאה.

הבעש"ט

76. קנ. כש"ט סק"כ
77. קנא. כש"ט סקנ"ט
77. קנב. כש"ט סרנ"ט

ק"מ, ט - יהיו בניו יתומים ואשתו אלמנה.

הבעש"ט

77. קנא. כש"ט סקנ"ט

XI

מפתח

ק"ט, יא - ינקש נושה לכל אשר לו ויבזו זרים יגיעו.

הבעש"ט

77. קנא. כש"ט סקנ"ט

ק"ט, יז - ויאחב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו.

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

78. קנג. ביאורי הוהר להצ"צ ע' תקעא ואילך

97. קנד. ביאורי הוהר להצ"צ ע' תקעט

79. קנה. אוה"ת להצ"צ עקב ע' תקמה ואילך

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

80. קנו. סה"מ תרל"ח ע' כד ואילך

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

80. קנז. לקוטי שיחות ח"י ע' 40

ק"ט, יח - וילבש קללה כמדו ותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו.

האריז"ל

81. קנת. פע"ח שער יום הכפורים פרק ד

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

81. קנט. אוה"ת בראשית ע' תקמו ואילך

ק"ט, יט - תהי לו כבגד יעטה ולמזח תמיד יחגרה.

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

82. קס. ספר החקירה ע' 194

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

XII

ק"מ, כב - כי עני ואביון אנכי ולבי חלל בקרבי.

האריז"ל

83. קסא. שערי קדושה חלק א שער ג

הרב המגיד

83. קסב. או"ת סר"ג

כ"ק אדמו"ר הזקן

85. קסג. תניא פ"א

85. קסד. תניא פי"ג

86. קסה. תניא אג"ה פ"ז

86. קסו. לקו"ת שלח מג, ד

86. קסז. לקו"ת שה"ש יג, ב

87. קסח. מאמרי אדה"ז אתהלך לאוניא ע' קעג

87. קסט. מאמרי אדה"ז תקס"ו ע' קסו

87. קע. מאמרי אדה"ז תקס"ו ח"א ע' קסח

87. קעא. סה"מ תקס"ז ע' שכא ואילך

88. קעב. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' רי ואילך

88. קעג. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' רפח

88. קעד. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תלו ואילך

88. קעה. מאמרי אדה"ז נביאים ע' קטו

89. קעז. מאמרי אדה"ז נביאים ע' קנז ואילך

89. קעז. מאמרי אדה"ז כתובים ח"ב ע' קכ ואילך

כ"ק אדמו"ר האמצעי

90. קעח. שערי תשובה עג, ג

90. קעט. שערי תשובה פ, ד

90. קפ. שערי תשובה פג, א ואילך

91. קפא. אמרי בינה יז, א

91. קפב. תו"ח משפטים תכא, א ואילך

92. קפג. תו"ח משפטים תלג, א

92. קפד. מאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' סא ואילך

92. קפה. מאמרי אדהאמ"צ שמות ח"א ע' רעג

XIII

מפתח

93. קפו. מאמרי אדהאמ"צ שמות ח"ב ע' תעד
93. קפו. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תקנא
93. קפח. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תקסא
94. קפט. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תשנד
94. קצ. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תשנה
94. קצא. מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ג ע' תתקלו
94. קצב. מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ד ע' איתלח
95. קצג. מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ה ע' איתתסב
95. קצד. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ד ע' א'שעה

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

59. קצה. ספר החקירה דרך אמונה ע' צט
96. קצו. אוה"ת בראשית ע' 1076
96. קצז. אוה"ת תרומה ע' איתעה
96. קצח. אוה"ת ראה ע' תתה
97. קצח. אוה"ת דברים ח"ו ע' ב'תרו
97. קצט. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתיה ואילך
98. ר. אוה"ת שיר השירים ח"א ע' קמב
98. רא. אוה"ת מארו"ל וענינים ע' לד
98. רב. אוה"ת מארו"ל וענינים ע' דש

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

99. רג. סה"מ תרכ"ו ע' רצג
99. רד. סה"מ תרכ"ו ע' קלב

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

100. רה. ספר המאמרים תרנ"א ע' קטו
100. רו. המשך תרס"ו ע' לא
101. רו. המשך תרס"ו ע' קנט ואילך

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

102. רח. ספר המאמרים קונטרסים ח"ב ע' תטז ואילך

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

102. רט. לקוטי שיחות ח"ג ע' 797

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

XIV

103. רי. לקוטי שיחות ח"ד ע' 1310
103. ריא. לקוטי שיחות ח"ז ע' 13
103. ריב. ספה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 423
104. ריג. ד"ה לפיכך נקראו תשט"ז
105. ריד. ד"ה להבין ענין חמשה עשר באב תשל"ו
105. רטו. ד"ה הא לחמא עניא תשל"ט
105. רטז. ד"ה בחודש השלישי תשל"ט
106. ריז. מאמר ד"ה כימי צאתך תשמ"ב
106. ריח. ד"ה שובה ישראל תשד"מ
107. ריט. ד"ה ואברהם זקן תשד"מ
105. רכ. ד"ה וכל בניך תשמ"ה
108. רכא. שיחת ש"פ תצוה תשט"ז
109. רכב. שיחת י"ט כסלו תש"כ
111. רכג. יום ב' דחה"ס תשכ"ו
111. רכד. שיחת ש"פ פקודי תשל"ל
115. רכה. שיחת כ' מנ"א תשל"ה
116. רכו. שיחת בדחה"ש ה'תשמ"מ
117. רכז. שיחת י' שבט תשל"ה
117. רכת. שיחת ו' תשרי תשמ"ב
117. רכט. שיחת ש"פ תשא תשמ"ב
117. רל. שיחת ש"פ שמיני תשמ"ב
118. רלא. שיחת ש"פ בשלח תשמ"ג
119. רלב. הדרן על הרמב"ם ומס' תענית י"א ניסן תשד"מ
119. רלג. שיחת ש"פ נשא תשמ"מ
120. רלד. שיחת ש"פ וישלח תשמ"ה
121. רלה. שיחת י"ט כסלו תשמ"ה
121. רלו. שיחת מוצש"ק פ' מקץ תשמ"ו
121. רלז. שיחת פורים קטן תשמ"ו
121. רלח. שיחת ל"ג בעומר תשמ"ח
122. רלט. שיחת ש"פ נצבים תשמ"ח
122. רמ. שיעורים בספר התניא בלה"ק ע' 1245
123. רמא. רשימת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א

XV

מפתח

ק"ט, כט - ילבשו שמני כלימה ויעטו כמעיל בשתם.

כ"ק אדמו"ר הזקן

123. רמב. לקו"ת מטות פג, ד ואילך

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

124. רמג. אוה"ת מטות ע' אשל ואילך

ק"ט, ל - אודה הי מאד בפיו ובתוך רבים אהללנו.

האריז"ל

124. רמד. עץ הדעת טוב פרשת תבא

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

125. רמה. שיחת י"ב י"ג תמוז תשמ"ח

ק"ט, לא - כי יעמד לימין אביון להושיע משפטי נפשו.

כ"ק אדמו"ר הזקן

127. רמה. תניא פי"ג

127. רמו. תו"א מג"א צו, ד

128. רמו. לקו"ת שלח מט, ב

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

128. רמח. אוה"ת משפטים ע' א'קה

128. רמט. אוה"ת דרושים לשבועות ע' עג

128. רנ. אוה"ת שופטים ע' תתכט

129. רנא. אוה"ת נצבים ע' א'רסח

129. רנב. ד"ה כי ישאלך בנך תרט"ו

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

129. רנג. סה"מ תרכ"ז ע' תסב

129. רנד. ד"ה כי ישאלך בנך תרל"א

XVI

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

129. רנה. סה"מ תרל"ב ח"א ע' רצב .
 130. רנו. סה"מ תרל"ג ח"א ע' רכו .
 130. רנו. סה"מ תרל"ד ע' שמו .
 130. רנה. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' תקיט ואילך .
 131. רנט. ד"ה וחג הקציר תרמ"א .
 131. רס. ד"ה והיה אמונת עתיך תרמ"א .

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

131. רסא. סה"מ המשך תרס"ו ע' קסה ואילך .
 132. רסב. המשך תער"ב ח"ב ע' א'קיג, ואילך .
 132. רסג. סה"מ תרע"ח ע' קכט .

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

133. רסד. סה"מ תרפ"ד ע' קו .
 133. רסה. סה"מ תרפ"ד ע' רו .
 133. רסו. סה"מ תרפ"ז ע' רא .
 133. רסז. סה"מ תרפ"ז ע' רטז .
 134. רסח. אג"ק מאמצע מ"ח תרפ"ב .

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

134. רסט. לקו"ש ח"ב ואתחנן ע' 367 .
 134. ער. שיחת ש"פ צו שבת הגדול תנש"א .
 135. רעא. ד"ה פזר נתן לאביונים תשי"ח .
 135. רעב. ד"ה לא הביט און ביעקב תשכ"א .
 135. רעג. שיחת ש"פ מטו"מ תשי"ב .
 136. ערד. שיחת ש"פ וישב תשי"ז .
 136. ערה. שיחת ש"פ פנחס תשכ"ו .
 136. רעו. שיחת ש"פ בשלח, י"א שבט תשל"ל .
 137. רעז. יחידות לר"י אלטער, כ"ד אייר תשל"ז .
 139. רעח. שיחת יו"ד שבט תש"מ .

קובץ
י"א ניסן
– שנת הקו"ף טי"ת –

מפרשים על המזמור

(א) לְמַנְצָה לְדוֹד מְזֻמּוֹר אֱלֹהֵי תְהַלְתִּי אֵל תְּחַרֵּשׁ :

רש"י: אלהי תהלתי אל תחרש - על כל ישראל נאמר:
מצודות דוד: אלהי תהלתי - אתה אלהי תהלתי שאני מהלל לך בכל עת. אל תחרש - אל תשתוק:

מצודות ציון: תחרש - ענין שתיקה כמו החרש יחרש (במדבר ל):
אבן עזרא: לְמַנְצָה, אלהי תהלתי - טעם אל תחרש כנגד הבא אחריו:
ד"ק: לְמַנְצָה לְדוֹד מְזֻמּוֹר. זה המזמור חברו דוד בברחו מפני שאול, והיו בישראל אנשים שהיו מדברים רע עליו אל שאול. ואמר אלהי תהלתי אל תחרש, כלומר כי בך אני מתהלל, לא כאותם האנשים שהם מתהללים ברעתם, ואלוך אני קורא, שלא תחרש לאשר עושים לי הרשעים.

(ב) כִּי פִי רִשְׁעִי וּפִי מִרְמָה עָלַי פָּתַחוּ דִבְרוּ אֶתִי לְשׁוֹן שִׁקְרָה:

רש"י: כי פי רשעי - עשו:
מצודות דוד: ופי מרמה - פי איש מרמה. עלי פתחו - לדבר עלי סרה. לשון שקר - מראים עצמם כאוהבים לבל אהיה נשמר מהם:
אבן עזרא: כי, ופי מרמה - ופי איש מרמה כמו אל תהי מרי והפה פעול למלת פתחו כאילו כתוב כי רשע ואיש מרמה פתחו פיהם עלי:
ד"ק: כי פי רשעי ופי מרמה, פי איש מרמה, הם פתחו עלי פיהם ברע ודברו אתי, כשאני רואה אותם, לשון שקר, שמראים עצמם שהם אוהבים אותי והבה פיהם ולשונם מרמה ושקר.

(ג) וּדְבַרֵי שְׂנֵאָה סִבְבוּנִי וַיִּלְחַמוּנִי חֲנָם:

מצודות דוד: ודברי שנאה - אבל בלב סבבו אותי בדברי שנאה ולוחמים עמדי בחנם כי לא גמלתי להם רעה מעולם:
אבן עזרא: ודברי - חסר בי"ת וּבְדַבְרֵי כְמוֹ כִּי שֶׁשֶׁת יָמִים אוֹ דֶרֶךְ מִשָּׁל כִּי הַדְּבָרִים סִבְבוּהוּ: וַיִּלְחַמוּנִי - וַיִּלְחַמוּ עִמִּי חֲנָם כְּמוֹ לֹא יְגוֹרֶךְ רַע לֹא יְגוֹר עִמָּךְ רַע:
ד"ק: ודברי שנאה סבבוני, ובדברי שנאה שמדברים עלי לפני שאול, באותם הדברים סבבוני ונלחמו עמי, כי מפבי דבריהם בלחם עמי שאול וסובב עלי ללכדני. וילחמוני חנם, כמו וילחמו עמי חנם, כי אני לא הרעותי להם.

(ד) תַּחַת אַהֲבָתִי יִשְׁטַנּוּנִי וְאֲנִי תַפְלָה:

רש"י: תחת אהבתי - אותך ישטנוני. ואני תפלה - ואני מתפלל אליך תמיד (מצאתי):
מצודות דוד: תחת אהבתי - במקום האהבה שאני אוהב אותם המה נוטרים עלי שנאה בלב. ואני תפלה - עכ"ז אני איש תפלה להם כמ"ש ואני בחלותם לבושי שק וכו' (תהלים לה):
מצודות ציון: ישטנוני - מלשון שטנה וענינו איבה ושנאה:
אבן עזרא: תחת - יו"ד אהבתי סימן הפועל: ואני תפלה - איש תפלה והטעם שהייתי מתפלל לשם בעדם כדרך ואני בחלותם לבושי שק:
ד"ק: תחת אהבתי, אבי הייתי אוהב אותם והם ישטנוני. ואני תפלה, ואני איש תפלה כמו

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

(דניאל ט, כג) כי חמודות אתה, איש חמודות, כלומר הם אבשי המלחמה עלי ואני איש תפלה שהייתי מתפלל עליהם, כמו שאמר (מזמור לה, יג) ואבי בחלותם לבושי שק. ואדוני אבי ז"ל פירש: ואני אין בידי כי אם תפלה לאל כי יצילנו מידם.

(ה) וישימו עלי רעה תחת טובה ושנאה תחת אהבתי:

רש"י: רעה תחת טובה - שבעים פרים אני מקריב בכל שנה בשביל שבעי' אומי' ומבקש לגשמים והם מריעים לי (בשוחר טוב):
מצודות דוד: תחת טובה - במקום טובה:
אבן עזרא: וישימו - יו"ד אהבתי פעול שהיה ראוי שיאהבוני:
רד"ק: וישימו עלי רעה תחת טובה שעשיתי עמהם ישימו הם עלי רעה. ותחת אהבתי, שהייתי אוהב אותם ישימו עלי שנאה.

(ו) הפקד עליו רשע ושטן יעמד על ימינו:

מצודות דוד: הפקד - לכן הפקד עליו רשע כמותו ולא יחמול עליו. על ימינו - להיות נכון אצלו לקטרג עליו:
מצודות ציון: הפקד - ענין מנוי גזברות:
אבן עזרא: הפקד, רשע - אחר שתגבר ימינו עליו, ושטן כנגד ישטנוני והוא אדם כדרך ויקם ה' שטן לשלמה גם ויעמד והוא אחד מיועצי:
רד"ק: הפקד עליו רשע, אדם רשע ישלוט בו, ושטן יעמוד על ימינו, מלאך שטן יעמוד על ימינו לשתנו, כלומר שיהיה לקללה כל מה שיעשה. ואמר בלשון יחיד על ראש הרשעים השונאים אותו והוא דואג האדומי.

(ז) בהשפטו יצא רשע ותפלתו תהיה לחטאה:

רש"י: בהשפטו - לפניך יצא מדינך מחויב ורשע:
מצודות דוד: בהשפטו - כשיהיה נשפט על מעשיו יצא חייב. תהיה לחטאה - לא תחשב לזכות כ"א למזכרת עון לומר עליו בשמים איך מלאו לבו לשאול צרכיו מה', ואין לבו שלם עמו:
אבן עזרא: בהשפטו - עמי כי הוא עשה לי עול וחמס, ותפלתו שאמות הפך תפלתי בעדו על כן לחטאה:
רד"ק: בהשפטו, אם יהיה לו משפט עם שום אדם יצא רשע במשפטו, כלומר שיתחייב בדין שיכשל בלשונו ובטעבותיו. ותפלתו תהי' לחטאה, כשיתפלל על עצמו לא תחשב לו התפילה זכות אלא חטאה וחובה. או פירוש לחטאה כמו אל השערה ולא יחטיא, כלומר שלא תקובל תפלתו.

(ח) יהיו ימי מעטים פקדתו יקח אחר:

רש"י: פקודתו - גדולתו פרבושטיא"ה בלעז כמו ויפקד המלך פקידים (אסתר ב ד):
מצודות דוד: פקודתו - עשרו וקניניו שהוא פקיד וממונה עליהם:
אבן עזרא: יהיו - אמר יהושע כי פקודתו הוא אשתו ולפי דעתי כי הוא ופקודת כל האדם

מפרשים על המזמור

ההטעם שתהיה מיתתו בידי אדם ויש אומרים כי פקודתו הוא נפשו שהוא כמו פקדון: ד"ק: יהיו ימיו מעטים, פקדתו, הדבר שהיה פקיד עליו, והוא ממונו או אשתו.

(ט) יהיו בניו יתומים ואשתו אלמנה:

אבן עזרא: יהיו, יתומים - קטנים: אלמנה - בימי נעוריה כי ימיו יהיו מעטים: ד"ק: יהיו בניו יתומים, יתומים קטנים. וכן ואשתו אלמנה, בימי נעורים.

(י) ונוע ינועו ב ניו ושאלו ודרשו מחרבותיהם:

רש"י: ושאלו ודרשו מחרבותיהם - הכל ישאלו עליה' מה נהיתה בפלוני ופלוני מתוך קול חורבה שיצא עליהם. ודרשו - משמע מאת אחרים שהרי נקוד חטף קמץ וכן ושאלו מפי אחרים הוא משמע שישאלו אחרים עליהם, ויש לפתור ושאלו ממשקל חזק יהיו משאלים על הפתחים: מצודות ד"ד: ונוע ינועו - יהיו נעים ונדים לשאול פת לחם גם ישאלו וידרשו מתן ממקום מושבותם מבתיהם החריבות ר"ל גם על הפתחים ישאלו גם במושבותם מעוברי דרך:

אבן עזרא: ונוע - כדרך והמה יניעון לאכול, ושאלו פועל כבד כמו שאל ישאלו באבל, ודרשו כמו ושאלו שביקשו לחם, וטע' מחרבותיהם שבחרבות ידורו:

ד"ק: ונוע ינועו בניו ושאלו, מהפועל הכבד כמו שאול ישאלו באבל. אמר ינועו בניו אילך ואילך לשאול פת לחם. ודרשו מחרבותיהם, ודרשו מזונם מחרבותיהם. כלומר שישים בתיהם חרבות ומתוכם ידרשו לבני אדם העוברים, כלומר ינועו לשאול, וגם כשהיו בחרבותיהם יצטרכו לשאול. ומלת ודרשו בקראת בקמץ רחב, כמו (בראשית יח, יט) ושמרו דרך ה. וכן קבלבו קריאתה. ובספר הלולים אשר בטוליטולא כתוב עליו במסר' לית כוותיה חטף. וכן כתב הנגיד שמצא אותה במסרה כן שהוא חטף. ולקריאה הזאת תהיה המלה צווי, כמו (ירמיה ב' יב) חרבו מאד, (יחזקאל לב, כ) משכו אותה. ולזאת הקריאה לא אמצא פירושו נכון. ואפשר לפרש המלה לזאת הקריאה כן, כשינועו בניו לשאול אם יתמהו בני אדם עליהם לרוב הממון שהיה לאבותיהם תהיה תשובתם דרשו מחרבותיהם ותמצאו מה קרה להם, כי מרוב חסרון שבו בתיהם חרבות.

(יא) ינקש נושה לכל אשר לו ויבזו זרים יגיעו:

רש"י: ינקש נושה לכל אשר לו - אדם הטורח מחזיר ולהוט לעשות דבר נופל בו לשון מתנקש כלומר מוטרף ומתלבט כמו (דניאל ה) וארכובתיה דא לדא נקשן וכן פן תנקש אחריהם אף כאן יהיה הנושה בעשו את עבודתו שנאמר ורב יעבד צעיר, ל"א יהיה הנושה נוגע ונקרב לכל אשר לו ינקש שייטאצופיץ" בלעזו יהי משפט הנושה נוקש ונשען על כל ממונו והו יעקב הנושה בעשו את עבודתו שנאמר ורב יעבד צעיר מצאתי בדור אחר שיבא אחר כורתו ימח שמו וטבעו שאפילו זכרון לא יפול עליו בפי הדור הנולד בעול' לאחר שנשחת שמו שארטרמיר"א בלעזו:

מצודות ד"ד: ינקש - הנושה בו ישים פח יקוש ללכוד לעצמו את הכל והנכרים ממנו שאינם ראויים לירשו ישללו עשרו:

מצודות צ"ו: ינקש - מל' מוקש. נושה - המלוה כמו והנושה בא לקחת (מלכים ב ד). ויבזו

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

- לשון בזה ושלל. יגיעו - העושר הבא ע"י עמל ויגיעה:
 אבן עזרא: ינקש - הנש' יהי עליו בימיו כן יאחזוהו ימי עני:
 רד"ק: ינקש נושה, יאבד המלוה לכל אשר לו. כלומר שיבוא לקחת נשיו ממנו ויבז כל אשר
 לו. וטעם מלת ינקש, ישים מוקש. כי נקש ויקש ענין אחד. וכן (מזמור לח, יג) ויבקשו מבקשי
 נפשי.

(יב) אל יהי לו מושך חסדו אל יהי חונן ליתומיו:
 מצודות דוד: אל יהי - לא יהיה לו שום אוהב להיות מושך עליו חסד ולא יהיה מי אשר יחנן
 ליתומיו:
 אבן עזרא: אל - כאשר הזכיר יען אשר לא זכר עשות חסד: יהי - בנו כמו ולא אחריתו, ימח
 שם האב והבן על כן שמם:
 רד"ק: אל יהי לו מושך חסד, לפי שאמר שינועו בניו לשאול פת לחם שלא ימצא מי
 שימשור חסד לבניו בעבות, ולא ימצאו יתומיו חונן, שיחון עליהם וירחמם.

(יג) יהי אחריתו להכרית בדור אחר ימח שמם:
 מצודות דוד: יהי אחריתו - בנו יהיה לכריתו ובדור האחר שאחר בנו ר"ל בדור השלישי ימח
 שם האב והבן כי ימותו ואינם ויושכחו מן הלב:
 מצודות ציון: אחריתו - בנו וכן ולא אחריתו (דניאל יא). ימח - ענין מחיקה:
 רד"ק: יהי אחריתו להכרית, פי' בנו, וכן (עמוס ט, א) ואחריתם בחרב אהרוג, (דביאל יא,
 ד) ולא אחריתו. ויהיה להכרית, שלא ישאר ממבו זכר. וזהו שאמר בדור אחר ימח שמם. בדור
 שלישי ימח שם האב והבן, לפיכך אמר שמם.

(יד) יזכר עון אבותיו אל יהוה וחטאת אמו אל תמח:
 רש"י: עון אבותיו - עון שהעוה על אבותיו, לאברהם שגרע חמש שנים מחייו ולאביו גרם
 כהיון עינים. וחטאת אמו - שהשחית רחמה ושגרם להעלים יום קבורתה מן הבריות שלא
 יקללוה שיצא מכריסה עשו כמו שנאמר (בראשית ל"ה) ותמת דבורה מינקת רבקה וגומר אלון
 בכות בלשון יוני קורין לאחר אלון שאבל אחר היה ליעקב עם של דבורה שמתה אמו והעלימו
 מיתתה:
 מצודות דוד: יזכר עון אבותיו - יהיה נזכר לו עון אבותיו לענשו גם עליהם וכמ"ש פוקד
 עון אבות על בנים (שמות כ). אל תמח - אלא יהיה נזכר על בנה:
 אבן עזרא: יזכר - כטעם פוקד עון אבות על בנים כאשר פירשתי במקומו:
 רד"ק: יזכר עון אבותיו אל יהוה, שיפקדנו לו, כמו שכתוב (שמות כ, ה) פוקד עון אבות על
 בנים, וכן וחטאת אמו אל תמח, אלא יזכר לבנה.

(טו) יהיו נגד יהוה תמיד ויכרת מארץ זכרם:
 רש"י: יהיו - העונ' האלה נגד ה' תמיד. ויכרת מארץ זכרם - של עשו ואלופיו:
 מצודות דוד: יהיו נגד ה' - לקטרג עליו ובעבור זה יכרת זכרם מן הארץ:

מפרשים על המזמור

אבן עזרא: יהיו - העון והחטאת נזכרים לפני השם ושימח מארץ זכרם:
 רד"ק: (טו) יהיו נגד יהוה תמיד, יהיו העון והחטאת נגד השם כמו שאמר יזכר. וכפל הענין לחזק.

(טז) יען אשר לא זכר עשות חסד וירדף איש עני ואביון ונכאה לבב למוות:
 רש"י: (טז) יען אשר לא זכר עשות חסד - לעסוק באבל אביו כמו שעשה יעקב נזיד עדשים לנחם את יצחק שבאותו היום מת אברהם. איש עני - ישראל:
 מצודות דוד: יען - בעבור אשר לא זכר לעשות חסד למי שצריך אל החסד ורדף הענוים ונשכרי לב להמית אותם:

מצודות ציון: ונכאה - ענין שבירה כמו ונכה רוח (ישעיה סו):
 אבן עזרא: יען - בהיות לאל ידו וירדוף עני ואביון ונכאה לבב כמוני:
 רד"ק: יען אשר לא זכר, כל ימיו היו בעון ולא זכר פעם אחת לעשות חסד. ונכאה לבב למוות, נכאה לבב מרוב צרותיו, רדפו הרשע הזה למוות אותו. ודוד אמר על עצמו: עני ואביון ונכאה לבב.

(יז) ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו:
 רש"י: ויאהב קללה - קללתו של הקדוש ברוך הוא שכפר בו:
 מצודות דוד: ויאהב קללה - אהב לעשות דברים אשר הקללה מעודדת לבוא עליהם ולכן תבא עליו הקללה המעודדת. ולא חפץ בברכה - לא רצה לעשות דברים אשר הברכה מעודדת לבוא עליהם ולכן תהיה הברכה ההיא רחוקה ממנו:
 אבן עזרא: ויאהב - הוא היה סבה שיקללהו דוד שהיה איש האלהים:
 רד"ק: (יז) ויאהב קללה, והוא אהב זה שאקללהו ולא חשש לקללתו. ותבואהו, עבר במקום עתיד. וכן ותרחק, וילבש, ותבוא. כי כן דרך המקרא, ובדברי הנבואה ברוב. ולא חפץ בברכה, שאברכהו אם ייטיב לי.

(יח) וילבש קללה כמדו ותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו:
 רש"י: וילבש קללה - הכניס עצמו בקללה ונחה לו פריקת עול הקרבן וברכת כהנים וקללת האומות:

מצודות דוד: וילבש - יהיה מעוטף בקללה כמדו המעטפת את כל גופו. ותבא - הקללה תבוא בקרבו בשפע רב כמים. וכשמן - עם כי המשיחה היא למעלה על הגוף עכשיו באה היא בהעצמות כן הקללה תרד בו אל חדרי בטן אל עצמו ובשרו:
 מצודות ציון: כמדו - ענין מלבוש מה כמו ומדו בד (תהלים קד). ולמוח - ענין הגירה כמו מוזה אפיקים רפה (איוב יב):

אבן עזרא: וילבש - התנבא כי הקללה תבואתהו, כמדו מלבושו והטעם מדו והזכיר בתוכו:
 רד"ק: וילבש קללה כמדו, כלבושו. כלומר שיהיה מעוטף בקללה. וכן ותבוא כמים בקרבו, כמים שאדם שותה, וכשמן בעצמותיו, וכמו שאדם מושך בו גופו לכאב העצמות, שתבוא המשיחה בעצמות, כן תבוא בו הקללה.

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט**(יט) תהי לו כבגד יעטה ולמזח תמיד יחגרה:**

רש"י: תהי לו - הקללה מעטה כבגד (מצאתי). ולמזח תמיד - חגורה, וכן ומזיח אפיקים רפה (איוב י"ב) אזור החזקים פתח:

מצודות דוד: כבגד יעטה - הקללה תהיה על גופו מסביב כבגד העוטה כל הגוף. ולמזח - יחגור הקללה תמיד להיות לו למזח:

אבן עזרא: תהי. ולמזח - כמו חגורה ומזיח אפיקים רפה:

רד"ק: תהי לו כבגד יעטה, ועוד כפל הענין לחזק. ולמזח, חגורה. וכן (איוב יב, כא) ומזיח אפיקים רפה. כך יחגור הוא הקללה כמו שיחגור האדם המזח.

(כ) זאת פעלת שטני מאת יהוה והדברים רע על נפשי:

מצודות דוד: זאת פעולת - זהו גמול פעולת שטני מאת ה' וגמול הדוברים רע על נפשי:

מצודות ציון: שוטני - אויבי ושונאי:

אבן עזרא: זאת פעולת - כמו תגמול פעול' שכי' שוטני כנגד ישטנוני והדוברים רע כנגד ודברי שנאה:

רד"ק: זאת פעולת שוטני, כלומר זאת תהיה שכר פעולותם שעשו לי. וכן (ויקרא יט, יג) לא תלין פעולת שכיר אתך. שכר פעולתו.

(כא) ואתה יהוה אדני עשה אתי למען שמך כי טוב חסדך הצילני:

מצודות דוד: עשה אתי - חסד ואמת. למען שמך - למען יוגדל שמך. כי טוב חסדך - כאשר

חסדך טוב לכל כן הצילני גם אותי:

אבן עזרא: ואתה - אחר שקלל רשעי' וכל שוטנים שב להתחנן לשם שלא יאבד עם אלה שהם מחרפי' אותו כי אין לו כח לעמוד מפניהם:

רד"ק: ואתה אלהים אדני, הם שוטני ודוברי רע על נפשי, ואתה עשה אתי למען שמך. ואם אינני ראוי לכך עשה אתי למען שמך אשר בטחתי בו. כי טוב חסדך הצילני, טוב חסדך עם הכל יהיה טוב עמי להצילני.

(כב) כי עני ואביון אנכי ולבבי חלל בקרבי:

מצודות דוד: כי עני - אני נכנע ומושפל כעני ואביון ולבבי נעשה חלל בקרבי מגודל הפחד

והתוהו:

אבן עזרא: כי, חלל בקרבי - פועל עבר מגזרת חלל על כן הלמ"ד פתוחה ויש אומרים מגזרת חלול לוחין:

רד"ק: כי עני... חלל, חציו קמץ וחציו פתח, והוא פעל עבר והוא בודד. כלומר לבבי נהרג בקרבי מדוב צרותי.

(כג) כצל כנמותו נהלכתי ננערתי כארבה:

רש"י: כצל כנמותו - לעת ערב. ננערתי לשון תשנוק וטרורף ואוטם כארבה שהוא נודד ונע

ומטרורף, (מצאתי):

9

מפרשים על המזמור

מצודות דוד: **כצל כנטותו** - כמו הצל וחוזר ומפרש כמו נטיית הצל שאינו בא מפאת עצמו כ"א ע"י נטיית הדבר העושה הצל כן נהלכתי אני ר"ל מהלכתי לא באה מפאת עצמי ומרצוני כ"א ע"י מכריזים הלכתי גולה ומטולטל. ננערתי כארבה - ננערתי בתנועה החזקה ממקום למקום כמו הארבה שאין לו קן מיוחד וננער מגדר לגדר: מצודות ציון: **ננערתי** - ענין הטרוד והתנועה החזקה כמו חצני נערתי (נחמיה ה') שר"ל הייתי מנענע חצני בתנועה חזקה:

אבן עזרא: **כצל** - הטעם קלות ימיו: **ננערתי כארבה** - שאין לו קן: רד"ק: **כצל כנטותו**, בכ"ף, כמו שנוטה הצל מהרה כן נטייתי ונהלכתי. כלומר הלכו ימי מהרה בלא חמדה. **ננערתי כארבה**, ננערתי ממקום למקום כמו הארבה. שאין לו קן וננער מגדר לגדר. כן אני אין לי מושב בטח במקום אחד, כי כשידעני שאול במקום אהד רודף אחרי, ואני בורח ממקום למקום.

(כד) ברכי כשלו מצום ובשרי כחש משמן:

מצודות דוד: **מצום** - בעבור הצום כשלו ברכי ונחלשו. משמן - מהיות בה שומן: מצודות ציון: **כחש** - ענין רוות:

אבן עזרא: **ברכי** - אין בי כח ללכת כי יענה נפשו אולי ינצל מידם שלא יראה בבשרו לחלוח: רד"ק: **ברכי כשלו מצום**, שהיה מתענה בברחו, כדי שיראה האל בפניו וירחם עליו ותשש כוחו ולא יכול ללכת. **כחש משמן**, מהשומן שהיה בבשרו מקדם, עתה כחש בבשרו מאותו השומן, מן הצום ומן הדרכים.

(כה) ואני הייתי ירפה להם יראוני יניעון ראשם:

מצודות דוד: **ואני** - בעבור מרבית הצום המה מתרפים אותי בלעג ובזיון. **יראוני** - כאשר יראוני יניעון עלי בראשם בדרך לעג: מצודות ציון: **יניעון** - מלשון תנועה: אבן עזרא: **ואני** - כאשר יראוני אויבי ואני רזה הייתי חרפה להם: רד"ק: **ואני הייתי חרפה להם**, כשהיו רואים אותי כחוש ומעונה היו מבזים ומתרפים אותי ומניעים ראשם עלי.

(כו) עזרני יהוה אלהי הושיעני כחסדך:

אבן עזרא: **עזרני** - טעם כחסדך עמי פעמים רבות: רד"ק: **עזרני...** כחסדך, כמו שחסדך עם שאר בני אדם וכן היה עמי פעמים רבות, כן עתה תושיעני.

(כז) וידעו כי ידך זאת אתה הי עשיתה:

מצודות דוד: **וידעו** - תן בלבם לדעת ולהבין כי ידך עשתה זאת התשועה ולא באה במקרה: אבן עזרא: **וידעו** - כי כבר הזכיר עני ואביון ואתה ה' עשיתה זאת הישועה ולא אני: רד"ק: **וידעו כי ידך זאת**, ידעו הכל כי זאת התשועה מידך היא לי, ואתה עשיתה, לא בחילי

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

10

ולא בכחי.

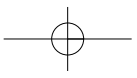
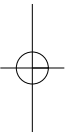
(כח) יקללו המה ואתה תברך קמו ויבשו ועבדך ישמה:
 מצודות TIT: יקללו המה - אף כי המה מקללים אתה תהפכם לברכה ואם כי קמו עלי מה
 בכך הלא קמו ויבשו כי לא יוכלו לי ואני אשמח במפלתם:
 אבן עזרא: יקללו - לא אחוש מקללתם כי אתה תברכני, קמו עלי ויבשו:
 רד"ק: יקללו המה, אם הם מקללים אותי, איני חושש לקללתם כיון שתברכני אתה, קמו
 ויבשו, הם קמו עלי ויבשו ממחשבתם שחושבים עלי שלא תתקיים, ועבדך ישמה.

(כט) ילבשו שוטני כלימה ויעטו כמעיל בשתם:
 רש"י: ויעטו כמעיל - העוטה ועוטר כל הגוף לכל לבוש:
 מצודות TIT: בשתם - הבושת אשר תביא עליהם יעטוף אותם מסביב כעטיפת המעיל:
 מצודות צ"ן: כמעיל - שם מלבוש מה:
 אבן עזרא: ילבשו - כל שוטני מהיום והטעם אחרים מלבד אלה כי כבר הזכיר על אלה
 ויבשו:
 רד"ק: ילבשו שוטני כלימה, כשיראו שלא תעלה מחשבתם ילבשו כלימה כמעיל, המם רפה.

(ל) אודה הי מאד בפי ובתוך רבים אהללנו:
 אבן עזרא: אודה - שאודה בפי זה החסד שעשה השם עמי עד שידעו הרבים:
 רד"ק: אודה יהוה, אז כשיצילני אודה אותו ואהללנו בפי בתוך רבים כדי שידעו כולם כי
 מאתו היתה לי התשועה וירבו בטחונם בו.

(לא) כי יעמד אביון להושיע משפטי נפשו:
 מצודות TIT: כי יעמוד - כאשר יעמוד לימין האביון להושיע מיד הרשעים השופטים לקחת
 נפשי במשפטם המקולקל:
 אבן עזרא: כי - השם יעמוד לימין אביון להושיעו מהחפצים להיותם שוטני נפשו:
 רד"ק: כי יעמוד לימין אביון, כי כן הוא עם הבוטה בו שהוא אביון ואין לו כח להנצל הוא
 יעמוד לימינו ועוזרו ולהושיעו מהרשעים שהיו שופטי נפשו וחושבים להמיתו. ובמדרש (שוחר
 טוב קט) מפרש זה המזמור על כנסת ישראל, ואמרו כי פי רשע ופי מרמה עלי פתחו. מהו פתחו?
 פתחו ונכנסו לבית קדשי הקדשים ואמרו (דברים לב, לו) אי אלוהימו וכו' יקומו ויעזרוכם. ידינו
 רמה ולא ה' פעל כל זאת, ודברי שנאה סבבוני, מה שנאה שמדברים בשנאה שמסר להם אביהם
 שנאמ' (בראשית כב, מא) וישטום עשו את יעקב. תחת אהבתי, אמרו ישראל אנו כששלחנו
 אצלו באהבה נהגנו עמו, שנאמר (במדבר כ, יד) כה אמר אחיך ישראל. מה אמר הוא והשיב (שם
 טו) פן בחרב אצא לקראתך. אמרו ישראל (מזמור קכ, ז) אני שלום וכי אדבר המה למלחמה.
 וילחמוני חנם, אם עשו שנא ליעקב שלקח ממנו הבכורה, לברכיים ולשתותיים מה עשה? הוי
 אומר: וילחמוני חנם. ואני תפלה, שבעים פרים אני מקריב בחג על שבעים אומות, ואני
 מתפלל עליהם שירדו גשמים, הוי: תחת אהבתי הם ישטונוני.

ביאורי רבותינו נשיאינו על מזמור קט

כללות הפרק

כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א

א

מזמור ק"ט הוא מזמור קשה ("א שטריינגער") - כמובן מפשטות הכתובים, ועאכו"כ ע"פ דברי המפרשים, ובמילא, ה"ז חל על כל הענינים שיכולים לנגוע ("אָנרירן") ח"ו בהפצת עניניו של בעל ההולדת והגאולה, שלא יהי' להם חלות ותוקף כלל, באופן ד"לא אשים עליך"י מלכתחילה, ולכן, אין מה לדבר על זה, ועאכו"כ שאין להכנס בשקו"ט כו'.

אמנם, בודאי שיש במזמור זה גם עניני טוב וברכה, ולא רק ברכה סתם, אלא מרובה בברכה.

ואכן, קרוב לסיום המזמור, בפסוק ל' - "בן שלושים לכת" - נאמר: "אודה הוי' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו".

ומזה מובן, שבי"ב תמוז השתא מתחילה תקופה שעניניהם של כל בני" - הקשורים לנשיא, "הנשיא הוא הכל"י, גם אשר בשם ישראל יכונה - נעשים באופן ד"אודה הוי' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו", כדברי דוד מלך ישראל, "נעים זמירות ישראל", כדלקמן.

ב. "אודה הוי'":

התחלת הפסוק הוא בענין של הודאה וברכה - "אודה הוי'" - מכיון שהקב"ה נתן לכאו"א מישראל טוב הנראה והנגלה בגשמיות, ועאכו"כ ברוחניות, ובפרט ע"י התעוררות רחמים דבעל הגאולה, אשר, מה להלן עומד במרום אף כאן עומד במרום ומעורר רחמים על צאן מרעיתו, וביתר שאת לאחרי יום ההולדת בשנה זו - שלכן, נעשית עבודתם התמידית באופן ד"אודה הוי'", שכאו"א מודה להקב"ה על כל הברכות שרואה בעיני בשר מידי יום ביומו.

"מאד":

לא רק הודאה ("אודה הוי'") סתם, אלא באופן ד"מאד" - כי, גם המשכת הברכה בטוב הנראה והנגלה אינה רק ע"ד הרגיל (כפי שהי' בשנה שלפנ"ז, עד יום ההולדת

(1) בשלח טו, כו.

(2) אבות ספ"ה.

(3) פרש"י חוקת כא, כא.

(4) ש"ב כג. א.

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

8

והגאולה השתא), אלא באופן של ריבוי גדול ביותר, "מאד".
"בפי".

ההודאה לה', "אודה ה'", ובאופן ד"מאד", אינה נשארת בלבו פנימה, במחשבה, אלא באה לידי ביטוי גם בדיבור, "בפה" - נשמות בגופים דוקא, כי, הקב"ה נותן אריכות ימים ושנים טובות, ונותן שליטה על כל הכחות, כולל גם כח הדיבור ("בפי"), שיוכלו לנצל במילואו ובשלימותו (ובאופן של גאולה מענינים שיכולים לפעול בו חלישות ח"ו) - להודות לה', "אודה ה' מאד בפי".

ועוד ענין בזה - שהדיבור ("בפי") מעורר גם את הזולת, ועוד יותר אפילו ממעשה בפועל, כי, בענין של מעשה יש עדיין צורך שהזולת ירצה להביט בכיוון הנכון שיוכל לראות ולהתרשם מהמעשה, אמנם, ע"י הדיבור, "בפי", ועאכו"כ דיבור חזק, מתוך "שטורעם" - הרי ע"פ טבע מוכרח הזולת לשמוע את קולו⁵. ולא עוד, אלא שפונה לכיוון של המדבר, אפילו אם לפניו היו פניו לצד אחר, ויתירה מזה, שפנה במכוון לצד אחר כדי שלא יראה את המופתים שנעשו בפועל ממש - גם במצב כזה פועל הדיבור ("אודה ה' מאד בפי") על הזולת.

"ובתוך רבים אהללנו":

ההודאה לה' בדיבור היא - לא ביחיד, כי אם. במעמד של רבים מישראל, "בתוך רבים", ובאופן שמכניס את עצמו "בתוך (רבים)", גם מלשון בתוך (באמצע), היינו, שאינו מרגיש עצמו מלמעלה ("א גאנצער יא-טביע-דאס") או מן הצד, אלא בתוך וביחד עם הרבים.

ולהעיר גם מפתגם בעל ההולדת והגאולה: שכאשר שני יהודים נפגשים יחדיו צריכים להשתדל שפגישתם תביא טובה ליהודי נוסף (לכל הפחות יהודי אחד נוסף). ועאכו"כ כאשר כו"כ מישראל נפגשים יחדיו, ובפרט בקשר לימי הגאולה דנשיא הדור, "הנשיא הוא הכל", ועאכו"כ בימי הגאולה דשנת הקהל, "הקהל את העם האנשים והנשים והטף"⁶.

(5) ורק באברהם אבינו מצינו שעשאו הקב"ה שליט גם על חוש השמיעה "המליכו על מאתיים וארבעים ושמונה אברים (כמנין אברהם) . . שתי אזנים כו" (נדרים לב, רע"ב). ולהעיר גם מסיפור בעל הגאולה אודות אביו, שבעת אמירת מאמר חסידות. אירע פעם שאנשים דיברו בחדר הסמוך, דבר שגרם בלבול לאמירת המאמר (אף שאמירת המאמר היתה "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך"), ופעל כ"ק אדנ"ע בעצמו שיתעלם אצלו חוש השמיעה (עכ"פ - תוקף חוש השמיעה) - כפי שהבחין בעל הגאולה בשעתו, וכששאל את אביו לפשר הדבר (בהציעו לקרוא רופא וכיו"ב), סיפר לו כל המאורע. ועד כדי כך, שמשך זמן לאחרי אמירת המאמר (כמה זמן - לא סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר) נמשכה חלישות בחוש השמיעה. אבל, ע"ד הרגיל - האדם אינו בעה"ב על חוש השמיעה, ככפנים.

(6) ובלשון הידוע (בענין פסח שני) - "לכס". שהי' ברצונו (ראה "היום יום" יד אייר, פסח שני).

(7) ראה גם קונטרס משיחות ש"פ בשלח ש.ו. סי"ג.

(8) וילך לא, יב.

ומצד מעלת הרבים (כח הציבור)⁹, ובפרט כשהרבים נמצאים בבית-הכנסת ובית-המדרש - ניתוסף גם בהילול להקב"ה ("בתוך רבים אהללנו").

ועוד ענין בזה - שההילול נמשך וחודר בהריבוי ("בתוך רבים") שבעולם, "מה רבו מעשיך ה'"¹⁰, הריבוי דעולם העשי' הגשמי, אשר, מבין ד' העולמות (אבי"ע) שהם כנגד ד' רשויות (כמבואר בכתבי האריז"ל¹¹), נקרא "רשות הרבים" - אזי נעשה "בתוך רבים (אפילו רשות הרבים) אהללנו".

ויש להוסיף בכל הנ"ל כהנה וכהנה, ו"תן לחכם (כאו"א מישראל, "עם חכם ונבון"¹²) ויחכם עוד"¹³.

ג. ויה"ר שהתחלת אמירת המזמור (מי"ב תמוז) שבו נאמר "אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו" - תהי' הכנה קרובה לזמן שבו יקויים פסוק זה בתכלית השלימות:

"אודה ה' מאד" בתכלית השלימות, הוא, על טובה הכי גדולה - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

וגם הענין ד"בתוך רבים אהללנו" הוא בתכלית השלימות - כל בני" ממש, כולל גם "הקיצו ורננו שוכני עפר"¹⁴, בעל הגאולה וכל הצדיקים שבעולם האמת, ועאכו"כ הצדיקים שחיים עמנו בעלמא דין, וכן הצדיקים שעדיין לא ירדו למטה, בתוככי כלל ישראל, שכולם יחדיו באים לארצנו הקדושה - "כל יושבי עלי"¹⁵, לירושלים עיר הקודש, ולבית המקדש, עליו נאמר¹⁶ "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", החל מהמשכן שעשה משה, בית ראשון ובית שני, ועד לביהמ"ק השלישי¹⁷, "מקדש אדני-י כוננו ידיך"¹⁸, שיבנה במהרה בימינו, וכולם מודים לה' יחדיו - "אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו".

ואז נעשה גם הענין ד"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך" (המשך וסיום הענין ד"עשרה שיושבים ועוסקים בתורה") בתכלית השלימות - הזכרת שם המפורש ע"י הכהנים שנושאים כפיהם בביהמ"ק¹⁹ (כנ"ל סי"ד), מצות עשה מן

(9) ראה אגה"ק סכ"ג. קונטרס החלצו תרנ"ט. ועוד.

(10) תהלים קד. כד.

(11) ראה לקוטי הש"ס להאריז"ל ריש מס' שבת. הובא בהמשך מים רבים תרל"ו פ"ג.

(12) ואתחנן ד, ו.

(13) משלי ט, ט.

(14) ישעי' כו. יט.

(15) ל' חו"ל - ערכין לב, סע"ב.

(16) תרומה כה, ח.

(17) ראה רמב"ם ריש הל' ביהב"ח.

(18) בשלח טו, יז.

(19) ומכיון ש"את רוח הטומאה אעביר מן הארץ" (זכרי' יג, ב) - לא יהי' צורך להבליע

את השם (ראה לעיל הערה 54) (התוועדות ה'תשמ"ח ח"ד ע' 14), מכיון שלא יהי' מקום לחשש כו'.

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

התורה בכל יום ויום²⁰, ולא רק פעם אחת ביום, אלא אפילו כמה פעמים ביום²¹. ולא עוד, אלא, שיתגלה שמו של הקב"ה, "אזכיר את שמי", שם המפורש (לא רק בביהמ"ק, אלא גם) בכל מקום - "כפי שאני נכתב כך אני נקרא"²², שיהי' נקרא בגלוי בכל העולם כולו, היינו, שמאיר חשכת העולם (ע"י "נר מצוה ותורה אור"²³) עד שנעשה בבחי' "ישת חושך סתרו"²⁴, ה"סתר" דהקב"ה בדרגא הכי נעלית, בקדש הקדשים, שבו הארון והלוחות, כפי שנמשך ומאיר בגילוי, כמ"ש²⁵ "ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך" - בראי' חושיית, כמו שהי' מעין זה בשעת מתן תורה²⁶ - שנעשים חד ממש עם עצמותו ומהותו ית', נשמות בגופים, האנשים והנשים והטף (כולל גם קטני קטנים, עד לתינוק שזה-עתה יצא לאויר העולם).

ויש להוסיף ולהעיר, שגם בפרשת השבוע מדובר אודות משיח צדקנו - "דרך כוכב מיעקב וגו'"²⁷, והמשך הכתוב²⁸ "וישראל עושה חיל" - שהולכים מחיל אל חיל, בגשמיות וברוחניות וברוחניות ובגשמיות, עד לגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו.

שיחת י"ב י"ג תמוז תשמ"ח

(20) ורק בגלל מצב זומן הגלות - יש מקומות שאין נושאים כפים אלא ביו"ט. או בשבת ויו"ט. וכיו"ב.

(21) "בשחרית במוסף ובנעילה" (שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס קכט). - וי"ל, שלעתיד לבוא תהי' נשיאת כפים גם במנחה, כי, הטעם שאין נושאים כפים במנחה הוא מחשש שיכרות (שם). ומכיון שלע"ל "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ", לא יהי' מקום לחשוש מענין בלתי-רצוי.

(22) ראה פסחים נ. א. וש"נ.

(23) משלי ו, כג.

(24) תהלים יח. יב.

(25) ישע"י ל, כ.

(26) תניא פל"ו (מו. א).

(27) בלק כד, יז.

(28) שם. יח.

ק"ט, א – למנצח לדוד מזמור אלקי תהלתי אל תחרש.

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

ב

ועבודה הלויים הוא שירה וזמרה, כי הנה הלויים נק' בדיחי דמלכא, כי הנה הלויים שרשן מקו השמאל שהוא בחי' גבורה בכלל, פי' ענין גבורות הוא ענין המשכת החיות בבחי' רו"ש שאינו יכול בטבעו כשנמשך למטה להיות עומד ונח שם בהשקט אלא מיד מסתלק לחזור למקורו כמו טבע האש וכמו דם הנפש שבאדם המחיה לכל האיברים והוא בבחי' גבורות להיות הולך ממקום מלמעלה למטה מהלב לכל איברים ותזורים מיד מלמטה למעלה בחזרה אל הלב ולא ינוח במקום אחד. והוא תנועה הפכיות ממדת החסד שהוא קו ימין בחי' מים שיורדין למטה ובחי' גבורות הוא כשנמשך תיכף הוא בבחי' הסתלקות. וזהו חד אריך וחד קציר כו', חד אריך הוא קו הימין שנמשך למטה וחד קציר הוא קו השמאל. שעם היות קו זה הוא ג"כ בבחינת השתלשלות והמשכה שמעולם ועד עולם כמו מידת החסד עכ"ז נק' קציר מפני שהוא בחי' הסתלקות מיד למקורו, ומחמת הסתלקות לא נשאר למטה כ"א מדריגה תחתונה, וזהו מדת אלקים בחי' צמצום. והנה מכאן יצא שרש הלויים למטה שהוא בחי' האהבה ברשפי אש כו' ונמשך מבחי' בינה, היינו מחמת ההתבוננות איך כי הוא ית' א"ס כו' וחיות העולמות הוא רק הארה אחת כטיפה נגד ים אוקיינוס ויותר מכן לאין קץ כו', וכך נמשך ונולד האהבה להיות הסתלקות בבחי' א"ס ע"י רשפי אש, וזהו ענין אל תחרש ואל תשקוט כו', וזהו בחי' רצוא. אך יש עוד בהם ג"כ בחי' שוב והוא ענין השמחה בה', שהשמחה היא גילויי ההעלם היפך בחי' ההסתלקות כנודע עפ"י משל שהמלך כל כבודו פנימה בחדרי חדרים, ובשעת שמחה מתגלה לעיני כל. ולכן כתיב ביין התדלתי את תרושי המשמח אלקים שאומרים הלויים שירה על היין, אלקים הוא צמצום והעלם מחמת הסתלקות האור כו' כנ"ל, ויין המשמח נכנס יין יצא סוד ההעלם ונעשה בחי' גילוי. וזהו השירה ועבודה הלויים כמ"ש ועבד הלוי הוא היינו העלם והעבודה הוא להביא לידי גילה ע"י שמחה וגילוי זה הוא ההתבוננות בא"ס ב"ה שאין לו סוף כו', וזהו ולתבונתו אין מספר וכתוב לגדולתו אין חקר, פי' כשהוא בבחי' ההעלם הוא אין חקר דלמתב"כ וכשנעשה בחי' גילוי עז"נ ולתבונתו אין מספר שהגילוי בבחי' א"ס ע"כ הוא בבחי' אין מספר, אבל מ"מ גילוי הוא לכן שייך לומר אין מספר ולא אין חקר. וזהו ענין מיתוק הגבורות שיהיו גבורות ממותקות, והו"ע ב' בחי' רו"ש (מתחלה בחי' רצוא ברשפי אש האהבה לפרד כו' וזהו בחי' גבורות דאימא ואח"כ בחי' שמחה אם הבנים שמחה חסדים דאימא בחי' שוב, וזהו מיתוק הגבורות ובוה א"ש מ"ש במ"א שמתוק הגבורות הוא ע"י חסדים ובמ"א כ' דאין הגבורות נמתקין אלא בשרשן, אך ע"י שרשן הוא בחי' בינה אמנם הוא ע"י חסדים דבינה בחי' שמחה כו'). והיינו בחי' הנגון שיש בו כמה תנועות (שהרי קול א' פשוט לא נמשך שום נגון ונעימה) שלכן יש בו עריבות מתיקות ונעימת הקול. וזה למדו הלויים ע"פ רה"ק לכוין בשיר למתק הגבורות ע"י שהי' בחי' רצוא ובחי' שוב כו'. (נתבאר ענין

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

ליום גבורה שנמשך ומסתלק כח האש ודם שבאדם וכן רשפי אש האהבה, וזהו רצוא אל תחרש. אכן יש ג"כ שוב בחי' שמחה יין המשמח כי נכנס יין יצא סוד מאין חקר לאין מספר מיתוק הגבורות ע"י נגון רו"ש).

ביאורי הזהר ויצא ע' תרפ"ט

ג

בעת קץ הימין ולא יכול יוסף להתאפק כו'. ובילקוט פי' שמחמת מדה"ד נמשך אחריש כו' החשיתי מעולם אחריש אתאפק. בישעי' מ"ב ט"ו. ופירשו בילקוט על ג' גליות. כיולדה קאי על גלות אדום. וע' מזה בילקוט ובמדרש קהלת שזהו עת לחשות. ועת לדבר דברו על לב ירושלים. וע"ז בקש דוד תלים ק"ט אלקי אל תחרש. והמזכירים את ה' אל דמי לכם היינו שע"י אל דמי לכם אלא למען יזמרח כבוד ולא ידום הן בתפלה והן בתורה כמארז"ל פ"ב דסוכה על ר"א שלא מצאו אדם יושב ודומם אלא קורא ושונה. ע"י ואל תתנו דמי לו. ויומשך ג"כ בחי' עת לדבר. ידבר עמים תחתינו.

אוה"ת בראשית ח"ב ע' 702

ד

ועד"ז יובן ענין ספר תהילים לגבי חמשה חומשי תורה כמו מפתחות החיצוניות לגבי מפתחות הפנימיות כו' ס' תהילים במ' הנק' חכמה תתאה, וספר התורה חכמה עילאה ולכן בספר תהילים יש ג"כ חמשה ספרים ונחלק לז' ימים כמו חמשה חומשי תורה ויש מ"ד שבעה ספרי' הן בתורה, וע' במד"ר ר"פ שמיני ע"פ חכמות בנתה ביתה חצבה עמודי' שבעה עיי"ש מענין תהילים ע"פ אלהי תהילתי אל תחרש תלים רסי' ק"ט והמכוון כי ארז"ל גיטין נ"ו ב' מי כמוכה באלים כו' שותק והיינו משום דקוב"ה בגלותא סליק לעילא לעילא ושם הוא בבחי' שממית בידים תתפש כמבואר בד"ה כי עמך מקו"ח בענין השקיפה ממעון קדשיך כו' ובד"ה וארא אל אברהם אבל התהילות גורמים להיות בהילו נרו ההמשכה מההעלם אל הגילוי ולהיות אני מדבר בצדקה זה"ג דפ"ט וכמ"ש ע"פ את ה' האמרת היום שאתה ממשיכו להיות אומר כו' ודהע"ה הי' מעולם הדיבור להיות מהלל ומשבח ובכנס"י נאמר עם זו יצרת לי תהלתי יספרו וכיון שכן גם אתה אל תחרש וזהו הוא תהלתך והוא אלקיך אשר עשה אתך את הגדולות בפ' עקב יו"ד כ"א, ועיין בחיי שם בפירושו הפסוק הוא תהלתך שהי' אלקיך ואולי ע"ד אשרע העם שהוי' אלקיך וע"ד כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי כו' וע' בחיי פ' תבוא ע"פ ותתך עליון כו' לתהלה ולשם ובקונטרס שבס"ס הבחי' פ' עקב סעיף ט' כתב בשם הש"א הוא תהלתך בינה וכן בינה נק' הוא ועכ"פ לכן ע"י תהילים שגורם אל תחרש גורם שלא יומשך כ"כ מהע' תלויה חיות לעמלק כו' ולכן ע"י ע' תלויה הוא חייך של אותיות דספר תהילים ותהילים

ותורה עד הקל קול יעקב.

קיצור . . תחלה צ"ל מפתחות החיצוניות בניך ובוניך, אחותי רעיתי וזהו"ע חמשה ספרים דתילים לגבי ה' חומשי תורה, וכענין ה' תתאה לגבי ה' עילאה וזהו אלקי תהלתי אל תחרש.

אוה"ת ויקרא הוספות ע' רמח ואילך

ה

תהלתי אל תחרש. י"ל כי מה שהוא שותק זהו ע"ד הנז' ביומא דס"ט ע"ב שכושב את יצרו, וזהו מארו"ל פ' הנזיקין דנ"ו ע"ב מי כמוך באלים מי כמוך באלמים, ושם מי כמוך חסין כו' ושותק, וע"ז בא הטענה אלקי תהלתי כמ"ש הוא תהלתך, וגם תהלתי יספרו א"כ כיון שישראל אינן שותקין ואומרי' תהלתו, ובפסוד"ז עשר פעמים הללוי', ע"כ בטענה זו באים אל תחרש, וע' בילקוט שם י"ל תהלה נק' כתר וגם מל' זהו הוא תהלתך כתר, ותהלתי יספרו זהו מל' שהיא תהלה ובמדרשי תהלים אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע אתה תהלתי ומחריש, אלקי תהלתי אל תחריש וגם כי תהלה ג"כ ל' בהילו נרו שהשבח שמבחי' עד"מ האדם שהוא חכם או חסדן זהו הגורם המשכת החכמה או החסד מההעלם אל הגלוי, כמ"ש בסידור ע"פ הללוי' ובד"ה כיצד מרקדין גבי ובית הלל ובת"א סד"ה בכ"ה בכסלו גבי בהלל ובהודאה ונתבאר יותר ע"פ ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך שההילול גורם ההמשכה מע"ס הגנוזות במאצילן מההעלם אל הגלוי בע"ס דאצילות, ועפ"ז יובן מ"ש דוד אלקי תהלתי אתה וע"י תהלות אלו ראוי שיומשך מההעלם אל הגלוי, ואפ"ל לכן נק' הכתר תהלה כי הוא המקשר ומחבר המאציל עם הנאצלים, וההמשכה אל הגלוי זהו ענין אל תחרש, וע' בזהר ר"פ אמרו דפ"ט א' ע"פ אני מדבר בצדקה, היינו שיומשך להיות אני מדבר והיינו אל תחרש, הפך בחי' מי כמוך באלמים, וזהו ענין הצדקה, וזוהו נמשך ורב להושיע יעו"ש, ועמ"ש ע"פ רפאני הוי' וארפא והיינו ע"י כי תהלתי אתה, ועמ"ש בענין ע' דיער הוא חציין אותיות של ספר תלים והיינו שע"י ספר תהלים נמשך בחי' אל תחרש ומבטל יניקת עמלק מבחי' ע' תלוי כו', וז"ש בברוך שאמר ובשירי דוד המלך נהללך כו' עד מהולל בתשבחות, כי פי רשע ופי מרמה עלי פתחו ע"ש במדרש תלים וזהו ע"ד פום ממלל רברבן בדניאל סי' ז' ח' ופרש"י ממלל רברבן דברי גאווה הוא טיטוס כו' והיינו ממש כמ"ש במדרש תלים כאן בפ' עלי פתחו, ויש בקדושה העליונה פום ממלל רברבן היינו בינה ששם אתוון רברבן, כמ"ש במא"א אות פ' סעיף ב', ע"ד כי גאה גאה, דברו אתי לשון שקר עיין מענין שקר במד"ר ר"פ מצורע ע"פ שש הנה שנא ה' כו' עינים רמות ולשון שקר.

תחת אהבתי, מד"ר פ' פנחס דף רפ"ב ג', בשה"ש רבה דף י"ב ד' בפסוק הנך יפה רעיתי שבשיר א' ט"ז, ודף כ"ב ד' בפסוק הנך יפה רעיתי שבשיר ד' א', בענין עיניך יונים מה יונה זו מכפרת כו' ובילקוט ס"פ פנחס שם דרנ"א ג' מסיים ואני תפלה בטוחין אנו בתפלה, דכיון שישטנוני חנם ע"כ בטוחים אנו בתפלה,

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

14

ותפלה זו י"ל ג"כ בענין יונה דהיינו מ"ש בלק"ת בשה"ש ע"פ יונתי בחגוי הסלע כו' הראיני את מראיך השמיעני את קולך, וכ"ש לפרש"י שפי' תחת אהבתי להקב"ה כו' והיינו כי עמלק אינו רוצה הגלוי כ"א אדרבה שיסתלק קוב"ה לעילא כמ"ש בת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקו"ח בענין רם על כל גוים ד' וע' בענין ואני תפלה בת"א בד"ה כי אתה אבינו, ואני בתוך הגולה כשהיא בבחי' הנ"ל היא עצמה בבחי' תפלה שא"צ להמשיך דרך המדות עליונות כי אתה אבינו אבא יסד ברתא, רק כשאין נמשך דרך המדות אין בא בגלוי ע"ד נס נגלה כ"א ע"ד נסים נסתרים כו' וע' בספר המערכת פרק שישי דתפארת ומל' הם שורש נסים נגלים ונסים נסתרים ולפמ"ש בת"א שם בענין אבא שמרוב מדרגתו הגבוה אין לו להתלבש אלא במקום היותר נמוך כמ"כ"י"ל שהנסים נסתרים שבבחי' ואני תפלה נמשכים ממקום היותר עליון ולכן אין מתלבשים רק במקום היותר נמוך דהיינו לבוש הטבע, ועיין בזהר ס"פ בחקתי דקט"ו ע"ב ע"פ ואף גם זאת כו' לא מאסתים ולא געלתים כו' שוקא דבורסקי מבחי' כתנות עור שזה לבוש גם המסריח ואעפ"כ גם בבחי' זו נמשך כו'.

אוה"ת להצ"צ נ"ך ח"ב ע' תתקצח ואילך

ו

וע' מענין עם זו יצרתי לי במד"ר מ"פ במדבר דף ר"ך ד' ילקוט ח"א יזב מטא עגד להעיר מענין השמים מספרים מדינה שדר בה יספר כמ"כ נש"י עבד שיבג קכדב קלחד ילקוט ח"ב בתלים רמז תרלב רמז תתסא כנו' לעיל רמז תתס"ח ע"פ אלהי תהלתי אל תחרש ובמשלי ע"פ ברב עם הדרת מלך רמז תתקנ"א שם מבואר דשבח ישראל משבחים נעלה משבח של המלאכים כו' ועמ"ש בלק"ת בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית דרוש הראשון וע' במד"ר פ' בשלח ר"פ כ"א בענין השמיעני את קולך וע' מענין קול אמר לדבור אתי מלבנון בזהר ר"פ שמות ובבה"ז שם ובמד"ר שם הנחיל ליעקב הקול כו' וזהו הקול קול יעקב כי למעלה יעקב בריח התיכון בחי' ת"ת הנק' קול כמ"ש בפרד"ס ערך קול וזהו כי קולך ערב שכלול מחו"ג כו' ויש בו קלא פנימאה וקלא דאשתמע כמ"ש בת"א ס"פ וישב יעקב ויכול להמשיך בהי' קול דודי כו' מדלג ע' לק"ת בשה"ש ע"פ זה וע' מענין קול בד"ה תקעו בחדש דרוש הראשון ומענין דבור בד"ה מזוזה מימין בענין קושר כתרים מתפלתם כו' ומ"ש באג"ח בד"ה ויעש דוד שע"י אותיות התפלה של נש"י ממשיכים הכתר א"כ לכן הם דוקא תהלתי יספרו וזהו ותהלתי אחטם לך כמ"ש במד"ר פ' במדבר שם עוי"ל כי תהלתי יספרו הרי המספר צ"ל אדם שיש בו כח הדבור ונק' מדבר שלמעלה מבחי' חי והמלאכים נק' רק בשם חי פני אריה פני שור אבל נש"י שרשם מבחי' אדם ועו"ז נעשה אדם כו' וכמ"ש אדם אתם קרוים אדם ועמ"ש סד"ה אתם נצבים גבי אין מלך בלא עם שבחי' עם הם ג"כ אדם כמו המלך כו' ואיך משכחת לה למעלה אלא זהו ענין עם זו יצרתי לי שיהיו בבחי' עם והיינו ע"י התורה שהיא בחי' אדם וכמ"ש בירושלמי ע"פ ולאמר לציון עמי אתה שזהו ע"י ג' דברים תורה ועבודה וגמ"ח כו' גם ע"ד דוד זמירות קרית להו כי זמירות המלאכים להמשיך מבחי' וצדקתך ירננו בחי' מל' כמ"ש

ק"ט, א – למנצח לדוד מזמור אלקי תהלתי אל תחרש 15

בת"א פ' מקץ בד"ה רני ושמחי דרוש השני אבל נש"י ע"י דבור התורה ממשיכים אשר אנכי מצוך כו' מהו"ע ית' וכמ"כ ע"י ק"ש ותפלה השמיעיני את קולך כו' עוי"ל כי ברית הלשון הוא ענין אחד עם ברית המעור וע"כ ע"י שישאל ניתן בהם ברית המעור במצות מילה לכן ג"כ ניתן ברית הלשון להיות תהלתי יספרו כו'.

אוה"ת סידור (תפלה) ע' סז ואילך

ז

יניקת הקליפות היא מבחי' הרוממות שלמעלה; [בחי' עינים: רמות³], שמצד זה - "מי כמוך באלמים"; "שומע ניאוצו כו' ושותק". וע"י אמירת תהלותיו של הקב"ה (תהלים) נעשה היפך השתיקה (כמ"ש "תהלתי אל תחרש"), ומתבטלת יניקתם.

פיר הערכים אות' דת ע' רפ

- 1) ראה כרך ב' ס"ע רצד ואילך.
- 2) לשון הכתוב משלי ו', יז. וראה ויק"ר ר"פ מצורע - הובא באוה"ת שבהערה הבאה.
- 3) אוה"ת נ"ל ח"ב ע' תתקצו. (העותק לעיל אות ה', ע' 13) ומהמשך הענין שם משמע, ש"עינים (רמות) - קאי על הע' תלוי' שממנה יונקים החיצונים.
- 4) גיטין נו, ב [ובאוה"ת נ"ך ע' תתקצה-ו, שוהו ג"כ ענין "כובש את יצרו" שביוצא סט, ב]. וראה עד"ז ילקו"ש תהלים קט, א הובא באוה"ת שם.
- 5) תהלים קט, א. וראה ילקו"ש שם.
- 6) אוה"ת ויקרא שם ע' רמה (הועתק לעיל אות ד' ע' 12) נ"ך שם ע' תתקצה-ו (הועתק לעיל אות ה', ע' 13).

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ח

"למנצח" - ספירת המלכות (וגם להפירוש ש"למנצח" הוא בכתר - הכוונה היא לא לבחי' הכתר כמו שהיא מצד עצמה כ"א מצד זה שכתר היא השרש דנצח), ו"מזמור לדוד" - ספירת המלכות.

לקו"ש ח"ז ע' 217

ט

"למנצח מזמור לדוד" . . "מזמור", ענין של שירה ושמחה (ובזה גופא) החילוק בין "מזמור" ל"שיר", שעיקר שירה", משא"כ "מזמור" הוא בכלי.

שיחת ער"ה תשמ"ו

כ"ק הרה"ג והרה"ח וכו' המקובל מוהר"ר לוי יצחק

דף קעת, ב אלקים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל:

מל' נבנית מגבורות ומחסדים, והוא מה שבשושנה מל' יש בה סומק וחיזור כדלעיל בריש הקדמת זוהר ועיין במק"מ שם. זהו אלקים שקאי על מל' הוא מצד בנינה מהגבורות, אל הוא מצד בנינה מהחסדים, לשני הבהינות הוא אומר, שלא ישתכח מלשבח, אל דמי ואל תחרש ואל תשקוט ועדמ"ש חסד ומשפט אשירה לך שהן חסד והן משפט, אשירה לך. וכן באלקים אהלל דבר בה' אהלל דבר. ועיין במד"ר ר"פ קדושים ובלקו"ת בד"ה שה"ש דרוש השני בפ"י התהללו בשם קדשו ע"ש. ובאלקים גבורות דמל' כתיב פ"א אל דמי, ובאל חסדים דמל' כתיב ב' לשונות אל תחרש ואל תשקוט. הוא כי הגבורות במל' הם בקו א' דהיינו בקו האמצעי שלה דת", והחסדים במל' הם בב' קוין שלה חח"ן בג"ה כמ"ש בע"ח שער תיקון הנוקבא ע"ש. לכן באלקים גבורות שבקו האמצעי שלה כתיב פ"א לשון א' אל דמי, ובאל חסדים שבב' הקוין דמל' כתיב ב' לשונות אל תחרש ואל תשקוט. וכתיב הג' דברים אל דמי אל תחרש ואל תשקוט באמצע בין אלקים לאל, בכדי שיהא קאי כולם הן על אלקים והן על אל (וע"ד שדרשו רז"ל בפסוק מפני שיבה תקום כו' מפני שיבה תקום והדרת, תקום והדרת פני זקן), והוא אם כי הגבורות הם בקו האמצעי דמל', הם ג"כ בחסד נצח גבורה הוד שלה, כמ"ש בע"ח שער הירח בדרוש דאטב"ח ובמ"ח מס' קטנות רחל, והחסדים אם שהם בב' הקוין שלה הם ג"כ בקו האמצעי שלה דהיינו בכתרה, כמ"ש (ובד"כ בכח"ב דמל' שהם ג' קוין הוא חסדים, ובז"ת שלה מדעתה ולמטה שהם ג' קוין הוא גבורות), א"כ שייך כל הג' לשונות הם על אלקים בחי' גבורות שבמל', והן על אל בחי' חסדים שבמל'. והקדים ההילול אל דמי דקו האמצעי דמל' לההילול אל תחרש ואל תשקוט דב' הקוין החיצונים דמל' הוא כי ההילול דמל' שהוא שם אג' גי' הל"ל (והוא ה' אחרונה שבשם הוי') הוא להג' אותיות וי"ה שבשם הוי' (והיינו תיבת הלוי"ה שהוא הלל וי"ה בתיבה אחת), הנה מלמטה למעלה קדים אות ו' קו האמצעי דו"א ליי"ה הב' קוין, שהם חו"ב מקור הב' קוין. וקוין העליון דהי' כתר, קדים בכתיבת הי' להי' עצמו חכ', והוא מקור קו האמצעי. ההילול אל דמי קו האמצעי דמל', הוא לו' קו האמצעי דו"א, ולקוין העליון דהי', לכתר. וההילול דאל תחרש ואל תשקוט ב' הקוין דמל' הוא לב' אותיות י"ה וכמובן וד"ל.

לקולו"י כרך א ע' קמד ואילך

ק"ט, ד – תחת אהבתי ישטנוני ואני תפלה. האריז"ל

יא

דע כי כל תפילה היא בעולם העשייה בסוד תפילה לעני והיא המלכות השואלת צרכיה ומתפללת אל זעיר אנפין וסימנך ואני תפלה וזהו הטעם שכל לשון תפלה נכתב בתורה בלשון שפיכת נפש כמש"ה ואשפוך את נפשי לפני ה' והיא בחינת מלכות דאצילות או עולם העשייה הנקרא נפש.

שער הכוונות דרושי ברכת השחר

יב

ענין התפלה:

הנה כל תפילה היא בעולם העשייה מלכות דעשייה. כמ"ש תפלה לעני כי יעטוף. והיא המלכות דלה ועניה ששואלת ומתפללת מז"א בעלה, שיתן לה חסרונה. וסימן ואני תפלה, כי אני היא המלכות. ולכן כל לשון תפילה שבתורה נזכר בלשון שפיכת נפש, שהיא או בחי' מלכות שבאצילות או עולם עשייה, כי שניהם נקראים נפש. וז"ש הכתוב ואשפוך את נפשי לפני ה' ורבים כמוהו. (ס"א לכן התפילה נקראת בלשון שיחה, דכתיב תפלה לעני וכו' ישפוך שיחו, כי תפלה היא בחי' המלכות, לעני דלית לה מגרמא כלום. ולפני ה' דהיינו ז"א הנקרא י"י, שואלת צרכיה, וזהו נאמר בין במלכות דעשייה בין במלכות דיצירה, כי כל אחת שואלת ממה שלמעלה ממנה).

פע"ח שער התפלה הקדמה

הבעש"ט

יג

שמעתי ממורי כי השכינה נקרא תפלה כמ"ש בכתבי' ואני תפלה וכו' וגם מבואר שם כשיתפלל ישים מגמת פניו לשכינה ליחודה כו' ולא יכוין לתועלת עצמו שח"ו עליו נא' נתנני ה' בידי לא אוכל קום וכו' יעו"ש וביאר מורי זל"ה הטעם יותר כי אם יכוין לתועלת עצמו הגשמי שיהי' נענה בתפלתו לתועלתו הגשמי אז נעשה מסך מבדיל ע"י שהכניס הגשמי ברוחני שם ואינו נענה כלל ודפח"ח.

כש"ט סקנע"ו

יד

מהבעש"ט זלה"ה הביטו אל צור חוצבתם פי" שכבר נזכר שכל תפלות האדם יהיו לתועלת השכינה שהיא נק' תפלה כמ"ש ואני תפלה ששואלת ומתפללת מדודה למלאות חסרונה וכל מה שנחסר לאדם הכל הוא בשביל החסרון שבשכינה וצריך האדם שיתפלל למלא חסרונה שמה ובתיקון למעלה ממילא נמשך למטה שגם הוא א' מאיברי השכינה כי מלכותו בכל משלה ואין לך מקום פנוי ממנה אך הלב יודע מרת נפשו שאין כל העיתים שוות שאם ח"ו יש לאדם איזה צער גדול ותפלתו הוא על עצמו ואינו משים על לבו שצער זה הוא בשכינה ויותר הי' ראוי שיתפלל עלי' כי ממנה פנה ויתד שהכל בה או שהוא מתפלל ובתוך כך נזכר שצריך להניח את עצמו ולהתפלל על השכינה רק שאינו יכול להתאפק על צער עצמו ואם יאמר שהוא מתפלל על השכינה ובתוך לב הוא ה' היודע שאין זה אמת אפשר שח"ו נדחה מכל וע"כ יתפלל כפשוטו לפי מה שהאדם הוא במדריגה בעת ההיא רק שיהי' פיו ולבו שוין כי דובר שקרים לא יכון וגו' כשישראל מתפללים ומתדבקים א"ע להש"י קלא נפיק צאינה וראינה בנות ציון כו' כלומר מי שאינו ראוי ליחוד זה ולא ניחא יצא וזהו צאינה ומי שראוי לזה וניחא לי' יראה וזהו וראינה.

וכששומעין הקליפות קול הוזה, אז רוצים לבטל האדם הזה מתפלתו במח"ז מתענוג הזמן והחכם מתדבק באהבה ויראת הבורא ית' ובוה מעלה ניצוצי חיות שבתוך הדבר ההוא ואומר בלבו מה לי לדבק בחומריות הדבר מוטב אדבק בחיותו שהוא כח מכחות הש"י שהוא החכמה כמ"ש כולם בחכמה עשית וכן באכילה ושאר תענוגים מתענוגי הזמן כמו בשבת וי"ט יהיה בתענוג רוחני שבדבר ההוא שהוא החיות של הדבר ולא לחומריות הדבר שע"י שהוא דבוק בתענוג רוחני נזכר אצל הש"י שגם הוא ית' דבוק בתענוג רוחני שאין אנחנו יכולין להשיגו אבל כשהוא דבוק לחומריות הוא מרוחק מהש"י הנה יש ב' אהבות א' שהאב אוהב מעשה בנו החכם ומתפאר במעשה החכמה שעושה או בדבר החכמה שמדבר והב' שאוהב את בנו בעצם וכל מה שמדבר לפניו הכל הגון בעיניו בשביל אהבתו אותו והנה באהבת הש"י על ישראל אהבה א' הנ"ל כשהצדיק עושה מצות ומעש"ט הכל בחכמה נפלאה ומעלה ניצוצות הקדושים מה שבדומם צומח חי מדבר ואז הש"י אוהב מעשיו מאד ובוה מקשר גם חזוניות העולמות להש"י שהש"י שורה בכל מעשיו וזה יתקן לגמרי אי"ה בביאת משיח בב"א כמ"ש ומלאה הארץ דעה וכו' ואהבה הב' הנ"ל הוא כשהצדיק בעצמו מקושר להש"י והש"י אוהבו מאד אותו בעצמו אע"פ שאינו עושה מעשיו בחכמה כמו הראשון רק הולך בתמימות גדול ומקושר להש"י לכן הש"י אוהבו וזה נק' עליות פנימיות העולמות שהצדיק הוא העולם.

כ"ק אדמו"ר הזקן

טו

וְזָהָן ואני תפלה פי' אני הוא בחי' מלכות שנק' אני. ולהיותה בבחי' התפשטות למט' להחיות רוח שפלים נקרא תפלה. שתמיד מבקשת לעלות למעלה למלאות חסרונה. ותפלה לשון דיבוק ג"כ כמו נפתולי אלהים נפתלתי עם אחותי כו'. ואין עליות המלכות כ"א ע"י אדל"ת בכנ"י בתפילתם כשמבקשים למלאות חסרונם. אבל אין זה אלא כשיכירו חסרונם מצד שזולתו משלימו ואין לו שלימות מצד עצמו והיינו ע"י מדת האחדות שבאה ע"י השפלות כו' כנ"ל וד"ל. ובדוגמת ענין זה הוא מ"ש שימני כחותם כו'. ומבואר במ"א שהוא כמו החותם שוקע שעושה חותם בולט כו'. כך ע"י השפלות גורמת הבליטה שהיא גילוי מדת יעקב הנ"ל. והו' פי' גואל ישראל שאומרים בתפלת י"ח וכמארו"ל (פ' ערבי פסחים דק"ז ע"ב) דצלותא גואל ישראל לשון הווה שתמיד הוא גואל. משא"כ גאל ישראל דקודם ש"ע לשון עבר. דקאי בגאול' דיצ"מ. אבל גואל ישראל דצלותא היינו עניין גילוי אלקות ברוחניות תמידית בכל דור ובכל זמן. כי בכל שעה שמתפללין כנ"י יש בחי' גאולה ברוחניות כללות נש"י שהוא ענין הארת משיח ממש. אלא שהיא ברוחניות ולא בגשמיות. ואם היו כל ישראל מתפללין ככוונה ולא היה אור האהבה חולפת ועוברת אחר התפיל' היה בא משיח גם בגשמיו'. אבל ברוחניות יש בכל תפילה בחינת גאולה דמשיח למעלה כו'. והטעם הוא כי התפיל' הוא ענין הארה א' עם בחי' הארה דמשיח. כי מלכא משיחא הוא בחי' מלכות. והתפילה הוא בחי' מלכות כמ"ש ואני תפלה כנ"ל וד"ל.

סידור עם דא"ח ע' 44

טז

וְזָהָן כי על כל מוצא פי הוי' שבח"י ברכאן דצלותא יחיה האדם דלעילא שהוא בחי' ז"א כמ"ש ואני תפלה (תפלה) לאל חיי שהתפלה לז"א נקר' בחי' המשכת חיי החיים מעצמות המאציל וזהו שהקב"ה מתפלל וכורע בברוך אתה הוי"ה כו' וע"ד הידוע בתפלה באדם התחתון שמאיר על ידה אור נשמתו באפו כמ"ש חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כו' כך למעלה כתיב ותהלתי אחטם לך וכמ"ש לבעל החטם אני מתפלל כו' וכמ"ש ישימו קטורה באפך דא צלותא כו' וז"ש כי על כל מוצא פי הוי"ה יחיה האדם דלעילא כו' וד"ל.

סידור עם דא"ח ע' 232

יז

וּלְכָךְ יהיה אז התפלה דוקא בקול רם בקול גדול ולא בלחש כי התפילה הוא בבחי' מ"ל כידוע בפ"י המאמר מנין שהקב"ה מתפלל שנא' ואני תפלה כו' פי' אני הוא בחי' מ"ל שעולה למעלה בבחי' א"ח וכמ"ש אלקים אל דמי לך למען יזמך כבוד

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

כו' וכידוע. (וביאור הדברים כי הנה ידוע בענין העמידה דש"ע שהוא בחי' הביטול במציאות וע"כ צלותא בלחש דוקא כי אין עמידה אלא שתיקה וכמ"ש בעמדם תרפינה כנפיהם כו' והיינו מטעם שהמ"ל הוא בחי' מקבל בלבד וא"א שתקבל העונג העליון כ"א דוקא בבחי' ביטול עצמות' שהוא בחי' השתיקה ובצלותא דבלחש כענין ביטול המלאכים מפני גילוי אור אלקית שנאמר בעמדם תרפינה כנפיהם כו' בלתי אהוי"ר בגילוי כלל כי אידי דטריד למבלע לא פליט כו' משא"כ לעתיד כשתהיה המ"ל בנין פרוץ בפ"ע אזי יאיר בה אור עונג העליון כמו שהוא מבלתי שתבא בבחי' ביטול עצמות' כלל וכמו שיש עכשיו ג"כ לצדיקים בעבודה שבלב שבתפילה שיתענגו על ה' מבלתי בחי' ביטול כלל וכמו שהיתה שכינה מדברת מתוך גרונו של משה ולא הוצרך לבא לבחי' ביטול בתחלה כו' והיינו שרש ענין קול גדול ולא יסף שיהי' לעתיד בבחי' המ"ל היפך צלות' בלחש דעכשיו וד"ל).

סידור עם דא"ח נ' 264

יח

ולכן ביטל יוחנן כה"ג את המעוררים שהיו אומרים עורה למה תישן ה' והוא ביטל שא"צ לעוררו כי הנה לא ינום ולא יישן רק שאין אנו רואים כנ"ל. כי באמת אני ה' לא שניתי. אך מפני שנאמר על גלות הזה נפלה לא תוסיף קום שהוא סוכ"ע וממכ"ע שא"א לעלות למעלה אך אפשר להיות קרוב. ומפני זה הנס מתלבש בדרך הטבע וכן בפורים כל מעשה המגילה בדרך הטבע וכן מה שאנו צועקים ואין נענים לא שאין אנו נענין רק שאין אנו רואים ואדרבה ארוז"ל גלו לבבל שכינה עמהם וגם נאמר ואני בתוך הגולה שכנסת ישראל נק' אני וכתוב ואני תפלה. ובדורות הראשונים כשהיו מתפללים היו נענים אבל עכשיו ואני תפלה שאני בעצמי תפלה מלשון נפתולי.

תו"א מג"א צג, א

יט

אבל באמת אין ערוך כלל העדר תפיסת מקום של בחי' עולמות עו"ת לגבי בחי' הוי"ה סוכ"ע ח"ע ולע"ל כתיב כשינקום ילבש בגדי נקם תלבושת. פי' שיצמצם א"ע בכמה צמצומים עד שיתלבש במדות עליונות ומשם יוכל להשתלשל בצמצומים רבים שיוכל להיות בחי' נקמה מעובדי כוכבים המרקדים בהיכלו כו'. וז"ש ואני תפלה. ואני בתוך הגולה כשהוא בבחי' הנ"ל היא עצמה בחינת תפלה שא"צ להמשיך דרך המדות עליונות כי אתה אבינו אבא יסד ברתא. אבל כשאינה בתוך הגולה אז היא בחי' פב"פ שואלת צרכיה מז"א בעלה כמ"ש נפשי בשאלתי. וז"א נק' בעל תפלה. אבל בגולה ואני תפלה היא עצמה תפלה ל' התקשרות חכמה תתאה בח"ע.

תו"א מג"א צג, ג

כ

וְהָרִי א"כ מצוה היא שם הוי' והיינו שנקראו המצות רמ"ח אברים דמלכא שהיא בחי' כלי לאור א"ס ממש. ולפעמים נקראו מצות המלך כי מצות מלך היא בחי' ציווי המלך שהוא מל' דאצילות. והענין כי המצות כמו שנמשכו למטה הוא בחי' מצות המלך אך שרשן למעלה הוא בחי' אברים דמלכא. והיינו ע"י אתעדל"ת של האדם ממשיך להיות המצוה אברין דמלכא כו'. וזהו שבתחלה נק' המצות שלוחי ה' . והיינו המשכת הכח בנפש שע"ז תרומם הנפש להיות בבחי' בא לכאן. וזהו ואני תפלה.

לקר"ת ויקרא ב, א ואילך

כא

וּבְדֶרֶךְ כלל אפי' הנשמות הגבוהות מאד שביטול שלהם מאוד נפלא בתפלתם וכמו שכללות כל העולמות כשהם מתבטלין בהעלאות מ"ן למקור החיי' בחי' טובב כ"ע נקרא בשם תפלה ואני תפלה כידוע הוא בחי' בהמה לגבי סוכ"ע רוח הבהמה היורדת למטה להיות ראש לשועלים דבי"ע כידוע ולכן אמרו הלואי שיתפלל אדם תתאה כל היום שהוא בחי' ביטול הבהמה בתמידות בתנועה אחת.

סה"מ אתהלך לאזניא ע' סא

כב

וְהִנֵּה בהתבוננתו כל סדר התפילה איך שכולא קמ"י כלא ובהגיע לק"ש מתבונן בבחי' שמע ישראל שמע לשון הבנה ישראל איך שנשמות ישראל אותיות לי ראש מיוחדים בו ית' הוי' מלשון הי' הוה ויהי' ברגע א' ואני הוי' לא שניתי כמו קודם בריאת עלמין כן הוי' עתה בלי שום שינוי כלל וכמ"ש אתה הוי' עד שלא נברא כו' אתה הוי' משנברא וכו' אלהינו בחי' כל הצמצומים עלמין דאתגליין ועלמין דאתכסיין הכל הוי' בחי' הוי' אחד ואז מזה מגיע לבחי' ואהבת מלשון אהבה ודביקות להוי' אלהיך בבחי' בכל לבבך כו' ובכל מאורך ואהבת הוא לשון עתיד שבודאי יהי' כך מחמת התבוננות כנ"ל ואינו לשון ציווי כי איך שייך ציווי על דבר שבלב רק שבודאי יתעורר מחמת שבישראל הוי' בחי' ואני תפלה אני הוא בחי' כנ"י כמ"ש למען יזמרך כבוד ולא ידום קרא תדיר ולא שכיך כי אני הוא אותיות אין ובחי' אין הוא המקור בחי' בכל מאורך נקודת הלב שמניח שכלו והלב צועק מעצמו רעות' דליבא ואזי באתערות' דלתת' אתערות' דלעילא שנתעורר בחי' מאוד העליון.

סה"מ כתובים ח"ב ע' צ

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

כג

הנה כתיב למען יזמרח כבוד ולא ידום ה' אלקי קא תדיר לאלקי ולא שכיה ה' אלקי וכו', ואני תפלה הקב"ה יושב ומתפלל. והנה איך שייך תפלה וביטול באלקות, בשלמא אצל נברא שייך שיבטל לבורא אך באלקות איך שייך ביטול למי יבטל. אך הנה כתיב בזוהר אוליף לי רזי דמהימנותא. והנה צריך להבין איך שייך לימוד אצל אמונה שהוא למעלה מהדעת.

סה"מ כתובים ח"ב ע' צו

כד

והטעם לפי שאלקין' המסתתר בנברא' להיותם יש ודבר בחי' נוג"ה שלה כשאוי' קדוש בבחי' כללות כמ"ש ואני תפלה אלי' אל דמי לך כידוע אזי נעשה יתרון האור מתוך החשך בדרך כלל וכנ"ל וד"ל.

סה"מ כתובים ח"ב ע' קיא

כה

ו"ש ישראל בגלות כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו שזהו בחי' מדות בחי' ז"א לפי שאינה מקבלת עכשיו ע"י ז"א אלא כי אתה אבינו בחי' ח"ע אבא שמקבלת המוחי' מנה"י דאו"א שלא ע"י ז"א כו' . . ולע"ל כתי' כשינקום מאו"ה ילבוש בגדי נקם פי' תלבושת זו היינו שיתצמצם כ"כ צמצומי' עצומי' עד שיתלבש במדות עליוני' ומשם יוכל להתלבש בצמצומי' רבי' שיוכל להיות נקמה מגוים מרקדי' בהיכלו אבל לגבי' עצמותו בחי' סוכ"ע אין תופס מקום כלל. וז"ש ואני תפלה אני שבתוך הגולה היא בחי' כנ"י היא עצמה בחי' תפלה שאין צריך להמשיך דרך מדות עליונו' אלא אתה אבינו אבא יסד ברתא אבל כשאינו בתוך הגולה אלא בבחי' פב"פ צריכה לקבל מז"א בעלה כנו' נפשי בשאלתי כו' וז"א נק' בחי' תפלה ובגולה ואני תפלה עצמה י"ל התקשרות בח"ע כו' וז"ש בגלות כי אברהם לא ידענו וישראל כו' שעבודתינו עכשיו בזמן הגלות אינו בבחי' אברהם וישראל בבחי' מדות אהוי"ר אלא כי אתה אבינו בחי' סוכ"ע כו' וכל עבודתינו הוא להחזיר למל' פב"פ היינו שמחמת התבוננות זו כי אתה אבינו איך שהוא ממש סוכ"ע וכולא קמי' כלא ממש ולהאריך בענין זה יבא מזה לידי התפעלות אהוי"ר בחי' פב"פ רשפי אש התשוקה לה' לבדו ואין זר אתו.

סה"מ נביאים ע' קצג ואילך

כו

הנה ידוע בכהאריז"ל בכוונת סמיכת גאולה לתפלה שהמל' נק' תפלה כמ"ש ואני תפלה כו', והוא באמרו אד' שפתי תפתח כו' שזהו בבחי' היכל ק"ק דבריאה

והגאולה הסמוכה אליה הוא בבחי' יסוד ז"א שנק' וכשמתייחד' גואל ישראל כמ"ש אם יגאלך טוב כו'. וכשמתייחדח' מ"ן ומ"ד דזו"נ בהיכל ק"ק דבריאה בתכלית היחוד והתכללות זה בזה אז נק' גאולה אריכתא כלומר שאין המ"ן דנוק' יש ודבר בפ"ע כלל עד שבחי' גאולה דיסוד יחשב גואל לבדו אלא גם המ"ן נחשב בחי' גאולה מפני ביטולה והתכללותה במ"ד וכללות שניהם נקראים גאולה אריכתא, כי מפני התחברות המקבל במשפיע ניתוסף הארה בודאי אך להיותם מתאחדים בתכלית גאולה אחת יחשב רק שהיא גאולה אריכתא וד"ל.

סה"מ תקס"ד ע' ק

כז

הנה ידוע דהמל' נק' בחי' ארץ . . והטעם הוא לפי שהמל' היא תמיד בבחי' עליות וירידות להיות ידוע דהמל' היא המסתתרת תמיד בבי"ע ליתן טרף לביתה כו' . . יורדת כ"כ בירידות המדרגות . . הנה או נתמעט אורה מאוד מפני ריבוי הצמצומים כידוע שזהו ענין לכי ומעטי א"ע כו' להיות ראש לשועלים והוא ענין מיעוט הלבנה בכל חודש עד שלא נעשית רק כנקודה קטנה וחוזרת ומתגדלת כו' . . וזהו ואני תפלה כו' פי' אני הוא בחי' המל' ותמיד היא בבחי' התפלה לעלות למעלה וכמ"ש והחיות רצוא כו' והוא מטעם שהקירוב שאחרי הריחוק תשוקת הקירוב נפלאה מאד ולהיותה תמיד בריחוק כנ"ל ע"כ היא תמיד בתשוקת הקירוב כו' וד"ל.

סה"מ תקס"ה ע' תקצב

כח

וכמ"ש לדבקה בו בו דייקא ע"כ גם בכללות נש"י ובכל או"א בפרט שנאמר בה ואני תפלה לאל חיי כו' הנה תשוקתה לה' בלתי מוגבלת כלל.

סה"מ תקס"ה ע' תקפא

כט

וכך למעלה בבחי' אדם העליון שעל הכסא הנה כתיב חסד אל כל היום שיורד חסדו למטה בבחי' ו' יומין דחול וג' שעות הראשונ' יושב הקדב"ה ועוסק בתורה כו' ותחלה מתפלל שנא' ואני תפלה כו' ובלילה הוא בחי' שינה כו' ובבקר יאיר אורו כמ"ש יומם יצוה ה' חסדו כו' וד"ל.

סה"מ תקס"ו ע' קמב

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

ל

דהנה שרש התפלה הוא בבחי' מל' שנק' אש"ה וכמ"ש ואני תפלה אני' הוא בחי' מל' שנא' בה ואל איש"ך תשוקתך והוא ענין סמיכות גאולה לתפלה"ה במה שאומרי' אד' שפתי שפתי כו' ואי"ש הוא בחי' ז"א כמ"ש ה' איש מלחמה ובתפלה מתדבקת המל' באישה ובעלה שהוא בחי' ז"א וז"ש ואני תפלה לאל חי ונקרא אז בעולת בעל כמ"ש כי בועלייך עושייך כו' והיינו בחי' היחוד דזו"ג שבש"ע בעמידה כו' ואמרו ז"ל באשה ובעלה עולה עמו ואינה יורדת עמו פי' בעליית בעלה גם היא תעלה עמו אבל לא בירידת בעלה שלא תרד עמו.

סה"מ תקס"ז ע' רצט

לא

ולהבין זה הטעם למה נק' התפלה עבודה הנה יש להקדים תחלה בשרש ענין התפילה מה היא דהנה כתי' ואני תפלה לאל חיי פי' תפלה לשון התחברות כמו נפתולי אלקי' כו' והענין הוא למעלה בחי' התחברות אור א"ס בנאצלי' ונבראים וז"ש תפלה לאל חיי פי' א"ל חיי הוא יחיד חי העולמים כולם והיינו בחי' הקו והחוט שנמשך מעצמו' אור א"ס להאציל ולברוא יש מאין כו' וכדי שיתחבר א"ס בקו זה להאיר בעולמו' הוא ענין התפלה שהוא לשון יחוד וחיבור ולכן נק' התפלה סולם כמ"ש בזהר כמו הסולם שראשו מגיע השמימה ותחתיתו מוצב ארצה כך התפלה שורשה למעלה מגעת השמימה להמשיך ולחבר עצמו' אור א"ס שלפני הקו הנק' שמי"ם בחי' מקיפי' היותר עליוני' ומשם נמשך האור בחי' קו להיות נק' ח"י העולמים דאבי"ע עד סוף העשי' וד"ל ומ"ש ואני תפלה כו' אני הוא בחי' מלכות כנודע והוא שורש כנ"י וכמארו"ל כל ישראל בני מלכים הם משום דדוקא באתדל"ת בתפלה דכנ"י למטה מעוררי' למעלה שיהי' בחי' התחברות אור א"ס בעולמו' וז"ש ואני תפלה והיינו כאשר יתבונן האדם בבחי' מלכותו ית' שמהוה כל העולמות דבי"ע מאין ליש אי תדבק נפשו בבחי' התחברות וקשר אמיתי בלתי תסוח דעתו ולבו מזה כמו שארו"ל שאברהם הכיר את בוראו והכרה זאת היא דביקות הנפש והתמשכותה בתמידות לה' אחד כמו הכרת התינוק לאביו וכמו ידע שור קונהו כו' ונמצא ע"י התפלה נמצא כאו"א מחובר ומדובק בבחי' טפל לה' כמו האבות שהיו מרכבה כו' ומצד שורשם למעלה יעוררו אתדל"ע להיות תפלה לאל חיי בעולמות וכמ"ש כאשר ידבוק איש האזור על מתניו כו' ועד"מ כמים הפנים לפנים כן לב האדם נמשך ונדבק לזולתו כאשר נדבק ונמשך לבו אחריו כו' והגם ששרש כנ"י בבחי' מל' דאצ"י בלבד מ"מ מעוררים בעצמות המאציל שלפני הקו כנ"ל לפי שנעוץ תחלתו בסופן דוקא כי סוף מעשה עלה במחשבה וכמארו"ל במי נמלך בנשמותיהם של צדיקי' כו' וז"ש ואני תפלה ואני' דוקא ולזה רמזו רז"ל במאמר אם אני כאן הכל כאן ואם אין אני כאן מי כאן פי' אני' הוא בחי' המל' וכת' א"ני ראשון וא"ני אחרון כי א"ני אותיות אי"ן כמו"ש בע"ח וע"כ אם אני כאן בבחי' היחוד דתפלה כנ"ל אז ממילא הכל כאן, לפי שבאתדל"ת דכנ"י אתדל"ע ברום המעלות כנ"ל וד"ל וזהו שאמרו ז"ל ר"א יהיב

פרוטה לעני והדר מצלי דכתי' אני בצדק אחזה פניך פי' כי בחי' המל' שמהווה כל העולמות מאין ליש כנ"ל הרי זה כמו הצדקה להחיות רוח שפלים ולכך נק' המל' צדק או צדקה כידוע ולכך יהיב פרוטה לעני קודם התפלה להחיות רוח שפלים למטה כדי שיעורר למעלה בחי' מל' שנק' צדק והדר מצלי צלותי' להיות תפלה לאל חיי מטעם הנ"ל וד"ל.

סה"מ תקס"ח ח"א ע' תב ואילך

לב

וְזָהוּ ואת"ה קדו"ש יושב תהלו"ת ישראל שע"י התפלה מתלבש בחכמה כו' וז"ש ואני תפלה לאל חיי פי' לחבר עצמות המאציל בנאצלים הנ' א"ל חיי' ועפ"י הנ"ל בפי' איהו וחייהו כו' הרי צריך להיות התחברות לעצמות המאציל בנאצלים כדי שיאיר אורו עליהם והיינו פי' א"ל חיי' כי בחי' חיהו"י הנ"ל נק' חיי' וא"ל חיי' הוא בחי' העצמות כו' וד"ל.

סה"מ תקס"ח ח"א ע' תח

לג

וְזָהוּ והנה מלאכי אלקים עולי' ויורדי' בו, כי הנה מבואר בזהר בסולם שראה יעקב בחלום סולם דא צלותא כו', והאמת דזה הסולם הראה לו על עצמו שכנס"י נק' סולם ומלאכי אלקי' עולי' ויורדי' בו כו', ובאמת שני הפי' אחד הוא דבחי' מל' דאצי' היינו שורש כנס"י והם הם הנק' ג"כ תפלה כמ"ש דוד שהוא מלך ישראל ואני תפלה, אני הוא בחי' מל' שהוא כנס"י נק' תפלה הוא עצמו בחי' תפלה להיותה עולה למע' כמ"ש אלקי' אל דמי לך וכמ"ש בזהר וכידוע, וזהו והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה פי' כי התפלה מתחלת בעניני' התחתוני' כמו בפסו"ז וביוצר אור שמדבר מענין שירות ותשבחות המלאכי' שהם בע"ג ותכלית אבל סיומם בדברי' עליונים ביותר והוא ק"ש ביחו"ע ובשמו"ע בח"י ברכאן כו' וזהו מוצב ארצה ואח"כ ראשו מגיע השמימה, וכן הנשמה ירדה למטה בגוף ושרשה מגיע השמימה שעל ידה יוכל להיות יחודי' עליוני' גם באצי' ולמע' כו' וזהו מלאכי אלקי' עולי' ויורדי' בו היינו שעליית וירידת המלאכים תלוי בסולם זה.

סה"מ תקס"ח ח"ב ע' תרכ

כ"ק אדמו"ר האמצעי

לד

וַז"ש ואני אהיה לה פי' אני דכנ"י שנקרא אני וכמו ואני תפלה מבחי' רצוא דעכשיו אך יהיה חומת אש לבנה להאיר ולא אש שחורה מפני שיתעלה אש ש"מ להיות בבחי' אש העליון הנקרא נהורא חורא וירד למטה בהגשמה להגביל קדושת ירושלים של מטה כי גם לע"ל יהיה בחי' פנימיות וחיצוניות כעכשיו רק שיהיה במדריגה עליונה יותר וכמו ירושלים עכשיו שנבדלה בחומה בקדושה מא"י כך לע"ל יהיה י' קדושות חומה וחיל כו' ואמנם לא בשביל שמירה מחיצונים כי לא יהיה בחי' מנגד כלל רק להגביל הקדושה העצמי' מבחוץ כו' וז"ש ולכבוד אהיה בתוכה דקאי על בחי' קדושת העצמות ממש והיא מפני שנקודת הלב דכנ"י בעלותו אל בחי' העצמות ממשך ג"כ מעצמותו ממש.

שערי תשובה ט9, ב

לה

יובן בהקדם שרש ענין התפלה להיות ידוע שעיקר התפלה הוא בחי' הדביקות והמשכות הנפש בתשוקה והתלהבות נפלאה לה' לבדו בשלהובי דרחימות' ברשפי אש התשוקה בבחי' הסתלקות וכלות הנפש כמ"ש כלתה נפשי וזהו עיקר ענין העלאת מ"נ כידוע שעולה מלמטה למעלה בבחי' אור חוזר דוקא וכמו ואל אישך תשוקתך וע"כ עיקר ושרש התפלה הוא בבחי' המל' וכמ"ש ואני תפלה כו'.

שערי תשובה קב, ג

לו

וזהו ענין תפלה למשה איש האלקים כו' תפלה הוא בחי' המל' וכמ"ש ואני תפלה כו' אך בחול בחי' המל' נק' תפלה סתם ולא תפלה למשה כי בחול בחי' המל' מלביש רק לבחי' נה"י דז"א בבחי' הקטנות שבו כידוע דבחול הוא רק בחי' יעקב ורחל שהוא בבחי' קול ודבור שנק' קלא דמשתמע דיבור מורגש בהבל הפה בע"מ בגילוי השפע להחיות בע"ג מאין ליש ממש (והגם שבש"ע יש יחוד דמל' שנק' תפלה בלחש שאין הדיבור מורגש כלל וכידוע בפ"י אדני שפתי כו' אין מלה בלשוני כו' אך מ"מ אינה מקבלת רק מבחי' החיצוני' דהבל החזה דז"א שזהו בחי' קול דיעקב כו' אבל בשבת עולה לקבל מבחי' הפנימי' המדות דז"א כמשי"ת) אבל בשבת נק' תפלה למשה שמתייחדת המל' בבחי' הפנימי' דז"א שהוא בחי' משה יסוד אבא שבז"א כנ"ל ולכך אומרי' תפלה למשה בשבת דוקא ואחר לדוד בשנותו דוקא מטעם הנ"ל וד"ל.

פירוש המלות לט, ד

לז

וְזָהָן פודה ומציל בריבוי החסדי' דיסוד ז"א בכלל' כל החסדי' דכל הפרצופים שנמשכו הכל בפי יסוד ז"א וכמ"ש וילקט יוסף את כל הכסף כו' והוא מ"ש בתחלה גואל ומושיע בריבוי החסדים. אך מה שהפסיק באמצע בפודה ומציל משום דסמיכת גאולה לתפילה הוא מלך גואל ומושיע כו' ובבחי' המל' שנק' תפלה כמ"ש ואני תפלה כו' נאחזין בה דיני' קשי' הרבה כו' ושיהי' ביכולת ריבוי החסדי' להמתיק גם זה מבלעדיך שאתה הפועל ישועות ליתן בהם כח להמתיק ריבוי הגבו' הקשו' כו'.

פירוש המלות מה, א

לח

וּבְזָהָן יובן במעשה דריב"ז ורחב"ד שאמר אני כשר לפני המלך כו', דרחב"ד הי' יכול להפוך הצירופים דשם אלקים בכל תפלה שהי' מתפלל שהי' גוזר ואומר זה יהי' וכו' כמ"ש צדיק מושל ביראת אלקים וכמו שא' מי שאמר לשמן וידליק כו' ששרשו בבחי' המל' כמ"ש ואני תפלה כו' אבל ריב"ז הי' כשר שהוא שר התורה מבחי' משה שוש' דמלכא להמשיך חיי עולם ואין זו עבודתו להמשיך חיי שעה כלל כו'.

מאמרי אדהאמ"צ שמות ע' שלב

לט

וּבְזָהָן יובן ג"כ מ"ש בענין התפלה דמאן דקטיל לחוי' דקטיר לרגלוהי דנוק' שהן בחי' גבו' קשות דק"ג דמפת' לאיתתא כו' באתכפי' ואתהפכא בסו"מ כו' שנק' עובד אלקי' כנ"ל יהבין לי' ברתא דמלכא שהוא שם אד' ושם אלקי' שהוא בחי' המל' שנק' תפלה וכמ"ש ואני תפלה כו', ופי' יהבין לי' שתכלל בשם הוי' ולא יהי' לבחי' מסתיר כלל ויכול להמשיך גם במל' כל בחי' אור החסדים הטובים שבעצמי' התענוג הפשוט בעצמות א"ס ב"ה בכל העולמות דאבי"ע עד עוה"ז השפל ממש וד"ל.

מאמרי אדהאמ"צ במדבר ע' א'תרפח

מ

וְע"כ נק' התפלה סולם כמ"ש והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה פי' מוצב ארצה בבחי' נה"י עד בחי' העקביים וראשו מגיע השמימה בבחי' קרקפתא שלמעלה מן המוחין כנ"ל, וע"ז רמזו רז"ל מנין שהקב"ה מתפלל שנא' ואני תפלה לא"ל חיי"י, פי' הקב"ה הוא בחי' ז"א שנק' אדם דאצי' שכלול מרמ"ח אברים כנ"ל והוא כמ"ש בע"ח דג' פעמים פ"א עולה רמ"ג ועם ה"ח המגדילים רמ"ח, אך כשהקב"ה מתפלל הוא בבחי' חוט השדרה שמחבר לבחי' המוחין עם העקביים ומעמיד ומקיים כל האברים כנ"ל, וז"ש ואני תפלה לשון חיבור לאל חיי"י מקור המוחי' כו'. ולפי' יש יתרון מעלה בתפלה מכל רמ"ח מ"ע שנק' רמ"ח אברים דמלכא כנ"ל להיות שרשה למעלה מבחי' נר"ג שכלולים במוחא ולבא בלבד כנ"ל ולכך אין התפלה

נחשבת במנין רמ"ח מ"ע אך כוללת כולם ומעמיד ומקיים הכל בחיבור וקשר חיצוני כמובן בגשמיות באדם התחתון כנ"ל וד"ל.

סה"מ דברים ע' תתקלה

מא

והנה, בתפילה יש ג' מדריגות נגד ג' עולמות ב"ע, דהיינו תחילת התפילה מאדון עולם עד ב"ש שהוא עליות ותפילת עולם העשי' שרובו רע כו' הוא בחי' העלאת ובירורי' דנוגה דעשי' כמו באמרו שלא עשני גוי ועבד כו' (שהקליפות נק' עבדים כמ"ש בוהר ע"פ לא תצא קצאת העבדים בחי' כתרם דמסאבותא כו'), הן גוים כמר מדלי וכשחק מאוניים כו', וגם ענין הקטורת שהוא העלאת י"א אוררים דקליפה כו' וכן קרבן דם התמיד שהוא בחי' בירור דנוגה דעשי', אבל בחי' פסוד"ז עד ברכת יוצר הוא בחי' עליות ותפילת עולם היצי' שהרי נאמר יוצר אור שאור בבחי' יצי', וכל פסוד"ז הוא רק בחי' תוספת אור להאיר לשם הוי' כמו הללוי' לשון בהלו נרו [כו' ו] היינו לשם הוי' שבנפש בחי' [י"ה] שבנפ"א היינו בחי' חו"ב שלא יהי' בחי' טמטום [המוח דהיינו כאשר אינו מתפעל כלל בחכ' שבנפש בבחי' התפעלות דכח מ"ה בחי' הביטול כו' וכן לא יהי' בחי' טמטום הלב שהוא] בלתי מתפעל בלב מן ההתבוננות וההשגה שבגדולת ה', כי בינה לבא ובה הלב מבין ומתפעל כו', ובחי' ו"ה הוא בחי' אהוי"ר שגדלו בלב בהתגלות גמור כו' ובכ"מ צריך להאיר את הנפש האלקי' וכך הוא למעלה בבחי' תוספת אור למעלה בשם הוי' דאצי' בחו"ב ומדות דאצי', וזהו הנק' בחי' יצי' להאיר בתוס' אור ע"י התבוננות כמו בהלו נרו כמ"ש נשמת שדי תבינם ונר הוי' נשמת אדם כו', וזהו ע"י הפסוקים דפסוד"ז כמו באמרו זכר רב טובך יביעו שכל מה שנמשך בהשתלשלו' כל העולמות [אינו רק בחי' זכר בעלמא דכלא חשיבא ממש לגבי בחי' רב טובך העצמי שהוא יחיד חי העולמי' כו' וכל ההשפעה וההמשכה לעולמות] אינו רק בבחי' מלך כו' והיינו רק וצדקתך ירננו בחי' צדקה להחיות רוח שפלים, וזהו כבוד מלכותך יאמרו כו' להודיע לבנה"א גבורותיו כו' הן הן גבורותיו וצמצומים הרבים עד [שנעשה] מקור חיי העולמים כו' וד"ל, ובברכות יוצר הוא בחי' עולם הבריאה שזהו מ"ש והאופנים וחיות הקודש כו' והיינו בהשגה והתבוננות גדלות ה' (דאור אימא מקננא בכורסיי כו'), וזהו שאמרים אחר ברכו' יוצר אור שמע ישראל בבחי' התבוננות בכדי להתפעל באהבה דכל לבבך כו', ואח"כ בש"ע הוא בחי' התפילה דעולם האצי' כי ההשתחואות דש"ע הוא בבחי' האצי' דוקא כמ"ש ואני תפלה כו' וע"כ הוא בלחש דוקא וכמ"ש ואחרי הרוח והרעש והאש קול דממה דקה שהוא בש"ע דתמן קאתי מלכא כו' וד"ל.

סה"מ נ"ך ע' שיט ואילך

מב

הנה . . מ"ש סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ומלאכי אלקים עולי' ויורדי' בו. דהנה ידוע שבחי' המלי' נק' תפלה ונק' ג"כ בית תפלה וכמ"ש ואני תפלה

אנ"י היינו המלי' ואני תפלה הכונה שאני עצמי נק' תפלה כו' וכמ"ש למען יזמרך כבוד כו' וכן אלקים אל דמי לך בחי' אלקים עצמו קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכרך כו', להיות ידוע שזהו כח הפועל האלקי בבי"ע שעולה למעלה בבחי' העלאת מ"ן וכמו יזמרך כבוד שהוא כבוד תחתון, וגם א' כי ביתי בית תפלה וכמ"ש יעקב אין זה כ"א בית אלקים כו'. וזהו ענין הסולם שראה כידוע בווהר שהסולם הוא צלותא ומה שמוצב ארצה וכו' היינו סדר התפלה מב"ש עד ש"ע שהן ד' תיקונין דשכינתא שהיא כנ"י שנק' תפלה כנ"ל.

סה"מ דרושי חתונה ע' תרטו

כ"ק אדמו"ר הצ"צ:

מב

ההפרש שבין תיבת אני ובין תיבת אנכי, אשר אני רומז לבחי' מ' ועז"נ ואני בתוך הגולה, ואני תפלה, ואנכי רומז לכתר העליון ובעשרת הדברות התחיל בתיבת אנכי, ועז"נ הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים שהם עשר הספירות כי אנכי הוא כתר הנמשך ממלי' דא"ס שלמעלה מבחי' ע"ס כנודע, ואף שהפ"י באני ואנכי הכל שוה, דר"ל איך בלשון לעז, רק השינוי וההפרש ביניהן הוא בענין רוממות ושפלות היינו תיבת אנכי מורה כשמדבר ברוממות וכמו אנכי הרואה וכן כתר הוא תכלית הרוממות ונקרא עומק רום, וה"ע המלך המרומם לבדו, ובחי' כי גאה גאה, משא"כ אני היינו כשמדבר בשפלות ובניחותא, היינו בבחי' מ' שהיא סופא דכל דרגין, וגם לית לה מגרמה כלום כ"א מה שמקבלת מהשמש ולכן אמר דוד כי עני ואביון אני, ועיין בר"ח שער הענוה שפירש עיקר הענוה במ' מהאי טעמא, ואף שבכתר ג"כ ימצא ענוה זהו ע"ד במקום גבורתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענותנותו כו' גם כי כתר עליון אע"ג דאיהו אור צח אוכמא הוא לגבי עלת העלות כו', ולכן במ' נקרא אני, וההפרש בין אני לאנכי הוא אות הכף המורה על הכתר, ולפי שמ"מ שורש המ' מהכתר ע"כ נאמר אני כבדוש רענן כמ"ש מזה בלר"ת בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ,

ביאורי הזוהר ח"א ע' תקסז

מג

והנה לשון תפלה ולשון חיבור י"ל שהוא ענין אחד כמ"ש מזה בד"ה ועבדתם את ה' אלקיכם וברך כו' כענין ואני תפלה שפ"י ואני הוא מל' שנק' שם והארה והיא בבחי' תשוקה להתחבר בעצמות אור א"ס.

אוה"ת יח"י ע' 9פ

מד

זח"ג פ' תזריע דמ"ט ע"ב שומע תפלה עדיך כל בשר יבוא, שומע תפלות מבעי ליה מהו שומע תפלה אלא תפלה דא כנ"י דאיהי תפלה דכתיב ואני תפלה (עמ"ש בת"א גבי פורים בד"ה כי אתה אבינו ועמ"ש ע"פ נפתולי אלקים נפתלתי עם אחותי) ודוד בגין כנ"י קאמר ליה ומאי דאמר ואני תפלה כולא חד ועל דא שומע תפלה (ר"ל ז"א שומע התפלה שהיא מ') ודא תפלה של יד דכתיב על ידכה בה"א ר"ל ה"א מורה על המ' דאילו ידך בלא ה"א הי' אפשר לפרש חסד או גבורה כי חסד דרועא מינא וגבורה דרועא שמאלא אבל מדכתיב בה"א מורה על המ', וכיוצא בזה פ"י הבחיי פ' בשלח ע"פ מי כמוכה ובגמרא פ"ג דמנחות דל"ו ע"א ידכה כתיב בה"א כהה פרש"י כהה משמע לשון נקבה ש"מ דבשמאל קאמר דאין בה כח כנקבה עכ"ל, והענין כמ"ש בזהר פ' וישלח דקס"ח ע"ב ע"פ תפלה לעני כי יעטוף כתיב הכה תפלה לעני וכתבי התם תפלה למשה איש האלקים (ועיין מזה ג"כ במדרש פ' בשלח פכ"א ובזהר פ' בלק דקצ"ה ע"א) מה בין האי להאי אלא דא תפלה של יד דעני אתדבק במסכותיה כו' כי יעטוף כד אתכסייא סיהרא ואתכסי' שמשא מיניה וא"כ המכוון שתש"י נק' עני זהו ע"ד סיהרא לית לה מגרמה כלום, ולכן נק' ידכה יד כהה ולכן נק' תפלה דפי' במא"א תאו סמ"ב כי תמיד מתפללת לתפארת ושואלת צרכיה וע' פרדס ערך עני ובזהר ס"פ ויחי דרמ"ט סע"ב ע"פ עניה ענתות בגין דאיהי אספקלריא דלא נהרא עניה ודאי לית לה נהורא לסיהרא מגרמה אלא מה דיהב לה שמשא, וא"כ אפ"ל והיה לאות על ידכה שע"י הנחת תש"י על בחי' ידכה ממשיכים במ' יד כהה המשכה מבחי' שמשא וזהו והיה לאות כי אות נקרא היסוד כמ"ש במא"א א' נ"ב כי הוא אות ברית קדש גם זהו ענין צבאות אות הוא בצבא שלו, ובזהר בראשית דכ"א סע"ב וצדיק צבאות אקרי, ע' במא"א אות צדיק סע"ף ב' מזה וע' זח"א ס"פ לך דצ"ג סע"ב ודצ"ד ע"א.

קיצור. שומע תפלה, כנ"י שהיא תש"י ונק' תפלה לעני, ידכה כהה סיהרא ל"ל מגרמה כלום, ופ"י והיה לאות היינו מה שנמשך לה מבחי' שמשא יסוד נק' אות צבאות שמאיר על יד כהה הנ"ל והיינו שומע תפלה למלאות מחסוריה וצרכיה.

אוה"ת בא ע' ביתתקנד

מה

ענין סמיכת גאולה לתפלה עד שארז"ל בענין סמיכת גאולה לתפלה בערביית דכגאולה אריכתא דמיא כי הנה ידוע דהמל' נק' תפלה כמ"ש ואני תפלה כו' והוא באמרו אד' שפתי תפתח שוהו בהיכל קדה"ק דבריאה והגאולה הסמוכה לה הוא בבחי' יסוד ז"א שנק' גואל ישראל כמ"ש אם יגאלך טוב וכשמתייחדים מ"ן ומ"ד דז"ו"נ בהיכל קדה"ק דבריאה בתכלית היחוד וההתכללות זה בזה אזי נק' גאולה אריכתא כלומר שאין המ"ן דנוק' יש ודבר בפ"ע כלל עד שבחי' גאולה דיסוד יחשב גואל לבדו אלא שגם המ"ן נחשב בבחי' גאולה מפני ביטולה והתכללותה במ"ד

ק"ט, ד – תחת אהבתי ישטנוני ואני תפלה 31

וכללות שניהם נק' גאולה אריכתא כי מפני התייחדות המקבל בהמשפיע ניתוסף הארה בודאי.

אוה"ת יתרו ע' תשסו

מו

ועכשיו התפלה היא במקום קרבנות ונקראת סולם . . ועיקר ענין שהתפלה נק' סולם הוא כמ"ש במ"א ע"פ ועבדתם את ה' אלקיכם כי ואני תפלה לאל חיי המל' מתפללת כו שפיכת נפש וכו' כי המ' בחי' שם והארה וע"י התפלה נמשך בה מעצמות אור א"ס ממש, וכמ"ש ג"כ לקמן בפירוש אזכיר את שמי והתחברות זו זהו תפלה לשון נפתולי נפתלתי ובלשון משנה התופל כלי חרס וע"כ נק' סולם שיורדים בו מלמעל"ט אחר העליי' מלמטלמ"ע.

אוה"ת יתרו ע' אלח

מז

מזבח אדמה תעשה לי, הנה באדה"ר נאמר וייצר ד' אלקים את האדם עפר מן האדמה ואז"ל ממקום כפרתו נברא היינו ממקום המזבח שנאמר בו מזבח אדמה, ועד"ז מ"ש בו אחר החטא וישלחהו מג"ע לעבוד את האדמה אשר לוקח משם היינו ג"כ לעבוד ע"י קרבן שיקריב ע"ג המזבח שור פר, ועבודה זו דקרבנות זהו ע"ד סולם מוצב ארצה שארז"ל זה המזבח ע"ש מזבח אדמה, וריחן עולה השמימה בבחי' סוכ"ע ונמשך ניחוח להוי' המשכה מסוכ"ע בבחי' ממכ"ע כי הוי' יו"ד צמצום ה' התפשטות כו' ועכשיו התפלה במקום קרבנות ואני תפלה, ואני היא המ' ממכ"ע היא רק בחי' שם והארה וע"י התפלה נמשך בה מעצמות אור א"ס ממש כמשי"ת לקמן בפ"י אזכיר את שמי כו' גם מט"ט קושר כתרים לקונו מתפלותיהם של ישראל.

אוה"ת יתרו ע' ביתשיט

מח

והנה כמו שע"י קרבנות בירור נפש הבהמה עי"ז ריח ניחוח להוי', כמו"כ עתה ע"י תפלה בירור נה"ב שבאדם עי"ז ג"כ נעשה ריח שעולה לשמים המשכת מקיפי' עליונים, וז"ש ואני תפלה כי אני אותיות אין אני הוא בחי' מל' שמחי' עולמות בי"ע ושורשן אין בחי' והחכמה מאין תמצא כתר עליון וע"י תפלה הוא נעשה התחברות בחי' אני ואני היינו המשכת אלקו' למטה שנעשה דירה בתחתונים, כי תפלה לשון התחברות כנודע.

אוה"ת יתרו ע' ביתשכב

מט

וע"ד החסידות היינו שמימה הוא בחי' סוכ"ע וארצה הוא בחי' ממכ"ע. והנה סולם מחבר בחי' ומדריגת מוצב ארצה עם שמימה הוא בחי' התחברות סובב בממלא להיות ריח ניהוח להוי' המשכה בשם הוי' כי הוי' יו"ד צמצום ה' התפשטות ו' המשכה וצריך להמשיך משם הוי' והוא המשכת סוכ"ע בממכ"ע וגם שפי' דסולם הוא מט"ט שהוא מוצב ארצה כי מקומו בעולם הבריאה ומ"מ וראשו מגיע השמימה כי מט"ט קושר כתרים לקונו כו' וזהו ואני תפלה שבחי' ומדריגת תפלה היא לחבר בחי' אין עם בחי' ומדריגת אני כי אני הוא אותיות אין והיינו כי אין הוא כתר ואני מל' וע"י התפלה נמשך מבחי' אין כתר בבחי' אני מל'.

אוה"ת יתרו ע' ג'ז ואילך

נ

והענין כי הנה תפלה לשון התחברות כמו שאיתא פירש"י פ' ויצא גבי נפתלי כו' נפתלתי עם אחותי ש"א שהוא מלשון צמיד פתיל וכן ג"כ במשנה התופל כלי חרס כו'. וביאור ענין התחברות זו דהנה כתיב ואני תפלה פי' אני הוא בחי' מדת מל' ית' כמ"ש ואני בתוך הגולה שבחי' זו מתלבשת בגלות בע"ש וכמארז"ל גלו לבבל שכינה עמהם כו', ואני זו הוא בחי' תפלה לחברה ולהעלותה למעלה מעלה ואפי' בגלות עם היות ואני בתוך הגולה אעפ"כ היא ג"כ בחי' ואני תפלה כי בכל תפלה מג' תפלות היום הוא עולה למעלה מעלה כמ"ש באגה"ק בסופו ע"ש (ואדרבה בבחי' א' יש בחי' חיבור ועילוי יותר בשעת הגלות כמ"ש במ"א בד"ה כי אברהם לא ידענו, וזהו למען יזמרך כבוד כו').

אוה"ת משפטים ע' א'קצח

נא

והנה עיקר ההמשכה ע"י אתעדל"ת היינו להמשיך מבחי' שלמעלה מסדר הנמשך מצד השתלשלות העולמות, והוא כי הנה מלכותך מלכות כל עולמים שלהיות התהוות העולמות הוא רק מבחי' ומדת מלכותו שהוא בחי' זיו והארה כמשל שם האדם כו', ולא כמשל התפשטות החיות מהנפש בהגוף שהוא מעצמיות הנפש ולכן הנפש מתפעלת ממקרי הגוף, אבל למעלה הרי אני הוי' לא שניתי כו', ולכן נק' הבריאה יש מאין הגם כי ממך הכל כתיב רק שהתהוותם מבחי' שהוא אין והארה בעלמא, אך ע"י אתעדל"ת כתיב ארוממך אלקי המלך להעלות בחי' מלכות שהוא בחי' ממכ"ע לשרשה ומקורה במהו"ע ית' בחי' סוכ"ע ועי"ז נמשך אח"כ הגילוי למטה ג"כ מבחי' אור הסוכ"ע המתיוחד עם מדת מלכותו, וו"ש בברכת ישתבה מלך יחיד כו' שהוא העלאת בחי' מלך ממכ"ע לבחי' יחיד הוא בחי' סוכ"ע, וזהו פי' ואני תפלה דתפלה לשון חיבור היינו לחבר בחי' ואני שהוא בחי' מל' לבחי' סוכ"ע והכח הזה הוא בתפלה הוא כי ידוע דהתפלה נק' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה פי' כמ"ש במ"א

ע"פ יונתי בחגוי הסלע שהנשמה יש בה ב' בחי', הא' המתלבש בגוף והב' בחי' המקיף שהוא בחי' מזליה, וכן יש ב' בחי' אלו בכל בכל עולם שהנשמה מושרשת שם יש בה ב' בחי' אלו והיינו נר"נ הם בחי' פנימי' ויחידה בחי' מקיף וע"י התפלה יוכל להיות התחברות ב' בחי' הנ"ל וזהו שאו את ראש כו' לגלגלתם כי אית רצון ואית רצון אית רצון הנמשך מצד ההתבוננות והוא מבחי' או"פ, אבל אית רצון שלמעלה מהשכל ונק' גלגלתא והוא מצד שרש הנשמה, וזהו סולם מוצב ארצה התחלת התפלה בהודאה הנמשך מצד הנפש המלובשת בגוף וראשו מגיע השמימה בק"ש שמע ישראל ה' אלקינו שמגיע לשרש הנשמות כמו שהוא למעלה ע"ד שאו כו' לגלגלתם כנ"ל, ועי"ז נמשך המס"ה למעלה מהטעם, והנה ידוע דשרש הנשמה כמו שהיא למעלה בבחי' מזליהו הוא גבוה מאד כמש"ש וע"פ האזינו שזהו שארז"ל מאין באת ע"ד והחכמה מאין תמצא שמבחי' אין זה הוא מקור שממנו תמצא החכמה יש מאין ולכן ע"י התבוננות שבתפלה ומס"נ בק"ש שקדם לתפלה נעשה התחברות ב' חלקי הנשמה להיות לאחדים ממש בחי' המוצב ארצה עם בחי' השמימה בחי' מקיף והוא בחי' יחוד סובב וממלא שבנפש (עמ"ש ע"פ זה היום תחלת מעשיך שבת שלפני ר"ה תקס"ח ב' בחי' עבודה שבנפש בבחי' סובב ובבחי' ממלא והיינו ב' בחי' הנ"ל) ועי"ז באתעדלית אתעדל"ע כי הנה כל ישראל בני מלכים הם, שבחי' מדת מל' היא נשמה כללית ועי"ז מתייחדת היא ג"כ בשרשה ומקורה המקיף הכללי בחי' סוכ"ע ונ"ל בפ"י ארוממך אלקי המלך וזהו ואני תפלה בחי' חיבור בחי' אני והוא בחי' מל' ממכ"ע לבחי' סוכ"ע מלך יחיד כנ"ל (והנה יובן למשכיל שהתפלה בזמן הגלות היא יותר נעלה והוא עפ"י הלשון שמצאתי בכ"י רבינו ז"ל בד"ה כי אברהם לא ידענו ז"ל הוזהב, וז"ש ואני תפלה ואני בתוך הגולה כשהיא בבחי' הגולה היא עצמה בבחי' תפלה שא"צ להמשיך דרך המדות עליונות כי אתה אבינו יסד ברתא, אבל כשאני בתוך הגולה אזי היא בחי' פב"פ שואלת צרכיה מז"א בעלה כמ"ש נפשי בשאלתי, וז"א ק' בעל תפלה, אבל בגולה ואני תפלה היא עצמה תפלה לשון התקשרות ח"ת בח"ע, וזהו כי אברהם לא ידענו שאין למעלה מבחי' אהוי"ר כו' יעו"ש באריכות, ונלע"ד לבאר זה עפמ"ש בפסוק יונתי הנ"ל ג"כ ההפרש בין בחי' התפלה בזמן בהמ"ק ובין זמן הגלות ע"ד עבודה שבזמן בהמ"ק כתיב קומי לך להתעלות הנשמה לשרשה בחי' מזליהו כסדר המדרגות ע"י אהבה כו' אבל בגלות יונתי בחגוי הסלע הסתר והעלם האהבה וזהו ממש כי אברהם לא ידענו אזי העצה הראיני את מראיך בחי' א"ח בכל מארך ויצעקו בצר להם וממילא מובן שע"י גורם ג"כ העלי' למעלה דבחי' מל' בבחי' או"ח שלא כסדר והדרגה לקבל מז"א אכ"א שאני עצמה ההיא בחי' תפלה והתקשרות לבחי' סוכ"ע, משא"כ כשהעלי' רק בסדר ולא בדילוג מקבלת ע"י ז"א ונק' בעל תפלה כנ"ל, אבל כשאני בתוך הגולה עי"ז א"ח ואזי כי אתה אבינו כו').

והנה, זה הוא בחי' ארוממך אלקי המלך התקשרות ועליית המל' ממטה למעלה, ואני תפלה וכנ"ל.

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

נב

ועבדתם זה"ע עבודה שבלב זו תפלה ע"ד סולם מוצב ארצה, התפלה נק' סולם ע"ד ואני תפלה, ופי' בת"א בד"ה כי אברהם לא ידענו דקנ"ו ע"א דהיינו בחי' ואני בתוך הגולה הוא בבחי' תפלה ל' התקשרות להתעלות באא"ס ב"ה ע"ד ארוממך אלקי המלך כי היא רק שם והארה ונק' כבוד הוי' זיו יקר' זיו והארה, וע"י הסולם עולה ומתקשרת בעצמות אא"ס ע"ד עולה מן המדבר מתרפקת על דודה והיינו ע"י התפלה דוגמת והחיות נושאות כו' כן ע"י העלאת נה"ב מרומם את המל', בביאור כי אתה נרי, וזהו שארו"ל סולם זה הכבש וראשו מגיע השמימה היינו ריח ניחות להוי', ריח העלאה וזהו ועבדתם את הוי' שיהי' בחי' את הטפל להוי' ע"ד יראו את ה', ועי"ז מעלה המל' שתהי' בחי' את ה' ע"ד את קרבני בלק"ת פ' פנחס בד"ה צו את בני' הראשון דפ"ד, פי' את האותיות מא' עד תיו כו' ובזהר ויצא דקס"ד ע"ב את דייקא דא כנס"י ובלק"ת בד"ה ואתחנן פ"ב בענין ואהבת את הוי' פי' את זהו הגילוי כשכולל במקורו כו', וא"כ י"ל עדמ"ש בת"א פ' נח בביאור דמים רבי' בסופו בפ"י שידובר בה כו', וזהו ועבדתם את הוי', והיינו ע"י אותיות התפלה ואח"כ נמשך מלמעלמ"ט שיהי' הוי' אלקיכם כו'.

קד"ק. וצ"ל תחלה מלמטלמ"ע עבודה, תפלה, ע"ד סולם ואני תפלה עליות השם בעצמות אוא"ס, דכמו למעלה והחיות נושאות כן ע"י העלאת נה"ב בתפלה, וזהו ועבדתם את, ע"ד את קרבני, והיינו ע"י ויראו את הוי', ואהבת את.

אוה"ת משפטים ע' ג'גל ואילך

נג

ולפ"ן ועבדתם זהו"ע עבודה שבלב זו תפלה ע"ד סולם מוצב ארצה וראשו כו' התפלה נקרא סולם ע"ד ואני תפלה, ופי' בתורה אור בד"ה כי אברהם לא ידענו דקנ"ו ע"א דהיינו בחי' ואני בתוך הגולה היא בבחי' תפלה ל' התקשרות להתעלות באוא"ס ב"ה ע"ד ארוממך אלקי המלך כי היא רק שם והארה ונקרא כבוד הוי' זיו יקר', זיו והארה וע"י הסולם עולה ומתקשרת בעצמות אוא"ס ע"ד עולה מן המדבר מתרפקת על דודה, והיינו ע"י התפלה דוגמת והחיות נושאות כו' כן ע"י העלאות נה"ב מרומם את ה' בביאור כי אתה נרי כו'.

אוה"ת משפטים ע' א'רלד

נד

גדולים תלמוד גדול ומעשה גדול ויהי קול מעל לרקיע זורע צדקות ומצמיח ישועות וזהו מלמעלה למטה אך מלמטלמ"ע גדולה תפלה יותר ממע"ט פ"ה דברכות דל"ב סולם מוצב, ואני תפלה, עליי' המ' שם והארה בהעצמות, וע"י תורה ג"כ אזכיר את שמי וכן ע"י צדקה ויעש דוד שם.

אוה"ת משפטים ע' א'רלח

נה

והענין כי הנה אמרו"ל אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש זהו כפי"ה הא' שצריך לגמול את נפשו מבחי' מותרות. והנה לפי פי' הב' שגומל נפשו הוא בחי' גמ"ח הענין הוא תפלה נקרא בשם שפיכת נפש וכמ"ש בחנה ואשפוך את נפשי, והנה יש עולם שנה נפש כמ"ש והר סיני עשן כולם עש"ן ר"ת עולם שנה נפש, עולם מקום ז' רקיעים וארץ וד' רוחות, ושנה הוא בחי' זמן, ונפש הוא בחי' חיות של העולם דהיינו מה שמחי' את העולם, וזהו"ע מלכותך מכ"ע שהוא בחי' מקור חיות העולמות. והנה מאחר שנקרא בחי' נפש הוא בחי' אחרונה כמו למשל בנפש האדם שיש ה' מדריגות בנפש האדם נרנח"י, והנה נפש הוא בחי' אחרונה, כי הדם הוא הנפש דהיינו החיות שמתלבש בדם להחיות את גופו ורוח הוא מדריגה יותר גבוהה כי רוח הוא בחי' רוח החיים שבלב בחלל הימיני ונשמה הוא במוח שהוא בחי' חכמה וכמ"ש ונשמת שדי תבינם וכמבואר בזהר זכה יהבין לי' נפשא מסטרא דרוח זכה יתיר יהבין לי' נשמתא מסט' דנשמתא, וחי' יחידה הוא בחי' מקיפים. וע"י התפלה ממשיך התחברות נפשו לבחי' חיה יחידה וכ"ש לבחי' נשמה, ולכן נקרא גומל נפש. והנה כמו שנפש הוא בחי' מדריגה אחרונה כמו"כ למעלה מה שנקרא נפש הוא בחי' אחרונה שהוא רק בחי' מל'. ולכן תפלה נקרא בשם שפיכת הנפש, כי מל' נקרא תפלה וכמ"ש ואני תפלה, והיינו שהתפלה הוא להמשיך תוס' אור מבחי' מדריגה עליונה יותר בבחי' נפש וכמ"ש למען יזמרך כבוד נהורא תתאה קרי תדיר לנהורא עילאה, והיינו להמשיך תוספת אור מבחי' יחיד בבחי' מלך. וזהו ע"י התפלה כי תפלה הוא ח"י ברכאן דצלותא שהוא בחי' המשכה מלמעלה למטה ברוך אתה בבחי' מלך העולם וזהו יחיד ח"י העולמים מלך, שההמשכה מבחי' יחיד בבחי' מלך הוא ע"י חי העולמים דהיינו ח"י ברכאן דצלותא. ובפע"ח (ש"א פ"י) שמל' מתפללת מז"א בעלה שיתן לה חסרונה שהם ט"ס שלה הבאים לה בסוד תוספות, ובעה"ק (ח"ב רפ"ז) שע"י התפלה מתברך השם הוי"מ ממקור הברכה ומתייחד בכבודו שהוא המל'. והיינו כי המל' הוא רק שם והארה לבד, וע"י התפלה ממשיך בה מעצמות אוא"ס, ולכן תפלה ל' חיבור. וכענין מקדשי שמך, וזהו"ע הסולם ועז"נ איש דא קוב"ה כי יקח אחותו דא כנס"י חסד הוא שע"י חסד עליון דאבא נמשך יחוד זה ולכן נקרא גומל נפשו איש חסד וזהו שהתפלה הוא מכלל גמ"ח.

ארה"ת משפטים ע' ג'כא ואילך

נו

ויותר נראה לומר דפי' שחומת ברזל מפסקת לענין תפלה דאינה נשמעת כ"כ המכוון דבודאי גלוי וידוע לפניו התפלה רק שאינה נענה כ"כ ע"ד הסתר פנים כנ"ל בשם המנחה גדולה, וזה ההסתר פנים היינו מה שאין מאיר מ' דאצי' כ"א ההשפעה נמשך ע"י ע"ס דק"נ שהוא המחיצה והחומת ברזל, ולכן לענין קיום מצות לא שייך כלל הפסק ומחיצה זו דהא ענין ההסתר פנים לא שייך רק על השפעות עוה"ו, והיינו שהתפלה נק' חיי שעה והתומ"צ הם חיי עולם ולגבי חיי עולם אין שייך

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

הפסק המחיצה רק לענין חיי שעה, ועיקר הענין כי התפלה היא בחי' מל' ע"ד ואני תפלה להתחבר בהקב"ה, והמחיצה של ברזל היא צרה לבחי' מל' ומנגד לה בבחי' ושפחה כי תירש כו' ע"כ מפסקת בין התפלה כו'.

אוה"ת תצוה ע' איתשלח ואילך

נז

כמו"כ יובן למעלה באדם תתאה בחי' מל' שע"י כללות המשכות קדש העליון שבמל' לכל הנבראים דבי"ע שיאמרו קדוש עי"ז מתעלה בחי' ראש שבמל' שהוא הרצון ועולה בחוזה דו"א בבחי' יחידה כו', וזהו תחת לראשי שמגביה ומתנשא את ראשי כו', והטעם לפי שאלקים המסתתר בנבראים להיותם יש ודבר בבחי' נוגה שלהם כשאומרים קדוש בבחי' כללות כמ"ש ואני תפלה אלקים אל דמי לך כידוע אזי נעשה יתרון האור מתוך החשך בדרך כללות כנ"ל.

אוה"ת תשא ע' איתתעב

נח

וענין וערכו בני אהרן עצים ונתנו אש כו' דמצוה להביא מן ההדיוט לפי שידוע שאהרן הא שושדמ"ט להוליך את הכלה לגבי החתן וכמ"ש במ"א, וגם כאן בני אהרן הם המסעדים ועוזרים לכנס"י שתוכל לעלות בבחי' מזה"פ ע"י הרשפי אש שממשיכים במזבה"ח כו', וזהו מ"ש ואני תפלה כלומר מה שיש יכולת לכנס"י להתעורר בתפלה ברשפי אש ההתלהבות הוא מבחי' אני דהיינו מדת מל' ית' שנק' אני כמ"ש ואני בתוך הגולה דגם כשגלו לאדום שכינה עמהם כבי" שוכן אתם בתוך תומאתם כו' וד"ל.

אוה"ת ויקהל ע' ביד

נט

דהנה נת' בד"ה התהללו בשם קדשו בענין למען יזמך כבוד כו' נהורא תתאה קארי תדיר לנהו"ע ולא שכיך ב' פירושי, הא' ע"י שהאדם מהלל ומשבח לבוראו שזהו מ"ש ה' אלקי לעולם אודך מעורר עי"ז להיות יזמך כבוד ולא ידום, שזהו נהורא תתאה קארי תדיר ולא שכיך וכמ"ש אלקי' אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט, והב' שע"י שנהורא תתאה קארי תדיר כו' עי"ז נמשך שגם האדם יתעורר לומר שירים ותשבחות כו'. והנה לפי' הא' שבאתעדל"ת של האדם מעורר אתעדל"ע להיות נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיך שז"ע מ"ש ואני תפלה אני הוא בחי' מ' היא בבחי' תפלה לנהורא עילאה, ועי"ז נמשך להיות יהי רצון כי כ"ע דאיהו כתר מ' ולכן ע"י תפלת בחי' המ' ממשכת מבחי' כ"ע שיומשך להיות רצון חדש הגם שע"פ החכ' נגזר ג"ד מ"מ יתהפך לטוב ע"י בחי' הרחמים פשוטים דכתר, ושרש

ענין ואני תפלה שבחי' אני תפלה ומחובר למעלה לבחי' שם הוי', וזהו מה שאנו אומרים בב"ש יחיד חי העולמים מלך, פי' יחיד הוא בחי' עצמיות אוא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות ומלך הוא בחי' מלך העולם, וע"י בחי' חי העולמים מתחברים בחי' יחיד בבחי' מלך, שע"י בחי' חי העולמים מאיר בחי' יחיד בבחי' מלך, וזהו ואני תפלה שע"י שאני הוא בבחי' תפלה והתחברות למעלה עי"ז מאיר בחי' יחיד דרך חי העולמים בבחי' מלך, כי הנה אני הוא אותיות אין, ופי' אין הוא בחי' עצמיות אוא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות ואני הוא בחי' מלך העולם וע"י בחי' ואני תפלה מאיר בחי' אין בבחי' אני, והנה למעלה נק' בשם יחוד ו"ה, פי' כי כל המשכה הנמשכת מלמעלה נק' בשם וא"ו כי וא"ו הוא בחי' קו וחוט שהוא ראשית המשכה מאוא"ס ב"ה ונמשך בבחי' ה' וזהו יחיד ו"ה, והיינו יחוד בחי' יחיד עם בחי' מלך, והוא ע"י בחי' חי העולמים כנ"ל, והיינו קודם האצ"י הוא בחי' המשכת קו וחוט והוא בחי' וא"ו אחד, אבל באצ"י הנה כתי' זה ה' קוינו לו שיש ג' קוין חג"ת לכן הוא בחי' ח"י כי ג' ואוי"ן עולים מספר ח"י ולכן ע"י חי העולמים הוא בחי' המשכת בחי' יחיד בבחי' מלך.

כנ"ל: בספה"מ שם נדפס הג"ה בסוף העמוד: דוקא תפלה מ' ואני תפלה אותית דומם מל' כתר מל', וי"ל ע"י תפלה שלמטה מעורר הקב"ה מצלי ל' הטי' שיכבשו רחמי יגמה"ר דא"א לכבוש כעסי דו"א שגם בז"א יומתקו הגבורות ואז נמשך שינוי בפסק שע"פ החכ'.

אוה"ת תוריע ע' תקכ"ג ואילך

ס

וכמו"כ כל הדי' מדריגות של הנשמה אינו מאיר בגוף רק ההארה בעלמא מכל מדריגות הנשמה כמו שהיא למעלה, ולזה צריך ענין התפילה לחבר ולקשר מקור ושרש הראשון של הנשמה לחלק ההארת הנשמה המאיר בגוף (שתשוב הנפש בבחי' ביטול במס"ג למקורה ושרשה העליון), כי ענין התפלה הוא בחי' תשו"ע שזהו עד יעבור עמך הוי' (למעלה מעלה מבחי' הוי' שהוא בחי' צמצום והתפשטות כו'), וזהו מ"ש והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה דקאי על התפלה (כדאי' בזהר סולם דא צלותא דהיינו שתחלתה במדריגות התחונות ומגיע עד מקור ושרש הנשמה, כי ענין סולם איתא במדרש שהי' בו ד' שליבין שהו"ע ד' תיקוני שכינתא שבתפלה שהתפלה נחלקה לד' חלקים מתחלת התפלה עד ב"ש ומב"ש עד ברכת יוצר, וברכת יוצר וק"ש ושמו"ע, כנגד הדי' מדריגות שיש בנשמה, וז"ש והנה רוח גדולה באה כו' לא ברוח ה' ואחר הרוח רעש) כו', עד וקול דממה דקה דקאי על שמו"ע כי ע"י ד' מדריגות שבתפלה הוא מחבר ומקשר ההארת הנשמה שבגוף למקורה ושרשה העליון שיש בה ד' מדריגות הנ"ל. והנה למעלה נאמר ג"כ ואני תפלה, אני הוא בחי' מל' שהוא חיות האלקי' המתלבש בעולמות להחיותם כמ"ש מלכותך מל' כל עולמים והוא רק ההארה מא"ס שאין עצמות אוא"ס מתלבש בעולמות להחיותם, כי עצמות אא"ס הוא קדוש ומובדל מעולמות, וע"כ נאמר ואני תפלה שפי' תפלה הו"ע התחברות מלשון הטופל כ"ח וכמ"ש נפתולי נפתלתי כו' דהיינו שיתחבר ויתקשר

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

38

עצמות אא"ס קדוש ומובדל שיאיר ויתגלה בבחי' מל' שהוא הארת החיות המתלבש בעולמות (והחיבור וההתקשרות הוא על ידי תפילה שלנו כמשי"ת).

אוה"ת במדבר ע' ה ואילך

סא

ע"ד מ"ש אד' שפתי תפתח כי בבחי' מל' נאמר למען יזמרך כבוד וגו' וכשהוא עולה למעלה עולים גם העולמות אחריה שהיא שרשן מקורן ומוזה נמשך ג"כ התעוררות בנפש להתפעל, וזהו אד' שפתי תפתח, וזהו התהללו בשם קדשו לשון נפעל שהמל' הנק' ואני תפלה פועלת בהם ההילול ע"ד משכני אחרך כו'.

אוה"ת במדבר ע' תמח

סב

ענין סמיכת גאולה לתפלה עד שארוז"ל דכגאולה אריכתא דמיא מהו לשון גאולה אריכתא כו', הנה ידוע בכתבי האריז"ל בכוננת סמיכת גאולה לתפלה שהמלכות נק' תפלהוכמ"ש ואני תפלה כו' (כי תפלה לשון התחברות והתקשרות עמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה יונתי בחגוי הסלע שהיא התחברות הנשמה בשרשה בחי' מזולי' וכמ"כ יובן ענין זה בבחי' מל' בעלייתה מבי"ע לאצילות ע"ד הנו' בד"ה במדבר סיני באוהל מועד בלק"ת פ' במדבר בענין במדבר סיני עליית המל"ו) והוא באמרו אד' שפתי תפתח כו' שזהו בבחי' היכל קד"ק דבריאה (ועמ"ש מזה בביאור ע"פ יהודה אתה בת"א פ' ויחי) והגאולה הסמוכה אליה הוא בבחי' יסוד ז"א שנק' גואל ישראל כמ"ש אם יגאלך טוב כו' (וע' במא"א אות גימל סעיף ד' והוא ע"ד את האור כי טוב וכן נק' הגאולה ע"ד אתא בוקר כו') וכשמתייחדים מ"ן ומ"ד דזו"ג בהיכל קד"ק דבריאה בתכלית היחוד והתכללות זב"ז או נק' גאולה אריכתא כלומר שאין המ"ן דנוק' יש ודבר בפ"ע כלל עד שבחי' גאולה דיסוד יחשב גואל לבדו אלא גם המ"ן נחשב בחי' גאולה מפני ביטולה והתכללותה במ"ד וכללות שניהם נקראים גאולה אריכתא כי מפני התחברות המקבל בהמשפיע ניתוסף הארה בודאי אך להיותם מתאחדים בתכלית גאולה אחת יחשב רק שהיא גאולה אריכתא.

אוה"ת במדבר ע' תריד ואילך

סג

ואני תפלה. פ"י בחי' אני הוא תפלה ל' התחברות ע"י ח"י ברכאן דצלותא יתחבר בבחי' חי שיהי' ואולם חי אני, וע"ד באר לחי רואי, גם ח"י אלף עולמות עם ב' אלפי שאינן הם כ' ומתחבר אני בבחי' אנכי שההפרש בין אני לאנכי הוא הכף רומז לבחי' כתר, וח"י אלף עולמות זהו ענין א' עם ח"י ברכאן דצלותא כמ"ש בעה"ק ח"ב פי"ב ובת"א בד"ה יביאו לבוש מ', אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, האדם הם רמ"ח

מ"ע רמ"ח אברין דמלכא וחי בהם ע"י ח"י ברכאן דצלותא ממשיך בחי' חי בהם ועמ"ש מזה בד"ה ויקחו לי תרומה.

אוה"ת במדבר ע' תתקצה

סד

והנה כמו משה נתנבא בזה כמו"כ ה"ע לאמר זה הדבר שיוכל כאו"א מישראל לאמר זה הדבר בבחי' יחו"ע והוא אשר צוה הוי' דוקא, הוי' בחכמה, פי' לפי שאור א"ס שורה בחכמה דוקא והוא ענין התורה שאדם לומד דבר ה' זו הלכה וכתוב ואשים דברי בפיך, תען לשוני אמרתך, ע' בד"ה האזינו השמים דרוש השלישי בפירוש תזל כטל אמרתי ונק' טל תורה יעו"ש, ואורייתא מח"ע נפקת שהוא בחי' ביטול עצמותו מכל וכל, שהרי אין בקריאת התורה שום ענין חפץ ורצון השיך לעצמותו רק שהוא קורא ושונה דבר ה' בלבד, משא"כ תפלה שהוא בחי' מס"ג ברצון עכ"פ וכמ"ש ולפני ה' ישפוך שיחו, שיש מי שאוהב ורוצה, וה"ו בבחי' יחו"ת כמו שנאמר ואני תפלה שהתפלה שרשה בבחי' מל' שנק' אני, ועמ"ש מענין תפלה ותורה בד"ה ואתחנן אל הוי' ובד"ה ואתחנן דתקס"ג.

אוה"ת במדבר ע' אירפה

סה

דהנה שרש התפלה הוא בבחי' מל' שנק' אשה כמ"ש ואני תפלה אני הוא בחי' מל' שנאמר בה ואל אישך תשוקתך והוא ענין סמיכת גאולה לתפלה במה שאומר אד' שפתי תפתח כו' ואיש הוא בחי' ז"א כמ"ש ה' איש מלחמה ועמ"ש מענין איש ואשה בלק"ת פ' שלח בד"ה והי' לכם לציצית דרוש השני והיינו שבתפלה מתדבקת המל' באישה ובעלה שהוא בחי' ז"א וז"ש ואני תפלה לאל חיי ונקראת אז בעולת בעל כמ"ש כי בועליך עושיך כו' והיינו בחי' היחוד דזו"ג שבשמו"ע בעמידה כו' וארוז"ל באשה ובעלה עולה עמו ואינה יורדת עמו פי' בעליית בעלה גם היא תעלה עמו אבל לא בירידת בעלה שלא תרד עמו. והענין הוא כי הנה בחי' ז"א רובו חסדים ויורד מגבוה לנמוך לברר וללקט ניצוצי נוגה בכל ששת ימי המעשה כמ"ש כי חסד אל כל היום כו' ובירידה זאת אינה יורדת עמו כי ימין דוקא מקרבת והיינו בחי' ימין דז"א ששרשו מקו הימין חח"ן כו' אבל בחי' מל' עיקר בנינה מהגבורות בבחי' או"ת בעלי' דוקא ולא בירידה וזהו עולה עמו באצי' ולמעלה מן האצי' בעילוי אחר עילוי כו' וכל שעולה עמו במקום ומדרגה היותר גבוה הנה יותר צריכה להיות שמאל דוחה לדחות ולברר ולנקות א"ע מכל סיג ופסולת הנדבק בבחי' אחורי' שהחיצוני' יונקים משם כי כל שעולה במקום עליון יותר גם בחי' הדקות שבנוגה לרע יחשב ועמ"ש בד"ה מה טובו גבי והתשובה השלישית כו' וזהו שאומרים בשמו"ע סלח לנו אחר מס"ג דק"ש דוקא כי אחר מס"ג שעולה הנשמה באצי' שמה גם קצת מתערובות כל שהוא מבחי' הרע לחטא גמור יחשב משא"כ למטה בבריאה ויצי', ועמ"ש מזה בד"ה בהעלותך את

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

הנרות הא' וגם כענין וסביביו נשערה מאד כו', ודוגמא לדבר ממ"ש בת"א בד"ה ויהי מקץ הא' גבי וכן כשהולך מחיל אל חיל כו' לשכוח גם ההשגה שהשיג בגעה"ת כו' ובפ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם לשכוח גם ההשגה כו' ע"ש הרי אפילו ההשגה שבגעה"ת מסתיר לגבי געה"ע כו' מכ"ש וק"ו שענין ההיתר דק"ג חשיב הסתר גמור לגבי כשצריך לעלות בעילוי המדרגה כו', וכה"ג נת' עוד בענין ומל' ה' אלקיך את לבבך שבחי' האהבה דחיצוניות הלב כקליפה יחשב לגבי פנימי' הלב וצריך מילה כו' ועמ"ש בד"ה אז ישיר ישראל כו' עלי באר בענין הפרוה כרוה כו', ולכן אחר המס"ג בק"ש נולד ונתגלה לו איך שהוא נחשב חוטא וצריך לבקש סלח לנו כו' ועמ"ש מזה ג"כ בד"ה כי תבאו אל ארץ מושבותיכם בלק"ת פ' שלח שם פ"ג, ונמצא מובן מזה שבחי' התפלה ג"כ למטה בנפש האדם הוא בחי' שמאל דוחה וכל שעולה יותר בדביקות והתכללות כו' יותר יהי' בבחי' שמאל דוחה ולכך נק' התפלה שפיכת נפש כמ"ש ואשפוך את נפשי כו' לפי שעולה עמו ואינה יורדת עמו כו' כנ"ל.

קיצור . . והנה ב' בחי' אלו דשמאל דוחה וימין מקרבת זהו ג"כ ענין תפלה ותורה כי ואני תפלה ואל אישך תשוקתך עולה עמו דוגמת נדרים שנאמר ואשה כי תדור כו' וכן התפלה שמאל דוחה התאוות היתר סלח לנו אחר ק"ש כי לפי ערך העליי' צריך לזכך א"ע יותר ולכך וסביביו נשערה וכענין נהר דינור בין געה"ת לגעה"ע ומל' ה' את לבבך כו'. אך ע"י התורה יוכל להיות מקרבת שא"צ לדחותו כ"א שיתפך הרע לטוב ממש.

אוה"ת במדבר ע' א'שיב ואילך

סו

עד"ן הו"ע תיקון חצות למטה להיות מרגיז לבבו כו' כדי שבשעת התפלה שידבר בדברי התפלה יתגלו בדיבוריו ואותיות התפלה כל האורות עליונים דאצי' כו' כידוע שקבען בפה כמ"ש בס"י פ"י שבדבור העלין הנק' פה קבע וגילה כל נהורין עילאין כל הנחלים הולכים אל הים כו' ודיבורי התפלה הן הן דבר ה' בתפלה שבמל' דאצי' כמ"ש ואני תפלה כו' אבל כשלבנו אטום ומטומם כאבן לא יוכלו להתגלות בדברי התפלה כל המוחי' עליונים כו' כמו שנסתלקו ממל' כל האורות כו' כשהיא מסתרת בב"ע חצות לילה כנ"ל.

אוה"ת במדבר ע' א'יתח

סז

אך ענין הוא עפמ"ש אד' שפתי פתח ופי יגיד תהלתך. וביאור פסוק זה יובן עד"מ הנה כשהאדם מתפלל ברוב העיתים צריך ליגיעה רבה בהתבוננות עד שיתפעל בלב מאיליה בהתפעלות מבלי שידע מי הוא המושכה בעבותות אהבה רבה וכפלא יחשב בעיניו מהיכן באה לו הכוונה ברעותא דליבא מאליו וממליא כו'. אך הענין הוא דכתיב למען יזמך כבוד ולא ידום וכתיב אלקים אל דמי לך, וידוע הפי' בהוזהר דקאי

על בחי' מל' שמזמרת תמיד נהורא תתאה קרי תדיר ולא שכ"ך לנהורא עילאה כו'. וזהו ואני תפלה אני בחי' מל' היא בחי' תפלה כו', ובחי' מל' כלולה מע"ס חב"ד ומדות ודיבור, ובחי' הדיבור ממנו נמשכו עשרה מאמרות המלובשים בעולמות ובפרט בנשמות ומלאכים כו' שמקבלים שלא ע"י העלם כ"כ כו'. והנה כשיש גילוי אור א"ס בתפלה זו של מדת מל' היינו שהגילוי בחב"ד ומדות עד גם בבחי' הדיבור שבמל' כדכתיב למען יזמירך אל דמי לך כו'. והנה עד"מ באדם התחתון כשמתפלל ברעותא דליבא וגילוי תשוקת הלב שאז הדיבורים יוצאים מעמקא דליבא ברשפי אש ודבר היוצא מן הלב נכנס ללב השומע עד שהוא ג"כ מתפעל מזה, משא"כ אם הדיבור בקרירות כו'. וכמ"כ יובן עד"מ למעלה בענין ואני תפלה דבחי' מל' שהוא בחי' חב"ד ומדות שבמל' עד גם בחינת הדיבור שהוא בחי' האותיות כח הפועל שבנפעלים נשמות ומלאכים מאירים בבחי' גלוי אלקות דבחי' היוצאי' מן הלב כו', עד שמאיר בחי' זו גם בנשמות שלמטה שיומשכו מאליהן להתפעל ולהתלהב לבו לה' בלי יגיעה, וזהו בחי' אהו"ר הנמשכין מלמעלה עבודת מתנה אתן כו'. משא"כ לפעמים כשאין בחי' דיבור העליון בבחי' גילוי כ"כ מפני אחיזת החיצונים כמ"ש נאלמתי דומיה כו'. וזהו אד' שפתי תפתח בחי' שם אד' שהוא בחי' מל' הוא הפותח שפתי האדם המתפלל, ופי יגיד תהליך לשון יגיד הוא המשכה כמשל המושך המים מן הגבוה לנמוך שהמים הולכים מאליהם ורק שהאדם גרם בהטותו כלי המים העליונים, כמ"כ התהלה והשבח שהנשם' משבחת אינה מצד השגת הנשמה עצמה שהיא המשיכה דבר מה רק התחלה היא תהליך העצמי ממדת מל', ופי אינו אלא המגיד וממשיך בבחי' גרם בעלמא והיינו שהפה שבאדם הוא כלי להשראת דיבור העליון כו'.

אוה"ת נצבים ע' ב'תכא

סח

וזהו"ע סמיכת גאולה לתפלה (ש"א ש"ב די"ח ע"ג) כי הגאולה המשכת ש' הוי' ע"י היסוד צדיק עליון כמ"ש צדיק הוי' בכל דרכיו וע' באגה"ק סי' ד' בד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה ועמ"ש ע"פ כה אמר ה' צבאות מלך ישראל וגואלו אני ראשון ואני אחרון, בד"ה נאוו לחיך בתמרים והתפילה הוא אד' כמו שמתחילי' אד' שפתי תפתח וכמ"ש ואני תפלה (בד"ה ועבדתם את ה' אלקיכם) תפילה הוא ל' התחברות כמו נפתולי אלקים כו' והענין הוא התחברות ש' אד' שהוא בחי' מ' מכ"ע שעולה להתחבר בש' הוי' בחי' סוכ"ע וזהו"ע תפילה ל' יחוד וחיבור, ולכך נק' התפלה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, והיינו ג"כ ע"י אשר יתחבר וידבק האדם בנפשו באו"ס ב"ה ע"ד ואתם הדבקים בה' כאשר ידבק האוור כו' והיינו ענין תפלה מל' התחברות שהוא התקשרות והדבקות הנפש בשרשה בחי' מזלי' שבחי' זו מדובקת וקשורה באו"ס ב"ה.

אוה"ת שבת שובה ע' איתעח

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

סט

הקובע מקום לתפלתו כבר מלתי אמורה שהתפלה במקום קרבנות שריחן עולה לשמים ומשם נמשך לנטוע שמים וליסוד ארץ, והנה ואני תפלה היא בחי' מל' שעולה להתחבר בהקב"ה דתפלה ג"כ לשון חבור כמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה יונתי בחגווי הסלע, וזהו ג"כ ענין נפתולי אלקים נפתלתי עם אחותי שתהי' ה' קטנה כמו ה' גדולה כו' כנ"ל, וזהו ענין הקובע מקום לתפלתו דווקא דוגמת ושמתי מקום לעמי כו' בבחי' דירת קבע ע"ד הנה מקום אתי, וזהו שכתוב ויפגע במקום.

אורה"ת שמואל ב' ע' לז

ע

פ"י ויסב חזקיהו פניו אל הקיר להעלות ולרומם בחי' מל' הנק' קיר שיהי' קירי רם ע"ד ארוממך אלקי המלך דהיינו ע"י התפלה כמבואר בת"א פ' מקץ בד"ה כי אתה נרי, והנה המל' נק' התפלה כנודע מענין ואני תפלה וע"כ צריך שלא יהי' דבר חוצץ בינו לבין הקיר. והסדה"י בשמו"ע כ' וז"ל ולא יהי' חוצץ בינו לבין הקיר שיסיר כל המחשבות ולא יהא דבר מפסיק ומבדיל בין כוונתו לתפלתו, לא יהי' קרוב בשפתיו ורחוק מכליותיו, וקיר היינו שכינה כמד"א ויסב חזקיהו פניו אל הקיר שכל פנייתו ומחשבתו לא יהי' כ"א בקיר לחבר אותה עם היסוד לחזק ולקיים אותה כמש"ל שאם אין יסוד אין הבנין עומד עכ"ל.

אורה"ת ישעיה ע' רכח

עא

פ"י וכל בניך זהו ע"י התפלה ובניך זהו ע"י התורה היינו כי תפלה זהו מ' שנאמר בה ואני תפלה, וא"כ ע"י התפלה מתקשר במ' ונק' בניך של המ', וע"י התורה שהיא מז"א ומתקשר בעמודא דאמצעיתא נעשה בבחי' בוניך כו' ועי"ז הוא בחי' רב שלום כו'.

אורה"ת משלי ע' תקמט

עב

עיון תפלה שהוא בכלל גמילות חסדים דכתיב גומל נפשו איש חסד, והיינו כדפרש"י בתענית שם שמשלימה לקונה, והיינו ע"י עיון תפלה, כי תפלה ל' התחברות שמחבר נפשו להתקשר באוא"ס ב"ה, עיין בלק"ת בד"ה יונתי בחגווי בפ"י קומי לכי רעיתי כו', והענין דבזח"ב בשלח דס"ב ע"א נ' פ"י גומל נפשו נפש היינו מל' וגומל נפשו שממשיך לה חסדים ע"י הצדקה שמבחי' צדק נעשה צדקה כו' ע' זח"ג בחקתי קי"ג ב' ע"פ ויעש דוד שם, ובחי' זו הוא ג"כ העיקר ע"י התפלה כמ"ש ואני תפלה ונק' שפיכת נפש ואשפוך את נפשי לפני ה'.

אורה"ת משלי ע' תקצג

עג

דהיינו גם עכשיו שאין בהמ"ק קיים הנה התפלה היא במקום קרבנות ועי"ז יבואו ג"כ לבחי' צו צוותא וחיבור כו', ועמ"ש בהגהות לד"ה לא הביט און ביעקב מענין עבודה שבלב זו תפלה. ואפ"ל כי הקרבנות הם צו וחיבור לשם הוי' כמ"ש וידבר ה' כו' צו כו' אבל בתפלה נאמר ותתפלל חנה על הוי', ע' בת"א ס"פ משפטים בד"ה לא תהי' משכלה, וע' עוד בת"א בד"ה כי אתה אבינו גבי וז"א נק' בעל תפלה אבל בגולה ואני תפלה יעו"ש המכוון דאו מתקשרת ומתחברת המ' ליסוד אבא שלמעלה מז"א, ויסוד אבא מקבל ממו"ס, וזהו על הוי', וזהו צו לדורות כו' כי הנה ע"י צו את בני"י והם מקיימים הציווי מתחברים המל' עם היסוד וכמ"ש בפע"ה בפ"י הברכות וצונו יסוד וכן מבואר בפרדס ערך מצוה באריכות, וזהו ע"ד כי שם צוה ה' את הברכה תלים קל"ג ג' ובמד"ר תולדות ס"פ ס"ה דקאי על לע"ל, וע' מד"ר ר"פ קדושים ובזח"ג האזינו רצ"ו ב', והנה לדורות ג"כ אע"פ שנאמר ונהר יחרב ויבש זח"ב תרומה קס"ו ב', עכ"ז שייך צו המעורר צוותא וחיבור אם ע"ד מ"ש בסידור בפירוש יתום ואלמנה יעודד, המחדש בטובו בכל יום, אם ע"ד הנ"ל בפ"י ואני תפלה.

אוה"ת שה"ש ע' קנב

עד

שהתפלה גדולה מת"ת ע' בד"ה כי תבואו אל הארץ ושבתה הארץ דתקס"ב ע"י התפלה יבואו לש' מ"ה קול דממה דקה. ואזי יוכל לברר ב"ן ע"י תומ"צ וע' ד"ה יונתי בחגוי פ"י קומי לך היינו לשורש הנשמה מזלי'. גם תפלה סולם ואני תפלה עליית המל' לז"א. כי המל' הארה ושם כו' והתפלה לקשרה ולחברה לאור א"ס ממש ע"ד ארוממך אלקי כו'.

אוה"ת מארז"ל ברכות ע' יט

עה

ענין הא' המל' א"א לה לקבל מאור א"ס כ"א ע"י ע"ס שהם ממוצעים בינה ובין אור א"ס כי המלוכה אין שייך אלא על היש ואור א"ס אינו שורה אלא במקום הביטול והחכמה מאין תמצא. וזהו שאדה"ר ח"ע נתן לדוד ע' שנים מז"ת שבחכמה נבנה הדבור בחי' מל' ולכן נאמר עליה ואני תפלה שיהי' בה גילוי אור א"ס.

אוה"ת ענינים ע' שמו

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

עו

ונהו שע"י שאמר דוד פדה בשלום נפשי עי"ז הפך לבב אנשי אבשלום שיבקשו שהם יפלו ביד דוד כי ירחם עליהם כי ע"י הפדויות ממשיכים יגמה"ר ולכן

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

44

ידעו כי בודאי ירחם עליהם ועו"ל כי ידעו שדוד ירחם עליהם להיות כי ידוע כי דוד הי' בחי' מל' ובבחי' המל' יש י"ג עלין דסחרין לשובנה שזהו ג"כ יגמה"ר דבריאה, ע' בזהר הרקיע פ' בראשית בענין י"ג עלין דסחרין לשובנה ע"פ מאה"ז כשובנה בין החוחים כן רעייתי כו' וגם בחי' מל' היא תפלה כמ"ש ואני תפלה וע"י התפלה מעוררים ר"ר.

סה"מ תרכ"ז ע' שכט

עז

כמו"כ למעלה מה שנק' נפש הוא בחי' אחרונה שהוא רק בחי' מל' כו', והנה תפלה נק' בשם שפיכת הנפש כי מל' נק' תפלה כמ"ש ואני תפלה, ע' בד"ה נפתלי אילה שלוחה, דהיינו שהתפלה היא להמשיך תוס' אור מבחי' מדרגה עליונה יותר בבחי' נפש.

סה"מ תרכ"ז ע' קכז

עח

ולהבין ענין התפלה הנה שורש ענין התפלה הוא ואהבת את הוי' אלקיך, פי' ואהבת הוא ל' אבה שפירושו רצון והיינו שיהי' לו רצון ותשוקה לאלקות ויהי' קשור ונתחבר באמת לאלקות עד שלא יהי' נפרד כלל, וזהו מ"ש ואני תפלה ואני קאי על בחי' מל', ומל' היא ג"כ בבחי' תפלה. ולהבין איך שייך למעלה בבחי' מל' בחי' תפלה שהרי תפלה בכלל הוא בקשה על איזה חסרון כו', ואיך שייך זה למעלה בבחי' המל'. והענין הוא דהנה כתיב מלכותך מלכות כל עולמים ששרש כל העולמות הוא מבחי' מל' מלך שמו נקרא עליהם שהוא לשון זיו והארה בעלמא שאינו נוגע אל עצמותו כלל, וזהו מ"ש ישתבח שמך לעד מלכנו שאפי' בחי' לעד שהוא עולמות שעד אין קץ (וכמ"ש אלף אלפים ישמשוני' ורבוה רבבן קדמוהי יקומוז וזהו לגדוד א' ולגדודיו אין מספר) הוא הכל רק מבחי' שמך, ומעריצים ומקדישים וממליכים את שם כו', ואפי' בורא קדושים הם ג"כ רק ישתבח שמך לבד, והיינו שמלאכים ונשמות שנק' קדושים וכמ"ש וקדושים בכל יום יהללוך סלה בלי הפסק כו' הוא ג"כ רק בבחי' שמך כו'. ע' בלק"ת ד"ה את שבתותי תשמורו, כי באמת אפי' ח"ע נק' ג"כ רק בחי' שם כו' כי למעלה בחי' חכ' אינו כמו למטה בנפש האדם שעצמות הנפש נק' ע"ש בחי' חכ' כמו נפש המשכלת, משא"כ למעלה אינו כן שח"ע נחשבת כעשי' גשמי' לפניו וכמ"ש כולם בחכ' עשית כו', וע' בלק"ת בביאור ע"פ את שבתותי ס"ב בפ"י בורא קדושים ישתבח שמך, כי כל בחי' הקדושים מקור התהוותן הוא מבחי' שמך בחי' אותיות יעו"ש. אך דרך כלל בחי' שם קאי על בחי' המל', וזהו ואני תפלה שהמל' מתפללת ורוצה ליכלל בעצמות אא"ס לפי שאינו דומה השם כמו שהוא כלול בעצמותו לכמו שהוא נעשה מקור לעולמות שאו הוא בחי' ראש לשועלים, וכמו שאנו רואים בזיו השמש שאע"פ שהוא מאיר לארץ ולדרים עליה מ"מ

אינו מאיר למטה כ"א ע"י מגן ונרתק כו', משא"כ זיו השמש כמו שהוא כלול בשמש שאע"פ שהוא בטל שם בתכלית הביטול ואינו עולה בשם כלל מ"מ הוא יותר גדול ונעלה כו' ומאיר שם בתוקף יותר לפי שאין שום מסתיר רק שהוא בטל לגבי עצם השמש כו', א"כ אין ערוך כלל לבחי' זיו השמש שמאיר על הארץ שנעשה נפרד מהשמש מכמו שהזיו כלול בעצם השמש, וכך למעלה אין ערוך כלל בין בחי' השם שנעשה מקור לעולמות לכמו שהוא כלול בעצמותו, והוא בחי' ירידה כו', וזהו ואני תפלה שרוצה ליכלל ולהתחבר בעצמותו וכמ"ש למען יזמרך כבוד ולא ידום כו', ואין כבוד אלא תורה והיינו שאותיות התורה הן בבחי' זמרה והסתלקות למקורן ושרשן שנלקחו משם וכמ"ש ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ג"ן סדרים דאורייתא שרש אותיות התורה הוא מבחי' נהר היוצא מעדן ע"כ רוצים ליכלל בשרשן, וכך בבחי' מל' כתיב אלקים אל דמי לך, אל תחרש ואל תשקוט אל נהורא [תתאה] קארי תדיר לנהורא עילאה, וזהו ג"כ ענין מ"ש בוהר מ"ת בוכין אנן בעינן למהוי קדם מלכא כו', שבוכים על ירידתם, ויש להם ג"כ תשוקה נפלאה ליכלל למעלה כו'.

(ב) והנה זה ההעלאה וההתחברות שנעשה במל' לבחי' אא"ס זהו ע"י תפלה כו'. ולהבין איך ע"י התפלה שלמטה נעשה למעלה בחי' ואני תפלה כו' העלאת בחי' המל' לעצמותו ית', הענין הוא דהנה כתיב סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ופי' בוהר סולם דא צלותא, ובמדרש מפרש סולם דא כבש המזבח וראשו מגיע השמימה זהו ריחן של הקרבנות שעולין עד לשמים, ובאמת היינו הך רק שהמדרש מפרש על זמן שבהמ"ק קיים, והוזהר מפרש על זמן שאין בהמ"ק קיים שתפלה במקום קרבנות תקנו כו', והנה מה שנק' התפלה בשם סולם היינו שכמו הסולם מחבר את הגג עם הארץ, כמו"כ ע"י התפלה נתחבר שרש של הנשמה שהוא בחי' מקיף של הנשמה בחי' מזל של הנשמה (וכמו שארז"ל אע"ג דאיהו לא חזי מזלי חזי כו') עם בחי' הנשמה שמלוּבשת בגוף. וביאור הענין דהנה ע"י תפלת ימי החול מתחבר בחי' שבת בחול להיות בחי' חולין שנעשו על טהרת הקודש כו' וממילא יהי נמשך שבכל יום מששת ימי החול יהי מאיר הארה מבחי' שבת, והיינו ע"י אמצעות התפלה נמשכה הארה זו, וכמ"ש בלקו"ת ד"ה את שבתותי תשמורו הנ"ל יעו"ש, ע' בתו"א ד"ה ויקהל משה. והנה ארז"ל שבשבת מאיר נשמה יתירה ולמדו ממ"ש כי בו שבת וינפש, ולהבין ענין הנשמה יתירה שהרי אין מרגישין בה כלל, הענין הוא דהנה כתיב ואהבת את הוי' אלקיך, ויש בפי' ואהבת שני פירושים, א' לשון ציווי והב' לשון הבטחה, ולכאורה אינו מובן איך שייך ציווי על אהבה, אך הענין שאין הציווי על האהבה כ"א הציווי הוא על ההתבוננות שיתבונן באלקות איך שהוא אחד דהיינו בשמים וארץ וד' רוחות העולם, והיינו לפי שכולא קמי' כלא חשיב ממש לפי ששרש העולמות הוא רק מבחי' שם והארה בעלמא וכמ"ש כי ב"ה הוי' צור עולמים ביו"ד נברא עוה"ב בה' נברא עוה"ז בשני אותיות לבד שגם באדם כלא חשיבי ממש לגבי עצם כח הדבור וכ"ש לגבי המחשבה וכ"ש לגבי עצם הנפש כו', וכ"ש וק"ו לגבי ממה"מ הקב"ה, ועי"ז ממילא ואהבת שנעשה לו רצון ותשוקה לעצמות אוא"ס כו', כי לפי שכלו יהולל איש שלפי ערך השכל הם המדות, וע"כ נק' חכ' ובינה אב ואם, מדות אהבה ויראה נק' בן ובת לפי שנולדו מן השכל וההתבוננות כמו אב ואם

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

46

המולידים. וזהו רצון הנמשך ע"פ שכל וטו"ד, כי אית רצון ואית רצון, וכמ"ש בזה אית רצון הנמשך מן השכל וטעם, וזהו בחי' הרצון שהוא פנימיות המדות שמנהיג את המדות ע' בלק"ת בד"ה בהעלותך, ואית רצון שלמעלה מן השכל וטעם המושג ונק' קשה עורף וכמ"ש כי עם קשה עורף הוא וסלחת שלא אמר זה לחסרון אלא למעליותא, והיינו שיש להם עקשות לאלקות אף בלי טעם כלל לבלתי יסור ימין ושמאל ועי"ז המשיך י"ג מדה"ר כו', וזהו ואהבת לשון הבטחה וקאי על רצה"ע לפי שרצה"ע אינו תלוי בכח הנפש המשכלת ומתכוננת כלל לפי שהיא למעלה מן השכל ונק' בחי' משכיל שהוא בחי' מקיף של הנשמה, אך הכלי לזה הרצון שיהי' מאיר רצון זה בנפש הוא ע"י רצון התחתון שעפ"י שכל שמתחלה צריך שיגיע לרצון שע"פ שכל ע"י שמתכונן באלקות שע"ז שייך לשון ציווי ואח"כ יהי' מאיר רצה"ע הנ"ל שהוא בחי' הבטחה שסופו לבוא לבחי' רצון זה ג"כ. והנה רצון זה שלמעלה מן השכל הוא שמאיר בשבת שבשבת הוא גילוי בחי' מקיף של הנשמה, כי בד"כ יש בכאו"א מישראל שני בחי' מקיף ופנימי, ודרך פרט יש ה' מדרגות בנשמה נר"נ ח"י, אך בדרך כלל הם שני בחי' מקיפים ופנימיים, כי נר"נ הם בחי' פנימי המתלבשי בגוף, נשמה במוח, ורוח בלב (בחי' רוח החי' או מדות שבלב), ונפש בכבד, וחי' יחידה הם בחי' מקיפי' של הנשמה, ובשבת מאיר בחי' המקיף של הנשמה. וזהו ענין הנשמה יתירה דהיינו התגלות בחי' מקיף, שבכל ימי החול הוא בבחי' מקיף ואינו מאיר בפנימי', ובשבת מאיר בבחי' פנימיות. וע"כ ארז"ל שבת לאו זמן תפילין, כי תפילין הוא המשכת בחי' מקיפי' כי תפילין נושאים אותם ע"ג הראש אך בשבת שמאיר בחי' המקיף של ימי החול בבחי' פנימיות ע"כ אינו צריך לתפילין. והנה כיון שהמקיפים מאירים בבחי' פנימי' ממילא נמשך בחי' מקיף יותר גבוה כו', וזהו מ"ש שער החצר הפנימי' הפונה קדים סגור יהי' ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח, והיינו שבשבת מאיר מבחי' קדים, כי קדים הוא למעלה מבחי' ראשית כי ראשית הוא שייך להשתלשלות רק שהוא ראשית ההשתלשלות אבל מ"מ יש לו גם שני, אבל קדים הוא למעלה מן ההשתלשלות שהוא בחי' קדמונו של עולם בחי' סוכ"ע. ג) והנה התפלה הוא מחבר שיהי' מאיר הארת השבת גם בחול, וזהו שנק' סולם כמו שבסולם יש ד' שליבות כמו"כ בתפלה יש ד' מדרגות, דהיינו עד ברוך שאמר, ומברוך שאמר עד ישתבח, וקריאת שמע, ותפלה שהא כנגד נר"נ המאיר בגוף בבחי' פנימי ובחי' מקיף שלמעלה מהתלבשות כו', והיינו שהתפלה מחבר את הנשמה המלובשת בגוף לשרש הנשמה בחי' מזל כו'. וזה הי' ג"כ ענין הקרבנות כי קרבן הוא ל' קירוב שמקרב אלקות לנשמה כו', וכמ"ש הבחיי שענין הקרבן הוא קירוב הכחות והשמות, וע' בד"ה ציון במשפט תפדה שלא נדפס (דתרכ"ב) בענין לנטוע שמים וליסוד ארץ, ורזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס כו'. והנה עי"ז נעשה למעלה ג"כ התחברות בחי' מל' בחי' שם שהוא שרש של הנשמה לעצמותו כו' בחי' ואני תפלה, וזהו מ"ש לאהבה את הוי' דהיינו שיהי' שם שמים מתאהב על ידיך דהיינו שיהי' השם שהוא בחי' מל' מתאהב, היינו שיהי' האהבה מלמעלה מאוא"ס ב"ה להיות יורד ונמשך ומתגלה במדת מל' ית', וע' בתו"א ד"ה אלה תולדות, וד"ה ועשית בגדי קדש, ובספר תרטו"ב הגהות על ד"ה אלה תולדות הנ"ל. וזהו מ"ש וינחו בו כל ישראל מקדשי שמך שישראל הם

מקדשים את השם דהיינו שיומשך מבחי' אתה קדוש בבחי' ושמן קדוש, דאעפ"י ששמן הוא קדוש מ"מ אין ערוך לקדושת עצמותו, וצריך להמשיך מבחי' אתה קדוש בשמן קדוש כו', וזהו ע"י התפלה נעשה התחברות בחי' שמך בבחי' אתה קדוש כו'.

טהמ תרכ"ז ע' תנ ואילך

עט

והנה, בזה מובן מה שתחלה נאמר לשון נקבה ואח"כ לשון זכר, דהנה תפלה הוא לשון בקשה, ובקשה הוא על חסרון דוקא וכמ"ש כאיל תערוג כו' על העדר המים, והנה כמ"כ למעלה מ"ש ואני תפלה הוא ג"כ על חסרון, ולהבין איך שייך למעלה חסרון כו'. הענין הוא דהנה כתיב אתה הוא הוי' לבדך את עשית את השמים כו' חסר ה"א, והיינו שכדי שיהי' בחי' שמים וארץ מקור לעולמות זהו ע"י צמצום, וזהו את חסר ה"א ל' נקבה וכמ"ש ואת תדבר אלינו ופרש"י שתש כחו כנקבה, והיינו שכדי שיהי' מקור לבריאות שמים וארץ, זהו ע"י תש כחו כנקבה בחי' חלישות כנקבה וכמ"ש וישב ה' מלך לעולם שכדי שיהי' מקור לעולמות הוא ע"י בחי' ישיבה, והנה בחי' ישיבה היא בנוק' וכמו שארז"ל באשה קראו הכתוב מושב כו' לפי שהוא בחי' חלישות, וזהו חסר ה"א לשון נוק', והיינו שכדי שיהי' מקור לעולמות הי' צמצום באא"ס, וזהו ואני תפלה שהוא בקשה שיהי' מלוי החסרון, וז"ש אח"כ ואתה מחיה את כולם מלא ה' שנעשה מלוי החסרון, וזהו"ע התפלה שהיא בקשה על מלוי החסרון וע"כ כתי' לשון נקבה.

טהמ תרכ"ז ע' תנח

פ

ובזה יובן מה שביום ראשון דסוכות הקריבו י"ג פרים כי מספר י"ג הוא וא"ו מקיפים וז' פנימים ומה שהי' חסר פר א' בכל יום הוא מפני שהמקיפי' קשה לברר לכן הי' מתברר בכל יום אחד, וביום הו' היו מקריבין ז' פרים להורות על ז' שהם פנימים שבנקל לברר אותם ומתבררים ביום א'. וזה מ"ש תחת אהבתי ישטנוני, שהע' פרים שהיו מקריבין הוא נגד ע' אומות והם ישטנוני.

טהמ תרל"ב ח"ב ע' תרח

פא

ענין התפלה כי הנה כתיב תפלה לאל חיי שבחי' מל' הוא תמיד בבחי' תפלה וכמ"ש למען יזמרך כבוד, אלקים אל דמי לך אל תחרש, וכתיב צמאה לך נפשי כמה לך בשרי כו', וידוע שדוד אמר זאת על שורש מדרגתו למעלה שהוא בחי' מל', ופי' תפלה הוא ל' התחברות מל' נפתולי אלקי' נפתלתי עם אחותי כו', והיינו

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

כמ"ש ואני תפלה שאני הוא בחי' מל' הוא בבחי' תפלה ל' התחברות תמיד למעלה כו'.

והענין הוא דהנה כתי' ארוממך אלקי המלך פי' אלקי המלך כי הנה אנו אומרים מלך העולם פי' שבחי' עולם מקבל מבחי' מלך, וידוע שענין המלך הוא רק התפשטות חיצוניותו ולא בחי' עצמיות המלך, וזהו מלך שמו נקרא עליהם כמו ששם האדם אינו נוגע אל עצמותו שהשם הוא רק הארה בעלמא, כך הוא ענין מלך העולם שהעולם מקבל רק מהארה בעלמא משא"כ בחי' עצמיות אא"ס ב"ה מובדל ומרום מגדר עולמות ואינו כמו הנשמה שמחיה את הגוף שהיא מתלבשת בתוך הגוף ולכן היא מתפעלת ממקרי הגוף, אבל עצמיות אא"ס ב"ה הנה כתיב אני הוי' לא שניתי ואתה הוא קודם שנבה"ע ואתה הוא לאחר שנבה"ע. וזהו פי' אני תפלה שאני בחי' מל' תמיד בבחי' תפלה והתחברות לבחי' עצמיות אא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות, וע"ד מ"ש אני הוי' וצ"ל מ"ש אני ה' התינת אדם כשאומר אני שהוא נראה ונגלה אך מה שייך למעלה מ"ש אני ה', אך הענין הוא דהנה קוב"ה סתים וגלי', והנה גליא היא מל' מקור הנבראים וסתים הוא בחי' אא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות, וזהו פי' אני ה' שבחי' אני בחי' גליא הוא ה' בחי' סתים, וזהו ענין ואני תפלה שבחי' אני תפלה ומחובר למעלה לבחי' שם הוי'. וזהו מה שאנו אומרים בב"ש יחיד חי העולמים מלך פי' יחיד הוא בחי' עצמיות אא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות ומלך הוא בחי' מלך העולם, וע"י בחי' חי העולמים מתחברים בחי' יחיד בבחי' מלך, שע"י בחי' חי העולמים מאיר בחי' יחיד בבחי' מלך, וזהו ואני תפלה שע"י שאני הוא בבחי' תפלה והתחברות למעלה עי"ז מאיר בחי' יחיד דרך חי העולמים בבחי' מלך, כי הנה אני הוא אותיות אין ופי' אין הוא בחי' עצמיות אא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות ואני הוא בחי' מלך העולם וע"י בחי' ואני תפלה מאיר בחי' אין בבחי' אני.

סה"מ תרל"ג ח"א ע' רעו

פב

אך הענין הוא דהנה כתיב ואני תפלה אני הוא בחי' עלמא דאתגלייא כי אני אותיות אין, אך אין הוא שאינו מושג שהוא בחי' עלמא דאתכסיא, אך אני הוא בחי' עלמא דאתגלייא שהוא בחי' מלכותך מל' כ"ע, וזהו ואני תפלה כי תפלה הוא בחי' התחברות וכמ"ש נפתולי אלקי נפתלתי, והיינו שצריך לחבר את בחי' המל' לבחי' עצמות אא"ס.

סה"מ תרל"ג ח"א ע' רעו

פג

ומתחלה יש לבאר ענין ב' יסודות דמים ועפר, הנה עפר הוא שם ב"ן ומים שם מ"ה, וידוע דמ"ה מברר ב"ן, וכן התומ"צ הם לברר ב"ן כי בחכ' אתברירו הוא התורה שכך יהי' הקרבן כשר כו' והקרבן הוא העלאת שם ב"ן [כמ"ש] היא העולה כו', והבירור ע"י חכ' כה מ"ה שבה א"ס ב"ה, וחכמה מלובשת בז"א כי

נה"י דאו"א מתלבשי ב"א (וגם נה"י דא"א מלובש בז"א לכך נק' המצות רעוא דכל רעוין כו' פי' מקור כל הכתרים שלמטה בכי"ע), ורמ"ח מ"ע הן רמ"ח אברי' דז"א כי ט"ס טפ"ט כו' והחכ' הוא מקור ובנין הרמ"ח מ"ע וזהו שנק' המצות בשם מים שהם בחי' החכ' המרווים את הארץ שם ב"ן, כי לפי ששם ב"ן יורד בכי"ע אך תשוקתו לעלות לאצ"י ואל אישך תשוקתך ואני תפלה, והגם כי המים מרוים את הארץ מ"מ ארץ לא שבעה מים כי נתעורר בה התשוקה יותר כו'.

סה"מ תרל"ג ח"ב ע' שפג

פד

והיינו כי יש ד' בחי' נר"נ ונשמה לנשמה, נרנח"י, אלקות שבנשמה וכלים, נר"נ בכבוד לב מוח, ח"י מקיפי', ונודע כי דבר שבקדושה כו' הארת הנשמה, והגם דכתי' נשמת שדי תבינם זהו שמחבר נשמה שלמעלה בנשמה שבגוף ע"י התבוננות להבין דבר מתוך דבר, ממכ"ע שאו מרום עי"ז יבין בחי' דבר סוכ"ע. וחיבורם הוא ע"י תפלה מל' נפתולי, התופל, ולכן גם בתפלה ד' מדריגות נגד נר"נ ונשמה לנשמה, ק"ש ושמו"ע נשמה לנשמה, ויותר נראה כי גם ק"ש היא נשמה לבד והתפלה היא נשמה לנשמה ולכן היא קול דממה דקה. וזהו סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ד' שליבות וזהו ג"כ ענין התשובה שאינה על עבירות דוקא שהרי צ"ל כל ימיו, אלא להיות והרוח תשוב כו', וכמו"כ למעלה שורש כנס"י בחי' המל' היא בבחי' תפלה כמ"ש ואני תפלה, קארי תדיר ועי"ז מתעלית לאצ"י.

סה"מ תרל"ג ח"ב ע' שלב

פה

וזהו מ"ש שקודם התפלה הוא רק בחי' נשמה באפו שהוא רק בחי' ואתה נפחת בי דהיינו רק הארת הנשמה ממה שמתלבשת בגוף ואין לה התחברות עדיין עם שרש הנשמה, רק אח"כ ע"י התפלה נעשה התחברות שרש הנשמה עם הנשמה שבגוף דהיינו שיהי' מאיר גילוי עצם הנשמה שהוא בחי' מולא של הנשמה בנשמה שבגוף כו'. והנה למעלה המל' נק' ג"כ תפלה וכמ"ש ואני תפלה שהוא קאי על בחי' מל', והיינו לפי שמל' היא נעשית מקור לבי"ע שהיא זיו והארה בעלמא כו', וע"י התפלה שהיא בחי' נהורא תתא קארי תדיר לנהורא עילאה נעשה עליי' המל' לאצ"י כו', שהוא ג"כ התחברות הארה המתפשט בעולמות עם עצמות או"ס שלמעלה מגדר עולמות כו'.

סה"מ תרל"ג ח"ב ע' שכט

פו

צ"ל תחלה ענין סמיכת גאולה לתפלה. דהנה כתי' והטוב בעיניך עשיתי, וארו"ל מאי והטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה. והענין הוא דהנה גאולה הוא בחי' יסוד. דהנה יסוד נק' טוב ע"ש ההשפעה וכמ"ש אמרו לצדיק כי טוב וכחי' וצדיק

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

יסוד עולם וכתבי אם יגאלך טוב יגאל והיינו כי גאולה הוא בחי' התגלות אא"ס וע"כ נק' טוב, וכמ"ש וירא אלקים את האור כי טוב, והשפעה זו היא ע"י יסוד, כי כל השפעה הוא ע"י יסוד כו', וע"כ נק' גאולה יסוד כו', וסמיכת גאולה לתפלה היינו שיהי' השפעה זו בבחי' מל' כי מל' הוא בחי' תפלה כי תפלה הוא מל' התחברו' מל' התופל כ"ח, והנה מל' נעשה מקור לעולמות ב"ע בע"ג ואני תפלה היינו שיהי' התחברות הנפש המאיר בגוף עם שרש הנפש שאינה מתלבשת בגוף כלל (שהוא בחי' מזלי' כו'). וז"ע סמיכת גאולה לתפלה שיהי' השפעת היסוד בבחי' מל' דוקא, ולכך אסור להפסיק בין גאולה לתפלה אפי' היכא שמותר להפסיק בין הפרקי' אעפ"כ בין גאולה לתפלה אסור. והנה לפ"ז משמע שגאולה היא למעלה מבחי' תפלה, והנה לפעמים מצינו שתפלה היא למעלה, הענין הוא דבאמת תפלה היא למעלה כו', אך כדי שיהי' העלאת התפלה זהו ע"י סמיכת גאולה לתפלה שאומרים מקודם תהלות לאל עליון גואלם עי"ז נעשה העלאת התפלה שהוא בחי' אתעדל"ע המעורר אתעדל"ת, אבל אח"כ ע"י התפלה נעשה התחברות עצמות אוא"ס בבחי' מל'.

סה"מ תרל"ד ע' קנדו אילך

פז

ואפ"ל דכמו שק"ש שהיא יחוד או"א שזה א"א כ"א בבריאה דוקא כמ"ש בלק"ת בד"ה וענין ממושבותיכם תביאו בסוף ביאור ואהי' אצלו אמון, כן י"ל בתפילה דהתבוננות היא מבחי' ה' ראשונה דש' הוי', אך זהו ה' בחי' בינה דבריאה, ושמ"ע היא ה' אחרונה דש' הוי' אמנם זהו ה' אחרונה מל' דאצ"י שזהו ואני תפלה אני בחי' מל' דאצ"י היא בבחי' תפלה שנהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה כו' ואמנם זהו הכל לענין סוף זמן ק"ש אבל תחלת זמנם הוא כוונתיקין שהיו גומרים אותה עם הנץ החמה.

סה"מ תרל"ה ח"א ע' קטז

פח

בענין ויחד לבבינו, ב' לבבות פנימיות הלב בינה חיצונית הלב מל'. והגם כי שמי' משפיעי' לארץ כנ"ל במשל, וכן מובן מבקשת שלמה ואתה תשמע השמי' שקינה ש' הקב"ה בש' שמי', והיינו מפני כי ואני תפלה אני מל' תפילה לז"א נהורא תתאה כלי המל' קארי תדיר לנהורא עילאה ז"א, מ"מ יראת שמים אינו תלוי בשמים כ"א בבחי' מי בינה ולכן כדי ליראה את שמך הבקשה ויחד לבבינו בחי' פנימים הלב בינה בחיצונית הלב מל' ואז יומשך בחי' היראה ע"י בחי' מי בינה.

סה"מ תרל"ה ח"א ע' קפט

פט

דוקא תפלה מ' ואני תפלה אותיות דומם מל' כתר מל', ר"ל ע"י תפלה שלמטה מעורר הקב"ה מצלי ל' הטי' שיכבשו רחמי יגמה"ר דא"א לכבוש כעסי דז"א

שגם בו"א יומתקו הגבורות, ואז נמשך שינוי בפסק שע"פ החכ'.

סה"מ תרל"ה ח"א ע' רא

צ

שע"י שנהורא תתאה קארי תדיר כו' עי"ז נמשך שגם האדם יתעורר לומר שירים ותשבחות כו', והנה לפי הא' שבאתעדל"ת של האדם מעורר אתעדל"ע להיות נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיך שז"ע מ"ש ואני תפלה אני הוא בחי' מ' היא בבחי' תפלה לנהורא עילאה, ועי"ז נמשך להיות יהי רצון כי כ"ע דאיהו כתר מ' ולכן ע"י תפלת בחי' המ' ממשכת מבחי' כ"ע שיומשך להיות רצון חדש הגם שע"פ החכ' נגזר ג"ד מ"מ יתהפך לטוב ע"י בחי' הרחמים פשוטים דכתר, ושורש ענין ואני תפלה שבחי' אני תפלה ומחובר למעלה לבחי' שם הוי' וזהו מה שאנו אומרים בב"ש יחיד חי העולמים מלך, פי' יחיד הוא בחי' עצמיות אא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות ומלך הוא בחי' מלך העולם, וע"י בחי' חי העולמים מתחברים בחי' יחיד בבחי' מלך, שע"י בחי' חי העולמים מאיר בחי' יחיד בבחי' מלך, וזהו ואני תפלה שע"י שאני הוא בבחי' תפלה והתחברות למעלה עי"ז מאיר בחי' יחיד דרך חי העולמים בבחי' מלך, כי הנה אני הוא אותיות אין, ופי' אין הוא בחי' עצמיות אוא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות ואני הוא בחי' מלך העולם וע"י בחי' ואני תפלה מאיר בחי' אין בבחי' אני, והנה למעלה נק' בשם יחוד ו"ה, פי' כי כל המשכה הנמשכת מלמעלה נק' בשם וא"ו כי וא"ו הוא בחי' קו וחוט שהיא ראשית ההמשכה מאוא"ס ב"ה ונמשך בבחי' ה' וזהו יחוד ו"ה, והיינו יחוד בחי' יחיד עם בחי' מלך והוא ע"י בחי' חי העולמים כנ"ל, והיינו קודם האצ"י הוא בחי' המשכת קו וחוט והוא בחי' וא"ו אחד, אבל באצ"י הנה כתי' זה ה' קוינו לו שיש ג' קוין חג"ת, לכן הוא בחי' ח"י כי ג' ואוי"ן עולים מספר ח"י ולכן ע"י חי העולמים הוא בחי' המשכת בחי' יחיד בבחי' מלך.

סה"מ תרל"ה ח"א ע' רג ואילך

צא

שע"י שנהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה גורם שגם באדם יומשך ההלול והשבח ולכן דהע"ה הי' מרכבה למדת המל' אמר כל ס' תהלים שהוא רק שבחי הבורא ית' וזהו התהללו ל' נפעל דאמרו"ל רפ"ב דברכות השמע לאונך מה שאתה מוצא מפין אתה הוא המוצא מפין ולפי' הא' נהורא תתאה הוא מל' דכתי' ואני תפילה ואני הוא מל' ולהיכן הוא מגיע לכתר דכתר הוא כתר מל' דואני הוא אותיות אין נמצא יש בתפילה בחי' אין דעולה לכתר.

סה"מ תרל"ה ע' תפה

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

צב

עד"מ כמו שבאברי הגוף מתפשט הנשמה לפעול פעולתה כך ע"י המצות נמשך ומתפשט גילוי אלקותו ית' ועלייתן למעלה למקורן הוא ע"י תפלה שנק' אני כמ"ש ואני תפלה, ואני ואנכי הם בחי' א' וכתוב אני כברוש רענן שכמו הברוש הוא ארוך שלא הזקין עוד והוא רך ורענן בעודו בלחותו שאז יכולים לכופפו למטה מטה ולהיותו גבוה מכל האילנות כשמניחים איזה דבר עליו מגביה הדבר ההוא למקום גובהו בתחלה קודם כפיפתו כן בחי' אני תפלה הוא כמשל הברוש הנ"ל להגביה מעהמ"צ שנעשו בעשי' הגשמי' לבחי' אנכי כו'.

סה"מ תרל"ו ח"א ע' קצח ואילך

צג

וכך יובן למעלה כמ"ש בזהר אע"ג דאזיל אנה ואנה דיוקנא אשתאר בך, ומלבד הרשפי אש והצמאון וכמ"ש ואל אישך תשוקתך עוד זאת שיהי' דיוקנא אשתאר, והאהבה הזוהר הוא הגבה למעלה מעלה מהתפלה כי כללות כל התפלה הוא רק במל' וכמ"ש ואני תפלה. אלא שנת"ל שהוא ענין העלי' ממל' דעשי' עד מל' דא"ס וע"ז נתקן כל ענין ברוך שאמר, והגם שנת"ל שברוך חי לעד הוא נצחיות הא"ס מ"מ הרי על כל העליות אומר ברוך שמו שאינו רק שם שהוא בחי' מל' וכמ"ש מלכותך מכ"ע, מלכותך הוא מל' דא"ס ומל' כ"ע כולל כל בחי' מל' עד מל' דעשי' וכללות התפלה מגיע רק לבחי' אני שהוא בחי' מל' אלא שמגיע עד מקום שאני מגיע.

סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שמ

צד

כי הגה כל הבחי' הקודמי' אפי' עליית התפלה הכל הם בבחי' המל' כמ"ש ואני תפלה שבחי' תפלה הוא בבחי' אני שהוא בחי' מל' וכנ"ל שכל העליות בנו"ן אלפים יובלות הוא הכל בבחי' המל' היינו מבחי' מל' דעשייה מקור העולם עד בחי' מל' דא"ס שז"ע ברוך חי לעד וקיים לנצח בחי' נצחית הא"ס, וכמ"ש ברוך שמו שכ"ז הוא בבחי' מל'.

סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שנא

צה

דאי' בזהר או"א הם תרין רעין דזיווגייהו תדיר כחדא שריין וכחדא נפקין ומאחר שצריכים לומר כחדא שריין מזה משמע שהם ב' דברים שאם הי' דבר אינו שייך לומר עליו כחדא כמו שאין שייך לומר על עתיק ואריך שהם כחדא שריין, ומאחר שאומרים על חו"ב כחדא שריין והם תרדל"מ משמע שהם ב' פרצופים. ואח"כ בירידת האור בוו"ג הגה ז"א הוא מ"ה ומל' ב"ן והוא עיקר ב"ן היינו לגבינו, והם

מופרדים כמ"ש ואני תפלה למען יזמך כבוד ולא ידום נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיך ומאחר שקארי תדיר משמע שהזיווג אינו תדיר, רק לפרקים כמו ג' רגלים אבל ברוב הימים הם מופרדים ובאריכות הזמן הם מופרדים וכמ"ש רחל מבכה על בני' כי איננו רחל הוא כנס"י שם ב"ן בכלל ואי' בזהר כי איננו כי אינו מבעי כי איננו כתי' דא ו' דקוב"ה בגלותא סליק לעילא ולעילא.

ד"ה וכל מאמינים תרל"ח

צו

והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו, כי הנה מבואר בזהר בסולם שראה יעקב בחלום סולם דא צלותא כו', והאמת דזה הסולם הראו לו על עצמו שכנס"י נק' סולם ומלאכי אלקי' עולי' ויורדי' בו כו', ובאמת שני הפי' אחד הוא דבחי' מל' דאצי' היינו שרש כנס"י והם הם הנק' ג"כ תפלה וכמ"ש דוד שהוא מלך ישראל ואני תפלה, אני הוא בחי' מל' שהיא כנס"י נק' תפלה היא עצמה בחי' תפלה להיותה עולה למעלה כמ"ש אלקי' אל דמי לך וכמ"ש בזהר וכידוע, וזהו והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה פי' כי התפלה מתחלת בעניני' תחתוני' כמו בפסוד"ז וביוצר אור שמדבר מענין שירות ותשבחות המלאכי' שהם בע"ג ותכלית אבל מסיימת בדברי' העליונים ביותר והוא ק"ש ביחוד"ע ובשמו"ע בחי' ברכאן כו' וזהו מוצב ארצה ואח"כ ראשו מגיע השמימה, וכן הנשמה ירדה למטה בגוף ושרשה מגיע השמימה שעל ידה יוכל להיות יחודי' עליוני' גם באצי' ולמע' כו' ופי' מלאכי אלקי' עולי' ויורדי' בו היינו שעליית וירידת המלאכים תלוי בסולם זה. כי הנה מלאכי אלקי' הם בחי' שרים העליוני' כמו מט"ט וכיוצא וכמ"ש למעלה בפ"י ונתתי נערי' שריהם והם עולי' ויורדי' עם ישראל בעלייתם וירידתם כי נקראו שומרי' וכמ"ש כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך כו' ופי' בכל דרכיך היינו בכל מקום אשר תלך גם כשתלך למדבר שממה ולמקום חשך כו' גם שם ילכו המלאכי' הנ"ל לשמור עד"מ מלך שצוה לא' מעבדיו לשמור את בנו בכל מקום שילך הנה גם שילך למקום סכנה מלסטים וחיות רעות או במדבר נחשים ועקרבים מוכרח העבד לילך אתו גם שם ולהצילו שם אם יוכל ואם לאו יזקק גם הוא עמו כו', וכך יובן הנמשל במלאכי' העליוני' שנק' שרים שהם בחי' שומרי' לכנ"י כמ"ש שומר ישראל וכן מלאכיו יצוה לך לשמרך כנ"ל הרי גם שירדו כנ"י להשתעבד בשעבוד הגליות בירידת המדריגה מאד ביסורי' קשים מאד וכמ"ש עת אשר שלט האדם באדם כו' הרי בהכרח שירדו גם השרים הנ"ל עמהם וה"ז כמשל הנ"ל בכנו של מלך שירד למקום חיות רעות כו', והגם שהמלאכי' הנק' שומרי' אפשר לא יזוקו כ"כ כמו כנ"י מ"מ בצרתם גם להם צר והירידה הזאת שייך אליהם ג"כ כי אע"פ שמובדלים המה מערך היזק ויסורי' גשמי' כמו בכנ"י אבל מ"מ יש בהם יסורי' וצער רוחני עכ"פ שהרי מצינו גם בהם שכר ועונש ברוחני' עכ"פ כמשארז"ל אפקוהו למט"ט ומחיוהו ס' פולסי דנורא וכיוצא, וא"כ יובן עכ"פ מזה שבירידת ישראל למטה גם בחי' שומר ישראל שהוא בחי' מט"ט שריהם כנ"ל משתעבד ויורד גם הוא עמהם וא"כ בהכרח לומר שבעליו' ישראל יתעלה גם הוא עמהם כנ"ל. וזהו

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

פי' מלאכי אלקי' שהם מט"ט וס"נ כו' עולי' ויורדי' בו פי' ע"י בחי' הסולם שהוא כנ"י שנק' תפלה וכמ"ש ואני תפלה כנ"ל פעמי' עולי' למעלה ולפעמי' יורדי' למטה דהיינו כפי עליות וירידות כנ"י (כמ"ש בזהר האי עת או סלקא או נחתא כו').

דרושי חתונה - ד"ה ונערים ממשחה

צז

כמו"כ התפלה הוא החיבור מלמטלמ"ע וכמ"ש ואני תפלה ל' הטופל כלי חרס וכמ"ש אלקים אל דמי לך ואל תחרש, למען יזמרך כבוד ולא ידום נהורא תתא קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיך, ותורה הוא המשכה מלמעלמ"ט וזהו הקול בוא"ו שהוא המשכה וא"כ תורה ותפלה הם המחברי' מלמעלמ"ט ומטלמ"ע.

ד"ה בן פורת יוסף תר"ם

צה

אך הענין יובן עפ"מ"ש אד' שפתי תפתח ופי' יגיד תהליך, וביאור פסוק זה יובן עד"מ הנה כשאדם מתפלל ברוב העתים צריך ליגיעה רבה בהתבוננות עד שיפעול בלב, ולפעמים א"צ ליגיעה כלל רק מיד שתעלה במחשבתו אחדות ה' וגדולתו תמשך הלב מאליה בהתפעלות מבלי שידע מי הוא המושכה בעבותות אה"ר וכפלא יחשב בעיניו מהיכן באה לו הכוונה ברעותא דלבא מאליו וממילא כו'. אך הענין הוא, דכתי' למען יזמרך כבוד ולא ידום, וכתי' אלקי' אל דמי לך, ופי' בזהר דקאי על בחי' מל' שמוזרת תמיד נהורא תתא קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיך כו', וזהו ואני תפלה אני הוא בחי' מל' הוא בחי' תפלה כו', ובחי' מל' כלולה מע"ס חב"ד ומדות ודבור, ובחי' הדבור ממנו נמשכו עשרה מאמרות המלוכשים בעולמות ע"י חילופי' ותמורות וחילופי' דחילופי' ותמורות דתמורות כמ"ש בסש"ב ח"ב בשער היחוד והאמונה בסופו, ובפרט בנשמות ומלאכים כו' שמקבלים שלא ע"י העלם כ"כ כו' כמ"ש במ"א, והנה כשיש גילוי אוא"ס בתהלה זו של מדת המל' היינו כשהגילוי בחב"ד ומדות עד שגם בבחי' הדבור שבמל' כמ"ש למען יזמרך כבוד, אל דמי לך כו', הנה עד"מ באדם התחתון כשמתפלל ברעותא דלבא וגילוי תשוקת הלב שאז הדבורים יוצאים מעומקא דלבא ורשפי אש ודבר היוצא מן הלב נכנס ללב השומע עד שגם הוא מתפעל ג"כ מזה משא"כ אם הדבור בקרירות כו', וכמ"כ יובן למעלה בענין ואני תפלה דבחי' מל' שהוא בחי' חב"ד ומדות שבמל' עד גם בחי' הדבור שהוא בחי' האותיות כח הפועל שבנפעלים נשמות ומלאכים מאירים בבחי' גילוי אלקות דברים היוצאים מן הלב כו', עד שמאיר בחי' זו גם בנשמות שלמטה שנמשכים מאליהן להתפעל ולהתלהב לבו לה' בלי יגיעה וזהו בחי' אהוי"ר הנמשכים מלמעלה בחי' עבודת מתנה אתן כו', משא"כ לפעמים כשאין נמשך בחי' דבור העליון בבחי' גילוי למטה כמ"ש נאלמתי דומי', כרחל לפני גוזזי' נאלמה, וגם מחמת גשמיות וחומריות האדם שאין לו כלי לקבל גילוי זה, והיינו כי כדי לקבל דו"ר הבאים מלמעלה הוא

ע"י שמעורר תחלה אהוי"ר בנפשו, וז"ע אד' שפתי תפתח, בחי' שם אד' שהוא בחי' מל' הוא הפותח שפתי האדם המתפלל, ופי' יגיד תהלתך לשון יגיד הוא המשכה כמשל המושך מים מגבוה לנמוך שהמים הולכים מאליהם, כמ"כ התהלה והשבח שהנשמה משבחת אינה מצד השגת הנשמה עצמה שהיא המשיכה דבר מה רק התהלה היא תהלתך העצמי ממדת מל' ופי' אינה אלא המגיד וממשיך לבד, והיינו שהפה שבאדם הוא כלי להשראת דבור העליון כו'.

ד"ה מצה זו תר"ם ע' 11 ואילך

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

צט

וזהו ג"כ מה שהתפלה נק' שפיכת הנפש וכמ"ש ואשפך את נפשי לפני ה' שהוא בחי' העלי' והרצוא לאוא"ס ב"ה וכמו אליך ה' נפשי אשא (ולמעלה הוא מה שהמל' נק' תפלה וכמ"ש ואני תפלה והוא בחי' הרצוא דמל' דלמען יזמרך כבוד כו' נהורא תתאה קארי תדיר לנהו"ע כו') והוא בחי' רשפי אש התשוקה והצמאון להכלל בעצמות או"ס ב"ה.

קונטרס העבודה ע' 10

ק

כי מל' הוא בחי' תפלה, דתפלה הו"ע התחברות כמו התופל כ"ח, דהנה מל' נעשה מקור לעולמות ב"ע בע"ג ואני תפלה היינו שיהי' התחברות הנפש המאיר בגוף עם שרש הנפש שאינה מתלבשת בגוף כלל (ושהיא בחי' מזלי' כו'), וזה"ע סמיכת גאולה לתפלה שיהי' השפעת היסוד בבחי' מל' דוקא, ולכך אסור להפסיק בין גאולה לתפלה אפי' היכא שמותר להפסיק בין הפרקי' אעפ"כ בין גאולה לתפלה אסור.

סה"מ תרנ"ד ע' קכו

קא

וזהו ענין תפלה כי תפלה הוא בחי' התבוננות איך שכל העולמות הוא בחי' זיו והארה שהוא בחי' חשך ולילה ונעשה לו אהבה ותשוקה לעצמותו ומהותו כו' ע"כ נק' בחי' רינה. וזהו מ"ש וצדקתך ירננו שהוא קאי על המלאכים שיש להם ג"כ רינה, שע"י שמתבוננים שכל חיותם וקיומם הוא מבחי' וצדקתך שהוא בחי' מל' צדק מל' קדישא שהוא בחי' חשך ע"כ נעשה להם רינה רוי"ש ותשוקה אל עצמותו ומהותו כו', וזהו מ"ש הנותן זמירות בלילה, נפשי אויתך בלילה שע"י לילה דוקא שהוא בחי' חשך נעשה בחי' תשוקת בכלות הנפש ממש אל עצמותו ומהותו ממש, וכמ"ש צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ ציה ועיף בלי מים כו', שדוקא בארץ ציה נעשה

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

התשוקה ביתר שאת ויתר עז, וע"ז הי' מבקש דוד כן בקדש חזיתך כו', והנה כמו"כ למעלה בחי' מל' נק' תפלה וכמ"ש ואני תפלה כו' למען יזמרך כבוד ולא ידום, נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה לפי שהוא בחי' חשך ותעלם ונעשה מקור לבי"ע ע"כ תשוקתה לצאת מן החשך וההעלם וליכלל באצי'.

סה"מ תרנ"ד ע' 99

קב

והענין הוא דהנה אין אותיות אני, והנה אני הוא בחי' מל' וכמ"ש ואני תפלה ואני בתוך הגולה שהוא קאי על גלות השכינה כידוע, ואני הוא אותיות אין היינו שהמל' מקור ושרש לעולמות שרשה מבחי' אין כי נתב"ס דוקא, וע"כ נק' הבריאה יש מאין לפי ששרש התהוות הוא מבחי' אין שמלוּבש במל', וזהו מ"ש אני ראשון ואני אחרון כו', אני ראשון הוא בחי' כתר עליון, ואני אחרון הוא בחי' מל' והיינו שאני ראשון שהוא בחי' אין מלוּבש בבחי' אני אחרון.

סה"מ תרנ"ד ע' 99ב

קג

וזהו ענין תפלה בלחש ותפלה שהיא בקול רם שהש"ן חוזר התפלה בקול רם, שזהו מ"ש הקל קול יעקב, קלא קדמאה חסר ו' כי ו' הוא בחי' קל, וקלא קדמאה חסר ו' היינו שהוא בחי' קלא דלא אשתמע שהוא בחי' תפלה שבלחש, וכמ"ש בחנה וקולה לא ישמע, והיינו לפי שבחי' תפלה זו היא בחי' העלאה ממטה למעלה שזהו בחי' תפלה לעני, עני הוא בחי' מל' דלית לי' מגרמי' כלום שהוא בבחי' תפלה, וכמ"ש ואני תפלה שהוא בחי' העלאה והסתלקות למעלה בבחי' ביטול, וכמ"ש ארוממך אלקי המלך מלמטה למעלה כו' וכמ"ש למען יזמרך כבוד ולא ידום כו', אך אח"כ מה שהש"ן חוזר הוא בחי' תפלה למשה שהו"ע קול בוי"ו, דהיינו שנמשך הקול בגילוי, וזהו בקול רם, וארו"ל בקולו של רם שהם ממשיכים מבחי' רם.

סה"מ תרנ"ה ע' 100

קד

דכללות ענין התפלה הוא עליית המל' במ"ש ואני תפלה, ואני הוא בחי' מל' שיורדת ומתלבשת בבי"ע, ובתפלה הוא עולה למעלה.

סה"מ תרנ"ה ע' 100ב

קה

וזהו מ"ש שקודם התפלה הוא רק בחי' נשמה באפו שהוא רק בחי' ואתה נפתח בי דהיינו רק הארת הנשמה מה שמתלבשת בגוף ואין לה התחברות עדיין עם

שרש הנשמה. רק אח"כ ע"י התפלה נעשה התחברות שרש הנשמה עם הנשמה שבגוף כו'. דהיינו שיהי' מאיר גילוי עצם הנשמה שהיא בחי' מזלא של הנשמה בנשמה שבגוף כו'. והנה למעלה המל' נק' ג"ב תפלה וכמ"ש ואני תפלה שהוא קאי על בחי' מל' והיינו לפי שמל' הוא נעשה מקור לבי"ע שהוא זיו והארה בעלמא כו', וע"י התפלה שהוא בחי' נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה נעשה עליי' המל' לאצ"י כו' שהוא ג"כ התחברות הארה המתפשט בעולמות עד עצמות או"ס שלמעלה מגדר עולמות כו'.

סה"מ תרנ"ו ע' שמו

קו

יובן בהקדם ענין התפלה. כי הנה כתי' תפלה לאל חיי, שבחי' מל' הוא תמיד בבחי' תפלה וכמ"ש למען יזמרך כבוד, אלקים אל דמי לך אל תחרש, וכתי' צמאה לך נפשי כמה לך בשרי כו'. וידוע שדוד אמר זאת על שרש מדרגתו למעלה שהוא בחי' מל'. ופי' תפלה הוא ל' התחברות מלשון נפתולי אלקי' נפתלתי עם אחותי כו'. והיינו כמ"ש ואני תפלה שאני הוא בבחי' מל' הוא בבחי' תפלה ל' התחברות תמיד למעלה כו'. והענין הוא, דהנה כתיב ארוממך אלקי המלך, פי' אלקי המלך, כי הנה אנו אומרים מלך העולם, פי' שבחי' עולם מקבל מבחי' מלך, וידוע שענין המלך הוא רק התפשטות חיצוניתו ולא בחי' עצמיות המלך, וזהו מלך שמו נקרא עליהם, כמו ששם אדם אינו נוגע אל עצמותו שהשם הוא רק הארה בעלמא, כך הוא ענין מלך העולם שהעולם מקבל רק מהארה בעלמא. משא"כ בחי' עצמיות או"ס ב"ה מובדל ומרום מגדר עולמות ואינו כמו הנשמה שמחיה את הגוף שהיא מתלבשת בתוך הגוף ולכן היא מתפעלת ממקרי הגוף. אבל עצמיות או"ס ב"ה הנה כתיב אני הוי' לא שניתי ואתה הוא קודם שנבה"ע ואתה הוא לאחר שנבה"ע. וזהו פי' אני תפלה שאני בחי' מל' תמיד בבחי' תפלה והתחברות לבחי' עצמיות או"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות. וע"ד מ"ש אני הוי', וצ"ל מ"ש אני ה' התינח אדם כשאומר אני שהוא נראה ונגלה, אך מה שייך למעלה מ"ש אני ה'. אך הענין הוא, דהנה קוב"ה סתים וגליא, והנה גליא הוא מל' מקור הנבראי' וסתים הוא בחי' או"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות, וזהו פי' אני ה' שבחי' אני בחי' גליא הוא ה' בחי' סתים, שזהו ענין ואני תפילה שבחי' אני תפלה ומחובר למעלה לבחי' שם הוי'. וזהו מה שאנו אומרים בב"ש יחיד חי העולמים מלך, פי' יחיד הוא בחי' עצמות או"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות, ומלך הוא בחי' מלך העולם, וע"י בחי' חי העולמים מתחברים בחי' יחיד בבחי' מלך, שע"י בחי' חי העולמים מאיר בחי' יחיד בבחי' מלך. וזהו ואני תפלה, שע"י שאני הוא בבחי' תפלה והתחברות למעלה עי"ז מאיר בחי' יחיד דרך חי העולמי' בבחי' מלך. כי הנה אני הוא אותיות אין, ופי' אין הוא בחי' עצמיות או"ס ב"ה שלמעלה מבחי' עולמות, ואני הוא בחי' מלך העולם, וע"י בחי' ואני תפלה מאיר בחי' אין בבחי' אני. והנה למעלה נק' בשם יחוד ו"ה, פי' כי כל המשכה הנמשכת מלמעלה נק' בשם וא"ו כי וא"ו הוא בחי' קו וחוט שהיא ראשית ההמשכה מאו"ס ב"ה ונמשך בבחי' ה' וזהו יחוד ו"ה, והיינו יחוד בחי' יחיד עם בחי' מלך, והוא ע"י בחי' חי

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

העולמים כנ"ל, והיינו קודם האצ"י הוא בחי' המשכת קו וחוט והוא בחי' וא"ו אחד, אבל באצ"י הנה כתיב זה ה' קוינו לו שיש ג' קוין חג"ת לכן הוא בחי' ח"י כי ג' ואוי"ן עולים מספר ח"י, ולכן ע"י חי העולמים הוא בחי' המשכת בחי' יחיד בבחי' מלך.

סה"מ תרנ"ז ע' קג ואילך

קז

וְצִ"ל מתחלה מ"ש ואני תפלה ואני הוא בחי' מל' היא בבחי' תפלה, וזהו ואשפוך את נפשי לפני הוי' שהוא קאי ג"כ על בחי' מל' כידוע דמל' הוא בחי' נפש, וענין ואשפוך את נפשי הוא בחי' הרצוא דמל' וכמ"ש למען יזמרו כבוד ולא ידום נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה וכו'. ולכא"ו אינו מובן איך שייך לומר על מל' בחי' תפלה שהרי מל' הוא בחי' מדה של אלקי' כו', וא"כ מה נצרך שם ענין התפלה ומה שייך שם ענין הרצוא כו'. אך הענין הוא דהנה נודע שהבריאה היא יש מאין, ולכא"ו אינו מובן מה נק' הבריאה יש מאין והלא ממך הכל כתיב שהוא בחי' יש האמיתי, ואדרבה מה שלמטה נק' בחי' אין, דהרי גם הגילויים והאורות עליונים הם בחי' אין דכלא חשיב וכמא' כ"ע אע"ג דאיהו אור צה אור מצוחצח אוכם הוא קדם עה"ע, דאוכם הו"ע שחרות וביטול מצד העדר תפיסת מקום וכל נהוראין מתחשכאין קמ"י, וכ"ש עולמות התחתונים שהם בבחי' אין ואפס ממש וכמ"ש כל דיירא ארעא כלא חשיבא. דלגבי עולמות התחתוני' שייך על העליונים יותר לומר ל' יש מצד ענינים שהם תופסים מקום יותר מצ"ע, ומ"מ לגבי א"ס כולם בבחי' אין ונמצאים כולם ממך בחי' יש אמיתי, וא"כ מהו"ע שנק' יש מאין דבאמת הוא להיפך כו'. אך הענין הוא דבאמת ממך הכל שהכל נמצא מא"ס עצומ"ה (דמאמתת המצאו נמצאו כל הנמצאים כו') ומ"מ לא מא"ס עצומ"ה נעשה ההתהוות בפועל דא"ס עצומ"ה אינו בגדר מקור להיות ולהחיות, כי כל מקור בהכרח שהוא בבחי' גילוי והתפשטות והיינו שמתגלה ומתפשט להיות מקור כו', וגם יש לו איזה קצת ערך ושייכות להדבר המתהווה ממנו, הגם שההתהוות היא בדרך אין ערוך כו' כמ"ש במ"א, מ"מ איזה ערך ושייכות קצת יש להמהווה עם המתהווה. וכמו שהיש דאצ"י היינו מה שהחכ' מאין תמצא בדרך בריאה יש מאין כמ"ש במ"א (והיינו בחי' הכלי דחכ' מ') הדי התהוותה ממל' דא"ק, דמל' דא"ק נעשה בחי' כתר ועתיק לאצ"י כו', והיש דבריאה נתהווה ממל' דאצ"י ולא ממל' דא"ק. אם כי בהעלם יש במל' דאצ"י מבחי' מל' דא"ק כו' כמ"ש במ"א, מ"מ ההתהוות בפועל הוא מבחי' מל' דאצ"י. הרי שיש בזה איזה ערך עכ"פ כו'. וא"ס עצומ"ה אינו בגדר גילוי והתפשטות, וכידוע דכל עצם בלתי מתגלה ובלתי מתפשט ואינו בגדר ערך ושייכות כלל וממילא אינו בגדר מקור כו'. והגם דהיפלא מה' דבר והי' יכול להיות דאם שאינו בגדר גילוי והתפשטות ולא בגדר שייכות כלל ומ"מ יהי' ההתהוות מא"ס עצומ"ה שלא ע"י אמצעית האור כו'. האמת הוא דבכח הא"ס הי' יכול להיות כן. אבל אז הי' ענין ההתהוות שלא ע"פ השכל כלל, כי השכל מחייב שהמקור המהווה הוא בבחי' התפשטות ובבחי' ערך ושייכות, ושיהי' שלא בבחי' התפשטות ושלא בבחי' ערך כו' אין השכל מחייב זה כלל. וידוע דבענין ההתהוות הי' רצונו ית' דכל מה שאפשר להיות ע"פ השכל וע"פ סדר והדרגה יהי'

ע"פ השכל כו'. ולזאת לא הייתה ההתהוות מא"ס עצומה כ"א ע"י האור כו'. דאם היות שממך הכל דהוא לבדו בכוחו ויכולתו להוות כו' מ"מ ההתהוות בפועל הוא ע"י האור כו'. וזהו מ"ש כי עמך מקור חיים, ופי' עמך היינו מה שטפל ובטל אליו כו'. והיינו שמקור חיים של כל העולמות הוא רק בחי' זיו והארה בעלמא שאינו נוגע אל עצמותו כו' ונק' בחי' שם, היינו כמו שהשם של האדם אינו נוגע אל עצמו כלל ואינו צריך לו רק לזולתו כו' כך למעלה ששרש ומקור של כל העולמות הוא רק מבחי' זיו והארה בעלמא שאינו נוגע אל עצמותו כלל, ולכך כתי' אני הוי' לא שניתי בין קודם שנבה"ע לאחר שנבה"ע לפי שהוא רק הארה בעלמא, והארה זו היא בחי' מל' כי שם ומל' הוא בחי' אחד, כי מל' הוא ג"כ רק בחי' שם מלך שמו נק' עליהם והוא בחי' מל' מל' כ"ע ששרש כל העולמות הוא רק מבחי' מלך בלבד. וזהו מ"ש כי עמך מקו"ח ולא כתי' כי אתה מקו"ח, לפי שאתה הי' משמע שבחי' עצמותו ומהותו הוא מקור החיים, ועצומה אינו בגדר מקור ובחי' חיים להחיות כו' כנ"ל, ולכך כתי' כי עמך מקו"ח שמקור כל העולמות הוא מבחי' עמך, דהיינו מה שטפל ובטל אליו כו'. וזהו מ"ש כי ביה"ה הוי' צור עולמים ביו"ד נברא עוה"ב בה"א נברא עוה"ז, שהוא רק בב' אותיות שאינם תופסים מקום כלל לגבי עצם הנפש המדברת כו'. ובוזה יובן מה שהבריאה נק' יש מאין, דהיינו ששרש הבריאה היא רק מבחי' אין שהוא מבחי' זיו והארה בעלמא מה שאינו נוגע אל עצמותו כלל ואינו תופס מקום כלל, שהוא רק מבחי' מל'. והנה בחי' מל' נק' בשם אדמה, כי הנה ידוע שיש ד' יסודות ארמ"ע שהם כנגד ד' אותיות ש' הוי' ועפר הוא בחי' יסוד האחרון שבד' יסודות, שהוא בחי' ה' אחרונה שבש' הוי' שהוא בחי' מל'. וזהו מ"ש אדה"ר ממקום כפרתו נברא דהיינו מבחי' מל'. רק שבמזבח יש התכללות מים ועפר, כי אדמה הוא מים ועפר כמשי"ת. וזהו שאמר אדה"ר ממקום כפרתו נברא דוקא אדה"ר, אבל שאר הברואים נתהוו מבחי' עפר לבדו וכמשי"ת. וצריך לעבוד את האדמה דהיינו להמשיך תוס' אור במל' מבחי' עצמות אוא"ס להיות דהמל' היא רק בחי' הארה כנ"ל צריכים להמשיך בה תוס' אור מבחי' עצמות אוא"ס כו'. וזהו"ע ואני תפלה, תפלה הוא ל' התחברות נפתולי אלקי' נפתלתי כו', ובלי המשנה התופל כ"ח, והיינו שיהי' התחברות אוא"ס עם בחי' מל', והוא ע"י ואשפוך את נפשי כו' שהוא בחי' שפיכת הנפש שיהי' בחי' ביטול והעלאה, נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה. ושייך בבחי' מל' בחי' רצוא והעלאה לפי שהיא בחי' הארה לבד, ובהארה שייך ענין הרצוא שנמשך לעלות לשרשו ומקורו, ועמ"ש מזה בד"ה בשעה שהקדימו, רכ"ט. ובפרט בבחי' המל' כמו שנעשית מקור לעולמות שמתלבשת בעולמות בי"ע הנפרדים שייך בה ענין הרצוא לעלות למעלה. וע"י ההעלאה נמשך מבחי' עצמות אוא"ס במל' כו'.

סה"מ תרנ"ח ע' קיט ואילך

קח

צ"ל תחלה מה דאי' בהקדמת פע"ח דתפלה היא בבחי' מל' וכמ"ש ואני תפלה דאני הוא בחי' מל' כידוע ואני תפלה היינו דהמל' היא בחי' תפלה, דעש"ז נק' התפלה שפיכת הנפש וכמ"ש ואשפוך את נפשי לפני ה' דנפש הוא בחי' מל' והתפלה

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

היא שפיכת הנפש שהמל' מתפללת ומבקשת מזו"א בעלה כו'. וידוע שבכל עולם יש בחי' מל' מן מל' דאצי' עד מל' דעשיה ובכל עולם התפלה היא בבחי' מל' שבכולם ההוא. וצ"ל מה"ע התפלה בבחי' מל' הרי תפלה שייך כשחסר באיזה דבר שזהו עיקר מצות התפלה מן התורה שכשחסר באיזה דבר יתפלל להשי"ת שימלא חסרונו כמ"ש הרמב"ם ז"ל, וזה שייך באדם למטה שיש בו חסר ושייך לענין התפלה למלאות החסרון, אבל למעלה איך שייך ענין זה. אך הענין הוא דהנה כתי' תפלה לעני כי יעטוף ואי' בזה דקאי על בחי' מל' והו"ע תפלה לדוד, דיש תפלה למשה ותפלה לדוד, תפלה למשה הוא תפלת עשיר ותפלה לדוד הוא תפלת עני, ומאחר דתפלה דמל' הוא תפלת עני הרי צ"ל שהוא בקשת מילוי החסרון וכמו העני שהוא חסר ותפלה שלו היא למלאות מחסורו כו'. . ובדוגמא כזאת יובן בבחי' מל' שיש בה שיונים דפעם היא מקבלת גילוי אוא"ס ונק' אז מל' שמים דשמים הוא בחי' מדות עליונות אש ומים כידוע, וכשמקבלת בחי' גילוי אוא"ס שבמדות נק' מל' שמים, ופעם היא חסירה שאינו מאיר בה גילוי אוא"ס ב"ה.

סה"מ תר"ס ע' מא ואילך

קט

מציונו שכל הפסוד"ו שבתפלה הוא רק מתהלים והנה תפלה הוא בחי' מל' וכמ"ש ואני תפלה אני הוא מדת המל', ובוה יובן מ"ש הקל קול יעקב קלא קדמאה חסר וא"ו קלא בתראה מלא וא"ו, דהנה קול הראשון הוא קול דתפלה קלא דלא אשתמע כי תפלה הוא מל', וממדת המל' אין שום המשכה בגילוי כי מדת המל' הוא רק רוממות והסתלקות למעלה, ומפני זה נק' מל' כלה הוא ל' כלתה נפשי ואל אישך תשוקתך היינו שיש תמיד במל' ליכלל למעלה באצי'.

ד"ה מהרה כו' קול כלה תרס"א

קי

דע"י בחי' הנשמה מתחבר בחי' עצם הנשמה (שהיא הצורה האמיתי) עם הנשמה המלובשת בגוף, כמו"כ למעל' דבחי' מל' דאצי' נק' תפלה כמ"ש ואני תפלה כו', שע"ז נעשה התחברות הארה המתפשטת בעולמות עם עצמות אוא"ס שלמע' מגדר עולמות כו'.

סה"מ תרס"ג ח"א ע' קיח

קיא

וע"י העליות שבתפלה ממדרי' למדרי' עי"ז פועלים העליות בבחי' מל', דהמל' נקראת תפלה וכמ"ש ואני תפלה, שאני שהוא מדרי' מל' נקראת תפלה, היינו שהעלי' שבה הוא שנעשה ע"י העבודה שלמטה.

סה"מ תרס"ג ח"ב ע' סח

ק"ב

דָּזָה שמצות צריכות כוונה כו' ענין הכוונה הוא הקבלת עומ"ש כו', וה"א אחרונה הו"ע תפלה כמ"ש ואשפוך את נפשי לפני הוי' נפש הוא בחי' מל' כו' ומל' הוא בחי' תפלה כמ"ש ואני תפלה כו' וזהו שאמר ואשפוך את נפשי לפני הוי' כו' למעלה משם הוי' משום דהמל' מגעת לבחי' עליונה משם הוי' כמ"ש וצדקה כנחל איתן כו' איתן משמעו קשה דקאי על בחי' ח"ס כו' וזה נמשך בבחי' צדקה דהו"ע מל' כו' דנעוץ תחלתן בסופן דוקא כו'.

סה"מ תרס"ד ע' קטז

ק"ג

נמצא שהנפש הוא מדרגה אחרונה. כמו"כ למעלה מה שנק' נפש הוא בחי' אחרונה שהוא רק בחי' מל' כו'. והנה תפלה נק' בשם שפיכת הנפש, ואשפוך את נפשי לפני ה' להמשיך בחי' תוס' אורות מבחי' עליונה יותר בבחי' נפש, דתפלה הוא במל' כמ"ש ואני תפלה אני בחי' מל', דמל' היא בבחי' רצוא וכמ"ש למען יזמרו כבוד ולא ידום נהו"ת קארי תדיר לנהו"ע ולא שכך, אלקים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט כו'. אמנם הרצוא הוא בשביל ההמשכה וכמ"ש בכתהאריז"ל דמל' מתפללת ומתחננת לפני ז"א בעלה למלאות חסרונה כו', ואין זה כמו בחי' הרצוא דשרפים דהעיקר הוא בחי' הרצוא וגם ע"י השוב נעשה רצוא כנ"ל, וכאן הרצוא הוא בשביל השוב שיומשך תוס' אורות במל', והיינו להמשיך מבחי' יחיד בבחי' מלך, וכמו שאנו אומרים יחיד חי העולמים מל' שבחי' יחיד נמשך בבחי' מלך, וזהו ע"י התפלה כי תפלה היא ח"י ברכאין דצלותא שהוא בחי' המשכה מלמעלה למטה ברוך אתה הוי' בבחי' מלך העולם. וזהו ענין מאה ברכות שהוא הכל להמשיך תוס' אור במל' שהיא בחי' נפש, וזהו יחיד חי העולמים מלך, דהיינו שהמשכה מבחי' יחיד בבחי' מלך הוא ע"י חי העולמים, דהיינו ח"י ברכאן שהו"ע ח"י חוליות השדרה. וזהו ענין גומל נפשו איש חסד שע"י התפלה נמשך בחי' גמילות חסד בבחי' נפש שהוא בחי' מל' וכמו"כ בנפש האדם למטה להמשיך בה גילוי אלקות כו'.

סה"מ תרס"ה ע' קמג

ק"ד

וכמו עד"מ המלך שלמטה ע"י שמפקח בעניני המדינה ומנהיגם בסדר, שהסדר הוא שכל ההשפעות והטובות נמשכים למקומות הראוים דוקא, ואז אלו שהם מורדים במלך והם לעומת איליו אין להם קיום כלל. שלאט לאט הם כלים ונפסדים כו'. וכן יובן למעלה שע"י המדה וגבול דבחי' מל' דאצי' שנעשית כתר ועתיק לעולמות בי"ע הרי האור בא במדה וגבול, ומזה נעשה הבירור. והכח ע"ז הוא ע"י בחי' היסוד שמשפיע בבחי' מל' להיות בה הכח לברר. וזהו דכתי' ואני תפלה, דבחי' מל' שהוא בחי' אני נעשה בבחי' תפלה, דתפלה הוא מל' התחברות וכמאמר המשנה

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

התפל כלי חרס, שמחברה כו'. שקאי על בחי' האחרונה שבמל' מה שירדת לברר בי"ע הנה ע"י סמיכות הגאולה שהוא בחי' יסוד נעשה בחי' תפלה בבחי' התחברות עם בחי' מל' שנק' אני היינו בחי' מל' דאצי' כמו שהיא באצי'. ולכן אסור להפסיק בין גאולה לתפלה.

סה"מ תרט"ח ע' רסו

קטו

דידוע תפלה הוא במדת המל' דוקא, וכמ"ש ואני תפלה, ובריאת והתהוות העולמות הוא מבחי' מל' דוקא וכמ"ש בדבר ה' שמים נעשו, וידוע דדיבור הוא בחי' מל' וכתוב מל' מלכות כל עולמים, דכל עולמים התהוותם וחיותם וקיומם הוא מבחי' מל' כו', נמצא תפלה שייכה אל העולם, ולכן כל עניני העולם נזכרים בתפלה בפסוד"ז, עד שכל פסוד"ז הוא מספר בשבחה הבורא ית' מהתהוות עניני העולם וסדר חיותם או צמיחתם וקיומם וביטולם אל מקורם המהוה הוא בחי' עצמות אוא"ס ב"ה, וכדכתי' ואתה מחי' את כולם, דאתה הוא בחי' עצמות ממש כידוע, הרי מכ"ז מובן היטב תפלה שייכה אל העולם דוקא.

תורת שלום ע' 95

קטז

ובכל עבודה בשדה י"ל עבודה תפלה שנק' עבודה שבלב והיא בשדה בחי' מל' חק"ת קדישין כו' ואני תפלה כו' בבחי' מלמטלמ"ע כו'.

סה"מ אעת"ר ע' נג

קיז

ותפלה היא בחי' ב"ן וכמ"ש ואני תפלה דתפילה היא בבחי' מל' שהיא בחי' ש' ב"ן כנודע, והעבודה תפלה היא בבחי' העלאה מלמטלמ"ע שו"ע ואני תפלה וכמו למען יזמרך כבוד ולא ידום נהו"ת קארי תדיר לנהו"ע כו', וכמ"ש במ"א ההפרש בין תפלה לתפילין דשניהם הם ל' התחברות וכמו התופל כלי חרס כו', רק שתפילין הן ההתחברות מלמעלמ"ט ותפלה ההתחברות מלמטלמ"ע כו'.

המשך תער"ב ע' תריח

קיח

דבחי' מל' דאצי' ה"ה שרש כנס"י, והוא ג"כ בחי' תפלה וכמ"ש ואני תפלה אני הוא בחי' מל' שהיא כנס"י נק' תפלה שהיא עצמה בחי' תפלה להיותה עולה למעלה, כמ"ש למען יזמרך כבוד ולא ידום נהו"ת קארי תדיר לנהורא עילאה כו' וכתבי' אלקים אל דמי לך אל תחרש כו'. וזהו והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה פי' כי התפלה מתחלת בענינים תחתונים כמו בפסוד"ז וביוצ"א שמדבר

מענין שירות ותשבחות המלאכים שהן בע"ג ותכלית, אבל מסיימת בדברים העליונים ביותר והוא ק"ש ביהו"ע ובשמו"ע בח"י ברכאין כו', וזהו מוצב ארצה ואח"כ וראשו מגיע השמימה כו', וכן הנשמות ירדו למטה בגוף ושרשם מגיע השמימה דשרש הנשמה הוא בבחי' עצמות א"ס כו', וע"כ על ידם יוכל להיות יהודים עליונים גם באצי' ולמעלה מאצי' כו'. ועז"א והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו דע"י הנשמות עולים המלאכים ג"כ, דמפני שהם מסייעים לנש"י בעבודתם ע"כ יש להם ג"כ עלי' ע"י שנש"י עולים כו', אבל עלייתם הוא ע"י ישראל דוקא כו', דבכח עצמן אין להם הכח לעלות כ"כ רק ע"י נש"י מתעלים המלאכים ג"כ, וכמ"ש ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה שנעשים גם הם בבחי' מהלכים כו' וכמ"ש במ"א.

המשך תער"ב ע' איתנ ואילך

ק"ט

ובכדי שיהי' הארת פנים דתורה צ"ל תחלה העבודה בבחי' אחר דכל האומר אין לו אלא תורה אפי' תורה אין לו כו', דתפלה הוא בחי' הרצון והצמאון שירצה באלקות ואז ע"י התורה נמשך לו גילוי אוא"ס כו'. ואם לא יהי' לו הרצון איך ימשיך ע"י התורה. וע"כ צ"ל תפלה ואז ההמשכה ע"י התורה כו'. וכמו בדוד דכתי' בי' וה' עמו שהלכה כמותו בכ"מ שהמשיך הלכה מבחי' הארת פנים הנ"ל שזהו ע"י הקדמה דתפלה וכמ"ש ואני תפלה כו', וזהו ספר תהלים שאמר כו'. וזהו שכ' יאר פניו אתנו סלה' דלכאן הול"ל אלינו מהו אתנו, אך הפי' הוא שזה תלוי בנו שע"י העבודה בבחי' אתעדל"ת בתפלה ממשיכים גילוי אוא"ס ע"י התורה כו', וזהו והיא כתובה פנים ואחר שצ"ל ב' הענינים בחי' פנים דתורה ובחי' אחר דתפלה שע"י ממשיכים בחי' הפנים כו'.

סה"מ תרע"ח ע' רג

קכ

וזהו שהמל' נק' תפלה, וכמ"ש בפע"ח בתחלתו שהמל' מתפללת ומבקשת מז"א בעלה ליתן לה חסרונה וסי' לדבר ואני תפלה כו', וכמו שהאדם למטה מתפלל ומבקש למלאות חסרונו ב"ב ברכות האמצעית שהאדם שואל צרכיו בהם כו', דסיבת החסרון למטה הוא מפני בחי' מיעוט וחסרון האור במל' למעלה כו', ומבקש למלאות החסרון כמו לרפאות החולה ולברך השנים כו', כמו"כ בחי' מל' למעלה מתפללת למלאות חסרונה כו', דלמעלה שייך ג"כ ענין הרפואה לחולי כו'. דהנה החולי הוא התגברות אש זר, והמל' היא בחי' אש כמ"ש אש תמיד תוקד שזהו בחי' הגבורות דמל' בחי' אש דקדושה כו', אבל בבחי' חסרון האור יכול להיות אחיות החיצונים בחי' אש זר דנוגה כו' וכאשר יתמלא חסרון האור במל' אזי יתפרדו כל פועלי און ולא יהי' שום אחיזה כלל כו'. וגם ענין החולי הוא בחי' חולת האהבה דנהו"ת קארי תדיר לנהו"ע ולא שכיך כמ"ש למען יזמרך כבוד ולא ידום כו', והתפלה הוא שיהי' גילוי אוא"ס במל' כו'.

סה"מ תרע"ח ע' רכח

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

קכא

והנה ידוע דתפלה היא בבחי' מל' וכמ"ש בפע"ח בהקדמה דבחי' מל' מתפללת ומתחננת מז"א בעלה ליתן לה מחסורה, וז"ש ואני תפלה כו'. והנה בחי' מל' היא בבחי' חסרון אור והו"ע מייעוט הירח שנתמעט אורה וירדה לבי"ע להיות מקור לבי"ע כו', וכן הוא בשרשו בצמצום הראשון שהי' באוא"ס בבחי' סילוק האור שהחסרון הוא בבחי' מל' שנשאר בחי' מל' שבמל' כו'. וכידוע בענין אתה הוא ה' לבדיך אתה עשית כו', דאתה הוא ה' לבדך הוא בחי' האוא"ס שלפני הצמצום כו', ואח"כ אתה עשית את השמים כתי' את חסר ה' שנחסרו ה' מדרי' מהכתר עד המל' ונשאר רק בחי' מל' דמל' דא"ס כו', דהחסרון הוא בבחי' מל' שהרי המדרי' העליונות נסתלקו למעלה ולא הי' בהם חסרון רק בבחי' מל' שהיא נעשית בבחי' מקור לעולמות כו'. וע"ז הוא ענין התפלה למלאות החסרון דבחי' מל', דבכל העליות הנ"ל דתפלה הוא שמעלים בחי' המל' ועי"ז יהי' המשכת האור במל' למלאות חסרונה כו'.

סה"מ תרע"ז ע' רסה

קכב

ואח"כ בשמו"ע הוא הביטול עצמי דעצם הנשמה, והו"ע ההשתחוואות דשמו"ע שזהו בחי' הביטול שלמעלה מטו"ד כו'. וז"ע ההתחברות דתפלה, שמתחבר הנשמה שבגוף עם שרש ומקור הנשמה כו'. והנה למעלה תפלה היא בבחי' מל' וכמ"ש ואני תפלה כי בחי' צריכה עלי' והרמה וכמ"ש ארוממך אלקי המלך, שצריכים לרומם בחי' אלקי המלך, אלקי הוא מ"ש בראשית ברא אלקים, ואלקי המלך הו"ע מלכותך מכ"ע כו'. ובכדי שיהי' גילוי אלקות למטה צריכים לרומם בחי' מל' לבחי' עצמות אוא"ס. וההרמה היא ע"י תפלה למטה שעולה ממדרי' למדרי' עד שבא לעצמות הנשמה עי"ז נעשה העלי' וההרמה בבחי' מל' למעלה. וזהו ועבדתם את ה', את הן האותיות מא' עד תי"ו, שזהו בחי' עולם הדבור בחי' מל' שמרוממים בחי' המל' לש' הוי'.

סה"מ תרע"ט ע' תקצז

קכג

והגילוי הוא דוקא ע"י תוס' אור בהקו כו' והוא ע"י הדביקות וההתאחדות דנש"י באלקות דכמים הפאה"פ הוא התאחדות אלקות שזהו ע"י התוס' אור מבחי' עצמות אוא"ס כו'. והגם דנש"י שרשם בבהי' מל' דאצי' (היינו הנשמות למטה שרשם במל' דאצי') שהיא סודכ"ד דאצי' ומ"מ מעוררים בחי' האוא"ס שלפני הצמצום משום דנעוץ תחלתן בסופן דסוף מעשה עלה במח' תחלה כו' וכמא' במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים, דהיינו דוקא בנשמות המלובשים בגופים כו' כמ"ש במ"א. וע"כ ע"י הדביקות שלהם בתפלה מעוררי' בחי' תוס' אור מאוא"ס שלפני הצמצום באור הקו כו'. והנה ידוע דמל' היא בחי' תפלה וכמו ואני תפלה, והיינו מפני שמל' היא בחי' שם וכמ"ש מלך שמו נק' עליהם, וכמו שם האדם שאינו נוגע אל העצמות

כמו"כ בחי' מל' היא בחי' שם שבאין ערוך לגבי העצמות כו' וזש"א ישתבח שמך לעד מלכנו. שאפי' בחי' לעד שנתהו נבראים ועולמות עד אין קץ ושיעור וכמ"ש אלף אלפים ישמשוני וריבו רבבן קדמוהי יקומון שזה גדוד א' ולגודיו אין מספר, הכל ישתבח רק שמך לבד כו'. בורא קדושים ישתבח שמך, שהן מלאכים ונשמות שנק' קדושים, וקדושים בכי"ו יהללוך סלה בלי הפסק כו'. הנה כל ההילול והשבח שלהם הוא רק בבחי' שמך כו'. ובאמת גם ח"ע היא בחי' שם, דחכ' למעלה אינו כמו למטה, דלמטה החכ' מכחות היותר נעלים שבנפש עד שהנפש נק' ע"ש החכ' נפש המשכלת. ולמעלה בחי' חכ' היא כעשי' וכמ"ש כולם בחכ' עשית כו'. הו ג"כ בורא קדושים שקאי על החכ' כמ"ש בלק"ת ד"ה את שבתותי תשמרו, כי ההתהוות הוא מבחי' שמך וע"כ ישתבח רק שמך לבד כו'. ועיקר בחי' שם הוא בחי' מל', וגם חסרון האור הוא בבחי' מל', והיינו מה שאור הקו מתמעט ממדרי' למדרי' עד שבמדרי' התחתונות לא יש גילוי אור, הרי העיקר הוא בבחי' מל' כנודע, וע"כ המל' היא בבחי' תפלה. וכמ"ש בפע"ח דהמל' מתחננת מז"א בעלה למלאות מחסורה כו', והיינו עליית המל' בבחי' עצמות או א"ס להיות תוס' אורות בקו, ועי"ז יהי' במל' בחי' גילוי אור כו'.

סה"מ תרע"ט ע' קעא

קכד

והנה אין הוא אותיות אני שזהו בחי' עצמותו ומהותו שלא אתרמו בשום שם, וזהו אני הוי' אני הוא עצמו"ה הנק' הוי' שנושא וסובל ע"ע שם העצם דשם הוי' והיינו בחי' א"ס יש אמיתי שממנו ית' נמשך ב' בחי' אין הנ"ל בחי' אין דכתר ואין דמל'. והנה כשם שיש בחי' אין באני דעד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד דשמו הוא בחי' ההארה השייכה אל העולמות כמו שהיא כלולה בעצמותו כו', וכח ההתהוות הוא בעצמות א"ס כנ"ל. והגם דשם ההארה בטילה במציאות כזיו השמש בשמש, מ"מ הרי זיו השמש בעצם השמש הוא ביתר שאת מפני שמאיר מרחוק מהשמש כמ"ש בסש"ב. וכמו האין שכלול באני הגם שהוא בטל בתכלית עד שאינו עולה בשם אין כלל, מ"מ ה"ה שם במעלה ומדרי' גבוה ביותר מכמו שנעשה בבחי' אין מקור ליש שנתרחק מבחי' אני. ולכן נהו"ת קארי תדיר לנהו"ע ולא שכ"ך, וכמ"ש למען יזמרו כבוד ולא ידום כו', שאינו רוצה להיות בבחי' אור דנהורא תתאה, להיות מקור ליש כ"א להיכלל במקורו. הנה כמו שיש בחי' אין באני כמו"כ יש בחי' אני באין, וזהו שבחי' מל' נק' ג"כ אני וכמ"ש ואני תפלה דקאי על בחי' מל', והיינו מפני שיש בחי' אני באין דמל', ומזה הו"ע הנסים.

סה"מ תרע"ט ע' קצג

קכה

וזהו הראיני את מראיך בבחי' או"ח כו' כי קולך ערב ומראיך נאוה, דבחי' הקול בצעקה פשוטה בבחי' או"ח זה מגיע עוד למעלה יותר כו' וכמ"ש ואני תפלה, ופי' רבינו נ"ע (בד"ה כי אברהם לא ידענו) שהו"ע ואני בתוך הגולה, דבוה"ג אני

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

בעצמי תפלה לאוא"ס ב"ה שלא ע"י המדות, דבוה"ב דו"ג היו פב"פ המל' שואלת צרכי מז"א בעלה, אבל בזה"ג אני בעצמי תפלה כי אתה אבינו כו', כי אברהם לא ידענו כו', שלא יש אהוי"ר.

סה"מ תרע"ט ע' רלב

קכו

שהרי ידוע דענין התפלה בכלל הוא בבחי' מילוי החסרון לבד, וזהו ואני תפלה, שהתפלה הוא בבחי' מל' מפני שענין החסרון הוא בבחי' מל' וכמא' לכו ומיעטי א"ע. דבתחלה כשהיו בבחי' שני המאה"ג הי' במל' גילוי או"ס, והמיעוט הוא בחי' סילק והתעלמות האור מבחי' המל'. ובשרשו הוא בחי' צמצום הראשון שהי' באוא"ס שזהו בחי' הסילוק דאו"ס וזהו אתה עשית את חסר הוא שחסרו הה' מדרי' שמכתר עד המל' ונשאר רק בחי' מל' דמל' כו', וכמ"ש במ"א באורך. וע"ז הו"ע התפלה למלאות החסרון שיהי' בחי' גילוי האור במל'.

סה"מ תרע"ט ע' רנח

קכז

והנה התחברות זאת נעשה ג"כ עיי התפלה וכמ"ש ברוך אתה הוי' דהיינו המשכת ש' הוי' בכלים דאצי' כו', וזהו ואני תפלה אני בחי' מל' ותפלה היא ל' התחברות מל' התופל כלי חרס. ואני תפלה הוא המשכת והתחברות או"ס בבחי' מל' וכמ"ש ואולם חי אני חי הוא בחי' חי העולמים בחי' האור, וחי אני הוא המשכת בחי' חי העולמים בבחי' מל' (ועמ"ש בלק"ת ד"ה שוש אשיש בענין ואמרתם כה לחי כו') והוא ע"י התפלה דע"י ת"י ברכאין דצלותא הוא ההמשכה וההתחברות כו', ועוד התפלה למעלה מקרבנות דכתי' ותתפלל חנה על הוי' למעלה מש' הוי', דבקרבנות ההמשכה היא מש' הוי' דהיינו בחי' האור השייך עכ"פ אל הכלים כו', וע"י תפלה ההמשכה היא מבחי' אין העצמי בחי' האין הכלול בעצמותו כו', והוא מפני שהתפלה היא הקרבה דנה"ב אדם כי יקריב מכם קרבן ההקרבה מכם כו', דגם בקרבנות הי' כוונה הזאת דהקרבת הנה"ב כמ"ש במ"א אך בתפלה היא ההקרבה ממש דנה"ב שזו היא כל הכוונה דתפלה לעשות הביטול בנה"ב כו', ולכן ה"ז מגיע בבחי' עצמות או"ס כו'.

סה"מ תרע"ט ע' תקלו

קכח

וזהו יחיד חי העולמים מלך ההמשכה מבחי' יחיד בבחי' מל' ע"י בחי' חי העולמים דבכללות הוא גילוי הקו דפנימיות הקו הוא ההמשכה דבחי' פנימיות ועצמות א"ס כו'. ומלך יחיד הוא עליית המל' בבחי' עצמות א"ס וכמ"ש לך ה' הממלכה בחי' המל' כשעולה ונכללת בבחי' ע"ס הגנוזות כו' וכמ"ש במ"א. וז"ע תפלה ותורה,

דתפלה היא בבחי' מל' ואני תפלה, והיא העלאה מלמטלמ"ע עליית המל' בבחי' רוממות הא"ס כו'. ותורה היא המשכה מלמעלמ"ט וכמא' כל הקורא בתורה כאלו קורא בשמותיו של הקב"ה שהן שמות עצמיים והוא בחי' שמו הגדול כו', שע"י ההעלאה דתפלה הוא ההמשכה דבחי' רוממות הא"ס ע"י התורה כו'.

סה"מ תר"פ ע' קלד

קכט

ו"ז"ע סמיכת גאולה לתפלה. דתפלה היא בחי' מל' כמ"ש ואני תפלה והוא עליית המל' שעולה באצי' כו', וכן עיקר עליית הנשמה הוא בשמו"ע וכידוע דשמו"ע הוא באצי' והו"ע וראשו מגיע השמימה שמגיע לשרש ומקור הנשמה כמו שהיא באצי' בחי' טהורה היא כו'. וז"ע השתחוואות דשמו"ע שהוא בחי' אין כמו שהוא באצי' כו' וכמ"ש במ"א. ובכדי שיהי' העלי' בתפלה ע"ז הוא סמיכת גאולה לתפלה, דגאולה הוא בחי' יסוד ז"א וכמ"ש אם יגאלך טוב יגאל כו'. ובפע"ח שער הק"ש פכ"ט בענין תהלות לאל עליון שזהו המשכת בחי' יסוד להעלות המל' שהו"ע התפלה וכמ"ש בזהר בזה דמלכא עילאה נפיק לקבלא כו' ומלכא עילאה הוא בחי' יסוד אבא, והיינו המשכת הארה מאצי' להעלות בחי' המל' כו'.

סה"מ תר"פ ע' קנא

קל

ומאחר שהמשכה שע"י התפלה הוא מילוי החסרון לבד הרי מובן שהאור שנמשך ע"ז הוא בחי' אור שלפ"ע העולם שלולא זה הוא חסר בזה וע"י התפלה נתמלא החסרון, כי על האור הבל"ג שאינו לפ"ע העולמות אינו שייך לומר שחסר בזה, דהנה תפלה הוא בחי' מל' וכמ"ש ואני תפלה, ובחי' מל' נאצלה בסוד שרש בבחי' נקודה חדא והמשכת הט"ס בה הו"ע בנין המל' וזה נעשה ע"י התפלה.

סה"מ ליקוט ח"ב ע' רכ ד"ה אם בחזקותי תע"ב

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

קלא

וזהו"ע התפלה שפועל התחברות דנשמה וגוף, ובכללות הוא מה שהתפלה פועלת ביטול בהנשמה ובהגוף שלא יהי' כמו טבעם העצמי הן בהנשמה שלא יהי' בבחי' אין ביותר ובבחי' ההפשטה מהגוף וכן בעבודתו לא יהי' לעצמו שע"ז נעשה בבחי' אין ביותר כו' ובהגוף שלא יהי' בבחי' יש ביותר רק יהי' בבחי' כלי כו', וע"י העבודה בתפלה ובהתחברות המ"ה וב"ן שבאדם הנה ע"ז נעשה ואני תפילה דאני שהוא בחי' מלכות ובבחי' תפילה והתחברות שע"ז ממילא תושלם הכוונה שיהי' גילוי אלקות למטה דווקא.

סה"מ תרפ"ג ע' קלה

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

קלב

דהתחלת העבודה הוא הקבעומ"ש ועי"ז נעשה בנין המל' למעלה, והגבורות דמל' השניים שהוא להיות בבחי' כלי ריקן ולב נשבר שע"ז מתבטל מישותו והוא בבחי' רצון ותשוקה לאלקות, והוא ע"י העבודה דקשעהמ"ט להיות ממארי חושבנא בלב נשבר ונדכא לבטש א"ע עד לעפר כו', ועי"ז הוא העבודה בשחרית דכתיב וישכם אברהם בבקר בקדרותא דצפרא שהוא גילוי חסד העליון הנה אז הוא בכל עצב יהי' מותר שהוא שמחת הנפש בהתבוננות טובה ובאהוי"ר אמיתי, ועי"ז ואני תפלה דאני הוא בחי' מל' היא בבחי' תפלה והתחברות לעלות למע' דזהו שלימות התיקון בעליית המל', וכתי' יהי חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך דרוח אייתי רוח ואמשיך רוח, הנה ע"י עבודה זו הרי נמשכים מלמעלה בחי' האהוי"ר העליוני שזהו כדוגמת בחי' היחוד כו'.

סה"מ תרפ"ה ע' נא

קלג

וכשם שהנשמה היא כלי ומוצע שע"י מתחבר עצם הנשמה שהיא צורה האמיתית עם הארת הנשמה שמתלבשת בגוף כנ"ל, הנה כמו"כ הרי מל' דאצי" נק' תפלה וכמ"ש ואני תפילה דאני הוא בחי' מל' היא בחי' תפלה והתחברות הארת האור והחיות האלקי שבא להתלבש בהעולמות ובנבראים עם האוא"ס ב"ה שלמעלה מגדר התלבשות, שבד"כ הו"ע ההתאחדות דחומר וצורה.

סה"מ תרפ"ה ע' נא

קלד

היתודים העולים ע"י ב' העבודות דתפלה ותורה. דתפלה הוא בחי' מל' ואני תפלה והיא העלאה מלמטלמ"ע עליית המל' בבחי' רוממות הא"ס כו'. ותורה היא המשכה מלמעלמ"ט וכמא' כל הקורא בתורה כאלו קורא בשמותיו של הקב"ה שהם שמות עצמי', והוא בחי' שמו הגדול.

סה"מ תרפ"ז ע' קז

קלה

והנה כל העלאה הוא ע"י עבודה בתפלה דזהו"ע התפלה שהו"ע ההתחברות וכמו התופל כלי חרס דענין התפלה הוא מסירת פנימי' הרצון ופנימי' החפץ לאלקות והוא ע"י השגה והתבוננות אלקי גם בהתבוננות בענינים שע"פ טו"ד והיינו כשמתבונן ומשיג את הענין האלקי עד שיונח אצלו הענין היטב במוחו (עס לייגט אפ דער ענין זייער גוט במוחו). וגם נרגש בלבו (עס ווערט גוט דער הערט בלב) או ה"ה מתקרב מאד לאלקות (ער ווערט זייער צו געצויגען) וכל חפצו ורצונו הוא באלקות וזהו מפני שע"י השגת הענין האלקי נרגש אצלו העילוי והיוקר דאלקות ועי"ז נעשה

אצלו הרצון, דכל רצונו יהי' באלקות. ובוה הנה יש חילוקי מדרי' דיש מי שהרגש העילוי והטוב בא לאחר ההשגה, והוא כאשר בהתבוננות בהשגת הענין עם היות שהיא בהשגה טובה הנה בשעת ההתבוננות הרי אצלו התגברות ההשגה עצמה כלומר ההשגה שכלית היא יותר מהרגש האלקות מה שמשגי בהשגה זו (היינו אז הערט מערער די השגה שכלית ווי די ליכטיקייט האלקי וואס אין דער השגה איז). ואז הנה הרגש העילוי דאלקו' בא אח"כ. והיינו דאחר שמשגי ההשכלה בהשגה טובה הנה אז דוקא בא הרגש העילוי ובמילא מובן שההרגש הוא רק בזה איך שקרבת אלקים לו טוב אמנם במדרי' עליונה יותר הוא שבעת ההשגה גופא הרי נרגש אצלו האלקו' בהענין שמשגי ומתבונן בו, והיינו דבעת ההשגה נרגש העילוי והטוב דאלקות ואז נעשה הרצון לאלקות ובפרט כאשר העבודה היא בבחי' פנימי' הלב שזהו ג"כ עבודה שע"פ טו"ד רק שזהו בחי' פנימי' המוחין ופנימי' המדות וביותר בבחי' התגלו' רעו"ד שז"ע רוממות אל בגרונום דהיינו ההתבוננות בהפלאה ורוממות דא"ס ב"ה דמזהו הוא התגלות בחי' רעו"ד שע"ז נעשה פנימי' הרצון שלו לאלקות, וזה פועל למעלה דבחי' פנימי' הרצון דהיינו פנימי' המקיף יומשך בבחי' פנימי' ובמילא אז הרי גם חיצוני' המקיף נמשך בפנימי' וכידוע דהחיצוני' נגרר אחרי הפנימי', וממילא הרי הקלי' וסט"א א"א להם לקבל מבחי' המקיף מאחר שנמשך בפנימי' ואז הנה ע"ז גופא א"א להם לקבל גם מריבוי הצמצומים דידוע דכאשר המקיף מאיר בפנימי' ה"ז גילוי אור רב שמאיר בכל המדרי' הפנימי' גם במדרי' התחתונות ולכן הנה ע"ז נכרת יניקתם מב' האופנים שהקלי' וסט"א אינם יכולים לקבל לא מהמקיף עליון וגם לא בסוף ההשתל', וכ"ז הוא ע"י העבודה דתפלה.

והנה, דוד מדריגתו הוא ספי' המל' וכתוב ואני תפלה דאני בחי' מל' הוא תפלה, אבל ההתעסקות של דוד הי' התעסקותו בפנימי' התורה, ובוה חפץ לברר בירורים דתפלה היא בירור והעלאה ותורה המשכה וגילוי אבל הבירור ע"י התורה הוא בדרך דחי'.

סה"מ תרפ"ז ע' 17

קלו

וזהו דכתיב ואני תפלתי לך הוי' עת רצון כו', דכאשר תפלתו הוא בבחי' אני, דהנה יש אני ויש בחינת אנכי. וההפרש ביניהם הוא, דאנכי מורה על בחינת הרוממות וכמ"ש אנכי הרואה, ואני מורה על ההכנעה ושפלות, והתפלה צ"ל בבחינת אני וכמ"ש ואני תפלה, דכאשר שובר לבבו ומתפלל להוי' בתחנונים ובלב נשבר ונדכה, וכמ"ש ולפני הוי' ישפוך שיחו. וכתוב אשפוך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד ער גיסט אויס זיין הארץ פאר דעם אויבערשטען, הנה אז תפלתו מתקבלת. ולך הוי', כמאמר אליו ולא למדותיו. וזהו ואני תפלתי, דכאשר תפלתי היא בבחינת אני, שהוא נשבר ונדכה ומתפלל בתחנונים ובוכה במר נפשו ותפלתו הוא לך הוי', אליו יתברך ויתעלה, הנה הוא פועל בזה שהעת והזמן ההוא הוא עת רצון, שממלאים בקשותיו.

סה"מ תש"י ע' 274 וכ"ה בסה"מ תרפ"ט ע' 262 ואילך

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

קלז

אמנם מ"ש אנכי הוי' אלקיך הוא דבמ"ת ה"ז המשכה מבחי' עצמי' א"ס דאנכי מורה על הרוממות, דזהו ההפרש בין אני לאנכי דאני מורה על השפלות והצמצום וכתוב ואני תפלה וקאי על בחי' מל' דבחי' המל' בבחי' דבור העליון הוא המשכה בבחי' צמצום אבל אנכי הוא בחי' כתר והיינו בחי' הרוממות עצמות דא"ס, שאין זה רק הארה בלבד כמו בבריה"ע כ"א בחי' המשכת העצמות דא"ס וע"ז אומר אשר הוצאתיך מארץ מצרים היציאה מהמצרים וגבולים והיינו מצרים דקדושה שהוא המיצר וגבול דעולמות.

סה"מ ת"ש 26

קלח

והנה ספי' המלכות למעלה נקראת ג"כ תפלה וכמ"ש ואני תפלה דקאי על בחי' מלכות, והטעם הוא לפי דספי' המל' הוא מקור לבי"ע, וכמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים, דמלכות דאצי' נעשה מקור לבי"ע שהוא בבחי' זיו והארה בעלמא וע"י התפילה שהוא בחי' נהורא תתאה דקארי תדיר לנהורא עילאה נעשה עליית המלכות לאצי' מירידתה לבי"ע דזהו ג"כ התחברות ההארה והזיו המתפשט בעולמות עם עצמות אוא"ס שלמעלה מגדר עולמות. ובוה יובן משארז"ל דתפילות כנגד תמידין תקנום, דהקרבנות הם ריח ניחוח להוי'.

סה"מ קונטרסים ח"ב ע' תלט

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

קלט

כי בספירת המלכות נוגע ענין התפלה (וכמ"ש ואני תפלה), ולכן ב"ימלא) פי" (מלכות) נאמר "תהלתך", כי תהלה היא מל' ואחת מלשונות של תפלה.

לקו"ש ח"ז ע' 229

(1) ראה פרדס ש' ערה"כ בערכו. יהל אור להצ"צ עה"פ תהלה לדוד. ובהוספות.

(2) ועד שלכל תפלה מקדימין: אד' גו' ופי יגיד תהלתך (ברכות ד, ב). וראה חז"ג (קל, סע"ב): כך הוה ר"ה סבא בעי לצלאה צלותי' כו' דכתיב ותהלתי כו'. והא דלא לה ביו"ד לשונות של תפלה (דבר"ר רפ"ב) י"ל משום שהיא שרש כולם (עיינן פרדס והצ"צ שם). ואכ"מ.

קמ

דתורה הוא בחי' מ"ה כמ"שי זאת התורה אדם ואדם בגימ' מ"ה², דענינה הוא המשכה בדרך מלמעלה למטה, ותפלה הוא בחי' ב"ן, כמ"ש³ ואני תפלה, דאני קאי על ספי' המל' שהוא בחי' שם ב"ן, וענינה הוא עלי' בדרך מלמטה למעלה, דנהורא תתאה קארי תדיר ולא שכיך לנהורא עילאה⁴ כמ"ש⁵ למען יזמרך כבוד ולא ידום, שהוא עלי' מלמטלמ"ע.

ד"ה אני לדודי תשט"ו ע' 336

-
- (1) חוקת יט, יד.
 - (2) ראה ע"ח שעד לאה ורחל (של ח) פ ב.
 - (3) תהלים קט, ד. ראה זח ג מט, ב.
 - (4) ראה זח ב קמ, רע א. זח א עז, ב. פו, ב. קעח, ב.
 - (5) תהלים ל, יג.

קמא

ואח"כ הוא שמו"ע וי"ב ברכות אמצעיות שהוא בקשת צרכיו, ומבואר במ"א ע"פ¹ ואני תפלה, דסדר בקשת צרכיו צ"ל שיבקש על מילוי החסרון שלמעלה² ועי"ז יתמלאו במילא גם צרכיו בגשמיות, רפאנו, ברך עלינו ושאר הברכות. וי"ב ברכות אמצעיות תקנום בנוסח קצר ביחוד שזה מורה אשר הענין נוגע לו בעצם פנימיות נפשו, דכאשר הוא מדבר אודות ענין שאינו חסר לו או גם כאשר חסר לו אבל אי"ז נוגע אליו כ"כ בעצם פנימיות נפשו אזי הוא מאריך בהענין, בין בהקדמת הענין ובין בהסברת גוף הדבר, אבל כאשר הענין נוגע בעצם פנימיות נפשו אזי הוא מדבר דברים קצרים. שכל זה הוא לפי שנעשה כלי לאלקות ולכן נוגע לו הענין בעצם נפשו.

ד"ה וישלח יעקב תשי"ח

-
- (1) תהלים קט, ד.
 - (2) ראה אור תורה להה"מ יט, סע"ד ואילך. קח, סע"ג ואילך. קטו, ד. אוה"ת תשא (כרך ח) ע' ג' צח ואילך. ועוד.

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

קמב

וענין התפלה שלמטה מכוון כנגד התפלה שלמעלה שבספירת המלכות, דכתיבי ואשפוך את נפשי לפני הוי', דנפש הוא ספירת המלכות, וזהו ואשפוך את נפשי שהו ע התפלה שבספירת המלכות, כמ"ש ואני תפלה, דקאי על המלכות³, שהמלכות מתפללת ומתחננת להקב"ה והיא ברצוא וצמאון (שזהו"ע התפלה) כמאמר⁴ נהו"ת קארי תדיר לנהו"ע ולא שכיך, ומהתפלה שבבחי' מלכות כנסת ישראל נמשך ענין התפלה גם לכללות נפשות ישראל ולכל נפש בפרט.

ד"ה זה יתנו תשי"ח

(1) שמואל א א, טו.

(2) תהלים קט, ד.

(3) ראה זח"ג מט, ב. פע"ח שער התפלה בהקדמה. אוה"ת לתהלים (יהל אור) ע' רמט-רג.

(4) ראה זחר ח"ב קמ, א. ח"א קעח, ב. עז, ב. פו, ב.

קמג

אמנם גם בחי' גדלות המוחין שנמשכת ע"י התפלה היא למטה מבחי' המוחין שהם בבחי' מתנה. והענין בזה כידוע שתפלה ענינה מילוי החסרון בלבד, וזהו ואני תפלה, דקאי על ספירת המלכות, שרק בה ישנו ענין החסרון, ששייך רק כאשר תחלה הי' יותר, או שמצד עצם ענינו יכול להיות יותר, ולאח"ז נעשה ענין של חסרון, וזהו ענין לכי ומעטי את עצמך, שבתחילה היו שני המאורות הגדולים, שהי' מאיר במלכות גילוי אוא"ס, ולאח"ז נעשה המיעוט, שהו"ע סילוק והתעלמות האור מבחי' מלכות. ובעומק יותר, שורש הענין דלכי ומעטי את עצמך הו"ע צמצום הראשון שהוא בבחי' סילוק לגמרי. ועל זה הוא ענין התפלה, שע"י תפלת המלכות (שזהו"ע ואשפוך את נפשי גו', דנפש הוא בחי' המלכות) נעשה מילוי החסרון, שיהי' גילוי האור בבחי' המלכות.

ד"ה אל יפטר תשכ"ב

קמד

והענין הוא, דהנה ידוע דמשה ואהרן הם בחי' חכמה ובינה, או למטה יותר נצה והוד², ולמטה מזה ז"א ומלכות², דז"א הוא תורה ומלכות היא תפלה

(1) ראה אוה"ת וארא (כרך א) ע' רכו ואילך. סד"ה הוא אהרן ומשה תרנ"ה. פרי"ץ. וראה ספר הערכים חב"ד

ס"ע קמט ואילך. וש"נ.

(2) ראה ספר הערכים חב"ד ע' קנד ואילך. וש"נ.

כמאמר דוד ואני תפלה³, והענין המחברם הוא בחי' הוא שלמעלה מהם, בחי' הכתר, דוהו ההפרש בין אתה להוא, דאתה הוא לשון נוכח המורה על הגילוי משא"כ הוא הוא לשון נסתר המורה על ההעלם, והיינו ספירת הכתר שהיא העלם ולמעלה מהשתלשלות, ובכח ספירת הכתר שלמעלה, לפעול בבחי' משה ואהרן, לחבר את שניהם, שיהיו בהתאחדות, אהרן ומשה, משה ואהרן, בו' המחבר (שאינו ו' המוסיף וכ"ש וק"ו שאינו ו' המפסיק).

ד"ה הוא אהרן תש"ל

(3) תהלים קט, ד. וראה זר ח"ג מט, ב. פי"ח שער התפלה בהקדמה, ד"ה או ישיר תש"ל.

קמה

דענינה של עבודת התפלה מבאר אדמו"ר הצ"צ בפירוש ארוממך אלקי המלך², דאלקי המלך הוא בחי' המלכות, סדר השתלשלות, וע"י התפלה פועלים ארוממך באלקי המלך, עלי' וחיבור בחי' מלכות ללמעלה ממנה, ועי"ז נמשך מבחי' שלמעלה מסדר השתלשלות, שזוהו כל ענין התפלה וכמ"ש³ ועבדתם את הוי' אלקיכם, דהוי' הוא בחי' סובב כל עלמין, ואלקיכם הוא בחי' ממלא כל עלמין וע"י ועבדתם הו"ע התפלה ממשכיכם למעלה גם מבחי' הוי' אלקיכם סובב וממלא, וזה נמשך למטה, שזוהו מה שהתפלה נק' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה⁴, ארצה קאי על בחי' ומדריגות הכי תחתונים, והשמימה קאי על מדריגות הכי נעלות, הנה ע"י התפלה נמשך מבחי' הכי עליונות, השמימה, בבחי' ארצה, ועבודה וו שייכת לכאו"א גם בזמן הגלות כאשר אברהם לא ידענו כו', מ"מ כי אתה אבינו מצד בחי' פנימיות נפשו, וכמו שמביא שם⁵ לשונו הזהב של אדה"ז, וז"ש ואני תפלה ואני בתוך הגולה כשהיא בבחי' הגולה היא עצמה בבחי' תפלה, עכ"ל. והיינו, שגם כשאין היחוד בבחי' פב"פ, הנה מ"מ ישנו בחי' תפלה, ואדרבה דוקא בבהי' עשיתיו נמשכים מדריגות הכי עליונות כדוגמת שגם מה שהשמים ושמי השמים לא יכלכלוך⁶, ה"ז נמשך דוקא בהבית הזה⁷, ובאופן של יכלכלוך, מלשון כלי, שמקבלים אותו באופן של כלי⁸.

באתי לגני מאמר א' תש"ל

(1) אוה"ת משפטים ע' אירח ואילך (הועתק לעיל אות נא).

(2) תהלים קמה, ב.

(3) משפטים כג, כה. שבת נה, סע"א.

(4) ויצא כח, יב וח"א רסו, ב. ח"ג שו, ב.

(5) אוה"ת שם ע' ארט (הועתק לעיל ע' נא).

(6) תהלים קט, ד. יחזקאל א, א.

(7) מלכאים א ה, כו.

(8) ראה בארוכה ד"ה קטונתי, פדה בשלום, רני ושמחי (הא') - תש"ל.

(9) ראה בכ"ז בארוכה יותר - מאמר באתי לגני תש"ל הב' ס"ז (הועתק לקמן אות קמה).

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

קמו

והנה, המלכות נק' בשם תפלה כמ"ש¹ ואני תפלה², משא"כ תורה היא בת"ת, ומזה מובן ההחילוק בין תורה ותפלה הוא כללות החילוק בין ז"א ומלכות, דאע"פ ששניהם הם באצילות אעפ"כ הם חלוקים באופן אצילותם, דז"א אצילותו היא באופן שהוא בדביקות ניכרת, ובמילא תשוקתו לעלות למעלה כדוגמת העלול שחפץ להתכלל בהעילה שלו, דמובן מזה דאין הביטול ביטול בתכלית דהרי ביטול העלול הוא מצד זה שמרגיש את העילה שלו, ובמילא יודע במה ולמה הוא נכלל, שמזה מובן דהביטול אינו ביטול במציאות מאחר שהוא בערך למקורו, משא"כ ספירת המלכות הרי האצלתה היא בדביקות בלתי ניכרת, וכמ"ש³ למען יזמך כבוד ולא ידום, דנהורא⁴ תתאה קרי תדיר וכו' ולא שכך ונק' נהורא אוכמא, שהוא בחי' שחרות והעדר הגילוי לגמרי, ומזה נעשה הצמאון והתשוקה ביותר, שמזה מובן שהביטול הוא ביטול במציאות.

ד"ה אז ישיר

(1) תהלים קט, ד.

(2) ראה חז"ג מט, ב. פ"ח שער התפלה בהקדמה (הועתק לעיל אות יב) יהל אור ע' רמט-רן.

(3) תהלים ל, יג.

(4) ראה זר ח"ב קמ, א. ח"א קע"ח, ב. עו, ב. פו, ב.

קמו

וכמו שמבאר אדמו"ר הצ"צ בארוכה: עה"פ² ועבדתם את ה"א, ע"פ מה דאיתא בגמרא³ דקאי על ענין התפילה, ועי"ז וברך את לחמך ואת מימך, שענין התפילה הוא להמשיך מלמעלמ"ט שיהי' ה' אלקיכם. דהנה התפלה ענינה לפעול יה"ר, היינו שיומשך רצון חדש שלמעלה מכל מה שהי' בהרצון שנמשך לפניו. שהרי כשחטא ופגם ועבר את הדרך - עבר על אשר קדשנו במצוותיו ולא קיים רצונו ית', ועי" התפלה ממשיכים רצון חדש שלמעלה מרצון הקודם עד שיהי' וסר עונך וחטאתך תכופר⁴. שזהו גם מה שע"י עבודת התפלה, שענינה הוא ששב למקורו ושרשו, יכול להמשיך משם רצון חדש לרפאות החולים (אף דאין יסורים בלא חטא⁵) ולהחיות מתים, וכל שאר הדברים שמבקשים עליהם בתפלה, שכ"ז הוא ע"י ועבדתם את ה"א. ומבאר אדמו"ר הצ"צ בארוכה⁶ שזהו ג"כ ענין ואני תפלה, כי הגם שבד"כ ישנם

(1) אוה"ת משפטים ע' אקצת ואילך.

(2) משפטים כג, כה.

(3) שבת נה, א.

(4) ישעי' ו, ז.

(5) שבת שם.

(6) אוה"ת שם ע' ארה ואילך.

הענינים כמו שהם מצד סדר השתלשלות, שזהו שמחלקים בין הוי' ואלקיכם, דהוי' מורה על סוכ"ע, הוי' הוה ויהי' כא', שהיא למעלה מסדר השתלשלות דומן ומקום, שהזמן מתחלק להוי' הוה ויהי', והוי' הוא הוי' הוה ויהי' כאחד, ואלקיכם הוא כחכם וחיותכם, שזהו"ע ממכ"ע, וכמ"ש בשו"ע: שאלקים הוא מלשון כח, וזה מורה שהוא בעל היכולת והכחות כמו שהם למטה, ולכן אלקים הוא לשון רבים. וע"י התפלה מגיע לועבדתם את ה"א - שניהם ביחד - היינו שממשיך ממה שלמעלה מהוי' ואלקים, שע"ז נעשה הוי' לשון מהווה, שנעשה ברי' חדשה בעולם, וכדוגמת הבע"ת שנעשה ברי' חדשה, שמשו"ז ה"ה נפטר מעונש, שהרי אין זה אותו האדם שחטא ופגם ועבר את הדרך. וענין זה למעלה בספירות, הנה ואני תפלה קאי על ספירת המלכות. דכאשר היתה ההמשכה תמידין כסדרן וכמו בזמן הבית, היתה המלכות מקבלת מהבעל תפלה דהיינו ז"א, משא"כ בזה"ג - שזהו מ"ש ואני דקאי על זה"ג, וכמ"ש⁸ ואני בתוך הגולה - אז נקראת המלכות עצמה תפלה, והגם שאברהם לע ידענו וגו' מ"מ כי אתה הוי' אבינו. ובעבודת האדם ענינו דאף שאין לו שייכות להעבודה מצד אהבה שזוהי עבודת אברהם וכמ"ש⁹ אברהם אוהבי וגו' ונמצא שהוא שלא כדבעי, שהרי ע"י העבודה דאהוי"ר בא האדם לקיום רמ"ח מ"ע שהאבה היא שרש להן, כמבואר בתניא¹⁰, וזה שאין לו שייכות לעבודה זו, אברהם לא ידענו גו', ה"ה שלא כסדר, וע"ז אומר שמ"מ אתה הוי' אבינו, היינו שנקודת היהדות היא בשלימות אצלו. וכמש"כ הצ"צ שם שדוקא בזה"ג כאשר ואני הוא בתוך הגולה יכול להיות ואני תפלה. כמו שמביא לשונו הזהב של אדמו"ר הזקן בדרושי פורים שבתו"א¹¹, שאפילו מי שלא הגיע לעבודת פנים, מ"מ מכיון שיש אצלו הענין דכי אתה הוי' אבינו דקאי על נקודת היהדות, הנה אף כי אברהם לא ידענו, מ"מ יכול לפעול כל הענינים שבאים מצד ההמשכה מלמעלה, שזהו משום שתפילתו היא נעלית ביותר וממשכת ממקום שלמעלה ממכ"ע ואפילו מסוכ"ע. וזהו"ע ועבדתם את ה"א, ובנפש האדם העבודה היא, לא רק ואהבת גו' בכל לבבך ובכל נפשך¹² דהגם בכל לבבך הוא בשני יצריך¹³ ובכל נפשך הוא כבכל כחות הנפש¹⁴, מ"מ כיון שפגם בכחות נפשו, צ"ל אצלו העבודה דבכל מאדך, בכל מדה ומדה שהוא מודד לך¹⁴, עבודה שהיא היפך השכל לגמרי, והיינו דאף שישנה כל מדה ומדה שהוא מודד לך מ"מ תהי' לו אהבה לה' בתכלית, כמבואר בכ"מ שזוהי העבודה דמס"נ שהיא לא בסדר השתלשלות של כחות האדם, ועבודה זו פועלת שיהי' בדוגמת הענין דואני תפלה, היינו שבוה"ג יהי' עילוי

(7) טושו"ע או"ח סי' ה. ואילך.

(8) יהווקאל א, א.

(9) ישע"י סג, טז. וראה תו"א מג"א ד"ה כי אברהם.

(10) ישע"י מ"א, ה.

(11) פ"ד.

(12) צג, ג.

(13) ואתחנן ו, ה.

(14) ברכות נד, א. ספרי ופרש"י עה"פ.

(15) ראה לקו"ת שה"ש מט, ב.

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

יותר מכמו שהי' בזמן הבית, וכמבואר בארוכה במ"ש¹⁶ והאישי משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה, ומבאר ע"ז אדה"ז¹⁷ ש"משה הי' עניו מאד בעיקר לגבי דרא דעקבתא דמשיחא, משום שראה המס"נ שתהי' בדור הזה.

ד"ה באתי לגני מאמר הב' תש"ל

(16) בהעלותך יב, ג.

(17) ראה סה"מ עטר"ת ע' תס"ד. סה"מ קונטרסים ח"א נג, ב. סה"מ תרח"ץ ע' קע. תש"ב ע' 13. ה' שי"ת ע'

237 וראה תו"א שמות נב, ב. תו"ח שם סד, ב. ועוד.

קמח

און דאס טוט זיך אוף דורך דעם סלם מוצב ארצה, דורך דעם ענין התפלה, וואס התחלת התפלה הייבט זיך אן פון ענינים פשוטים, הודו לד' קראו בשמו, און בשעת ער איז מסיים שטייט ער כעבדא קמי' מאהר' או אע"פ בהתחלת געפינט ער זיך אין מצב ארצה, קומט ער אבער שפעטער צו "מגיע השמימה", וואס דערפאר איז דאך דאן אסור טאן קיינע תנועות וכו' וואס דאס איז דער לשון וואס עס שטייט אמאל "ואני תפלה".

שיחת אהש"פ תשכ"ט

קמט

ענינו המיוחד של דוד המלך הוא - "נעים זמירות ישראל", ספר תהלים, תהילות ותשבחות להקב"ה, שזהו תוכן הענין דעבודת התפלה, וכמבואר בענין "ואני תפלה", דקאי על ספירת המלכות, ענינו של דוד המלך.

שיחת יום בדחה"ש תשד"ח

ק"ט, ז – בהשפטו יצא רשע ותפלתו תהיה לחטאה. הבעש"ט

קנ

מבעש"ט כי יש שצריך להתחזק תחלה קודם התפלה כדי שיהי' לו מוחין להתפלל בלי מ"ז עכ"פ או בדביקות והוא ע"י מזמורים או תורה שיתעסק תחלה ומתוך כך הוא עומד להתפלל מתוך דברי תורה שיש לו מוחין ויש שאם ירבה מזמורים או תורה קודם התפלה לא יהי' לו מוחין בתפלה וז"ש אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים שיהי' לו מוחין בתפלה לכך הם שוין ואז שאדם עצמו עושה תחבול' להתעורר בתפלה נקרא זכר מ"ד משא"כ שיש לפעמים

ק"ט, ז – בהשפטו יצא רשע ותפלתו תהיה לחטאה. 77

שמעוררין אותו מלמעלה בבכי' זהו נקרא אשה מ"נ ואז ח"ו ותפלתו תהי' לחטאה שיש עליו דינים הרבה ומזלי' חזי והתקנה לזה שיתחרט האדם בזכרו שלא התעורר מעצמו רק שהוצרכו לעוררו תחלה מלמעלה ויבכה על הבכיה הראשונה שבאה מעצמה ואז נתהפך מ"נ למ"ד ונעשה זכר ויותר מזה שיש להרחיב בזה להבינך לא ניתן לכתוב והשי"ת יכפר.

כש"ט סק"כ

קנא

עוֹד פי' הבעש"ט ותפלתו תהיה לחטאה יהיו בניו יתומים ואשתו אלמנה ינקש כו' והקשה מה עונש לרשע שתהיה אשתו ובניו וגו' וביאר ש"ס תלמוד גדול שמביא לידי מעשה והקשה א"כ משמע דמעשה גדול וביאר כי תלמוד יש בו שניהם, כי העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה א"כ שניהם בידו משא"כ מעשה הוא לבד והנה נפש הוא מלבוש לרוח ורוח מלבוש הנשמה א"כ נפש נגד רוח נקרא אשתו וכן רוח נקרא נגד נשמה אשתו וכמו שצדיק ממנו בולע ה"נ אמר דהע"ה נגד דואג ואחיתופל שלמדו על כל פנים תורה שהוא מ"נ לתפלה וכמ"ש מהרש"א שכל התורה הוא הכנה ליראה הנק' תפלה ובתפלה משפיעין למתפלל מ"ד נגד מ"נ וכשלמד לשמה כמו שהיה מ"נ כך הוא מ"ד משא"כ כשלמד שלא לשמה כך משפיעין לו בתפלה ואז תפלתו לחטאה שמבלבלין אותו בתפלתו במ"ז ואז אשתו שהיא נפש היא אלמנה שאינה מלבוש לרוח להיות מ"נ וגם בניו שהם מעש"ט הם יתומים כי התורה שנק' מעשה כנ"ל אחר שהיה שלא לשמה הם נע ונד דלא פרחית לעילא והם יתומים ינקש נושה לכל אשר לו כי היצה"ר מלוה לו להמציא לו איזה מצוה שיעשה להתפאר או שילמוד תורה להתפאר וכך משפיעין לו מ"ד מלמעלה רבות רעות וצרות ואז היצה"ר נושה שלו בא להפרע מן הלוה וז"ש ינקש נושה לכל אשר לו רחמנא לשזבן כו'.

כש"ט סקנ"ט

קנב

מהבעש"ט זלה"ה בענין תפלת היום שיהיה על דרך אני מעורר השחר ואין השחר מעורר אותי פי' שיטרה וייגע הרבה בהדרגה עד ברוך שאמר שהוא נגד עולם העשיה שהוא למטה מקום הקליפות ואח"כ יכוין יותר מברוך שאמר עד ישתבח שהוא יצירה ואין שם קלי' כ"כ כמו בעשיה ומישתבח עד עמידה יכוין יותר ובעמידה הוא החיבוק וזיווג האמתי יפשיט א"ע מהגשמיות כמ"ש בש"ע א"ח סי' צ"ח ואז נעשה תחלה מ"נ ואח"כ בא מ"ד ויולדת זכר משא"כ כשבא לאדם התעוררות מעצמו אז ח"ו מורה על הצרה בסוד ותפלתו תהי' לחטאה והתקנה כשיעלה על לבו זאת ויתחרד בהרדה גדולה ויתפלל יותר מעומק הלב וז"ש מצא אשה תחלה ואח"כ מצא טוב אז ויפק רצון מה' ודפח"ח.

כש"ט סרנ"ט

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

78

ק"ט, ט – יהיו בניו יתומים ואשתו אלמנה.
הבעש"ט

ראה ביאור על פסוק זה לעיל אות קנ כתר שם טוב סימן קנט

ק"ט, יא – ינקש נושה לכל אשר לו ויבזו זרים יגיעו.
הבעש"ט

ראה ביאור על פסוק זה לעיל אות קנ כתר שם טוב סימן קנט

ק"ט, יז – ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק
ממנו.

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

קנג

שבחי' זו שהם מקבלים מבחי' זה אלי היינו שיהי' גילוי אלקות והוא בחי' ברוך כו' משא"כ עשו אמר למה לי זה שאינו רוצה כלל הגילוי וכן המן אמר וכל זה אינו שוה לי, וז"ש תלים סי' ק"ט ויאהב קללה כו', ולא חפץ בברכה כו', ועיין מענין גזול אביו ואמו בעמה"מ כ"ב ג' קעו"ב, זה"ב, של"ה לבב פחב פטא שכא שלבא, בחי' יחב מד גוב קנדד רוד רכאב.

בזח"ב ס"פ תשא דקצ"ג ע"ב פי' גזול אביו ואמו על ירבעם שהשני עגלים שעשה הם דו"ג דקליפה ופי' במק"מ דק"נ, ורצה למנוע השפע מאביו ואמו שהם זו"נ דקדושה ולהמשיך השפע בקליפה, וכ"ה עוד באריכות בזהר פקודי דר"ב ע"א מאן איש משחית דא איהו האי איש דפגים לסיהרא, ואקרי איש תהפוכות איש לשון (עיין מזה ברבות פ' בראשית פ"כ איש אלופו של עולם כו' ועיין מענין איש תהפוכות בהרמ"ז פ' ויקרא בדף י"ו ע"ב, וז"ש הזהר כאן ומנע ברכאן מעלמא) אוף הכי מאן דמנע ברכאן מעלמא חבר הוא להאי איש משחית כו' ע"ש, ואפ"ל שכוונת איש תהפוכות הנ"ל וכן ירבעם עד אם תגביהי כנשר שנתבאר בד"ה ויאבק איש עמו, והיינו איש תהפוכות הנ"ל, והיינו כנ"ל בפי' למה לי זה שאינו חפץ בהגילוי אלקות בבחי' זה שא"כ יהי' צ"ל הביטול והוא חפץ בקללה לילך בשרירות לבו וכמ"ש בתו"א ס"פ נח הן עם אחד כו' בענין המגדל כו' ובמד"ר פ' תולדות ס"פ ס"ג פי' ויאהב קללה שחפצתו ותאוותו הוא הרציחה וז"ל שנאת דמו של אדם בגופו והמכוון כדפי' בלק"ת בביאור ע"פ בשעה שהקדימו ענין שופך דם האדם באדם להמשיך יניקה וחיות מאדם דקדושה באדם בליעל וזהו ויאהב קללה שהיא נוק' דקליפה כמ"ש במא"א ק'

ק"ט, יז – ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו 79

סעיף מ"ח ובוח"א פ' תולדות דקמ"ג א' פי' ויאהב קללה קאי על הנחש שהביא קללה לעולם.

ביאורי הזהר להצ"צ ע' תקעא ואילך

קנד

קיצור . . והנה הברכה גלוי ברוך חכמה ראייה שיהי' האמונה בבחינת כאלו רואה ע"ד פוקח עורים, ענין ברוך מן העולם ועד העולם ברכה למעלה מהודאה וראייה ע"ד משה נתנבא בזה והיינו בחי' עם זו, משא"כ בחי' למה לי זה ולא חפץ בברכה. וענין ויאהב קללה שופך כו' וענין נחש הקדמוני שהביא קללה, וזהו בעבור זה עשה הוי' לי.

ביאורי הזהר להצ"צ ע' תקעט הוענתק באוה"ת דברים ח"ב ע' תקנד

קנה

וזהו"ע הברכה גילוי אלקות בבחי' ראייה משא"כ ההודאה כו' ולכן החכמים שהם עיני העדה בחי' ראייה הם תיקנו הברכות כמ"ש מזה בביאור ע"פ ואתחנן אל ה' בלקו"ת ושרשו נמשך מהסתכלות דע"ק שמשם נמשך אז תפקחנה עיני עיוורים, ועמ"ש בסידור שער בהמ"ז מענין ברכה והודאה ומבואר במ"א ע"פ עם זו יצרת לי שבחתי זו שהם מקבלים מבחי' זה אלי היינו שיהי' גילוי אלקות והוא בחי' ברוך כו' משא"כ עשו אמר למה זה לי שאינו רוצה הגילוי וכן המן אמר וכל זה איננו שוה לי, וז"ש תילים סי' ק"ט ויאהב קללה כו' ולא חפץ בברכה כו' . . והיינו כנ"ל בפ"י למה זה לי שאינו חפץ בהגילוי אלקות בבחי' זה שא"כ יהי' צ"ל הביטול והוא חפץ בקללה לילך בשרירות לבו וכמ"ש בת"א ס"פ נח בד"ה הן עם אחד כו' בענין המגדל כו' ובמד"ר פ' תולדות ס"פ ס"ג פי' ויאהב קללה שחפצו ותאוותו הוא הרציתה וז"ל שנאת דמו של אדם בגופו והמכוון כדפי' בלק"ת בביאור ע"פ בשעה שהקדימו עניו שופך דם האדם באדם להמשיך יניקת וחיות מאדם דקדושה באדם בליעל וזהו ויאהב קללה שהוא נוק' דקליפה כמ"ש במא"א אות ק' סעי' מ"ד ובוח"א פ' תולדות דקמ"ג ע"א פי' ויאהב קללה קאי על הנחש שהביא קללה לעולם וע' זהר ר"פ יתרו דס"ז ע"א ובפ' פקודי דרנ"ב סע"ב ודרס"ה סע"ב דקאי על מי שאינו מקיים כיבוד עונג שבת כו', והנה יש ברוך ויש ארור ואמר בזהר ר"פ ויגש דר"ה ע"ב שלכן נברא העולם בב' שיש בו סימן ברכה ולא נברא באלף בגין דלא למיהב דוכתא לסט"א דאיקרי ארור, ולכאורה אינו מובן הלא הא' דכתר והב' בכח' וא"כ איך ארור ויש לו יניקה כו' אלא שזהו ע"ד דקמ"י כחשיבה כאורה ולכן הגלות נמשך מחמת דקוב"ה ז"א סליק לעילא לעילא בבחי' הכתר כמ"ש הפי' בד"ה וארא אל אברהם ואזי אין שום גילוי אלקות למטה ולכן עיקר הברכה זהו ע"י אות ב' בחי' חכמה שע"ז התלבשות אוא"ס מהכתר בחו"ב נמשך ההשפעה רק למקום הראוי כנודע מענין וויציאנו הוי' אלקינו או"א שהלבישו כו' והיינו ע"י שנמשך ג"כ להאיר בבחי' גילוי עד שאמרו זה

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

80

היינו זה אלי וזהו בעבור זה עשה לי שכשנמשך בבחי' גילוי זה אזי עשה הוי' לי לי ולא לו, והיינו כי הגילוי שהוא בחי' זה הוא דוקא בבחי' עם זו קנתי כו' והוא הנק' ברכה ע"ד איהו ברוך ואיהי ברכה וע' במא"א אות ב' סל"ז ובזהר תרומה דקס"ב ואתחנן דרס"ד ואח"כ כשמשיבים אמן זהו דורנא בקיומא גדול העונה אמן כי אמן מתחיל באלף שגם מבחי' האלף יומשך בבחי' הברכה כו' כמו עשה"ד התחיל באלף מהאי טעמא לאחר שכבר נבה"ע בב' וע"כ איש משחית רוצה למנוע הברכה הכל בכדי שיהי' יניקה גם לארור מבחי' דכחשיכה כאורה ושיהי' העלם ולא גילוי והמונע מלברך חבר הוא לאיש משחית כו'.

אוה"ת עקב ע' תקמח ואילך

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

קנו

ומעתה יובן מארו"ל כל הנהגה מעוה"ז בלא ברכה כאילו גזול להקב"ה וכנס"י .
דהנה כתי' עם זו יצרתי לי, שבחי' זו שהם מקבלים מבחי' זה אלי היינו שיהי' גילוי אלקות, והוא בחי' ברוך כו', משא"כ מאמר למה לי זה שאינו רוצה כלל הגילוי, וכן המן אמר וכל זה איננו שוה לי, וז"ש ויאהב קללה כו' ולא חפץ בברכה תילי' סי' ק"ט, וכן איש תהפוכות זה וירבעם ג"כ אינם חפצים בבחי' שאינו חפץ שיהי' גילוי אלקות בבחי' זה, שא"כ יהי' צ"ל בבחי' ביטול והוא חפץ בקללה לילך בשרירות לבו, וכמ"ש בת"א ס"פ נח בד"ה הן עם אחד בענין המגדל כו' ובמד"ר פ' תולדות ס"פ ס"ג פ"י ויאהב קללה שתפצתו ותאותו הוא הרציחה, וז"ל שנאת דמו של אדם בגופו, והמכון כדפרי' בלק"ת בביאור ע"פ בשעה שהקדימו ענין שופך דם האדם באדם להמשיך חיות ויניקה מאדם דקדושה באדם בליעל, וזהו ויאהב קללה שהיא נוק' דקליפה כמ"ש במא"א אות ק' סעי' מ"ח, ובזח"א פ' תולדות דקמ"ג א' פ"י ויאהב קללה קאי על הנחש שהביא קללה לעולם, וע' זהר ר"פ יתרו דס"ז ע"א, ובפ' פקודי דרנ"ב סע"ב ודרס"ה סע"ב דקאי על מי שאינו מקיים כבוד ועונג שבת כו'.

סה"מ תרל"ח ע' כד ואילך

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

קנז

בברכה מובן למה עם שאחורי הכהנים אינם בכלל ברכה, היות והם מראים שאינם חפצים בהברכה, לכן אין הברכה מועלת מאומה, כמ"ש "ולא חפץ בברכה (ובדרך ממילא) ותרחק ממנו", שהרי בברכה נוגע מצב המתברך: משא"כ בתפלה, הרי אין נוגע כ"כ מצבו, כנ"ל, לכן אף אם המקבל אינו חפץ בזה, מ"מ אפשר שתפלת הש"ץ תפעול פעולתה.

לקוטי שיחות ח"י ע' 40

ק"ט, יח – וילבש קללה כמדו ותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו. האריז"ל

קנח

סיכה, הוא כוללת אכילה ושתייה, כי אמרו במשנה, מנין לסיכה שהיא כשתיה, ביה"כ וכו', וכשמן בעצמותיו. והענין, כי הוא נמשך מן אכילה ושתייה, שהם אותיות מן, והנה השם בחילוף מצפ"ץ, גי' ש', ועם מ"ן העליון הוא שמן, וזהו כשמן בעצמותיו.

פנ"ח שער יוס הכפורים פרק ד

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

קנט

ברע"מ פ' משפטים דף ער"ה ע"א נזכר ענין עצמות ובשר, ובבה"ז שם שהעצמות שרשם מהמוח שהוא חכמה והבשר מהלב בינה ליבא והן לבוש להעצמות, וכן התורה ניתנה באש שחורה ע"ג אש לבנה כמשל התלבשות השכל באותיות שהאותיות הן לבוש כו'. ובעבודה זהו ענין ברכה והודאה, כי בינה עד הוד אפשטת, וחכמה ברוך ראייה לכן אין דומה שמיעה לראיה כו' ועמ"ש מזה בהגהות לד"ה ענין הברכות. גם יש לבאר ענין ב' בחי' אלו ע"ד נקודה בהיכליה הנו' בד"ה ראה אנכי שהיכל בינה הוא לבוש לעצם הביטול דחכמה כו' ועמ"ש"ל ססעי' ד' ועמ"ש בלק"ת בד"ה בהעלותך השני בענין חייך שלך גדול משלהם זהו ג"כ ע"ד עצמות ובשר כי קרבנות הנשיאים זהו בחי' בשר והעלאת הנרות בשמן ואור זהו מבחי' חכמה, וז"ש וכשמן בעצמותיו.

קיצור. עצמות שרשם מהמוח שהיא חכמה ובשר מהלב בינה לבוש להעצמות ברכה והודאה, או נקודה בהיכליה, גם ע"ד הפרש בין קרבנות הנשיאים בשר ובין הדלקת המנורה בשמן.

אוה"ת בראשית ע' תקמו ואילך

ק"ט, יט – תהי לו כבגד יעטה ולמזח תמיד יחגרה.
כ"ק אדמו"ר הצ"צ

קס

שלמה אהיה כעוטיה על עדרי חביריך ש"ה א' ז'. פרש"י ג"כ מלשון עוטה על שפה, ות"י ולמה דין יהון מטלטלין ביני עדרי בנוי דעשו וישמעאל, י"ל דס"ל דהוא כמ"ש בישעי' סי' כ"ב הנה ה' מטלטלך כו' ועוטך עטה, הרי לשון עוטה שייך לענין טלטול, אם לפרש"י שם שהוא לשון פריחה היינו כי הטלטול הוא הפריחה וכן הראב"ע כ' כאן שיש מפרשים כעוטיה מלשון ויעט בהם דשמואל א' סי' כ"ה וכבר נתבאר שהוא לשון פריחה, אכן עוד פי' הראב"ע כעוטיה מתערבת עם עדרי חביריך והוא מלשון ויעט העם אל השלל בשמואל א' סי' י"ד והוא כמ"ש הרד"ק שם ויעט פירושו ויסר או ויטה, ושכן ת"י שם ואתפני עמא, וכן ותעט אל השלל שם סי' ט"ו י"ט ת"י ג"כ ואתפניתא, נמצא להרד"ק שם פי' ויעט ותעט לשון נטיה אל השלל, וכן הלע"ז אשכנזי שם ויעט העם און עז קערט זיך דאס פאלק, ותעט און דוא האשט דיך גיקערט, וזהו כפי' הת"י, ועד"ז פי' הראב"ע כעוטיה על עדרי חביריך ענין נטיה והסרה אליהם, אבל רש"י פי' ויעט ותעט לשון פריחה כדלעיל.

ולא תעטה על שפם יחוקאל כ"ד י"ז, ועל שפם יעטה בתורה פ' תזריע י"ג מ"ה פירוש עיטוף, וכן על שפם לא תעטו יחוקאל כ"ד כ"ב.

גם ברכות יעטה מורה בתלים פ"ד ז', ג"כ לשון עטוף, וכן מצינו לשון זה ג"כ בקללה תהי לו כבגד יעטה שם סי' ק"ט י"ט, וכן ויעטו כמעיל בשתם, שם ק"ט כ"ט, העטית עליו בושה שם פ"ט מ"ו, יעטו חרפה וכלמה שם ע"א י"ג, הכל לשון עטוף, וכן ויעט כמעיל קנאה בישעיה נ"ט י"ז.

מעטה לשבח ביחוקאל ק"א ק' פרש"י ג"כ לשון עיטוף, וכן פי' הרד"ק בשם אביו, והוא עצמו פי' לשון חדוד וכן ת"י לשון שנון שמשננים החרב ורש"י השיג ע"ז, עוד פרש"י בשם מנחם שהוא לשון מחשבה ועצה, כמו התיב עטא וטעם בדניאל סי' ב', ועד"ז פי' הרד"ק לשון בעטיו של נחש דהיינו בעצתו.

בישעי' ס"א ג' מעטה תהלה תחת רוח כהה פירושו ג"כ לשון לבוש, וכ' הרד"ק שכן מצינו לבוש גבי רוח ורוח לבשה את עמשי.

ק"ט, כב – כי עני ואביון אנכי ולבי חלל בקרבי. האריז"ל

קסא

תרי"ג מצות. וכאשר יקיים כולם אלא שעדיין לא נקנו בו גם כן כל המדות טובות בטבע גמור עד שקיים התרי"ג מצות בשמחה מאהבה בלי גרוי יצר הרע כלל יען נזדכך החומר לגמרי, וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים ק"ט כ"א) ולבי חלל בקרבי.

שערי קדושה חלק א שער ג

הרב המגיד

קסב

אן נ"ל באופן אחר כי הנה יש לדקדק למה אמר אודה ה' בכל לב"י הלוא אמרו רז"ל על פסוק וסעדו לבכם. גבי מלאכים נאמר לבכם שאין היצה"ר שולט בהם וגבי אנשים נאמר לבבכם וא"כ למה לא נאמר אודה ה' בכל לבב"י כמ"ש אודה ה' בכל לב"ב בסוד ישרים ועדה וכמו ואהבת את ה' בכל לבבך. ועוד מהו הלשון אספר"ה כל נפלאותי"ך ולא אמר אגידה כל תהילתי"ך כמ"ש ופי יגיד תהילתי"ך, ויש לומר ע"פ מ"ש רז"ל שאין המלאכים אומרים שירה עד שישראל אומרים שירה. שנאמר קדמו שרים וגו' וצריך להבין מהו ענין ההמתנה. שממתינים המלאכים עד שיתחילו ישראל. ויש לפרש על פי הקדמה הידוע שישראל עלו במחשבה תחילה להבראות. אע"פ שנברא האדם אחר מעשה בראשית, היה קודם במחשבה שנאמר אחר וקדם צרתני. והנה ידוע כי במחשבה יש כל הכ"ב אותיות וה' מוצאות הפה. ומשם שורש כל האותיות כי אין האדם מוציא דיבור מפיו אם לא יחשוב תחילה. וכאשר מוציא איזה דיבור בלי מחשבה. הדיבור הוא מחוסר חכמה ושכל. כמ"ש לעיל באריכות. נמצא כי המחשבה הוא שורש כל העולמות שנתגלו ע"י הדיבור והוא עדי"מ כאשר האדם כותב איזה אותיות. הנה קודם כתיבת ציור האות הוא מתחילו ביו"ד כי זאת הנקודה קטנה מציאות' בכל האותיות. וגם מקודם שכותב האות הוא חוקק תמונת האות (ונאמר ומחוקק מבין רגליו) וזאת החקיקה נקראת מחשבה. כמו מחשבה הקדומה למוצא האות והדיבור כי כאשר המחשבה מעורב באות ודיבור ניכר האות והדיבור נמצא כי ישראל הנקראים ראשית הם שורש כל העולמות ומלאכים ושרפים ואופנים וזהו מ"ש בזהר מאתערותא דלתתא אתער עובדא לעילא. כי העליונים אין להם התעוררות אם לא ע"י ישראל שהם שורש כולם ופשיטא שאינם יכולים להוציא שום דיבור בלתי ישראל שהם שורש כולם. כי הם עיקר המחשבה כנזכר. נמצא כי כאשר ישראל מתחילין לומר שירה, יש להם למלאכים כח לומר ג"כ שירה. וז"ש שיר השירים. ר"ל שיר של ישראל גורם שירים הרבה של העליונים. אך כל זה הוא התעוררות מכת ישראל אבל התעוררות ישראל עצמן מהיכן באה ויובן עפ"י מ"ש כבר שכל דיבור ואמירה מוכרח

להיות שם הוי"ה מלובש בתוכו. ואות יו"ד משם הוי"ה נקרא נקודה בהיכלי. ע"ש שהיא מתלבשת בתוך כולם. ואפילו בכל אות ואות. ומן היו"ד נתגלה ונתפשטה בה' ראשונה. ומן הה' נתארך ונתפשט הקול שהוא ו' שית עזקין דקנה. ונכנסין בלב. והלב מבין ומצרף האותיות וז"ס מ"ש ה' צרופה וגו' ומשם בא אל הפה. ושם נגמר הדיבור ונתגלו ד' אותיות הוי"ה וז"ש אודה ה' בכל לבי ר"ל אני אודה לו בתמידות וא"ת מאין בא לי התעוררות לכך אמר בכל לבי ר"ל ששם הויה שנצטרף בתוך לבי. ונתלבש בתוך אותיות הדבור כנזכר. זהו הגורם התעוררות שלי. ומה גם שבנקל אני יכול לכוון דיבורי מפני שהוא בכל לבי. כמ"ש רז"ל על דוד המלך ע"ה. ע"פ ולבי חלל בקרבי. ואפשר לומר שזהו פירוש הפסוק עורה כבודי וגו' אעירה שחר. ואמרו רז"ל אני מעורר השחר ואין השחר מעורר אותי ור"ל כי מדת רוב בני אדם בתחילת תפילתו אין מחשבתו וכוונתו כל כך זכה ונקיה. אך אחר כך מחמת הפצרת רבוי עתר התפילה כוונתו מזדככת נמצא כי התפילה הנקראת שחר היא מעוררת אותם ומגברת היצ"ט על היצה"ר. להפיל תחינתו לפני בוראו יתברך בכל לבבו. אבל אני שלבי חלל בקרבי. אינני צריך לכל זה. כי אדרבא אני מעורר השחר שהיא התפילה. באשר ה' בכל לבי כנזכר ששם הוי"ה הוא מתלבש בכל דיבורי ולכך אמר ג"כ פתח דבריך יאירו לשון התלהבות לבת אש. כמ"ש רז"ל והיו הדברים שמחים כנתינתם מסיני. והיה האש מלהט סביבותיהם ואפשר לומר שגם שם רמזו שהיו עוסקים בתורה בהתלהבות גדול בדחילו ורחימו והיו הדיבורים והאותיות היוצאים מהבל פיהם מתלהבים ומתנוצצים ופרחין לעילא לעילא להתדבק בשרשם גם אלו סלקין לעילא ואלו נחתין לתתא. כנתינה מסיני. שהשפיע הבורא והאיר אורות הכ"ב אתוון. שבהם מלובש שם הוי"ה ב"ה. והאיר כל העולמות מאורם כך היה זה הענין וז"ש כמומוטי חתן וכלה. שנעשה ע"י זיווגים ויחודים עד אין קץ ובפרט שהיו עוסקין ברזין דאורייתא. ר"ז גימטריא או"ר. והיה נראה כמו אש. אעפ"י שלא היה שם אש ממש. רק בהירות אור וניצוצין אתוון דפרחין. כי מי שענינו פקוחות ויש לו עיני השכל יוכל לראות כל זה כמ"ש בזהר בכמה מקומות. ובוה גרמו שמחה ותענוג לעולמות העליונים והגבוהים. עולם התענוג והשמחה המשפיע לעולם החכמה. ובוה נתרבה חכמתם בחידושי רזין דאורייתא וגם אליהם הגיע התענוג והשמחה. שהיו שמחים שמחה של מצוה הגורם השראת השכינה כידוע ואפשר לומר שזה רמז הפסוק יין המשמח אלהים ואנשים. כי י"ן גי' סוד. והוא רמז להנזכר. גם אש הוא צירוף אות א' ואות ש'. כי אות ש' הוא צירוף ג' קוים. המורה על קוי אמ"ר. אשר הם יסודות בה' מוצאות ואות א' הוא המתחבר לג' קוי השי"ן. ונעשה צירוף א"ש. כי באמת המוצאות הם רק ד' רק אות א' הוא חוזר על כל המוצאות ומתחבר עמהם כי בלתי אפשר להוציא שום מוצא אות אחת. זולת הרגש אות א'. וזהו עושה פלא ר"ל עולם העשיה שהוא הד' מציאות מוצאות הדיבור. הכל הוא ע"י פל"א אותיות אל"ף. שהיא עיקר המלכות פה כנזכר. ונחזור אל הענין כי האדם העוסק בתורה ובתפילה בענין הזה. גורם שמחה ותענוג לכל העולמות העליונים. עולם התענוג והשמחה שהם גבוהים ונעלמים ומכוסים מאוד בלתי מושגים. כדמיון השמחה והתענוג הבאה אל האדם מחמת התענוג שהיה לו. נמצא כי התענוג הוא רוחני מאוד שהוא גורם לשמחה כנזכר.

ואפשר לומר המשך הפסוק כך אודה ה' בכל לבי כנזכר. מכה שם הוי"ה המצרף אותיות בתוך לבי ומתלבש בתוכם. ועוד כי הכל בכל לבי בלי שום פניה. כי לבי חלל בקרבי, רק כוונתי ומחשבתי. מה שאני מודה ומשבח. הכל בשביל אספר"ה שהוא לשון בהירות. כמו אבן הספיר. כלומר כוונתי בכל העולמות העליונים הנעלמים ומכוסים בלתי מושגים וזהו כל נפלאותי"ך ר"ל העולמות המופלאים ומכוסים ונעלמים. כמו כי יפל"א. שהוא לשון העלם ומכוסה ומובדל. ואח"כ אמר הפסוק שלאחריו אשמחה ואעלצה בך. ר"ל שאל יפול על לב האדם הרוא' אותי שמח ועליץ בעבודת בוראי יתברך שמחה יתירה וגדולה עד מאוד. לא יעלה על לבו שאני שמח מפאת עצמי. כדרך העבד המקרב דורון למלך והנה בראות העבד שנתקבל קרבנו לרצון. יש לו תענוג ושמחה גדולה מזה יותר ויותר מתענוג המלך כי אין לו תענוג והנאה כי אם בהקרבת הדורן. ואף גם זה בעצם אין חשוב בעיניו הדורן לכלום רק מה שעשה רצון המלך לבד. אבל העבד יש לו הרבה שמחות הא' שהוא רואה שנחשב בעיני המלך שנתקבל קרבנו לרצון. ועוד יודע הוא תשלום השכר מאת המלך. וגם בשילום יש ב' מיני שמחות, א' הקפת רצון המלך. והב' המשאות שהוא נושא מאת פני המלך. לא כן עמדי כי העבודה כזה אינה שלימה. והשמחה ההיא אינה עקרית כלל וכלל. אך מה שאני שמח הכל הוא זו"ש אשמחה ואעלצה ב"ך לעשות נחת ורצון יוצרי. ולהאיר ב"ך כ"ב אתוון. ולספר ולהאיר בכל העולמות העליונים כי מה לי לתלות בי השבח כי ממך הכל ומידך נתנו. וז"ש אזמרה שמך עליון כלומר מה שאני משבח ומזמר לפניך הכל הוא ממך כי התקנת בפי ובלשוני כלי הזמר והשיר והשבח מכה שמך עליון המלוכב בתוך ה' מוצאות דיבורי כנזכר.

אר"ת סר"ג

כ"ק אדמו"ר הזקן

קסג

לענין אמיתת שם התואר והמעלה של מעלת ומדרגות חלוקות צדיקים ובינונים ארו"ל צדיקים יצ"ט שופטן שנא' ולבי חלל בקרבי שאין לו יצה"ר כי הרגו בתענית אבל כל מי שלא הגיע למדרגה זו אף שזכיותו מרובים על עונותיו אינו במעלת ומדרגת צדיק כלל ולכן ארו"ל במדרש ראה הקב"ה בצדיקים שהם מועטים עמד ושתלן בכל דור ודור וכו' וכמ"ש וצדיק יסוד עולם.

תניא פ"א

קסד

מהותה ועצמותה של נפש האלהית אין לה שליטה וממשלה על מהותה ועצמותה של נפש הבהמית בבינוני כי אם בשעה שאהבת ה' הוא בהתגלות לבו בעתים מזומנים כמו בשעת התפלה וכיוצא בה ואף גם זאת הפעם אינה רק שליטה

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

וממשלה לבד כדכתיב ולאום מלאום יאמץ כשזה קם זה נופל וכשזה קם כו' שנפש האלהית מתאמצת ומתגברת על נפש הבהמית במקור הגבורות שהיא בינה להתכונן בגדולת ה' א"ס ב"ה ולהוליד אהבה עזה לה' כרשפי אש בחלל הימני שבלבו ואז אתכפיא ס"א שבחלל השמאלי אבל לא נתבטל לגמרי בבינוני אלא בצדיק שנאמר בו ולבי חלל בקרבי והוא מואס ברע ושונאו בתכלית השנאה והמאוס או שלא בתכלית השנאה כנ"ל. אבל בבינוני הוא ד"מ כאדם שישן שיכול לחזור וליעור משנתו כך הרע בבינוני הוא כישן בחלל השמאלי בשעת ק"ש ותפלה שלבו בוער באהבת ה' ואח"כ יכול להיות חוזר וניעור

תניא פ"ג

קסה

והאיך נשבר הלב ונדכה. הנה מעט מזעיר הוא ע"י סיגופים ותעניות בדורותינו אלה שאין לנו כח להתענות הרבה כדוד המלך כמאמר רז"ל ע"פ ולבי חלל בקרבי שהרגו בתענית.

תניא אג"ה פ"ג

קסו

תכלית שנאה שנאתים כו' כשראה שונאי ה' נעשה להם שונא גמור, ואף שהיה להם כמה מעלות גופניות שהיה ראוי לאהוב אותם מטבע הגוף דהיינו מצד יפים וחכמתם שדרך הגוף לאהוב דברים כאלו, אעפ"כ מפני שמושרשת אצלו כ"כ אהבתו ית' בלב גם כן הוא בטל מכל מדותיו נגדו והיה להם שונא גמור והוא ע"ד מה שכתוב ולבי חלל בקרבי.

לקו"ת שלח מג, ד

קסז

וכשם שבמשל החרוזים מאבנים טובות שהם נקובים וחלולים כך צריך לעשות מקום חלל כמ"ש ולבי חלל בקרבי להיות כלי ריקן מחזיק המשכות אור א"ס ב"ה שאין אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה אלא במי שבטל אליו במציאות לגמרי בבחינת אין ממש שלא יהיה תופס מקום כלל ליש ודבר. וכדי להיות ביטול זה הוא על ידי בחינת קול יעקב שהקול מעורר הכוונה והכוונה אינו מחשבה לבדה כ"א להיות מכוון כו'. וכך בחי' כנ"י נקרא כוונה ע"ש שצריך לכוון את לבו לגבי א"ס ב"ה בבחינת ביטול כו' שיהיה מכוון נגד בחינת אין ערוך לך כו' שיהיה נתפס במוחו ולבו כי אין עוד מלבדו.

לקו"ת שה"ש יג, ב

קסח

תוכן של הדברים שבאהבת ובכל מאדך שלמעלה מהדעת נקתה האהבה הנרגשת שלא ירגיש גשמיות אהבה באלקים חיים ואז היא הפיכת חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא והוא ענין לבי חלל בקרבי שגם הנרגש בדם שבלב אין לו לעניני עוה"ז כלל מפני שנתעלה לגמרי בבהמה רבה ואז אין יניקה לחיצונים וממילא תמות חיות הקליפה לגמרי ותיבלע בריח המחשבה.

מאמרי אדה"ז אתהלך לאזניא ע' קעג

קסט

אם בחוקותי תלכו ואמרו ז"ל הלואי כו' פי' הלואי שתהא הליכה זו ע"י בחוקותי דוקא וענין חוקותי הוא לשון חקיקה וחריצה כו' עד"מ החוקק באבן שעושה פגם וחסרון ונעשה אותו המקום שקוע כו' כך צריך לעשו' בחי' חקיקה בנפש הבהמיו' דנוגה וכמ"ש דוד ולבי חלל בקרבי חלל ממש כו' והוא לאהפכא חשוכא כו' מן הקצה לקצה כו' ואזי יוכל להיות בחי' מהלך בהליכה דאהבה רבה הנ"ל וזהו אם בחוקותי אז תלכו ואם לאו לא תלכו וד"ל.

מאמרי אדה"ז תקס"ו ע' קסו

קע

ואהבה וכמ"ש קול דודי דופק פתחי לי אחותי רעייתי פי' כאשר קול דודי דופק בקלא דאורי"י אזי אומר לכנ"י פתחי לי שנעשה בחי' פתח פתוח בלב כנ"י הנק' רעותא דלבא כמ"ש ולבי"י חלל בקרבי כחלל הפתח וכענין פתח לבי כו' והוא מפני שהקול דתורה נמשל לגשם וכמו שהגשם פותח פתח בארץ להוציא הכח שיש לה כך קול דתורה עושה פתח בלב כנ"י כו'.

מאמרי אדה"ז תקס"ו ע' קסח ואילך

קעא

בדוד נאם הגבר הוקם על כו' בחי' עבד ע"ד מארו"ל ע"פ ושבתם וראיתם בין עובד לאשר לא עבדו שאינו דומה שונה פרקו ק' פעמי' לק"א פעמי' שהוא ענין העבודה יתר מכפי הטבע האנושית שאין זה אלא בחי' ביטול עצמותו בהכרח וכפי' בעול ויגיעת הנפש בלתי בחירה עצמית ואז נק' עבד משא"כ העובד מאהבה לא נק' עבד כידוע בספרי היראה ומדרגה האחרונה הזאת הי' שרש בחי' דוד המלך שהי' מרכבה לבחי' מלכו' דקדוש' וע"כ נקרא יפה עינים וטו"ב רואי פי' יפה עינים לפי שהי' בבחי' השפלות כעני דלית לי' מגרמי' כלום כמ"ש עני ואביון אנכי כו' ועני עיניו מצפוי' למעלה ע"כ נק' יפ"ה עינים והי' תמיד בבחי' הביטול גם שהי' מלך.

סה"מ תקס"ז ע' שכא ואילך

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

קעב

וזהו קול ה' יחולל אילות פי' ע"י קול הוי"ה תורה ומצות הנמשכים מפנימיות רצונו ית' מזה יחולל אילות שרחמה צר נעשה בחי' פתחו לי לבי חלל בקרבי כו', רק שצריך לידע ובהיכלו כולו אומר כבוד שאינו ממנו כו' בחי' כלי ריקן.

מאמרי אדה"ז הקצרים ע' רי ואילך

קעג

לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו. הענין שיש באדם ב' לבבות אחד שבו יצר טוב ואחד שבו יצר הרע ויצר טוב הוא בלב חלל והוא שוכן בצד ימין וא' לב מלא דם ושם יצר הרע שוכן בשמאל. וזהו ולבי חלל בקרבי.

מאמרי אדה"ז הקצרים ע' רפח

קעד

כלל גדול בעבודת הבורא ית"ש. כי הנה יש ב' בחי' מושלים באדם והוא המוח והלב. והנה בלב משכן הרוח חיים והוא רוח הבהמה ממש ובמות שורה הנשמה והיא חלק אלוה ממעל. והנה יש שני מיני אהוי"ר הא' הוא בלב שירגיש בלבו אהבת הטוב ושנאת הרע ולא כל אדם זוכה לזה כ"א דהע"ה אמר באהבת הטוב מה אהבתי תורתך וכן מה נמלצו לחכי אמרתך מדבש לפי וכן אמר ומתוקים מדבש ונופת צופים וגו' ולהיפוך בשנאת הרע אמר תכלית שנאה שנאתים וכו' משנאיך ה' אשנא. וזהו לפי שהוא במדריגות חסיד כמש"א על נפשו שמרה נפשי כי חסיד אני וכן אמר ולבי חלל בקרבי אבל א"ז שוה לכל נפש כי אין כולם כדוד שהפך לבו רוח הבהמית המוטבע בטבע אנושית לשנות טעמה ותאהוב ותחפץ את האה' אל השי"ת לבדו וזהו מן הנמנע וכל הרוצה לבוא בפתח שער הזה מחכו עלי' בשמיא ואין זה כ"א פני' גדולה שרוצה שיהי' טוב לב תמיד שתערב לנפשו מיני עבודה שתענוג יהי' באה' הטוב ושנאת הרע בטבע. אבל עיקר העבודה בדעת השורה במוח שיכבוש את לבו רוח הבהמית וללחום מלחמת ה' כל ימיו ע"פ התורה ואז יכול להיות שתבוא בלבו ג"כ אה' מבלי שירגיש בה.

מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תלו ואילך

קעה

שיחשב האדם איזה ענין מה שהי' או מה שיהי' כמדומה מה יאכל או ע' פרנסה כי ממש צחוק הוא למעלה ויושב בשמים יצחק כי זהו ממש כמו שמשחקין התינוקות זה עם זה ומקפידין ע"ע שינחו הצרירות שמשחקין בהן ועוסקין בזה בכל מחשבותם וגופם והבר דעת שרואה מעשיהם ועסקיהם ממש לצחוק הוא וכלא נחשב בעניו ומואס במעשיהם כי איזה הקפד יהי' בצרורות כן ממש כל ענינו האדם אשר

לא לשלומתו ועבודתו ית' לצחוק הוא בעיני ה' אם לא יעשה שום התעוררות שימאס הרע אצלו כי זה בא במתנה ואחר שעבד השי"ת בטל . . . תמיד ע"ד הנ"ל ברהמנות ומאליו תבא לו אה' ה' ואז נותנים לו מתנה מן השמים שיהי' מאוס אצלו כל הרע שבעולם מאוס ממש ונמאס וזהו היום לעשותם ומחר לקבל שכרם, וזהו מעלת א"א ע"ה שהי' גדול במעלה כ"כ תמיד באה' הש"י בלי הפסק ולכן לא ידבק נפשו לש"ד גשמיות ופשיטא שלא לעשות רע ח"ו וכמאמר דהע"ה ולבי חלל בקרבי שאינו דבוק לשום תאוה בעולם וע"ד סור מרע ועשה טוב.

מאמרי אדה"ז נביאים ע' קטו

קעו

כמו"כ כבי' בו ית' שהוא מחי' כל העולמות עליונים ותחתונים ומחי' אף את כל הגוים והקליפות כו' גם למי שיש לו נחת באיבודם באבוד רשעים רינה כשהם גדולים ועולים למעלה כו' כמו הצפרנים כו', אבל עיקר התפשטותו והשראתו הם ישראל שהם לי ראש וכלי לא"ס ב"ה ומהם באה החיות לכל העולמות עליונים ותחתונים והם ראשית וחיות כל העולמות כו' רק שצריך להיות כלי ריקן כי מלא אינו מחזיק כלום רק למשל דבר שאין לו חלל כלל והוא מלא מכל צד הנה אינו מחזיק כלום רק בחפירותו בתוכו יעושה חלל להחזיק בתוכו, כמו"כ בישראל כתי' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם שהוא ענין עשיית חלל ולבי חלל בקרבי ויודע שפלותו ורחקותו מאחדותו ית'. אבל גם זה שלא מצד עצם שפלותם דהיינו מהרע שלו שזה השפלות הוא שקר והוא שוא עמלו בוניו בו כו'. ואדרבה העצה הוא שלא לעורר האדם את הרע שלו בהתבוננותו בשפלותו רק לעיתים ידועים כידוע רק השפלות והכלי ריקן יהי' מאתו ית' שהוא מקדש ה' כוננו ידיך.

מאמרי אדה"ז נביאים ע' קנז ואילך

קעז

כן תהי' כוונת הנפש לצאת מנרתקה ולהשתפך אל חיק אביה בבחי' ביטול במציאות אליו ית' ולהכלל במקורו מקור החיים מקור התענוגים אור א"ס ב"ה ממש, שיהי' אור א"ס ב"ה ממש שורה ומתגלה בנפשו, שאין אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה אלא במי שבטל אליו ית', והוא בחי' עשיות הנקבים והחללים שבאבנים טובות כדי שיכנס בהם החוט המתבר, וכך הוא עד"מ בחי' ביטול הנ"ל להיות בחי' לבי חלל בקרבי שהוא בחי' כלי ריקן מחזיק.

מאמרי אדה"ז כתובים ח"ב ע' קכ ואילך

כ"ק אדמו"ר האמצעי

קצח

כמ"ש בדוד נאם הגבר הוקם על כו' בחי' עבד ע"ד מארז"ל ע"פ ושבתם וראיתם בין עבדו לאשר לא עבדו שאינו דומה שונה פרקו ק' פעמים לק"א פעמים שהוא ענין העבודה יותר מכפי הטבע האנושית שאין זה אלא בחי' ביטול עצמותו בהכרח וכפיה בעול ויגיעת הנפש בלתי בחירה עצמית ואז נק' עבד משא"כ העובד מאהבה לא נק' עבד כידוע בס' היראה ומדרגה אחרונה הזאת הי' שרש בחי' דוד המלך שהי' בבחי' מרכבה למל' דקדושה וע"כ נק' יפה עינים וטוב רואי פי' יפה עינים לפי שהוא בבחי' השפלות בעיניו דל"ל מגרמי' כלום כמ"ש עני ואביון אנכי כו' ועני עיניו מצפות למעלה ע"כ נק' יפה עינים והי' תמיד בבחי' הביטול גם שהי' מלך.

שערי תשובה נג, ג

קצט

ולפעמים משמע שהעיקר הוא שיאיר אור בחושך הנה"ב לאהפכא כו' ולזה נאמר הראת לדעת פועל יוצא שיהיה הנה"ט מכיר בוראו במוח ולב להיות מבשרי ממש אחזה אלוה כמ"ש למען דעת כל ע"ה דוקא שיהיה מבהמה אדם כמו לבי ובשרי ירננו כו' ולבי חלל בקרבי אלהי בקרבי דוקא כו' ואני בהמות כו'.

שערי תשובה פ, ט

קפ

משום דכאשר רואה אדם שכלתה אליו הרעה לשחת נפשו לגמרי להבלע בתאוות חומריות בלי תקומה כלל או יתעורר בחי' נקודת הלב הנ"ל מצד הניצוח ונקרא מי בוכין אנן בעינן כו' וזהו ענין מרירות דנשמה שנאמר בחנה והיא מרת נפש דוקא וז"ש בצר לך וכן ויצעקו בצר כו' ותעל שועתם כו' ואז יוצא הדיבור מנקודת הלב בלא כוונה שכליות בהתפעלות דבר מה אלא רק התפעלות עצמית פשוטה כמו צעק לבם כו' למעלה מן הכונה שבמוח ולב לגמרי והוא הנקרא חיצים דוקא כמשל חץ גשמי דמה שנזרק למרחוק בא מכה החוזר ממה שנדחק בקלע כו' כך מחמת המיצר העצום של הנשמה מן השונא דעומק רע הנ"ל (וגם מצד מיצר הגוף דמבטשין ליה סליק נהורא דנשמתא וראיה ממנשה כו' דיסורים ממרקין כו') נזרקו האותיות מנקודת הלב עד שמעוררי' למרחוק בעומק טוב העליון כו' ונזרק חיצים לקליפות להרוג שורש יניקתם למעלה וכמו שבאדם עי"ז דוקא נזרק חץ להרוג היצה"ר שבחלל השמאלי להיות לבי חלל בקרבי לבלתי יומשך כלל אחר הרע כו' ויפסק מקורו יחרב ויבש.

שערי תשובה פג, א ואילך

קפא

כידוע דבש"ע הוא השתחווא' שבאצי' (ולמעלה גם כן בבחינות אדם דאצי' כורע בברוך בחי' השתחוות זו היא בחי' השפעה והמשכה למטה והיינו בחי' ת"י חוליו' דז"א שהן ח"י המשכו' במל' שזהו עיקר ח"י ברכות דש"ע) ובחי' בטול זה הוא כמו השקיעה שבחותם שהאותיו' שקועי' וכמו חלל בית קיבול להכיל אור השפע וכמו ולבי חלל בקרבי שהלב חלול ושקוע הרבה מצד עוצם הבטול בעצם אין ומ"ה הפנימי שבלב ומוח ולא שנעשה אין ומ"ה אלא כמו ונחנו מ"ה בעצם

אמרי בינה יז, א

קפב

ואמנם ע"י אה"ר הג' דכל מאדך הנ"ל שזהו בחי' פני נשר דהיינו בחי' הרחמים דיעקב כנ"ל יכול להיות היפך הרע מעיקרו ושרשו שלא ישלוט באדם כלל כאלו מופשט מכל רע בעצם וכמו ולבי חלל בקרבי כו'. והטעם הוא לפי שאה"ר זו דכל מאדך ה"ז למעלה מהגבלת הכלי לגמרי שלא יכילנו הכלי המוח והלב כלל וכלל וע"כ יבא מזה התפעלו' השאגה מבחי' פנימי' נקודת הלב שבעצמיות הנפש ממש, וזהו כאר"י ישאג כשאגת ארי בקול פשוט כנ"ל. וזה לא יוכל להיות ע"י אתעדל"ת דאדם מצד עצמו באהוי"ר כ"א ע"י אתעדל"ע שנמשך על נפשו אה"ר העצמי הנ"ל שלא יוגבל אורה בכלי החכ' והתפעלות הרצון כלל, והוא בא ע"י שמתעורר עליו מבחי' ר"ר העליונים ממקור כל הרחמים שהוא מעצמו א"ס מקורא דכולא כו', והיינו ע"י מה שבכח הנשמה האלקי' אחר הכפיי' ומואס ברע כנ"ל (כאהבה דכל לבבך ובכל נפשך הנ"ל) לעורר ע"ע ר"ר למעלה, וזהו רק במה שיש בכחה להשפיל א"ע ביותר להכיר בעצמו עוצם הריחוק כ"כ מאלקי' חיים ע"י חטאיו הרבים ופירוד לבבו בהתקשרות עמוקות בהבלי תאוות חומריות כו' ובא לכלל מרירות ושפלות ולב נשבר ונדכה ביותר כאביון המדוכא בעוני וחוסר כל ויותר מזה, אזי ע"יז מתעורר אתעדל"ע ר"ר שבעצמו א"ס ממש כי רם ה' ושפל יראה כו' דעומ"ר דר"ר אינו נמשך רק בעומק שפלות ולב נשבר כו'.

תו"ח משפטים תכא, א ואילך

קפג

בביטושי' גדולים שמבטשי' לגוף בבני חיי ומזוני נעשה כלי ריקן בחלל שקוע במוחו ולבו שזהו בחי' לב נשבר ונדכה באמת, כעני ואביון שלבו נשבר בקרבו, שע"ז א' זבחי אלקי' רוח נשברה וא' את מי אשכון את דכא ושפל רוח, והוא נמשך על האדם לטובתו כמ"ש תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו כו' והוא מ"ש בוהר דכד מבטשין לגוף סליק נהורא דנשמתא להיות בחי' כלי קיבול לקלוט כו' וד"ל. ואע"פ שהביטוש הוא בחיצוני' הגוף נעשה ע"יז בחי' כלי לקבל גילוי אור אלקי, לפי שזהו כמו משל העושה כלי מן העץ להיות ב [ו] חלל [ו] בית קיבול שצריך תחלה להכות בפטיש [סביב] העץ הגולמ [י] עד שיכול להיות חלל בתוכו. וכך הוא

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

הביטוש לגוף להיות בבחי' לב נשבר ונדכה ונבוה בעיניו נמאס ושפל רוח באמת לפני כ"א עד שנפשו כעפר לכל ואינו תופס מקום כלל כאלו אינו במציאות דבר מה, ואז יהי כלי מוחו ולבו בית [קיבל] חלל לקבל כל בחי' גילוי אור האלקי' להיות ב [ו] בחי' הזוה מעצמותו כנ"ל, עד שנק' כוס בחלל גדול לקבל הרבה וכמו ולבי חלל בקרבי עד שיכול להיות בבחי' כוס של ברכה [שזה בחי' פקידת העקרה כו'].

תו"ח משפטים תלג, א

קפד

אבל כשהמלך מצמצם א"ע לדבר עם העני והשפל ביותר באיכות הצטרפות מוזון ולבושו הגס ביותר שאין ערך כלל למזון ולבוש המלך כנ"ל הנה זהו הירידה מן הקצה להקצה. . והיינו כמאן דנפיל מדרגי' בבחי' דילוג גדול שלא בערך כנ"ל שנק' מיתה כמו העני שחשוב כמת כו' (רק דוד המלך אע"פ שהי' מלך בתכלי' הרוממו' אמר ע"ע כי עני ואביון אנכי בתכלית הקצה האחרון של השפלות לפי שגם שטבע בחי' המלוכה הוא להיות בבחי' יש דוקא אך דוד הי' מלך ישראל שהוא בחי' התיקון כמ"ש לפני מלך מלך לבנ"י ע"כ הי' בו בחי' הביטול בתכלית השפלות כעני ואביון גם שהי' מלך כו' וכידוע דבחי' המל' נמשל לסיהרא דלמג"כ ונק' דל כמ"ש מקים מעפר דל כו' אבל צדיק אחר זולת דוד לא הי' בו בחי' זו להיות בעצמו עני ואביון ממש גם שהוא עשיר כו' וד"ל).

מאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' סא ואילך

קפה

באחד ענק מצווארניך הנה זה קאי על בעלי עסקי' שא"א להם להיות תמיד בהתקשרות בתפלה ובתומ"צ כמשארו"ל אפי' פרק אחד שחרית פרק אחד ערבית יצא, והנה למשל כמו שעושי' ענק אל הצואר מאבני' גשמי' רק שמנקבי' האבני' ועושין אותם חלולי' ואח"כ מושכי' בהם חוט כך כתיב צוארך בחרוזי' שקאי על אותי' התורה שנק' בשם אבני', אך ע"י מה נעשית' האותי' התורה חלולי' ע"י התפלה כידוע בענין הקל קול יעקב שקל א' חסר וא"ו וקול הב' מלא בוא"ו שקול הא' קאי על התפ"י הוא חסר וא"ו דהיינו שזהו העלאה מלמטה למעלה וזהו שנעשה האותי' התורה חלולי' היינו לבי חלל בקרבי ואח"כ קול בתרא מלא בוא"ו הוא קאי על המשכת גילוי אוא"ס שנמשך בתוך אותי' התורה ואז נעשה תכשיט על הצואר כמ"ש צוארך בחרוזי', וזהו פרק אחד שחרי' ופרק אחד ערבי' היינו שהוא רק פרק א' אבל שיהי' בשם גילוי אחד ע"י שהאותי' התורה הם חלולי' ע"י התפילה פ"א יצא אבל האומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לו מפני שא"א להיות בזה גילוי אוא"ס מפני שהאותי' אינם חלולי' למשל אבני' שאינם חלולי' א"א למשך בהם חוט ולעשות מהם תכשיט ע"ג הצואר.

מאמרי אדהאמ"צ שמות ח"א ע' רעג

קפו

משא"כ באהב' הפנימי' ועצמי' שמצד פנימי' ועצמי' אלקות כמו כי הוא חיך ממש שנק' פנים עי"ז [נעשה] מואס ברע בתכלית שא"צ כפי"י לכופו לבטל כל רצון זר כו' אלא ממילא נמאס בלבו כל תועבה, ונק' לאהפכא חשוכא' לנהורא ומרירו למיתקא שנהפך לבו מרע לטוב מן הקצה לקצה בשינוי המהות הטבעי' וכמ"ש ולבי חלל בקרבי חלל ממש כו', כידוע שצדיקים לבם חלל ריקן מכל רצון זר רק לב א' להוי' לבדו כנ"ל, וזהו יש גם בכאו"א מישראל לפרקים כאשר מאיר בלבו בנקודת הלב מבחי' יחידה עצמי' כנ"ל וד"ל.

מאמרי אדהאמ"צ שמות ח"ב ע' תעד

קפז

ומס"נ הב' הוא מס"נ הטבעיות דנה"ט שמלובשת בחום הטבעי בדם ובשר גשמי' כאשר תתפעל גם היא לאלקות בתשובה שלימה בלב נשבר ונדכה ע"י מרירות דרוח ונשמה האלקי' שתתעורר לשוב אל ה' בצר לה מטומאת הנפש החוטאת כו', או שגם הנה"ט מצד חלק הטוב שבה תתעורר לשוב בתשובה בלב נשבר בגשמי' שזהו עולה למעלה יותר ומזכך לאור הנשמה מכל בחי' פסולת וגסות שבה (כמשי"ת), או גם בלא [לב] נשבר ומרירו' אדרבה ע"י תענוג וחדוה האלקי' שתרגיש הנה"ט בשכל והשגה אלקי' או למעלה מן השכל במדות הטבעיות כבהמה בתשוקה והתלהבות חום בלב בשר דוקא עד שע"ז יהופך בלבו מרע לטוב דהיינו שיוכל לבא למאוס ברע ולהפוך כל הרצון ותשוקה וזה שלא יטה לבו ולא יומשך אחר כל תאוה אלא ימאס בהם באמת לאמיתו כו' כמו ולבי חלל בקרבי כו'.

מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תקנא

קפח

מה שיגבר הרצון והתשוקה אלקי' כ"כ עד שימאס בחייו הגשמי' שבגופו כנ"ל זהו תוקף וכח כ"כ באה"ר להיותה בלתי גבול כלל כנ"ל עד שיש בכוחה החזק למאוס ברצונו' הזרות זולת רצון זה שזהו להפוך גם מחשך לאור ומות לחיי' מאחר שהרע עצמו נהפך לטוב במרירות דצעקה זו שאין כח זה באה"ר בתענוגי' כנ"ל, וכידוע שזהו מדרגת בע"ת שלמעלה מצ"ג שאין יכולי' לעמוד במקום בע"ת וכמשה שזכה לתשובה קודם מתו דוקא, וא' בזהר משום דמשכין לי' לקוב"ה בחילא יתיר מטעם הנ"ל. והגם שבצ"ג יכול להיות ג"כ הפשטת כל רצון זר כמו ולבי חלל בקרבי ממש וכמו בנביאים שהיו מופשטי' מכל גשמי' הגוף כו', אך זהו מצד תגבורת העונג האלקי לא יחשיך חומר הגוף כלל, משא"כ במואס ברע מצד המרירות והתשובה זהו היפוך עצם הרע לטוב שהוא במרירות דמים המרים עצמו שנהפך למתיקות (כמשי"ת) זהו נק' חיל"א יתי"ר וד"ל.

מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תקסא

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

קפט

כידוע בפי' חוקותי ל' חקיקה וחריצה כמו החוקק באבן שעושה בו חריץ וחלל שקוע הוא חסרון בעצם הדבר, וכך צריך לעשות בחי' חקיקה וחריצה בעצם נה"ב בהיפוך הרע בעצם לטוב כמו ולבי חלל בקרבי שנעשה כמו חלל שקוע בלב החומרי הטבעי כחלל ממש בלתי יתפשט לילך בשרירו' לבו מאחר שנשבר לבו באמת בתשו' מקירות הלב ממש עד שנעשה כחלל שקוע בלבו, והוא לאהפכא חשוכא לנהורא כו' שנהפך הרע שבחלל השמאלי לטוב מן הקצה לקצה דוקא אזי יוכל להיות בחי' מהלך בנשמתו למעלה עד אין שיעור בבחי' אה"ר דבכל מאדך הנ"ל, שזהו ע"י סו"מ בשס"ה ל"ת שנק' חוקים שהן למעלה מן הטעם כמו לא תאכל חלב כו' לא תלבש שעטנז וכה"ג שאינו רק ביטול הרצון בעצם כמאמ' בטל רצונך כו' כמו אל יא' אדם אי אפשי כו' [אלא] אפשי אבל אבשב"ש גזר עלי כו', וזהו הנק' חוקותי.

מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תשנח

קצ

וכמא' בטל רצונך מפני רצונו דוקא דהיינו רק מפני רצה"ע עצמו שלמעלה מן הטעם כנ"ל שהן המצו' שנק' חוקי' דוקא. וע"כ יש ביכולת קיום מצו' הללו שנק' חוקים להפוך גם הרצון הזר דקליפה וסט"א שישנו בעצם הלב הטבעי (שנק' עומק רע) לעשות בו בחי' חלל ריקן בעצם כנ"ל בענין ולבי חלל בקרבי שזהו ביטול כל רצון וחשק תאוות זרות שבלב מכל וכל כ"א לה' לבדו כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא הפצתי כו' מאחר שיש בו ביטול עצמו' רצון הטבעי מפני רצון ה' כמו שהוא בעצמו שלמעלה מן השכל שנק' חוקי' כנ"ל במאמ' בטל רצונך מפני רצון העצמי דוקא כנ"ל וד"ל.

מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תשנח

קצא

מצד התלהבות לב בשר הטבעי דצ"ג שנהפך כולו לגבורות דקדושה להיות בבחי' שלהבת י"ה ממש, וכמ"ש דוד ולבי חלל בקרבי כו' בביעור הרע דק"נ בתכלית ע"כ אמר לבי ובשרי ממש ירננו כו' וכן כמה לך בשרי כו' וכה"ג, וזהו אור התלהבות התענוג הנעלם שבא בבחי' גבורות ברשפי אש האלקי בחום לב בשר במורגש גשמי שיהי' גם הוא רק לה' לבדו בלי תערובות זר כלל.

מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ג ע' תתקלז

קצב

כרוה נדיבי העם. פי' כאשר כרוה כמו וכי יכרה איש בור כו' שהוא כמו הבור שהוא חלל ריקן לאחר שתופרים ונעשה כעפר רך מסירים אותו להיות' חלל

ק"ט, כב – כי עני ואביון אנכי ולבי חלל בקרבי 95

בית קבול בבור עמוק שאין בו עפר כלל. וכן יובן בנש"י בגופים שגם שנעשה הפירה בעומק הלב צריך לעשו' חלל ריקן בלב כמו ולבי חלל בקרבי, והוא שיהי' הלב בחי' כלי קיבול לקבל כל שפע אור האלקי כו'.

מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ד ע' א'תלח

קצג

הנה עד"מ מפתח הגשמי שהוא עשוי לפתוח בו דלת הנעול וסתום ותועלת ענינו הוא לעשות פתח וחלל בדלת להיות נכנס בו כל מי שירצה, אבל המפתח עצמו אינו נק' פתח וחלל אלא שבו וע"י נפתח הסתום והוא עצמו אינו כלום, וע"כ נק' מפתח ל' מפעיל ע"ש שפותח כל פתח כו' כידוע. וכך יובן בבחי' מפתח העליון שהוא בחי' דעת דאבא שפותח את הלב דז"א כו', וזהו כמו ענין פתיחת הלב באדם התחתון שלא יתכן לומר בו ענין פתיחה אלא כאשר הי' סתום דהיינו שהי' מטומטם בתחלה אז צריך לעשות בו חלל וכמו ולבי חלל בקרבי כו'.

מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ה ע' א'תתסב

קצד

והנה עד"ו ממש יובן בבחי' מקיף דיחידה שמלוכש בפנימי' נקודת הלב בבחי' ההעלם דוקא [ש]נק' תעלומות הלב שהוא כמו בחי' צל המגין על האדם כנ"ל לפי שזהו הצל העליון האלקי שמלוכש בהעלם הזה להיות למגן ולמחסה בבחי' שומר לשמור את הנפש החיוניות הטבעיות שבדם שבחלל השמאלי שמלא תאוות רעות שלא למשוך אחר כל טומאה ורע אפי' בהרהורי' רעים שנופלים מצד מקיף דקליפה שנק' כתר דמסאבותא ונק' מחשבות עוון כו', כי מפני צל המקיף בקדושה האלקי שבחלל הימני בהעלם נסתר האדם גם בגופו הטבעי לבלתי יקרב אליו שום דבר רע המסתעף מחום התאוות ורות שבחה"ש ושלא יומשך בלבו החומרי כלל ממילא וכמו לבי חלל בקרבי כו' לפי שמקיף זה דוחה לחיצוני' לבלתי יקרבו שם כנ"ל.

מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ד ע' א'שעה

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

קצה

עיני כל אליך ישברו תלים קמ"ה ט"ו, ואפשר שייך בו ג"כ לשון שבירה כי המקוה והממתין והמייחל כ"כ צריך לשבר תאוות גופו ונפשו הבהמית להיות לב נשבר ולבי חלל בקרבי, עד שיהיה כלי ריקן המחזיק וראוי שיומשך בו הברכה אשר הוא מייחל ומצפה, לקבל מבחי' צדיק ה' המשפיע צדקות.

פ"ר החזקירה דרך אמונה ע' צט

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

קצו

המרצע שעושה נקב בהעור, וענין נקב שיהי' כלי בית קבול דוגמת חצים נקבות, ועמ"ש מזה ע"פ דודי שלח ידו מן החור וכן נקבה נק' נקב ה' ומי הוא העושה בהעור הבית קבול זהו המרצע כו', ועיינ בהרמ"ז אמור בדף צ"ה א' בענין יוסף פרת אותיות תופר, פתחו לי כחודה של מחט, וזהו ע"ד ה"ג ההנותן לשכוי בינה לעורר מהשינה כמו לעולם ירגיזו כו' והם נמשכים מיסוד דדכורא הנק' גבר כו', וזהו ג"כ ענין המרצע שנכנס לתוך העור ועושה החלל ונקב, ועמ"ש ע"פ קול ה' יחולל אילות, ומ"ש בד"ה נאו לחייך בתורים בענין צוארך בחרוזים לעשות חלל בהאבן ע"ד ולבי חלל בקרבי כו' אח"כ ממשיכים בהם חוט כו'.

אוה"ת בראשית ע' 1076

קצז

ענין ביטול רצון הן בוע"ט אעפ"י שאין לבו הפץ באמת מ"מ מבטל א"ע ושכלו ותאוותו כנ"ל וכן בסו"מ ולא תתורו אחרי לבבכם כו' וביטול רצון לעשות הכל היפוך רצונו זהו כענין מס"ב דמה לי קטלא כולא כו', ולכן ממשיכים עי"ז מבחי' סוכ"ע וכמ"ש"ל בענין שרש האופנים מהעיקולים ושרש העיקולים שלפני הקו כו', וזהו לעומת המסגרת תהיינה הטבעות עוד זאת שבחי' ענין עבודה זו ע"ד בחי' האופנים שהוא בחי' טבעיות הוא כלי והכנה שע"ז יבא לבחי' גילוי הארה בחי' תעלומות לבו הנק' בכל מאדך בבחי' הביטול שמבטל א"ע ביטול היש הוא כלי לגילוי ביטול אמיתי וכנודע בפ"י מ"ש בזאת יבא אהרן אל הקדש שיר"ת הוא הכנה לגילוי יראה עילאה כו' הנק' קדש, וזהו לבתים לבדים שהטבעות הן בחי' בתים וכלי חלל ע"ד ולבי חלל בקרבי שיהי' בהם התלבשות הבדים, ובדים פי' בזהר לשון יחודים, כי הנה כתיב ובגדי בד קדש שהפשתן נק' בד ע"ש שגדילים בד כבד דהוא מבחי' עולם האחדות שאין בו הרכבה ומשם שרש בחי' האהמ"ס כו', ולכן כה"ג ביוהכ"פ לבש בגדי בד וע"כ נק' בד קדש.

אוה"ת תרומה ע' איתעה

קצח

והענין כמבואר במ"א ע"ש צווארך בחרוזים הוא בחי' אבנים טובות ומרגליות מפורדים וקבועים ותלויים בחוט שהחט נכנס בהם מחברם שלא יתפרדו והן מתכשיתי כלה, והנה החרוזים מאבנים טובות ומרגליות הנ"ל הם נקובים וחלולים, ובנמשל הוא ענין ולבי חלל בקרבי שלא יהי' תופס מקום כלל ליש ודבר וכדי להיות ולבי חלל הוא ע"י המשכה מלמעלה מבחי' י"ג מדות הרחמים כנ"ל בענין ברחמיך הרבים רחם עלינו ותן בלבנו בינה כו' אך אח"כ צריך להמשיך בהם החוט המחברם, והוא בחי' הקול קול יעקב בחי' תורה שהוא המשכת הקו"ח מאוא"ס כו' המברית מן הקצה אל הקצה להיות גילוי או"ס למטה ג"כ כמו למעלה.

אוה"ת ראה ע' תתה

קצח

אבירי לב הן הצדיקים הגדולים שעבודתן לה' בפנימיות הלב הן הרחוקים מצדקה כי צדקה היא בבחי' מל' סיהרא דל"ל מגרמיה כלום ונק' דל ועני כמ"ש דהע"ה מרבבה לבחי' מל' כי עני ואביון אנכי כו', אבל אבירי לב הן רחוקים מצדקה וא"צ לצדקה נוונין בזרוע מבחי' רב חסד דא"א.

אוה"ת דברים ח"ו ע' ב'תרו

קצט

והענין במ"ש במ"א ע"פ אם בחקתי תלכו, פ"י תלכו הוא בחי' האהבה רבה וכענין שנאמר באברהם הלוך ונסוע, וכדי שיבוא לזה הוא ע"י בחקתי לשון חקיקה וחריצה, עד"מ החוקק באבן שעושה חלל ונעשה אותו המקום שוקע כך צריך לעשות בחי' חקיקה בנפש להיות ולבי חלל בקרבי. ועמ"ש בעין זה בד"ה נאוו לחיך גבי צואריך בחרוזים. אך מה שנאמר בחקתי היינו שיש ב' חקיקות עד"מ החקיקה הא' היא מבחוץ לחקקו ולהחליקו שיהי' ראוי לעשות ממנו כלי, והב' היא החקיקה מבפנים שיהי' לו חלל וכלי קיבול. ע"י בביאור הזהר מקץ ר"ד שיש כלים שאינם מקבלים וזהו חיצוניות הכלי וכלים מקבלים זהו פנימיו' הכלי. והנה החקיקה מבחוץ והו ענין פסוד"ו שקודם ברכת ק"ש, כי ע"י רוממות אל בגרונו הוא בחי' וחרב פפיות, היינו שע"י ממילא נופל הרע, ולכן נק' פסוד"ו לשון זמיר עריצים שהוא ענין כריתה, וע"י פע"ח שער ק"ש שעמה"ט דוחרב פפיות הוא בחי' ר"ו וכן רוממות אל בגרונו ר"ת באר, היינו ענין באר חפרוה כו', אך עכ"ז הוא עדיין החקיקה מבחוץ שנופל רק חיצוניות וגסות הרע מתמת התבוננות רוממות אל שבפסוד"ו. והנה פ"י בגרונו הם קנה וושט וורידין שהם נק' ג"כ ג' שרים כידוע, וזהו ג"כ ענין חפרוה שרים. אך כדי שיחי' כלי ריקן בפנימיות להיות ולבי חלל, זהו ע"י חקיקה ב', והוא ע"י קיום המצות שנק' חוקים. כי יש מצות שגם ע"פ השכל הוא נכון, כמו גניבה וגזילה, וגם השביתה בשבת כי בו שבת כו'. אכן המצות שאין לשכל מבוא בהן כמו ציצית ותפילין וכיוצא, וכ"ש שעטנז נק' חוקים כמ"ש גבי פרה אדומה חוקה חקקתי. והיינו ששרשן גבוה מאד מלמעלה מהחכמה כ"א מבחי' רצון העליון בחי' גלגלתא דא"א כתר שבכתר, ע"כ אין להם התלבשות כלל בשכל, ולהיות כן כוחם גדול לעשות החקיקה בנפש ע"ד ועברתי באמ"ץ אני ולא מלאך. וזהו מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל, שמבחי' חוקיו נמשך לבחי' ישראל שלמעלה מבחינת יעקב, ועמ"ש בפסוק זה בסידור. ועו"ל כי הנה מבואר במ"א בד"ה ארץ הרים ובקעות, דענין כי בצלם אלקים עשה את האדם פ"י צלם הוא צורה בולטת שכשמדפיסים בה נעשה שוקע, וע"ד שנתבאר במ"ח בתיקון תפילין פרק י"ד אות ה' גבי רצועות תפילין של ראש שהאדם הוא לגבי ז"א כחותם המתהפך, ועמ"ש מזה בד"ה שימני כחותם. ועד"ו נת' בד"ה ויאכילך את המן מבחינת התגלות גדולתו של הקב"ה תפול עליהם אימתה ופחד כו', וזהו כענין המשל הנ"ל, מבחי' גלוי חותם בולט שלמעלה נעשה על השעוה חותם שוקע, וכמ"כ יובן עד"ו ענין שע"י המצות הנקראים חוקים ע"י דוקא נעשה החקיקה בכנס"י, כי הנה

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

ענין חקיקת כלי הנ"ל הוא בחי' חותם שוקע שהוא ענין יסוד דנוק', פי' השקיעה הוא ענין הביטול היש ובחי' כלי ריקן, שעיי"ז הוא כוס ישועות, היינו לגלוי אור א"ס ב"ה שאינה שורה אלא במקום הביטול. ולכן איתא בזהר וירא דקיי"ב ע"פ אחותי בת אבי היא כו' דכשמקבלת מבחי' בינה הוא עדיין בחי' יש, כי הבינה היא השגה, ומזה נמשך האהבה ברשפי אש, ולכן נאמר אך לא בת אמי כ"א כשמקבלת מבחינת חכמה הנק' אבי, שהוא כח מ"ה בחי' יראה עילאה, ואזי היא בחי' חותם שוקע שאינו תופס מקום כלל, ולבי חלל בקרבי. אזי דוקא ותהי לי לאשה, שתוכל לקבל גלוי אלהותו ית', וכמ"ש לא באש הוי' אלא בבחי' קול דממה דקה. ועם היות כי בחי' אשה היא ג"כ אש ה', אך כי מאיש לוקחה מבחי' אש יו"ד שהיו"ד היא חכמה עילאה, שהאש הנמשך ממנו הוא במעלה נפלאה, וכמ"ש בד"ה בהעלותך את הנרות גבי חיך שלך גדול כו' ע"ש.

אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תתיח ואילך

ר

וכשם שבמשל החרוזים מאבנים טובות שהם נקובים וחלולים כך צריך לעשות מקום חלל כמ"ש ולבי חלל בקרבי להיות כלי ריקן מחזיק המשכות אא"ס ב"ה שאין אא"ס ב"ה שורה ומתגלה אלא במי שבטל אליו במציאות לגמרי בבחי' אין ממש שלא יהי' תופס מקום כלל ליש ודבר.

אוה"ת שיר השירים ח"א ע' קמב

רא

וההפרש בין משיכ' להגבהה נ' דמשיכה עדיין רגליו למטה דהיינו שיש לו אחיז' בגשמיו' וזה מדרגת הבינוני לאכפיא כו' אבל הגבהה שמובדל מהחומריות וגשמיות ממש בחי' צדיק מואס ברע ולבי חלל בקרבי.

אוה"ת מארז"ל וענינים ע' לד

רב

וכמו"כ יובן בענין הצדיקים המושלים ושולטים בנה"ב שלהם לעשות בה כחפץ נפשם האלקי' כי הרע כפוף ובטל להם ואין מוחה כו'. וזהו הנק' בחי' צדיק ורע לו שהרע כפוף ובטל לו למעלה מזה צדיק וטוב לו שאין לו כלל את הרע דנה"ב כמו ולבי חלל בקרבי כו' ומשתרר על שם אלקים דהיינו בחי' ההסתר דעולמו' וכידוע במעשה הצדיקים שפועלים גילוי אלקות בכל העולמו' כנ"ל וד"ל.

אוה"ת מארז"ל וענינים ע' דש

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

רג

הנה אבנים הם בחי' אותיות כמ"ש בס"י שתי אבנים כו' והוא בחי' אותיות התפלה, והנה ארו"ל מט"ט קושר כתרים לקונו מתפלותיהם ש"י שע"י התפלה נעשה בחי' כתר ועטרה, והיינו שע"י התפלה ממשיכי' בחי' יהי רצון שיומשך בחי' רצון חדש שאינו ע"פ התורה כ"א שיומשך בחי' רצון אחר וימלא בקשתו ושאלתו. והנה העטרה עושים מאבנים טובות והיינו שיהיו האבנים שהם אותיות התפלה בחי' אבנים טובות ומאירות והיינו ע"י ואהבת ב"פ אור כו' שיהי' באהוי"ר, ומרגליות, הנה המרגליות יש בהם נקב שבתוך הנקב מעבירי' חוט וע"י החוט מקשרים את המרגליות יחד, פי' הנקב שבתוך המרגליות הוא בחי' ולבי חלל בקרבי והחוט הוא בחי' קדוש וא"ו שהוא בחי' ההמשכה הנעשה ע"י אבנים טובות הנ"ל מבחי' יהי רצון שיומשך בבחי' המל' כו'.

טה"מ תרכ"ז ע' רצג

רד

כי עני ועשיר הם כנגד שמשא וסיהרא, והנה סיהרא לית לה מגרמה כלום שאין לה אור בפ"ע כלל רק שמקבלת האור מהשמש, ולכך יש לה שינויים שפעם הוא מלא ופעם הוא חסר, שבתחלת החדש היא חסירה ואח"כ נתמלאה, והיינו לפי שמקבלת אור מהשמש, והמכוון מה שהסיהרא לית לה מגרמה כלום ושתהא צריכה לקבל אורה מהשמש דוקא, שע"ז היא בבחי' ביטול וכתוב ואל זה אביט אל עני ונכה רוח דוקא וכשהלבנה צריכה לקבל אורה מהשמש היא בטילה בתכלית הביטול ונעשית נקודה חדה כנודע ונק' עני, וזהו שדהע"ה אמר על עצמו כי עני ואביון אנכי, ולכא"ו אינו מובן איך אמר דוד על עצמו כי עני ואביון אנכי הרי ה"י מלך ישראל, אלא לפי שדוד ה"י מרכבה לבחי' המל' שהיא בחי' ירח שהוא בחי' עני דלית ל"י מגרמי' כלום ע"כ אמר ע"ע כי עני ואביון אנכי, והיינו שהי' בטל בתכלית הביטול ממש לאלקות לקבל גילוי אוא"ס, וע"כ משיח נקרא ג"כ עני כמ"ש עני ורוכב על התמור, והיינו לפי שהביטול הוא בחי' כלי לגילוי אוא"ס וכמ"ש מרום וקדוש אשכון את דכא ושפל רוח, וזהו שרש העניים מבחי' ירח שהוא בחי' עני. וזהו את העני עמך שיהי' בבחי' עני וכמו שפי' רש"י ז"ל הוי מסתכל בעצמך כאלו את עני. ובעבודה היינו בבחי' ביטול לאלקות ע"ז ממשיך בחי' עמך היינו בחי' עמך מקור חיים הנ"ל. וזהו מה שארו"ל יאה עניותא לישראל דהיינו ההכנעה לפי שזהו הנ"ל שיהי' צריך להיות בתכלית הביטול.

טה"מ תרכ"ז ע' קלב

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

רה

וביאור הענין יובן בענין מהות התפעלות האהבה האלקית בכל אדם שעיקר מהות התפעלות הזאת הוא רק ענין הזוה והעתקה שנעתק ממקומו הראשון ונתקרב למקום שנמשך, וכמו ההולך ממקום למקום הרי כל שהולך ומתקרב למקום שהולך לשם לפ"ע זה מתרחק ממקום הראשון שיצא משם, כמו"כ כל שנתקרב האדם יותר בקרבת אלקים ע"י בחי' התפעלות עומק הלב באהבה ותשוקה להדבק בה' אחד לבד כך לפ"ע נתרחק ונעתק מהתקשרותו בחומרות גופו כו', וכמו עוף הפורח באויר וכמו השט במים שמפני גודל חפצו ורצונו לבוא למקום זה ומתקרב אליו בכל כוחו כן בכל השטה והשטה מתרחק יותר ממקומו הראשון, כך בכל עת התפעלות האהבה האלקית בעומק בלב האדם מדי יום ויום עי"ז נתרחק יותר מכל רצון זר וגופני, עד כאשר יתגבר האהבה להוי' בכלות הנפש יופשט ויורחק מכל רצון זר לגמרי וכמו ולבי חלל בקרבי כו'. ונמצא מובן שכל שהנשמה נתחזקה בכוחה יותר בקשר אמיץ וחזק באלקות נעשה חולשת כח להנה"ט בהרצונות הגופני' וכמ"ש בזהר תוקפא דנפשא חולשא דגופא ולהיפך תוקפא דגופא הוא חולשא דנפשא כו'.

פ"ד המאמרים תרנ"א ע' קטו

רו

והענין הוא כמ"ש נאוו לחייך בתורים צוארך בחרוזים דפי' צוארך בחרוזים הוא בחי' אב"ט ומרגליות מופרדים וקבועים ותלויים בחוט שהחוט נכנס בהם ומחברם שלא יתפרדו וכך הוא עד"מ הקל קול יעקב שהוא קול התורה אשר יסודתה בהררי קדש בחי' ח"ע דאצילות ונתלבשה בעניני' הגשמיים בשית סדרי משנה זרעים ומועד כו', דלכך נק' אורחות הוי' וכמו האורה והשביל שבו הולך האדם ממקום למקום רחוק מאד הימנו כך התורה הוא הלכות החכמה תוך כל השתל' העולמות עד עוה"ז כו' וזהו הנק' קול יעקב יו"ד עקב שהוא בחי' חוט המברית מן הקצה אל הקצה דהיינו אפי' בקצה האחרון שהוא רחוק מקצה הראשון לגמרי דהיינו בחי' עלמא דפרודא נמשך קול והמשכה עליונה מלמעלה שיתחברו ויטייחדו גם הם ליחודו ית' כו' וכן הוא במצות שנק' אורחות ה' שע"י נמשך אוא"ס ומתלבש בהדברים הגשמיים ומחברם לאוא"ס ב"ה (ועמ"ש בתו"א ד"ה מי כהוי' אלקינו המגביהי כו') ולמע' היינו המשכת בחי' הקו שנק' חוטא יקירא קדישא כו' שמאיר ומתלבש בחכמה דאצילות ובעולם האצילות בכלל שיאיר גילוי הקו גם בעולמות ב"ע כו' וזהו בחי' החוט המחבר כו' אמנם ענין נקיבת האב"ט הוא שצריך לעשות מקום חלל וכמ"ש ולבי חלל בקרבי להיות כלי ריקן מחזיק המשכת אוא"ס ב"ה שאין אוא"ס שורה ומתגלה אלא במי שבטל אליו במציאות לגמרי בבחי' אין ממש שלא להיות תופס מקום כלל ליש ודבר וכדי להיות ביטול זה הוא ע"י בחי' קול יעקב שהקול מעורר הכוונה כו' והוי"ע כוונת הנפש לצאת מגרתיקה ולהשתפך אל חיק אביה בבחי' ביטול במציאות

ולהתכלל במקור החיים מקור התענוגים אוא"ס ב"ה כו'.

המשך תרס"ז ע' לא

רז

וכן דוד שהי' נשמתו מבחי' מלכות הי' למטה בבחי' ביטול בחומר גופו דוקא שהי' לב נשבר ונדכה תמיד וכמ"ש כי עני ואביון אני כו', דביטול זה דלב נשבר ונדכה וכי עני ואביון כו' זהו דוקא במי שהביטול מצד הגוף שהו"ע ביטול הישות והחומריות דוקא, דבהביטול שמצד הנשמה הגם שהביטול הוא בבחי' ביטול במציאות ממש מ"מ יש בזה הגבהה ג"כ וכמו במשה שהי' בבחי' תכלית הביטול דמ"ה ומ"מ הי' בו הגבהה ורוממות וכמו שש מאות כו' אשר אנכי בקרבו כו', וכמו אנכי עומד בין ה' כו', וכן ביוסף שהי' נשמה דמ"ה כידוע הי' בו הנהגה דרוממות וכמו ויכלכל יוסף כו', ויוסף הוא המשביר כו' שהי' מלך במצרים כו' דודאי באופן כזה הי' עבודתו ברוחני כו', וכן הרשב"י שא' בחד קטירא אתקטרנא כו' שהי' בבחי' ביטול דמ"ה וכידוע שהי' מנשמות דעדאת"כ כו', ומ"מ הי' בו הגבהה וכמו אנא סימנא בעלמא, ואם שנים הם אני ובני כו', הרי דנשמות דמ"ה הגם שהן בתכלית הביטול מ"מ יש בהם בחי' הגבהה ורוממות כו' ואדרבה זהו מצד עוצם הביטול שלהם שאינן בבחי' מציאות לעצמן כלל ממילא ההגבהה אינו הגבהה עצמן ח"ו כ"א הגבהה והתנשאות האלקות שבהם שזהו כל עצם מהותן כו' אבל במקום שהביטול הוא מצד הגוף הוא בבחי' שפלות לגמרי בלי שום הגבהה והתנשאות וז"ע לב נשבר כו', והוא הביטול דבחי' הישות והחומריות דוקא (שנק' ביטול היש בכלל כו') וגם כמו שהן למעלה בבחי' עיבור במל' ג"כ העיקר הוא בזיכוך חומרם דהיינו בחי' לבושי הנשמה כו' (וגם מצד הנשמה יש מה שנק' זיכוך החומרי וביותר הוא בהלבושים כו') וזה הנותן להם כח להיות בחי' ביטול גופם בירידתם למטה כו', וכמו"כ אנו רואין בהרבה בנ"א שיש בהם ביטול היש בעצם שבקל מאד ישבר לבם החומרי ויתבטלו מגסותם והם עובדי ה' בגופם באמיתות בקיום המצות בפו"מ באמונה ובתום לבב בלי השגה והתבוננות ואהוי"ר שכליות כ"כ אלא באהוי"ר טבעית במעט התבוננות כו', והוא מפני ששרש נשמתם הוא מבחי' נשמות דנוק' דשם העיקר בחי' ביטול היש כו' אבל נשמות דמ"ה עיקר עבודתם הוא בבחי' ביטול מצד נשמתם דוקא בהשגה והתבוננות (היינו בבחי' ד"ע כו') ובבחי' דביקות אמיתי באוא"ס בבחי' ביטול במציאות ממש כו'. וכללות ההפרש הוא כנ"ל דנשמות דמ"ה שהן מבחי' ז"א שייכים לבחי' אצילות והן נשמות דאצילות ואינן שייכי' אל הישות והחומריות כ"כ כו', ונשמות דב"ן שמבחי' מל' הן שייכים אל הבריאה והן נשמות דב"ע בכלל, לכן עבודתם בבחי' ביטול היש והחומרי כו' (ומ"מ נשמות דוד ואל"ה הן נשמות דאצילות ולכן באמת גם למטה הי' חומרם בבחי' ביטול במציאות ממש וכמו באל"ה שעלה בגופו כו', ובדוד כתיב תכלית שנאה שנאתים שזהו שהרע דנה"ב נהפך לטוב ממש וכמ"ש בסש"ב פ"ט ויו"ד וכתוב ולבי חלל בקרבי שהרגו בתענית כו', והיינו לפי שהיו נשמות דאצילות הי' ביטול גופם וחומרם בבחי' ביטול במציאות כו', אבל מ"מ זהו מה שפעלו וזככו גופם באופן כזה

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

וכנ"ל בהפרש בין משה ואל"י, והיינו שעבודתם בביטול הישות והחומריות וזהו לפי שנשמתם הוא מבחי' מלכות לכן הם שייכים לבחי' היש לבררו ולזכרו כו', אלא שהיכוך הוא בתכלית כו' כנ"ל.

המשך תרס"ז ע' קנט ואילך

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

רה

דבחי' מלכות דאצילות להיות דלית לה מגרמה כלום לכן היא בבחי' בטול ושפלות בתכלית דזהו"ע מה שנעשה בבחי' נקודה תחת היסוד שהו"ע הנחת עצמותה ועי"ז דוקא נעשה בחי' כלי לקבל, וכידוע דכלי ריקן מחזיק וכלי מלא אינו מחזיק, וענין הכלי ריקן היינו הנחת עצמותו להיות בבחי' בטול בתכלית ועי"ז דוקא נעשה כלי לקבלה וכמו במשפיע ומקבל צריך להיות המקבל בטל בתכלית אל המשפיע שלא יהי' במציאות יש בפ"ע ואז דוקא יוכל לקבל אמיתת השפעת המשפיע, וזהו כל ענין צד הקדושה להיות בבחי' בטול דוקא, ולכן בחי' מלכות לפי שיש בה בחי' הבטול בתכלית לזאת נכללת בבחי' אחד בבחי' אחדות ה' אדרבה כל הגילויים הם בשביל המלכות כידוע, ולכן הנה אמיתת ענין העניות דבחי' המל' הוא הבטול שבה וכמ"ש דוד כי עני ואביון אנכי דענין הבטול והנחת עצמותו ביותר הוא בבחי' מל' דוקא.

ספר המאמרים קונטרסים ח"ב ע' תטז ואילך

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

רט

כ"ק מו"ח אדמו"ר האט דערציילט, אז דער רבי דער צמח צדק איז אמאל, אינמיטן פון א פארברענגען, ארויפגעשפרונגען, פון גרויס התרגשות, אויפן טיש און געזאגט: "מה לי קטלה כולה (גע'הרג'עט דעם יצר הרע אינגאנצן), מה לי קטלה פלגא) (א האלבן, א טייל) - אבער קטלה פלגא על כל פנים דארף זיין". נאך א משך זמן פון פארברענגען און ריקודים האט ער ממשיך געווען: אז בשעת מען קומט צום "הרגו" (ווען מ'הרג'עט שוין דעם יצר הרע), ולבי חלל בקרבי, ווערט א נייער אופן אין לעבן.

לקוטי שיחות ח"ג ע' 797

ק"ט, כב – כי עני ואביון אנכי ולבי חלל בקרבי 103

ר"י

והנה בדוד מלך ישראל כתיב ולבי חלל בקרבי שאין לו יצה"ר. וארוז"ל דוד מלך ישראל חי וקיים. מלך ענינו אשר הוא יוציאם והוא יביאם - את העם - בכל הצטרכותם. ומזה מובן אשר מהות המלך ניכר גם בעניני העם.

ההשפעה מה שדוד מלך ישראל משפיע לכל עם ישראל - נתינת כח לקיים תומ"צ בלי שום פניות מהיצה"ר, הנהגה עכ"פ לעת מן העתים כאילו ולבי חלל בקרבי. קיום תומ"צ לשמה בלי תערובת ענינים זרים.

ובכדי לקבל השפעה זו צריכה להיות התקשרות בדוד המלך. וההתקשרות הוא ע"י אמירת תהלים, מזמורי דוד מלך ישראל, שע"י נעשים כלי לקבל השפעתו ומעין אופן עבודתו.

לקוטי שיחות ח"ד ע' 1310

ר"א

עפ"ז איז אויך מובן וואס די תורה רופט דא אן בנ"י מיטן נאמען "אדם" (כי יקריב מכם) "בנ"י צו וועמען מען האט עס געזאגט): דער שם "אדם" איז ע"ש "אדמה לעליון" - די נשמה וואס איז א חלק אלקה ממעל ממש; און וואס זי איז דא בא "כל איש ישראל" אחד צדיק ואחד רשע", וואס מצד דעם איז דא ביי אלע אידך די נדיבות הלב והרצון צו זיין קרוב לאלוקות.

לקוטי שיחות ח"י ע' 13

(1) לכאורה י"ל דכך נברא, אבל ע"י בחירתו אפ"ל אח"כ באופן דלבי חלל בקרבי שאין לו יצה"ר (כדלעיל בפ"א) או להיפך שאין לו חלק באלקי ישראל (אגה"ת פ"ד ואילך, אגה"ק ס"ז. וראה ג"כ תניא ספ"ב). ויותר נ"ל שכך הוא תמיד, וכדמוכח מטעם הרמב"ם (שם) בהפס"ד דגט מעושה כשר שוהו גם בנוגע לאלו שאין להם חלק בו, ואע"פ שחטא ישראל הוא הנאמר בעכ"פ (סנהדרין מד, רע"א). ובלבי חלל בקרבי - ה"ז רק שאין לו יצר כו' (ע"ד מש"נ יצר לב האדם גו') אבל מציאותו באופן דהרוג - יש לו. - ולהעיר מסוכה (נב, רע"א): וספרו כו' על יצה"ר שנהרג.

(2) תניא פ"א. וי"ל שוהו הדיוק כאן "אחד" "ואחד", ובכלל - לאחר אומרו "דלכל איש ישראל" מאי קמ"ל ב"אחד צדיק ואחד רשע"? וי"ל דקמ"ל דהן צדיק והן רשע הם (לאמתתם) בדרגת "אחד". וע"ד פי' הידוע במלו"ל (הגש"פ): אחד חכם ואחד כו' (ספר השיחות תש"ג ע' 74).

ר"ב

בכדי זיך איינקערן מיטן נפש הבהמית והיצר וואס קען וועלן איינרעדן א אידן צו עובר זיין אויף דעם אויבערשטן'ס רצון ר"ל, און אויפטאן אז תומ"צ זאל זיין "שיבור לו האדם" - זיינען פאראן בכללות צוויי וועגען:

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

איין דרך, אז ער לאזט זיך אריין אין א מלחמה: מיט דעם יצר, און מיט דעם חושך וואס דער יצא וויל אריינברענגען, דורך דעם וואס ער פראוועט תעניתים און סיגופים וכיו"ב, ער פייניקט דעם גוף ונה"ב, ביז אז ער שוואכט אפ זייער רצון ותאוה צו תענוגי עולם הזה, ביז אז ער ברעכט זיי. און דאס ברענגט סו"ס א שינוי וזיכוך אין דעם גוף ונה"ב. אזוי אז אויך מצד זיין נה"ב זאל זיין דער ריכטיגער "שיבור לו האדם" און ער זאל וועלן מקיים זיין תומ"צ.

דער דרך איז אויך א דרך ע"פ תורה, וואס ברענגט סו"ס צו זיכוך הגוף ונה"ב².

פנה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 423

(1) ובוה כמה אופנים כי אין דעותיהם שוות ואין הזמנים שווים.
(2) ועפ"ז יש לומר שגם דוד המלך שאמר (תהלים קט, כב) "לבי חלל בקרבי שאין לו יצה"ר כי הרגו בתענית" (תניא פ"א) ה' לו העבודה ד"ואהבת גו' בכל לבבך, בשני יצירך" (דפשיטא שלא חסר לו במצווה זו) - כי גם ע"י עבודה בדרך תענית נעשה זיכוך בנה"ב

אלא מ"מ ה' אברהם בדרגא נעלית יותר ש"עשה מיצר הרע טוב" (ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה), משא"כ דוד (ש"ל פ"א) יכול לעמוד בו והרגו בלבבו), אף שה' לו אהבה "בכל לבבך בשני יצירך", אמר "לבי חלל בקרבי", כי לא הפכו לטוב (כמו אברהם), כי אם כפה אותו לטוב, "שיש בידי לכופר" (רשי ד"ה ולבי - ברכות סא, ב), "כפה אותו לעשות רצון בוראו" (פני משה בירושלמי שם), ואכ"מ.

ריג

דענין טמטום הלב הוא שנעשה לבו כאבן, דהגם אשר במוחו משיג השגה אלקית ונקלט אצלו ההשגה, מ"מ הנה לבו כלב האבן שאינו מתעורר כלל. דתמורת זה שצריך להיות ולבי חלל בקרבי, דפסוק זה לא נאמר על מדריגת הצדיקים דוקא, שהרי דוד נעים זמירות ישראל אמר פסוק זה בעד כללות ישראל ולא בשביל מדרי' הצדיקים דוקא, דמזה מובן שגם בכללות ישראל צ"ל שיהי' ולבי חלל בקרבי, ופירוש ולבי חלל בקרבי (כמו שהוא בכללות ישראל) הוא שלבו ריקן מכל עניני העולם, דאז דוקא הוא כלי לברכת הוי' כמאמר כלי ריקן מחזיק כלי מלא אינו מחזיק, דזהו פירוש ולבי חלל בקרבי שהוא כלי ריקן, דכאשר הוא כלי ריקן הנה אז הנה הלב הוא כלי להשגת המוח, אשר השגתו שבמוח תפעול על הלב. אמנם ענין טמטום הלב הוא שלבו נתמטם לגמרי ונעשה כלב האבן, שאינו כלי כלל להאור האלקי. וענין טמטום הלב הוא נפילה גדולה ביותר כמ"ש שם בהמאמר שהוא נפילה מן השמים. דכיון אשר במוחו הוא משיג השגה אלקית וא"כ הרי לפי הסדר ה' צריך להיות אשר מן המוח יבוא ההתעוררות אל הלב, לזאת הנה כאשר לבו מטומטם כלב האבן, הנה זה נפילה מן השמים.

ד"ה לפיכך נקראו תשט"ז

ריד

והנה ענין זה שתכלית הירידה היא העלי, הוא כללות ענין התורה ומצוותי. דבראתי יצה"ר ובראתי לו תורה תבלין, דפירוש תבלין הוא שענינו להמתיק המאכל, וכן הוא בנמשל שעובד עבודתו בכל לבבך בשני יצריך, גם עם יצה"ר (שעבודה זו היא למעלה מהעבודה דלבי חלל בקרבי, שהרי היצה"ר ישנו (ולא הרגו כו')) ומגלה בו שכל ענינו הוא בשביל העילוי שע"י, וע"ד אברהם אבינו דכתיב ב"י ומצאת את לבבו נאמן לפניך ואיתא בירושלמי שעבודתו היתה גם עם היצ"ט וגם עם היצה"ר, שהפך את היצה"ר לטוב. שבכללות הו"ע העבודה באופן דאתהפכא, דלאחרי שכבר גמר עבודתו באופן דאתכפיא, שזהו כללות ענין העבודה שבזמן הגלות, ה"ה בא להעבודה דאתהפכא, שזה יהי' לע"ל כאשר את רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ובאופן דמשביתן שלא יזיקו (כפירוש השני במזמור שיר ליום השבת), דלא רק שאין מציאות של מזיקים, אלא שמציאותם היא באופן דנער קטן נוהג בס, אתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא.

ד"ה להבין ענין חמשה עשר באב תשל"ז

רטו

ויובן כ"ז בהקדם ביאור ענין ב' בחי' מצות אלו בעבודת האדם. שהרי כל הענינים שבבעבודת האדם קשורים עם הענינים שלמעלה, ונשתלשלו מהם. דהנה בכללות עבודת האדם יש ב' הדרגות דאתכפיא ואתהפכא. וזהו ענין ב' הבחי' שבמצה בעבודת האדם, דמצה שלפני חצות הרע אתהפכא. וזהו מה שהמצה שלפני חצות צריכה שימור מחימוץ. ובעבודה הוא שצריך שימור בעבודתו מענינים דהיפך רצון ה'. כי בעבודה שבבחי' אתכפיא יש עדיין ענינים היכולים להביאו להיפך - רצון ה' וצריך שימור מהם, בחי' אתכפיא. משא"כ המצה שלאחר חצות אינה צריכה שימור כי בחפזון יצאת גו'. ובעבודה היינו שעבודתו היא בוריות נפלאה (תפוזן) מגודל שמחתו ותפצו למלאות רצון קונו ולעשות נחת רוח ליוצרו (כמבואר באגה"ק סי' א"ך (כ"א)), ולכן אינו צריך שימור בעבודתו מענינים הפכיים, כי אין לו יצה"ר לפי שהרגו וכמ"ש ולבי חלל בקרבי. וכמ"ש ומצאת את לבבו נאמן לפניך, שתי לבות שאף יצה"ר שלו החזירו לטוב, וכמ"ש ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך בשני יצריך, בחי' אתהפכא, ועד שיש לו רק לב א' לאביו שבשמים, שגם יצרו שהי' היפך הטוב לפני העבודה יהי' בבחי' והנה טוב מאד (כדאיתא במדרז"ל ע"פ זה). וזהו מה שמצה זו אינה צריכה שימור לפי שאי אפשר לה לבוא לידי חימוץ, והיא בדוגמת מצה עשירה (משא"כ המצה שלפני חצות נק' לחמא עניא).

ד"ה הא לחמא עניא תשל"ט

רטז

והענין בעבודה הוא, דהנה בהר סיני מרומזים ב' ענינים. דהנה איתא בגמרא (בפרטיות) דכפה הקב"ה עליהם את ההר (הר סיני) כגיגית, שזהו"ע

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

התגלות האהבה רבה שלמעלה, וגם אמרו בגמ' חמשה שמות נקראו לו כו' סיני שירדה עליו שנאה לאוה"ע, היינו שנאה לכל עניני העלם והסתר, ובי' ענינים אלו כמו שנמשכו בעבודה בפועל הוא מה שאמרו דהתורה נקראת עוז ותושי', עוז לנה"א ותושי' לנה"ב. ובתושי' יש ב' פירושים, הא' תושי' ל' חולשה, ועפ"ז עוז לנה"א ותושי' לנה"ב פירושו כאמרם תוקפא דגופא חולשא דנשמתא, והב' תושי' פירושו גם ל' כח ותווק, ותושי' לנה"ב פירושו שהתורה פועלת קיום ובריאות ושלימות האמיתית בהגוף. והיינו, דבתחלת עבודתו הגוף הוא רק טפל לנשמה, ואח"כ ע"י עבודתו, עולה מחיל אל חיל פועל עד שהגוף אינו מציאות לעצמו כלל, והוא רק ככלי להנשמה כמבואר בכ"מ. ובעבודת האדם היינו שתחלת עבודתו היא בבחי' אתכפיא, ואח"כ מגיע למ"ש ולבי חלל בקרבי, ועד שמגיע לבחי' ומצאת את לבבו נאמן לפניך, דזו היתה עבודתו דאחד הי' אברהם (דאין לך אהבה חביבה כאהבתו). וירושה היא לנו מאבותנו, דבכ"א מישראל ישנה האהבה המסותרת, והיא פועלת סוכ"ס שיהי' גם בכ"א מישראל בחי' האהבה דומצאת את לבבו נאמן לפניך שהיא למעלה מאתכפיא וגם למעלה ממ"ש ולבי חלל בקרבי, משום שמגיע לבחי' אתהפכא, ומצאת את לבבו נאמן לפניך, שעבודתו היא בכל לבבך בשני יצריך, בתכלית השלימות, עד שנקרא יצרו הרע בשם טוב מאד.

ד"ה בחודש השלישי תשל"ט

ריז

תחלת העבודה היא בבחינת אתכפיא, שהוא מתגבר על חומריות הגוף ונה"ב ועל הלעז"ז, ועד שפועל שגם הגוף ונה"ב יענו אמן בעל כרחן ויסייעו לעבוד את ה', אבל גם זה הוא רק בדרך אתכפיא. ועד שאח"כ הוא בא לבחינת אתהפכא, ובזה גופא הוא הולך מן הקל אל הכבד, בתחלה באופן דולבי חלל בקרבי, ואח"כ הוא מגיע לואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך בשני יצריך, שגם היצה"ר גופא נהפך לטוב, בדוגמת תשובה שלימה (תשובה מאהבה) שזדונות נעשים כזכיות ועד שנעשים לזכיות ממש. דשני ענינים אלו שבכל יום (אתכפיא ואתהפכא) הם בדוגמת הגאולה דיצי"מ וגאולה העתידה. דביצי"מ כתיב כי ברח העם, שהרע הי' בתקפו והוצרכו לברוח מהרע, בחינת אתכפיא. ולע"ל יהי' ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ (דוגמת ולבי חלל בקרבי), ויתירה מזו שגם הרע גופא יהפך לטוב (בדוגמת בכל לבבך בשני יצריך), וכמ"ש אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד, שגם העמים גופא יהפכו לעבדו ית', ועמדו זרים ורעו צאנכם.

מאמר ד"ה כימי צאתך תשמ"ב

ריח

ועפ"ז יובן גם מה שנאמר כאן שובה ישראל דוקא (ולא יעקב וכיו"ב), כי הכח לפעול ענין התשובה בבחי' עד הוא דוקא בבחי' ישראל שהוא ע"ש כי

שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל [אבל גם לפי פירוש הראשון בשובה ישראל, שובה את עצמך, הרי גם זו תשובה כפשוטה למטה, שהיא ע"י בחי' ישראל שבאדם], כי בחי' ישראל ענינה שהוא בבחי' שרית על כל עניני טבע, הן על עניני אנשים שהם המזלות דכל הדברים שבטבע, והן אלקים כו', ועד שפעולה זו היא באופן דותוכל, שמנצח את המנגד ובאופן דגם אויביו ישרים עמו, לא רק מלשון שלום אלא גם מלשון שלימות, שהאויב פועל בו שלימות, כי ע"י ההתגברות על האויב יש בו גם מעלת האתהפכא, היינו, לא רק כפי' באופן דאתכפיא, ולא רק שמבטלו באופן דלבי חלל בקרבי, אלא עוד זאת, שמהפכו לטוב, כמ"ש גבי אברהם אבינו ומצאת את לבבו נאמן לפניך, לבבו בבי' ת"ין, ופי' בירושלמי שעשה יצר הרע שלו טוב. ובכח זה דבחי' ישראל יוכל לפעול את התשובה בבחי' עד.

ד"ה שובה ישראל תשד"מ

ריט

ובפרטיות יותר י"ל, דענין ואברהם זקן בא בימים, קאי הן על מ"ע והן על מל"ת, דקיים אברהם אבינו את התורה כולה עד שלא ניתנה, כולל מל"ת, אבל כ"ז הי' באופן דולבי חלל בקרבי, שאין לו יצה"ר, בדוגמת פירוש הא' בענין והשבתי חי' רעה מן הארץ. מעבירים מן העולם, שיבוטל לגמרי. ואח"כ בא לענין נעלה יותר וה' ברך את אברהם בכל, שהשליטו ביצרו, והוא מה שעובד עבודתו ביצר גופא. תחלה העבודה דאתכפיא, ואח"כ גם העבודה דאתהפכא. שמהפך את היצה"ר לטוב. והו"ג מ"ש"נ והנה טוב מאד ואמרז"ל טוב זה יצ"ט מאד זה יצה"ר, דלכאורה איך הוא שהיצה"ר הוא טוב מאד, אך הענין הוא (כמבואר באוה"ת שם) דכאשר מהפכים את היצה"ר לטוב, אז נעשה טוב מאד [ויתירה מזו, שהפיכתו לטוב ה"ז השלימות של היצה"ר גופא, וכדאיתא בזהר. ומובא בתניא, המשל הידוע בזה, שתוכנו הוא, שהיצה"ר עצמו אינו רוצה שישמעו לו ובא רק לנסות], בדוגמת פירוש הב' בענין והשבתי חי' רעה מן הארץ, משביתן שלא יזקוק, אתהפכא. והו"ג החידוש דעבודת אברהם, שעבודתו היתה לא רק באופן דלבי חלל בקרבי שאין לו יצה"ר, אלא גם באופן דמצאת את לבבו נאמן לפניך, ואיתא בירושלמי, דמה שנאמר לבבו בשני בי"ת"ן, הוא משום שעשה את היצה"ר שלו טוב.

וזהו ג"כ החידוש דענין השליטו ביצרו על הנסיונות שנתנסה אברהם אבינו ועמד בכולם. כי העבודה דענין הנסיון אינה רק הסרת העולם וההסתר, דענין הנסיון הוא העלם והסתר, דנוסף לזה שהעולם ככלל הוא מלשון העלם והסתר, הנה בההעלם וההסתר שבענין הנסיון ישנו חידוש מיוחד, מה שכל מציאותו אינה אלא מציאות של העלם והסתר, ומלבד זה אין בו כל מציאות אמיתית (כמבואר בכ"מ). וכנודע הדוגמא בזה בנסיון העקדה דאברהם אבינו עצמו, כאשר הלך אל העקדה (אל אחד ההרים אשר אמר אליך) בא השטן ועשה עצמו לנהר כדי למנוע מאברהם את אפשרות ההליכה כו' וע"י שאברהם עמד בנסיון וקפץ לתוך הנהר נתגלה למפרע שהנהר אינו מציאות אמיתית כלל. ולא בא אלא להעלים ולהסתיר ולנסות כו'. וכן

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

הוא בכל נסיון. דכאשר האדם מחליט בתוקף לא להתחשב עם הנסיון שהוא ענין של דמיון בעלמא, ה"ה מתבטל. שכ"ז הוא בדוגמת העבודה דולבי חלל בקרבי, שאין לו יצה"ר. ואח"כ נתן לו הקב"ה ענין נעלה יותר, וה' ברך את אברהם בכל, שהשליטו ביצרו, שיוכל לעבוד גם עם היצה"ר, בכל לבבך, בשני יצריך.

ד"ה ואברהם זקן תשד"ח

רכ

וביאור הענין בעבודת האדם, הנה ענין שרה אף שענינה צרה באורחים מ"מ היתה אשה כשרה שעושה רצון בעלה, זהו ענין האתכפיא. וכנודע ההפרש בין אתהפכא לאתכפיא, דענין אתהפכא הוא כמ"ש גבי דוד ולבי חלל בקרבי שאין לו יצה"ר שהרגו בתענית, או יתר על כן כאשר מהפך את היצה"ר לטוב, משא"כ אתכפיא ענינו דאף שיש מציאות של יצה"ר מ"מ הוא כופה אותו וכו'. ויש מעלה באתכפיא שאין באתהפכא, כמבואר בכ"מ. וזהו גם הטעם מה שלע"ל מזכירין יציי"מ, אף שביציי"מ הי' בבחי' אתכפיא בלבד, כמ"ש כי ברח העם, וכמבואר בתניא, משא"כ לע"ל הנה את רוח הטומאה אעביר מן הארץ, שלא יהי' מציאות של רוח הטומאה בכלל, כי יש מעלה באתכפיא על אתהפכא, כמבואר בכמה דרושים. וכמבואר גם בדרוש הנ"ל לאדמו"ר האמצעי, שההפרש בין קדושה לטהרה הוא שטהרה הוא במקום שיש טומאה כמ"ש מי יתן טהור מטמא משא"כ קדושה הוא מלשון קדוש ומובדל, ויש בזה מה שאין בוה. וזהו תוכן היחוד דאברהם ושרה, ועד"ז בכל איש ואשה מישראל שהם בני אברהם יצחק ויעקב ובנות שרה וכו', שיש בהם גם המעלה דאתכפיא כו'.

ד"ה וכל בניך תשמ"ה

רכא

לכאורה אין הדבר מובן: איך יתכן שדוקא כשמתקרבים יותר לקיום המצוה דמגילה - נאסרת המגילה לגמרי בקריאה וטלטול? ע"פ שכל, הרי מצד חביבות המצוה הי' צריך להיות בדיוק להיפך!

אלא שזוהי הוראה בעבודה:

בשעה שאדם בהול לדבר מצוה - עלול הוא לחשוב, שכיון שעוסק במצוה ("ער איז פא רקא כט אין א מצוה"), הרי הוא כבר במדרגת "ולבי חלל בקרבי", ושוב אינו צריך להזהר מפני ענינים בלתי רצויים כו' ("ער דא רף שוין גא רניט בא ווא רענען").

על כך אומרים לו, שגם אז עליו להבטיח שלא יהי' מכשול, כי, אם "מתגנבת" פני" ("עס כא פ ט זיך א ריין א פני") בקיום המצוה שלו - שייך שייכשל בענין של שוגג.

[וע"ד המבואר באגה"ק שהשגגות "הן מהתגברות נפש הבהמית שמנוגה", שהרי

ק"ט, כב - כי עני ואביון אנכי ולבי חלל בקרבי 109

בצדיקים נאמר "לא יאונה לצדיק כל און". וזהו ג"כ הטעם ששוגג צריך כפרה, דאף שהמעשה עצמו הי' בשוגג, הרי זה גופא שבא לידי עבירה בשוגג הוא באשמתו, כיון שהנחיה לנפש הבהמית ויצר הרע להכנס לתחומו].

וזהו הטעם לאיסור קריאת וטלטול המגילה בערב פורים שחל בשבת מפלג המנחה ולמעלה - דאף שעוסק בדבר מצוה, הרי מצד התגברות נה"ב (דהיינו שאפשר שיש לו בזה פניי) עלול הוא להכשל באיסור, דהיינו איסור הוצאה מ"רשות היחיד", "יחידו של עולם", ל"רשות הרבים".

שיחת ש"פ תצוה תשט"ז

רכב

און דאס איז אויך די הוראה לכל אחד ואחד, וואס איצטער איז דאך ווי דער אלטער רבי האט געזאגט אז חסידות איז דאס ניט נאר פאר א טייל אידן, נאר דאס איז א נחלה פון אלע אידן ס'דארף נאר נעמען צייט ביז וואנעט דאס וועט צו אלעמען דערגיין,

איז דאס איז די הוראה און נתינת כח לכל אחד ואחד:

אז בשעת מ'גייט מיט דעם סדר - אז מ'האט א געשמאק אין טאן א טובה א אידן, איז דעמולט האט מען ביידע זאכן; סיי דער איד האט די טובה, און סיי ער האט דעם תכלית העילוי, ווי גערעדט אין מעלה פון א עובד אויף א משכיל, און דער מעלה וואס ער פארדינט דאך דורך דערויף וואס "פדאני לי ולבני מביין האומות" פון - א תינוק שנשבה לבין העכו"ם, איז דאך דעמולט אויך פדאני "לי" - דעם אויבערשטן.

וואס דורך דערויף קומט ער דערנאך בעבודתו צו "פדה בשלום נפשי", ווי דער מיטעלער רבי איז מבאר בארוכה דער תורה פון דעם אלטן רבי'ן, אז דעמולט איז ער אין די דרגא פון "בכל מאודך" - אז ער האט אינגאנצן ניט קיין רע, ניט נאר אז "יצרו מסר בידו" און ניט נאר "לבי חלל בקרבי", נאר דער יצה"ר ווערט דערנאך א מסייע און כולו טוב, ע"ד ווי אין עולם האצילות וואס דארטן איז "לא יגורך רע", און דאס האט ער בעבודתו דא למטה בכל עניניו הגשמיים, אז האט ער ניט קיין רצון און קיין תענוג "בלתי לה' לבדו".

און מצד דערויף וואס ער האט געטליכקייט בכל עניניו, איז דאס פורץ כל הגדרים פון עולם און ער האט בני חיי ומזוני רויחי, כפשוטו.

שיחת י"ט כסלו תש"כ

רכג

לפני 30 שנה סוכות תרצ"ו ספר כ"ק מו"ח אדמו"ר שבשנת תר"ה התאספו הרבה אנשים אצל הצ"צ, שהשנה היא שנת המאה להסתלקותו, והצ"צ קרא לוקני אנ"ש והתוועד אתם הרבה בחדר מיוחד, ואח"כ יצא למקום שהיו כל האנשים וקרא לבניו כל אחד ואחד בשמו, ואח"כ - וזהו לשון הרב - האט ער אריין געשוועפט בין האנשים

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

ואח"כ עלה על הספסל ומהספסל לשלחן ואמר אע"פ שמה לי קטלא כולה ומה לי קטלא פלגא אבל מה לי קטלא פלגא צריך להיות, ואח"כ רקד עם העולם הרבה זמן ואח"כ עלה עוד הפעם על השלחן ואמר לבי חלל בקרבי כי הרגו בתענית, חלל בגימט' חיים ז.א. שכשליבי חלל בקרבי אז צריך להתחיל דרך חדשה בחיים. ובפשטות ביאור הספור הזה הוא, דמה לי קטלא כולה ומה לי קטלא פלגא זה הולך על ענין המס"נ וכידוע דענין המס"נ הוא לאו דוקא מסירת הגוף אלא מסירת הרצון, וכידוע המאמר הקדוש של אדמוה"ז שמשירת נפש עבינו מסירת הרצון לה', וזהו ענין נפשי שזהו רצוני, ואע"פ שברצון לא שייך פלגא כי ברצון הרי זה מס"נ או שיש רצון או שאין לו רצון, ולא שייך לומר פלגא, אלא ענין הפלגא הוא כידוע הענין בגמ' וכן בחסידות שאין הכוונה בפלגא דוקא חצי אלא הכוונה לא הכל, וענינו ברצון הוא דיש אצל האדם הרבה רצונות וממילא כשהאדם מוסר רצון אחד לה' אז אין הפירוש שמסר כל הרצון היות ויש לו עוד רצונות זרים, וזהו ע"ד כמו שמביא אדמוה"ז בתניא שהיו שוהים שני שעות בכדי לאתר זמן האכילה אע"פ שהיו לומדים גם לאתר האכילה אבל היות וכשהגיע זמן שכולם אוכלים והם היו הלא גם מאנשי העולם ממילא הי' להם ג"כ רצון לאכול, ולכן כבשו רצון זה ומסרו לה', ולמדו באותו הזמן ואח"כ אכלו, וזהו ענין המס"נ מסירת הרצון ולפ"ז אז מובן שהפלגא הוא לא דוקא פלגא, היות וענין מסירת רצון הנ"ל הוא לא רצון גדול, והראי' שלפעמים במצב אחר אז לא יכול למסור רצונו לה', וא"כ הרצון הזה הוא חלק קטן מאד, אבל מ"מ נקרא פלגא כי ענין הפלגא ענינו חלק, וע"ז אמר הצ"צ מה לי קטלא כולה ומה לי קטלא פלגא, דאם יאמר אדם בשביל מה צריך קטלא פלגא ברצון קטן בזמן שיש לו רצונות זרים?

אז ע"ז אומרים לו שקטלא פלגא צריך להיות כי ע"ז סוכ"ס יהי' קטלא כולה דענין הרצון הוא פועל על הנפש וכידוע הספור מזה שכשהי' בסכנה אז יצא בחור כזה שבד"כ לא הי' יכול בשום אופן לעמוד דרך חור הזה אלא להיות ובתחלה הי' הרצון להיות וזהו הרצון, לא למות מן הסכנה אז רצון זה פעל כוונ' בגופו ולכן הי' יכול לצאת, וזהו ע"י שיבטל את הרצונות ואע"פ שזה רק רצון אחד, אבל הרצון הזה יפעול אצלו, עד שהריבוי הרצונות שיבטלם ויעשה אותם לה' עד שיהי' לבסוף קטלא כולה, וזהו ההמשך מה שאומר אח"כ בענין לבי חלל בקרבי, ומובן שיש איזה המשך, היות והפסק בדבור לא הי' בינתיים רק הפסק בריקוד אז מובן שהדבור הי' המשך אחד, וזהו שע"י שקטלא פלגא אז בסוף יהי' קטלא כולה וממילא יהי' לבי חלל בקרבי אז ע"ז הוא בא ואומר שאז צריך להתחיל בדרך חדשה בחיים, וזה שאומר שם דלבי חלל בקרבי כי הרגו בתענית אז ע"ז אדמוה"ז האט שוין בוואראנט באגה"ת שלו שזהו בזמן ההוא שהיו בריאים וחזקים היו צמים, אבל בזמה"ז אז מחליפים את זה על דברים אחרים ואדרבה שיאכלו, אבל האכילה צריכה להיות לא באופן של אכילה ממש, אלא צריך להיות יאכלו ענוים וישבעו, ז.א. שהאכילה לא צריכה להיות בגלל התאוה ותוקף הישות, אלא יאכלו ענוים וע"ז וישבעו עם ג' הפירושים שבזה וכידוע מאמר אדמוה"ז על משביעים אותו....

רכד

נאך מער: אפילו אויף דוד'ן געפינט מען פריער אין אגה"ת או דער אלטער רבי זאגט ניט ע"ה: אין פרק ז' פון אגה"ת בשעת דער אלטער רבי זאגט או "אין לנו כח להתענות הרבה כדוד המלך כמארו"ל ע"פ ולבי חלל בקרבי שהרגו בתענית", זאגט דארט ניט דער אלטער רבי "ד"ה ע"ה", נאר ער זאגט סתם "דוד המלך", איז פארוואס זאגט ער דא יע "ע"ה"?

ומובן אז אויב דעם ערשטן מאל וואלט ער געזאגט "ע"ה" וואלט ער שוין ניט דארפן זאגן דעם צווייטן מאל, ווארום ער האט דאס שוין געזאגט, אבער לפועל איז דעם ערשטן מאל זאגט ער ניט ע"ה, און דוקא בשעת עס קומט צום צווייטן מאל זאגט ער ע"ה, ולכאורה - פארוואס?

דרך אגב איז דא א דיוק דארטן אין פרק ז': ער זאגט דארטן אז איצטער האבן מיר ניט קיין כח פאסטן אזוי ווי דוד המלך וואס הרגו בתענית, ולכאורה איז דאס א סתירה צום ערשטן חלק תניא, וואס דארטן גלייך אויף עמוד ב' זאגט ער "צדיקים יצ"ט שופטן שנאמר ולבי חלל בקרבי שאין לו יצר הרע כי הרגו בתענית"; וואס פון דעם איז פארשטאנדיק אז דאס איז יע שייך לזמן הזה, ווארום ער שטעלט דאס אריין אין "ספר של בינונים" וואס דרגת הבינוני איז דאך שייך לכל אחד ואחד, און ווי ער ברענגט פריער אויף עמוד א' אז רבה האט געזאגט אויף זיך "כגון אנא בינוני" און אביי האט אים געזאגט "לא שביק מר חיי לכל ברי", אז ער איז בדרגת צדיק, און רבה איז שוין געווען כמה זמן נאך דוד, און פונדעסטוועגן איז ביי אים געווען דער ענין?

וכנ"ל איז דאס אויך שייכות לכל אחד, ווארום דאס שטייט אין "ספר של בינונים", און ווי חסידים פלעגן זאגן אז אלע דרגות וואס דער אלטער רבי רעדט אין תניא, אפילו דרגת צדיקים, זיינען דאס אלץ דרגות אין בינונים, [וואס דאס איז אן ענין וואס איז דורש א ביאור לעצמו, אבער דערוויילע] איז מובן אז דער ענין פון הרגו בתענית איז שייך אויך בזמן נאך דוד, ולכל אחד, ולכאורה איז דאס בסתירה צו וואס ער רעדט אין פרק ז' פון אגה"ת אז דאס קען איצטער ניט זיין?

מ'טענה'ט אז אין תניא קען מען ניט מדייק זיין אין ווערטער, אבער דאס איז ניט קיין דיוק אין א ווארט, נאר דאס איז א פשוט'ע סתירה פון דעם וואס ער רעדט אין אגה"ת צו דעם וואס ער רעדט אין דעם ערשטן חלק תניא.

שיחת ש"פ פקודי תש"ל

רכה

וואס בפשטות איז דאס פארבונדן דערמיט וואס מ'איז מבאר אין קבלה און אין חסידות, אויפן פסוק ואני תפלה, אז די ספירה וואס ווערט אנגערופן אני, ספירת המלכות, איז איר ענינה איז תפלה, וואס זי שטייט אין א מעמד ומצב וואס סיהרא לית לה מגרמא כלום, און אלע אירע ענינים דארף זי אויסבעטן,

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

112

וואס אע"פ ווי גערעדט פריער אז אין וועלט איז ניטא קיין מציאות אז ס'זאל זיין מערניט ווי מקבל, איז אויף דערויף איז דאך געבראכט אין די מאמרים, אויך אין די מאמרים פון ציון במשפט תפדה וואס דערמאנט אין די פריערדיקע התוועדויות, אז דאס וואס לית לה מגרמה כלום איז דאס בנוגע צו מאיר זיין לאחרים, אבער אור עצמה האט זי, כמבואר בכ"מ די ענינים בזה.

אעפ"כ זאגט מען אז זי ווערט אנגערופן בשם אני, וואס דאס באווייזט אויף אן ענין של מציאות, ביז נאך מערער דערפון.

ביז וואנעט אז ס'איז דאך ידוע דער לשון פון הלל הזקן, וואס ער ווערט דאך אנגערופן אן ענוותן, ווי די גמרא זאגט אין שבת, איז אעפ"כ איז פלעגט ער זאגן, אין ביהמ"ק זייענדיק "אם אני כאן הכל כאן", וואס רש"י טייטשט דאס אפ אויף דער שכינה, און תוס' שטעלט זיך גלייך אויפן ארט און זאגט אז אין ירושלמי טייטש מען דאס אז אם אני כאן האט ער געמיינט זיך, און דערפאר פרעגט ער אין ירושלמי וכי לקילוסו דילי, צי דארף מען האבן דעם קילוס פון הלל'ן, און מ'פארענטפערט אז דאס מיינט מען נעים זמירות ישראל - תשבחות פון עם ישראל כולו.

וואס לכאורה: דאס גופא דארף האבן א ביאור: ווי קומט דאס צו הלל'ן זייענדיק אן ענוותן זאל ער זאגן מיט אזא מין לשון וואס מ'קען דאס טייטשן אז דאס מיינט ער זיך, דערנאך דארף מען פרעגן א קשיא און דערנאך דארף מען ענטפערן א תירוץ און א ביאור.

איז דא אין דערויף דער ביאור כמבואר בכ"מ, אז אין דערויף איז ניטא קיין סתירה, אט דאס וואס הלל האט געזאגט, ווי רש"י טייטשט אפ, אז אם אני כאן הכל כאן גייט דאס אויפן אויבערשטן ובפרט אויף דער שכינה, אויף ספירת המלכות, איז דאס קיין סתירה ניט צו דעם פירוש הירושלמי והתוספות, ווארום ווען זאגט הלל אז בשעת אם אני כאן הכל כאן דערפאר וואס ער איז אן ענוותן און ווייס אז ער דארף זיך גארניט, און די גאנצע זאך זיינע איז וואס אנהא אנהא בעלמא, אז ער איז א סימן און א שליח פון דעם אויבערשטן, און אט דעמאלט האט ער אין זיך דעם תוקף מצד דערויף וואס אם אני כאן הכל כאן גייט דאס אויפן אויבערשטן, איז אט דעמאלט קומט ער אין דעם אויבערשטן'ס שליחות דורכפירן דעם אויבערשטן'ס שליחות ווערט ער דעמאלט אין אזא מין אופן אז אם אני כאן, אז די ארומיקע זעען אז הלל איז ניט קיין מציאות פאר זיך ער איז שלוחו פון דעם אני האמיתי, ווערט יעדער ענין פון הלל'ן אין אן אופן אז אם אני כאן הכל כאן.

וואס פריער ווערט דאס אויפגעטאן, ווי גערעדט פריער, דורך נעים זמירות ישראל, ווי ער טייטשט אפ אין תירוץ אין ירושלמי אז דאס גייט אויף אלע אידן צוזאמען, דערנאך אבער קלייבן אידן פון זיך אויס אט דעם וואס מ'פארטרויט זיך אויף אים און מ'פארלאזט זיך אויף אים אז ער וועט פירן און גיין בדרך האמת, רעדט ער לכאורה אלס יחידי, ובלשון רש"י הנשיא הוא הכל והכל הוא הנשיא.

ביז וואנעט אז הלל קען זאגן אלס א נשיא בישראל וואס אידן זיינען שלוחו של הקב"ה אויף לעשות לו ית' דירה בתחתונים - אם אני כאן הכל כאן.

ביז וואנעט אז דאס קומט אראפ אין א הוראה מפורטת אין פרקי אבות, וואס כאמור כמ"פ איז די ענינים והוראות וואס זיינען מדות בני אדם לכאורה בין אדם לחבירו רובם ככולם, וואס זיי זיינען מיוסד טאקע אויף ענינים פון סודות התורה און רזי התורה, אבער דערפון ווערט דערנאך נשתלשל הוראות אין הנהגות בין אדם לחבירו אויך.

און אויף דערויף זאגט מען ווי די משנה זאגט אין אבות אז אם אין אני לי איז דעמאלט מי לי, וואס דא זאגט ער אויך דעם לשון אני, און ס'איז פארשטאנדיק פארוואס ער זאגט דאס אין א לשון וואס באווייזט אויף א מציאות, ווארום דער תוכן המאמר איז אם אין אני לי מי לי.

ביז וואנעט אז מ'זאגט אז מ'דארף גיין מתפלל זיין פאר דעם אויבערשטן און ער העלפט, און האט א בטחון אז זיין תפלה וועט פועל זיין, דארף ער האבן אין זיך אט דעם תוקף האלטן פון זיך אז ואני תפלה, אז זיין תפלה איז תופס מקום, און דאס זאל ביי אים נישט פועל זיין קיין גאווה, ווארום נישט ער איז א מציאות אויף אויפטאן מצד עצמו, נאר ער איז א מציאות, אז דורך דערויף ואני תפלה וועט דער אויבערשטער ממלא זיין תפלתו ובקשתו, און ס'וועט זיך אלץ אויפטאן און אפטאן ווי ס'דארף זיך אפטאן.

און אט דא קען דאך זאגן, אז וואס דארף ער אליין טאן אויב אזוי, ער וועט זיך פארלאזן אויפן אויבערשטן און אליין ועט ער אפילו נישט מתפלל זיין, זאגט מען אויף דערויף אז אם אין אני לי מי לי, אז מ'מוז האבן אט דאס וואס דער אויבערשטער האט איינגעשטעלט, און האט אנגעזאגט און געגעבן דעם כח אז מ'וועט מתפלל זיין, איז אט דעמאלט דברים היוצאים מן הלב פון א אידישע הארץ איז אט דעמאלט נכנסים אל הלב ופועלים פעולתם, טוען זיי אויף זייער פעולה, מ'דארף אבער האבן אז ס'זאל זיין דברים היוצאים מן הלב - איזוהי עבודה שבלב - ווי די גמרא זאגט אין תענית - זוהי תפלה.

און אויף דערויף זאגט די משנה די הוראה כללית אז אם אין אני לי מי לי - ער קען זיך נישט פארלאזן אויף א צווייטן, אפילו אז דער צווייטער איז אויך א איד, און אפילו אז דער צווייטער געפינט זיך אין אן עיר הבירה, און אפילו לכאורה אז ער האט באקאנטשאפט וכו', איז בשעת מ'דארף האבן א זאך פאר זיך און א זאך פאר אידישקייט, און דער אויבערשטער האט אים געגעבן צו וויסן אז ס'איז דא אט דער ענין און ער דארף אין דערויף טאן, קען ער זיך נישט פארלאזן אויף א צווייטן ווארום אם אין אני לי מי לי.

דארף מען גלייך באווארענען: אויב אזוי קען ער זיך אריבערכאפן אין דעם צווייטן מאס, אין דעם צווייטן קצה, אז אויב אזוי איז ער אינגאנצן, איז אויף דערויף איז מען גלייך ממשיך "וכשאני לעצמי" אט דעמאלט איז "מה אני", אז אויב ער שטעלט זיך אוועק אויף כוחי ועוצם ידי, ער איז פאר זיך אליין, און דארף נישט אנקומען צו דעם וואס ואני תפלה, צו דעם צו וועמען מ'דארף מתפלל זיין איז אט דעמאלט ווערט ער אני לעצמי, איז אט דעמאלט זאגט מען אים גלייך אז מה אני,

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

און דערנאך קומט גלייך די דריטע הוראה, וואס דאס איז אז מ'קומט צוגיין צו א אידן און מ'רעדט וועגן א דבר טוב, ענטפערט ער בשעת ער האט אימעצן וואס וויל אים מבלבל זיין, אז אמת טאקע קען זיין אז ס'איז א גלייכע זאך אבער ער דארף האבן צייט אויף דורכטראכטן די זאך, וואס איז די היילעניש און וואס איז דער חפזון, און וואס דארף מען אזוי שטורעמען וכו' - ער וועט דאס אפלייגן אויף מאכן, בשעת ס'וועט ווערן רואיקע צייטן, און ער וועט זיין אינגאנצן הניח ה"א לך מכל אויביך מסביב, אט דעמאלט וועט ער טראכטן וועגן דעם אויבערשטן און וועט טראכטן וועגן בחוקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם.

זאגט מען אים אויף דערויף: "ואם לא עכשיו" איז אט דעמאלט "אימתי", אז וויבאלד אז ס'איז אנגעקומען די ידיעה אז מ'דארף טאן א פעולה פלונית א פעולה מסיימת, און מ'קען דאס טאן, איז אט דעמאלט רעכט אז אם לא עכשיו, ער וועט דאס ניט אפטאן בשעתא חדא וברגעא חדא בקרוב ממש, ווייסט מען ניט צי ס'וועט זיין א צווייטע געלעגענהייט ווען ער וועט דאס קענען טאן.

וואס ווי דאס איז אזוי אין עבודה רוחנית, איז ווי גערעדט פריער ווערט דאס דערנאך נשתלשל אויך אין פעולות ביו אין ענינים גשמיים, אז מ'זעט אין הנהגה גשמית, ובפרט אז דאס רעדט זיך וועגן א מעט בכמות, און מ'דארף מנצה זיין און אויסמיידן ענינים דורך איכות, איז אט דעמאלט איז ניט דער סדר אז מ'איז מפרסם אז מ'וועט זיך זעצן מיישב זיין זיך, און מ'וועט מאכן אסיפות, און מ'וועט לאזן זיך דורכשלאפן די זאך, און דערנאך וועט מען זען פון איין אסיפה א צווייטע און פון דער צווייטער צו א דריטער, און דערנאך וועט מען אויסקלייבן א וועידה וואס זי זאל דן זיין אין דעם ענין - איז אויף דערויף ענטפערט מען אם לא עכשיו אימתי.

ווארום ווי כאמור, דאס איז ווי די ענינים שטייען ברוחניות קומען זיי דערנאך אויך אראפ בגשמיות, און וויבאלד אז די וועלט איז ניט הפקר ח"ו ס'איז אלץ מעשה ידיו, בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ לרבות צבאיהם, מוז זיך דא אויך אפשפיגען אז ס'איז טאקע דא ענינים וואס ס'דארף זיין בשובה ונחת תושעון, ס'דארף זיין בשובה ובנחת, ניטגעהיילטער הייט, ס'איז אבער דא אזוינע ענינים וואס ס'איז נוגע אז אם לא עכשיו איז אט דעמאלט אימתי, דאס קומט אבער נאך דער באווארעניש אז פריער ווייסט ער אז וכשאני לעצמי מה אני, וועט ער ניט קענען אויפטאן - ער מוז האבן א שותף במעשה בראשית, וואס דאס איז דער אויבערשטער דער עושה בראשית, און אט דעמאלט, צוזאמען מיטן אויבערשטן, איז אט דעמאלט איז ושמרתם את המצות, ושמרתם את המצוות, אז זריזין מקדימין, און אט דעמאלט ווערט דער ענין אפגעטאן, ווארום ער טוט דאס אויף עכשיו.

וואס דאס איז דאך אויך די הסברה כמדובר כמ"פ אז בשעת מ'טומעלט וועגן ענינים פון בחוקתי תלכו ומצוותי תשמורו בכלל, אנהויבנדיק פון די מבצעים הידועים: דער מבצע תורה ומבצע תפילין און מבצע מזוזה און מבצע צדקה און מבצע בית מלא ספרים. און אויך במיוחד וואס איז נוגע צו דעם בנין פון משפחות בישראל וואס פון זיי שטעלט זיך אויף עם ישראל, וואס דאס איז דער מבצע פון גרות שבת

קודש, מאכן ליכטיק א אידישע הויז מיט א שבת'דיקע ליכטיקע מצוה, און דערנאך מאכט דאס ליכטיק די גאנצע וואך נאך דערויף, דער מבצע פון טהרת המשפחה, אז אידן לעבן בטהרה ובקדושה, ווערן געבארן קינדער בטהרה ובקדושה גאנצע - תמים תהי' עם ה'א, איז אט דעמאלט איז ער אויך א תמים אין רמ"ח אברים ושס"ה גידים.

און דערנאך אויך, נאר דערויף ווי ער ווערט געבארן שפייזט מען אים אין א אידישן וועג, אין אן אידישן אופן - וואס דאס איז דער מבצע כשרות.

אט דעמאלט ווערט דער גאנצער מהלך המחשבה פון די אידן אין אן אידישן אופן, וואס דער אידישער אופן און די אידישע וועג איז - אויף ניט נתפעל ווערן פאר די שבעים זאבים, ווארום מ'איז אזוי געווארן א פאלק און אזוי האט מען איבערגעלעבט די שבעים זאבים וואס זיינען געווען פריער, און מ'וועט איבערלעבען די שבעים זאבים וואס זיינען איצטער, מ'דארף דאך אבער האבן אז דאס זאל זיין אין אן אופן אז ס'זאל קיינעם ניט שאטן אפילו קיין נפש אחת מישראל זאל מען אויך באווארענען, ווי די משנה זאגט אז המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, אז מ'דארף זיך איינשטעלן פאר איין אידן פונקט ווי ער שטעלט זיך איין פאר א גאנצער וועלט כדי אים צו באווארענען, איז אין דערויף דער וועג אז ס'זאל זיין גלייך בשעתא תדא וברגעא תדא די אלע מבצעים, און דורך זיי ווערט דער מצוה גוררת מצוה, ווערט ליכטיק אין נר מצוה ותורה אור ברוחניות, ווערט אויך ליכטיק בפשטות אין די אלע ענינים זעט מען דעמאלט קלאר וואס מ'דארף טאן און פון וואס מ'דארף זיך אויסהיטן, ווארום לכל בני' ה' אור במושבותם, וואו נאר א איד געפינט זיך, און אט דעמאלט איז מען ממשיך די גאולה וואס דעמאלט וועט זיין והי' ה' לך לאור עולם, אז דער אויבערשטער וועט באלייכטן די גאנצע וועלט, און ס' וועט זיין דער אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לעבדו כולם שכם אחד (צפני' ג, ט) ווארום ווי ער איז מסיים אין רמב"ם - והיתה לה' המלוכה (עובדי' א, כא), ובקרוב ממש, בביאת משיח צדקנו.

שיחת כי מניא תשל"ה

רכו

עס הענגט נאר אפ אין כא"א צו ארויסנעמען עס מן הכה אל הפועל, אום פועל אין אן אופן פון עשי', כנ"ל, וואס "המעשה הוא העיקר".

וואס דאס איז בכללות; ובפרטיות - דארף מען זען אז יעדער תינוק זאל זיין דורכגענומען מיט דער ענין התורה, ועד"ז בנוגע צו בנות, און דאס זאל אויך דורכגענומען זייער הנהגה בכל היום כולן.

ביז אין אן אופן אז בא זיי זאל זיין "ולבי חלל בקרבי", אז "אין לו יצה"ר". וואס דאס איז אויך פארבונדן מיט דוד מלך ישראל,

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

און דערפון איז אויך פארשטאנדיק וואס דער ענין פון "ולבי חלל בקרבי" מיינט בפועל אין דער מלחמה מיט לעו"ז:

ענינו פון דוד איז געווען - מלחמה, ווי עס שטייט "דם רב שפכת", וואס בעבודת האדם איז דאס - אז ער האט מלחמה מיט אלע מנגדים וואס זיינען מעלמים ומסתירים אויף אידישקייט.

ביז אז ער פועל'ט עס זאל זיין "ולבי חלל בקרבי", "שאין לו יצה"ר כי הרגו בתענית" (תניא פ"א).

דערנאך איז געקומען תורת הבעש"ט, ובפרטיות מיט ביאורים אין תורת חסידות חב"ד, ביז דער ביאור אין אגה"ת - אז אלע ענינים וואס אמאל האט מען דערצו געדארפט אנקומען דורך א תענית, איז דאס ניט בכח אין דורנו זה החלוש - דערפאר זיינען דא אנדערע עצות ווי אזוי צו אויפטאן דער זעלבער זאך: דורך פארבייטן דעם תענית מיט צדקה, וואס בכללות איז דאס דער ענין פון אהבת ישראל, כמבואר בפרטיות אין אגה"ת.

און דאס איז נאך מער ממהר דעם "לאתבא צדיקייא בתיובתא", וואס וועט נשלים און נגמר ווערן בעיקר דורך משיח צדקנו, און עס וועט דעמאלט זיין א תשובה בתכלית השלימות.

נאר בכדי אז ער זאל דאס קענען אויפטאן, דארף פריער זיין דער הכנה צו דעם דורך מעשינו ועבודתינו, וואס די ענינים פון לע"ל זיינען תלוי במעשינו ועבודתינו איצטער.

שיחת בדחה"ש ה'תש"ח

רכז

וואס דאס איז דער אמיתית ענין הצדקה וכמבואר אין קבלה (און ס'איז אויך דא די רמזים אין נגלה), אז ווי קומט דער ענין פון עני למטה, דערפאר וואס למעלה איז אויך דא דער ענין, (ווארום ס'איז ניטא קיינע ענינים למטה אויב זיי האבן ניט קיין מזל ושרש למעלה), וואס דער ענין פון עניות למעלה איז ספי' המלכות, וואס "לית לה מגרמה כלום", וואס דערפאר האט דוד געטענה'ס "כי עני ואביון אנכי" (תהלים קט, כב) צוזאמען דערמיט וואס ער איז געווען דער ענין פון ספי' המלכות וכפשוטו - "דוד מלך ישראל חי וקים" וואס דער אמיתית ענין המלכות מיט אלע גדרי המלך איז דאס דער ענין פון דוד'ן,

ובפרט נאך עפ"י המבואר אין מצות מינוי מלך (בסהמ"צ), אז אויף שלמה שטייט טאקע "וישב שלמה על כסא ה'" אבער דאס איז מערניט ווי חכמה שבמלכות, משא"כ ספירת המלכות איז דוד, און דערפאר האט דוקא דוד געמאכט ספר תהלים און דוקא דוד ווערט אנגערופן "נעים זמירות ישראל" (שמואל ב כג, א) און דוקא דוד איז קם בחצות הלילה (ברכות ג, ב) מיט די אלע ביאורים ופרטים בנוגע צו דוד'ן, אז דוד הוא הקטן (ראה שמואל א מז, יא),

ק"ט, כב – כי עני ואביון אנכי ולבי חלל בקרבי 117

און ער טענה'ט "כי עני ואביון אנכי", וואס ער איז טאקע אזוי געווען, ווארום אויב ניט וואלט ער ניט געזאגט ח"ו א עניז וואס ס'שטימט ניס מיט דעם מציאות, וביחד ע"ו איז ער דער אמיתית ענין המלכות ביו צו התנשאות עצמית, אז ער איז לגמרי מופרד ומובדל פון דעם מציאות העם.

שיחת י' שבט תשל"ה

רכה

ידועה האזהרה שאסור לומר לבעל תשובה "זכור מעשיך הראשונים". והנה, כאשר רואה שחבירו מתוודה ומכה בידו על החזה כו', הנה כל זמן שאינו מפרט את חטאיו אלא מתוודה באופן כללי ("חטאתי עויתי ופשעתי") - לא קשה כל כך לשומע להתגבר ולהזהר שלא לומר לו "זכור מעשיך הראשונים" (למרות שידוע שחטא).

אבל כאשר מפרט את חטאיו כו', ומתוודה ואומר שבמקום פלוני עשה מעשה פלוני וכו' - הנה כאשר חבירו שומע את כל פרטי חטאיו, קשה לו להתגבר על פיתוי היצר ולא לומר לו "זכור מעשיך הראשונים".

[וכמבואר בתניא (פ"א) - על יסוד המבואר בבבלי ובירושלמי - שהדרגא ד"ולבי חלל בקרבי", "שאין לו יצה"ר כי הרגו בתענית" (דרגת דוד המלך), וכן הדרגא ד"ומצאת את לבבו נאמן לפניך" (דרגת אברהם אבינו) - שייכת רק ליחדי סגולה. אבל אצל רוב בני האדם ישנו יצה"ר כו'].

ומאחר שעבודת ה' צריכה להיות באופן שלא יבוש מפני המלעיגים - הנה כדי לשלול אצל הבעל תשובה את ענין הבושה (שלא יאמרו לו "זכור מעשיך הראשונים"), מסתבר לומר שלא יפרט את החטא.

שיחת ו' תשרי תשמ"ב

רכט

וזהו כללות העבודה ד"ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך - בשני יצריך", היינו, להפוך את היצה"ר שגם הוא יהי' במעמד ומצב דאהבת ה' כמו היצ"ט ("בשני יצריך" בשוה), כי תכלית השלימות בעבודת האדם היא - לא כאשר מבטלים את היצה"ר באופן ד"לבי חלל בקרבי", "שהרגו בתענית", אלא באופן ד"בכל לבבך - בשני יצריך", ועד שזה באופן ד"בכל מאדך", "בכל מדה ומדה שמודד לך", היינו, באופן שלמעלה מדידה והגבלה.

שיחת ש"פ תשא תשמ"ב

רל

וכמובן מהמבואר בתניא שהעבודה דבחי' מרכבה היא עבודה נעלית יותר מאשר העבודה דאתהפכא:

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

בפרק י' בתניא מבואר אודות עבודת הצדיקים באופן דאתהפכא [ולבי חלל בקרביי, "בכל מאדך בשני יצריך"] - "חשוכא מהפכך לנהורא וטעמין מרירו למיתקא כו".

אבל אעפ"כ, הביאור בתניא בנוגע למעלת הצדיקים (עבודה דאתהפכא) אינו מתוך התפעלות גדולה כל כך. ואדרבה: ע"פ המבואר בהמשך הפרקים (פט"ו) מובן שהעבודה דאתהפכא היא בדוגמת הענין ד"לא עבדו" (ראה תו"א קיד, ד).

ואילו כאשר מדובר בתניא - לאחרי י"ג פרקים (פכ"ג) - אודות אופן העבודה ד"מרכבה" (עבודת האבות), הרי הביאור הוא מתוך התפעלות גדולה: "האבות הן הן המרכבה, שכל אבריהם כולם היו קדושים ומובדלים מעניני עוה"ז, ולא נעשו מרכבה רק לרצון העליון לבדו, כל ימיהם!"

וטעם הדבר - כי "מרכבה" מורה על תכלית הביטול, שאין לו רצון עצמי כלל, וכל מציאותו מתבטאת בביטול לרצון העליון, כנ"ל.

שיחת ש"פ שמיני תשמ"ב

רלא

עבודתו של יהודי צריכה להיות לא רק עם נה"א בלבד, מבלי להתייחס כלל לנה"ב, אלא באופן שהוא מתעסק ופועל גם על הנה"ב והיצה"ר, כלומר, שעבודתו היא באופן שהוא לוקח עמו גם את הנה"ב.

ובזה גופא (בעבודה ופעולה עם נה"ב) צריכה להיות העבודה לא רק באופן דאתכפיא, ועד למעמד ומצב ד"לבי חלל בקרבי, שאין לו יצה"ר כי הרגו בתענית" - ביטול והעברת היצה"ר לגמרי, אלא העבודה צריכה להיות באופן דאתהפכא, כלומר, שמציאותו של היצה"ר גופא מתהפכת לטוב, ואז העבודה היא באופן ד"בכל לבכך בשני יצריך", וכמ"ש באברהם "ומצאת את לבבו נאמן לפניך" - בבי"ת'ן, כלומר, הן היצ"ט והן היצה"ר, מכיון שהיצה"ר עצמו מתהפך לטוב. ומאברהם אבינו נמשך הכח לעבודה זו אצל כאו"א מישראל. .

עבודתו של יהודי צריכה להיות לא רק בנוגע לנה"א, אלא ביחד עם נה"ב. והוראה זו נלמדת (גם) מזה שיהודי רואה את ציור גופו של הגוי באופן שראשו למעלה משאר חלקי גופו, כלומר, שגם אצל הגוי - החל מה"גוי אשר בקרבך" (נה"ב) - צריך להיות כללות הענין דמות שליט על הלב (ראש למעלה משאר חלקי הגוף), בראותו שגם הגוי הוא בציור שראשו למעלה משאר חלקי הגוף.

ובפשטות: כאשר בנה"ב ("הגוי אשר בקרבך") בא אליו כו' - אין לזרוק אותו מהחלון ולומר לו: "דו ביסט א בהמה", ובמילא אינני רוצה להתעסק עמך - כי גם הגוי הוא בציור של אדם - ראשו למעלה משאר חלקי גופו.

ולכן, אף שהתחלת העבודה היא באופן דאתכפיא, ולמעלה יותר - "ולבי חלל בקרביי" (לכפות ולהרוג את הגוי אשר בקרבו), הנה סוף סוף צריכה להיות גם העבודה דאתהפכא, שגם הגוי" (שבקרבו) יהפך לאדם - אדם הראוי לשמו, מוח שליט על

הלב וכו'.

ויתירה מזו: מכיון שבהשגחה פרטית הראו לו מלמעלה צורת גופו של הגוי שראשו למעלה מגופו - הרי זו הוראה גם בנוגע לאופן היחס שלו כלפי הגוי עצמו - שצריך לפעול על הגוי שהנהגתו תהי' באופן המתאים לבריאתו באופן שראשו למעלה משאר חלקי גופו - מוח שליט על הלב וכו', ע"י שפועל עליו לקיים ז' מצוות דב"נ, שזהו כללות הענים ד"לשבת יצרה".

שיחת ש"פ בשלח תשמ"ג

רלב

עפ"ז יש לבאר ענין נוסף בסיום ספר היד - בנוגע למעמד ומצב העולם דלעתיד לבוא - "ובאותו הזמן לא יהי' שם לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות":

רעב ומלחמה הם פרטים ביחס לענין הכללי דקנאה ותחרות, כי: קנאה ותחרות הוא רגש בלב, אשר כתוצאה ממנו יכול לבוא הענין דרעב ומלחמה בפועל.

ונמצא, ששלילת הענין דרעב ומלחמה יכולה להיות בב' אופנים: א) שלילת רעב ומלחמה בפועל, היינו, למרות שישנם סיבות שבגללן הי' יכול להיות מצב של רעב ומלחמה, מכיון שיש קנאה ותחרות, מ"מ, בנוגע לפועל ממש אין רעב ומלחמה, מפני סיבה צדדית (יראה ופחד, וכיו"ב). ב) שלילת הסיבה שיכולה להביא לידי רעב ומלחמה, היינו, שלילת הרגש דקנאה ותחרות, כך שבדרך ממילא אין מקום לענין של רעב ומלחמה בפועל.

[דוגמא לדבר בהלכה:

בענין הטהרה - ב' אופנים: א) ישנה אפשרות לענין של טומאה, אלא שבפועל טהור הוא, מכיון שלא נטמא. ב) דבר שאינו ראוי כלל לקבל טומאה.

ועד"ז בענין התשובה: א) חרטה על העבר וקבלה על להבא בנוגע למעשה בפועל, היינו, שבפועל ממש אינו עושה דבר רע, אף שמתאוה לכך. ב) "ולבי חלל בקרבי" - שהרגו ליציה"ר, ויתירה מזו - שהפכו לטוב].

הדרך על הרמב"ם ומס' תענית י"א ניסן תשד"ח

רלג

יש מצוות לא תעשה שהדחי' שלהם אינה אלא ביחס לשימוש האדם, ואילו מצד עצמן יש בהם ענין נעלה ביותר - כמו חלב ודם, שנאסרו על האדם, ואעפ"כ, יש בהם ענין נעלה ביותר, עד שמקריבים אותם ע"ג המזבח.

זאת ועוד: אפילו מצוות אלו שכל ענינם אינו אלא כדי שהאדם ידחה ולא יעשה אותן, הרי תכלית הכוונה אינה בשביל הדחי' בלבד, באופן ד"שבירתן זוהי תקנתן", כי אם כדי להפכא חשוכא לנהורא, עד שאפילו ה"זדונות" נהפכים ל"שגגות", ועד שה"זדונות נעשו לו כזכיות", ויתרה מזו - "זכיות" ממש.

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

וכשם שהוא בנוגע ל"יצה"ר עצמו, שהכוונה אינה רק שהאדם ידחה אותו ולא ישמע לפיתוייו, כמשל הזונה ובן המלך, שהכוונה כדי להרבות את שכרו של בן המלך (כמבואר בזהר והובא בתניא), אלא תכלית הכוונה היא - שהיצה"ר עצמו יתהפך לטוב, לא רק באופן ד"לבי חלל בקרבי", מפני שהרגו בתענית [כמובא בספר התניא בתחלתו], אלא באופן של אתהפכא, היינו שאהבת ה' שבחלל הימני שבלב, "תתפשט גם לחלל השמאלי . . לשנותה ולהפכה מתענוגי עוה"ז לאהבת ה', כמ"ש בכל לבבך בשני יצריך", ובאופן של אהבה דוקא - "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך", בשני יצריך.

שיחת ש"פ נשא תשס"ח

רלד

ביאור הענין בפרטיות יותר:

בעבודת האדם - שני אופנים: (א) עבודה באופן של מלחמה - עבודת התפלה, כמ"ש "אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי", ותרגום: "בצלתי ובבעותי", וכדאיתא בזהר: "שעת צלותא שעת קרבא". (ב) עבודה באופן של שלום - לימוד התורה, כמאמר "כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם, שנאמר דרכי דרכי נועם וכל נתיבותי שלום".

והחילוק שביניהם:

בעבודה שהיא באופן של מלחמה - מדגישים שישנה מציאות הרע, וצריכים להלחם עם הרע כדי לבטלו כו', שזוהי העבודה ד"סור מרע".

ולעומת זאת, בעבודה שהיא באופן של שלום - אין צורך בענין של מלחמה כלל, כפי שאמר חזקיהו המלך: "אני ישן על מטתי כו'", שלא הי' זקוק למלחמה כדי לבטל את המנגד, ומה ש"אדם לעמול יולד" (היפך הענין ד"ישן על מטתי") - הרי העמל והיגיעה אינם בקו ד"סור מרע", כי אם בקו ד"ועשה טוב", ואילו בנוגע לענינים בלתי-רצויים - הרי הם מתבטלים בדרך ממילא ע"י העבודה בקו ד"ועשה טוב".

אמנם, אפילו כאשר העבודה היא בקו ד"ועשה טוב" בלבד, מפני שכבר ביטל לגמרי את כל הענינים הבלתי-רצויים, כמ"ש "ולבי חלל בקרבי", ש"הרגו בתענית", ויתירה מזו: שהפכו לטוב, כמ"ש באברהם "ומצאת את לבבו נאמן לפניך" - גם אז שייך ענין הפד' בעבודה, היינו, פד' מדרגא קודמת בקדושה ועל' לדרגא שלמעלה ממנה, אלא שפד' זו היא באופן של שלום - "פדה בשלום".

שיחת ש"פ וישלח תשמ"ה

רלה

הפסוק "פדה בשלום נפשי" - בפשוטו של מקרא "אין מקרא יוצא מידי פשוטו" - אמרו דוד המלך בקשר לפדייתו והצלתו מידי אבשלום בנו, שהיתה (לא באופן של

ק"ט, כב - כי עני ואביון אנכי ולבי חלל בקרבי 121

תלחמה, כי אם) באופן של שלום, כדרשת הירושלמי בפירוש "כי ברבים היו עמדי" שגם אנשי אבשלום התפללו לנצחוננו של דוד.

וענינו בעבודת האדם - שהנצחון במלחמת היצר הוא באופן שהיצר עצמו נהפך לטוב, היינו, שאין צורך עוד להלחם עם היצר, וזאת - לא מפני שנתבטלה מציאותו מכל וכל, כמ"ש בדוד "ולבי חלל בקרבי", לפי שהרגו בתענית, אלא אדרבה - "כי ברבים היו עמדי", היינו, שגם היצה"ר הוא "עמדי", שנתהפך לטוב.

שיחת י"ט כסלו תשמ"ה

רלו

את נה"ב ויצה"ר - אין לכבד, ח"ו, בעת המשפט, אדרבה: יש לבטלם מכל וכל, תחילה באופן דאתכפיא, "ולאום מלאום יאמץ", ואח"כ "ולבי חלל בקרבי", ויתירה מזה - להפכו לטוב, "בכל לבבך בשני יצריך", ע"ד מ"ש באברהם "ומצאת את לבבו נאמן לפניך", "לבבו" דייקא, בבי"ת'ין, למעלה מדוד שנאמר בו "ולבי חלל בקרבי",

וטעם הדבר - מכיון שכל מציאות הנה"ב ויצה"ר אינה אלא כמשל הזונה שבוה"ק.

שיחת מוצש"ק פ' מקץ תשמ"ו

רלז

ויה"ר שבקרוב ממש נזכה לקיום היעוד "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ" - בביאת דוד מלכא משיחא, שאמר "ולבי חלל בקרבי", "שאין לו יצה"ר כי הרגו בעתענית", ע"י הקדמת מעשינו ועבודתינו מעין ודוגמת זה.

אמנם, לאחר גילוי תורת החסידות - אין צורך בענין של תענית, כי אם, כפי שמבאר אדמו"ר הזקן באגה"ת - "וחטאך בצדקה פרוק", ועאכו"כ - שיכולים לפעול זאת ע"י ההוספה בקו השמחה.

שיחת פורים קטן תשמ"ו

רלח

כרגיל בכגון-דא לסיים בשליחות מצוה לצדקה - השקולה כנגד כל המצוות, ומקרבת את הגאולה.

ובפרטיות יותר - בנוגע לקירוב הגאולה:

לכל לראש - גאולה פרטית מכל הענינים המבלבלים, ועאכו"כ - "אל זר אשר בקרבך", לבטלו לגמרי, ויתירה מזה - להפכו לקדושה, כלומר, לא רק דרגת העבודה ד"לבי חלל בקרבי" (דרגתו של דוד בהתחלת העבודה), אלא יתירה מזה - "ומצאת את לבבו (בי לבבות) נאמן לפניך", כמ"ש באברהם אבינו, היהודי הראשון, שענינו נמשכים ובאים בירושה לכאו"א מישראל, החל מ"אהבה מסותרת שבלב כללות

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

ישראל" (שפועלת פועלתה במעשה בפועל, עד לעקב שברגל), ועד לתכלית השלימות דהתגלות האהבה - כדברי הרמב"ם בפרק עשירי דהלכות תשובה שזוהי "מעלה גדולה מאד . . מעלת אברהם אבינו שקראו הקב"ה אוהבו", וביחד עם זה, הובא כפס"ד והלכה פסוקה "לקטן ולגדול".

שיחת ל"ג בעומר תשמ"ח

רלט

ויש להוסיף, שהדרגא ד"צדיק (וטוב לו) כוללת לא רק הדרגא דדוד המלך, שאמר "ולבי חלל בקרבי", "שאיין לו יצה"ר כי הרגו בתענית" (כמובא בהמשך פרק ראשון דספר התניא), אלא גם הדרגא דאברהם אבינו שנאמר בו ומצאת את לבבו נאמן לפניך, "לבבו" בכ' ביי"ת'ן, יצ"ט ויצה"ר, שגם היצה"ר נהפך לטוב.

[ופשוט, שאין זו פגיעה ח"ו בדוד המלך, דוד מלכא משיחא וכו' וכו', אלא, שלהיותו מלך ישראל, "נעים זמירות ישראל", מודגשת אצלו בעיקר הדרגא התחתונה דצדיק, "ולבי חלל בקרבי", שיכולה להיות אצל כל ישראל בנקל יותר מאשר הדרגא העליונה דצדיק, "ומצאת את לבבו נאמן לפניך"].

שיחת ש"פ נצבים תשמ"ח

רמ

לכאורה יש בכך סתירה לחלק הראשון של ספר ה"תניא", שם מיד בתחלתו בעמוד ב' הוא אומר "צדיקים יצ"ט שופטן שנאמר ולבי חלל בקרבי שאין לו יצה"ר כי הרגו בתענית", מכך מובן שזה כן שייך לזמן הוה, שהרי רבינו הוקן מביא זאת ב"ספר של בינונים", ודרגת הבינוני שייכת הרי לכל אחד ואחד תניא (רפי"ד), וכפי שהוא מביא לפני זה בעמוד א' שרבה אמר על עצמו "כגון אנא בינוני" ואביי אמר לו "לא שביק מר חיי לכל ברי", אלא הוא בדרגת צדיק. ורבה היה כמה דורות אחרי דוד ואף על פי כן היה בו ענין זה?

וכאמור שייך הדבר גם לכל אחד, שהרי זה מובא ב"ספר של בינונים", וכפי שחסידים היו אומרים שכל הדרגות שרבנו הוקן מדבר אודותן ב"תניא", אפילו דרגת צדיקים, הן כולם דרגות בבינונים [זה ענין הדורש ביאור לעצמו, אך בכל אופן] מובן, שהענין ש"הרגו בתענית" שייך גם בזמן [הזה] שאחרי דוד ולכל אחד, ולכאורה הרי זה בסתירה למה שהוא אומר כאן ב"אגרת התשובה" שזה אי אפשר להיות כיום?

הביאור בזה הוא:

דובר כמה פעמים שבחלק הראשון של ספר ה"תניא" מדובר אודות בינוני, שבינוני הוא זה ש"לא עבר עבירה מימיו ולא יעבור" (בתניא פ"ב), ואילו ב"אגרת התשובה" מדובר אודות בעל תשובה שכן עבר על עבירה, ממילא, בבינוני, למרות שנפשו הבהמית נתחזקה יותר בהמשך הוה (שם פ"ג), שלכן עליו להתענות, הרי אין ריבוי מופלג, כיון שבפועל לא עבר אף פעם על עבירה,

123

מה שאין כן בעל תשובה שבתחילה עליו להתענות כל התעניות שצריך להתענות על העבירות שלו, כפי שרבנו הזקן אומר לפני זה ב"אגרת התשובה", ולאחר מכן עליו להתענות כדי להביא את ה"הרגו בתענית", הרי זה ריבוי מופלג, ובזמן הזה אין לנו כוח להתענות כל כך הרבה.

שיעורים בספר התיא בלה"ק ע' 1245

רמא

אז דער ארט פון יצא הרע איז לידיג אין זיין הארץ - כן משמע (קצת) בפ"א: חלל . . שאין לו יצה"ר [הוספת הביאור אח"כ שהרגו - הוא למעוטי מדרי' נעלית יותר דאברהם שהפכו ליצה"ר - כדאיתא בירולמי ספ"ט דברכות - ואז אין לבו חלל בקרבו - למעליותא], אבל ברש"י ברכות ופשטות הירוש' - מענין מת. בפרש"י תהלים ב' הפי'.

רשימת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, הודפסה בלקו"א תניא בצירוף מ"מ ליקוטי פירושים וש"נ

ק"ט, כט - ילבשו שטני כלימה ויעטו כמעיל בשתם. כ"ק אדמו"ר הזקן

רמב

וזהו זכרתי לך חסד נעוריך הוא דרך התחלת העבודה (ועמ"ש בשה"ש בד"ה לריה שמניך בענין נער ובד"ה והיה אור הלבנה בענין ונערים ממשותה נגינתם כו') אהבת כלולותיך שהוא בחי' כלה ולא אשה. לכתך אחרי במדבר. פי' אחרי היינו שהוא עדיין בבחינת אחוריים שהוא בחי' אתכפיא ולא בחי' אתהפכא חשוכא לנהורא וכמ"ש מזה בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק כו', ולכן הוא עדיין בבחינת מדבר ושמוון ארץ ציה כו'. וגם מדבר הוא לשון דיבור שמדבר דברים גשמיים ומ"ם פתוחה מורה שמוה באו לו מחשבות זרות (וע"ד מה שנתבאר בד"ה וארשתיך לי שסיבת המחשבות זרות מחמת ששכלו ומחשבתו פנויים כמשל החצר שאין לו קירוי והוא פתוח כו' ע"ש . . זהו משכני כי ידע אינש בנפשיה כאו"א שהנפש אלהות שבו הוא מוטבע בחושך משכא דחויא שמכסה ומסתיר על אור הקדושה ואין חבוש מתיר עצמו. וזהו שכנס"י מבקשת משכני שאתה תמשיך אותי מגלותי ואז אחריך נרוצה, ועמ"ש מזה בד"ה אדם כי יקריב מכס. וזהו איכה תרעה פי' שאין הבקשה בשבילנו לבד אלא דאל"כ איכה תרעה שכנס"י נק' רעיתי וקוב"ה נק' רועה ישראל. כמארז"ל ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים ר"ל להיות התלבשות אור א"ס ב"ה במדות עליונות הנק' גופא חסד דרועא ימינא כו' כי הוא ית' מצד עצמו לאו מכל אלין מדות איהו כלל . . וזהו שלמה אהיה כעוטיה על עדרי חביריך שהוא לשון בושח כענין העטית עליו בושח (בתלים סי' פ"ט) ויעטו כמעיל בשתם (שם סי' ק"ט) יעטו חרפה וכלימה (שם סי' ע"א) וע'

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

בוהר בראשית (דף כ' ע"א). גם לשון מעוטף ומלוּבש בעדרי חבריך שהוא מחשבות ודבורים מרצונות אחרים שנמשכים ונשפעים משרים עליונים שאין שום דבור ומחשבה למטה שאינו נשפע ונמשך מלמעלה.

לקו"ת מסות פג, ד ואילך

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

רמג

הנה עוטי' הוא ל' בושה וגם ל' מעוטף ומלוּבש כמו עוטה אור כשלמה והוא עוטה מעיל (בשמואל א' כ"ח) ועל שפם יעטה (ויקרא י"ג מ"ה) שהוא ל' עוטף ולבוש. (הגה"ה. אך מ"ש שהוא ל' בושה לא ידעתי מנ"ל רק זאת י"ל דמצינו ל' עוטה גבי בושה יעטו חרפה וכלימה (תלים ע"א י"ג) ויעטו כמעיל בשתם (שם ק"ט כ"ט) העטית עליו בושה (שם פ"ט מ"ו) אה ראה זה מצאתי בוה"ק פ' ויצא דקס"ב ב' בפ"י שם ענין העטופים ללבן אתכספן ומתעטפי מההוא זיהרא כו' יעו"ש הרי פ"י ענין העטופים זהו מדרגין אחרנין שהוא ג"כ ענין בושה וכה הוא פ"י וענין כעוטי' על עדרי חבריך, אחר זמן מצאתי בוח"א ד"ך ע"א פ"י כן כעוטי' אכדין בכסופא, על עדרי חבריך שהוא מחשבות ודבורים מרצונות אחרים שנמשכי' ונשפעים משרים עליונים שאין שום דבור ומישבה למטה שאינו נשפע ונמשך מלמעלה מחו"ד דתומ"צ נמשכי' מהיכלות הקדושה ומחו"ד דרצונות זרים נמשכים מהיכלות הסט"א ונעשה מרכבה אליהם כו', וזהו"ע הבושה הגדולה ממה שהוא מעוטף ומלוּבש ברצונות ומחשבות ודיבורים זרים הנמשכים מסט"א שהם השרים העליונים הנק' עדרי חבריך כהפרש"י ז"ל.

אוה"ת מסות ע' אשל ואילך

ק"ט, ל – אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו. האריז"ל

רמד

הנותן הודאה להש"י יהי' בקהל רב נשמע לכל כמ"ש ובתוך רבים אהללנו וכתוב אודה ה' וכו' בסוד ישרים ועדה להגיד חסדיו לרבים בקול רם כי בזה יתגדל ויתקדש שמו ית' בעולם.

עץ הדעת טוב פרשת תבא

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

רמה

"אודה הוי":

התחלת הפסוק הוא בענין של הודאה וברכה - "אודה הוי" - מכיון שהקב"ה נותן לכאו"א מישראל טוב הנראה והנגלה בגשמיות, ועאכו"כ ברוחניות, ובפרט ע"י התעוררות רחמים דבעל הגאולה, אשר, מה להלן עומד במרום אף כאן עומד במרום ומעורר רחמים על צאן מרעיתו, וביתר שאת לאחרי יום ההולדת בשנה זו - שלכן, נעשית עבודתם התמידית באופן ד"אודה הוי", שכאו"א מודה להקב"ה על כל הברכות שרואה בעיני בשר מידי יום ביומו.

"מאד":

לא רק הודאה ("אודה הוי") סתם, אלא באופן ד"מאד" - כי, גם המשכת הברכה בטוב הנראה והנגלה אינה רק ע"ד הרגיל (כפי שהי' בשנה שלפנ"ז, עד יום ההולדת והגאולה השתא), אלא באופן של ריבוי גדול ביותר, "מאד".

"בפי":

ההודאה לה', "אודה הוי", ובאופן ד"מאד", אינה נשאת בלבו פנימה, במחשבה, אלא באה לידי ביטוי גם בדיבור, "בפה" - נשמות בגופים דוקא, כי, הקב"ה נותן אריכות ימים ושנים טובות, ונותן שליטה על כל הכחות, כולל גם כח הדיבור ("בפי"), שיוכלו לנצלו במילואו ובשלימותו (ובאופן של גאולה מענינים שיכולים לפעול בו חלישות ח"ו) - להודות לה', "אודה הוי" מאד בפי".

ועוד ענין בזה - שהדיבור ("בפי") מעורר גם את הזולת, ועוד יותר אפילו ממעשה בפועל, כי, בענין של מעשה יש עדיין צורך שהזולת ירצה להביט בכיוון הנכון שיוכל לראות ולהתרשם מהמעשה, אמנם, ע"י הדיבור, "בפי", ועאכו"כ דיבור חזק, מתוך "שטורעם" - הרי ע"פ טבע מוכרח הזולת לשמוע את קולו. ולא עוד, אלא שפונה לכיוון של המדבר, אפילו אם לפנ"ז היו פניו לצד אחר, ויתירה מזה, שפנה במכוון לצד אחר כדי שלא יראה את המופתים שנעשו בפועל ממש - גם במצב כזה פועל הדיבור ("אודה הוי" מאד בפי") על הזולת.

(1) ורק באברהם אבינו מצינו שעשאו הקב"ה שליט גם על חוש השמיעה "המליכו על מאתיים וארבעים ושמונה אברים (כמנין אברהם) . . שתי אזנים כו" (נדרים לב, רע"ב). ולהעיר גם מסיפור בעל הגאולה אודות אביו, שבעת אמירת מאמר חסידות. אירע פעם שאנשים דיברו בחדר הסמוך, דבר שגרם בלבול לאמירת המאמר (אף שאמירת המאמר היתה "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך"), ופעל כ"ק אדנ"ע בעצמו שיתעלם אצלו חוש השמיעה (עכ"פ - תוקף חוש השמיעה) - כפי שהבחין בעל הגאולה בשעתו, וכששאל את אביו לפשר הדבר (בהציעו לקרוא רופא וכיו"ב), סיפר לו כל המאורע. ועד כדי כך, שמשך זמן לאחרי אמירת המאמר (כמה זמן - לא סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר) נמשכה חלישות בחוש השמיעה. אבל, ע"ד הרגיל - האדם אינו בעה"ב על חוש השמיעה, ככפנים.

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

"ובתוך רבים אהללנו":

ההודאה לה' בדיבור היא - לא ביחיד, כי אם. במעמד של רבים מישראל, "בתוך רבים", ובאופן שמכניס את עצמו "בתוך (רבים)", גם מלשון בתווך (באמצע), היינו, שאינו מרגיש עצמו מלמעלה ("א גאנצער יא-טפיע-דאס") או מן הצד, אלא בתוך וביחד עם הרבים.

ולהעיר גם מפתגם בעל ההולדת והגאולה³ שכאשר שני יהודים נפגשים יחדיו צריכים להשתדל שפגישתם תביא טובה ליהודי נוסף (לכל הפחות יהודי אחד נוסף). ועאכו"כ כאשר כו"כ מישראל נפגשים יחדיו, ובפרט בקשר לימי הגאולה דנשיא הדור, "הנשיא הוא הכל", ועאכו"כ בימי הגאולה דשנת הקהל, "הקהל את העם האנשים והנשים והטף"⁴.

ומצד מעלת הרבים (כח הציבור)⁵, ובפרט כשהרבים נמצאים בבית-הכנסת ובית-המדרש - ניתוסף גם בהילול להקב"ה ("בתוך רבים אהללנו").

ועוד ענין בזה - שההילול נמשך וחודר בהריבוי ("בתוך רבים") שבעולם, "מה רבו מעשיך ה'",⁶ הריבוי דעולם העשי' הגשמי, אשר, מבין ד' העולמות (אבי"ע) שהם כנגד ד' רשויות (כמבואר בכתבי האריז"ל⁷), נקרא "רשות הרבים" - אזי נעשה "בתוך רבים (אפילו רשות הרבים) אהללנו".

ויש להוסיף בכל הנ"ל כהנה וכהנה, ו"תן לחכם (כאו"א מישראל, "עם חכם ונבון")⁸ ויחכם עוד"⁹.

ג. ויה"ר שהתחלת אמירת המזמור (מי"ב תמוז) שבו נאמר "אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו" - תהי' הכנה קרובה לזמן שבו יקויים פסוק זה בתכלית השלימות:

"אודה ה' מאד" בתכלית השלימות, הוא, על טובה הכי גדולה - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

וגם הענין ד"בתוך רבים אהללנו" הוא בתכלית השלימות - כל בני ממש, כולל גם "הקיצו ורננו שוכני עפר"¹⁰, בעל הגאולה וכל הצדיקים שבעולם האמת, ועאכו"כ הצדיקים שחיים עמנו בעלמא דין, וכן הצדיקים שעדיין לא ירדו למטה, בתוככי כלל

2) ובלשון הידוע (בענין פסח שני) - "לכס". שהי' ברצונו (ראה "היום יום" יד אייר, פסח שני).

3) ראה גם קונטרס משיחות ש"פ בשלח ש.ו. סי"ג.

4) וילך לא, יב.

5) ראה אגה"ק סכ"ג. קונטרס החלצו תרנ"ט. ועוד.

6) תהלים קד. כד.

7) ראה לקוטי הש"ס להאריז"ל ריש מס' שבת. הובא בהמשך מים רבים תרל"ו פ"ג.

8) ואתחנן ד, ו.

9) משלי ט, ט.

10) ישע' כו. יט.

ק"ט, ל - אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו 127

ישראל, שכולם יחדיו באים לארצנו הקדושה - "כל יושבי עלי"11, לירושלים עיר הקודש, ולבית המקדש, עליו נאמר¹² "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", החל מהמשכן שעשה משה, בית ראשון ובית שני, ועד לביהמ"ק השלישי¹³, "מקדש אדני-כוננו ידיך"¹⁴, שיבנה במהרה בימינו, וכולם מודים לה' יחדיו - "אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו".

שיחות י"ב י"ג תמוז תשמ"ח

-
- (11) ל' חז"ל - ערכין לב, סע"ב.
 (12) תרומה כה, ח.
 (13) ראה רמב"ם ריש הל' ביהב"ח.
 (14) בשלה טו, יז.

ק"ט, לא - כי יעמד לימין אביון להושיע משפטי נפשו.
 כ"ק אדמו"ר הזקן

רמה

ובזה יובן לשון מאמרו¹ל בינונים זה וזה שופטן [פי' יצר טוב ויצר הרע] דכתיב כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו ולא אמרו זה וזה מושלים ת"ו כי כשיש איזו שליטה וממשלה ליצר הרע בעיר קטנה אפי' לפי שעה קלה נקרא רשע באותה שעה אלא היצה"ר אינו רק עד"מ כמו שופט ודיין האומר דעתו במשפט ואעפ"כ יכול להיות שלא יהיה פסק הלכה כך למעשה מפני שיש עוד שופט ודיין החולק עליו וצריך להכריע ביניהם והלכה כדברי המכריע כך היצה"ר אומר דעתו בחלל השמאלי שבלב ומהלב עולה למוח להרהר בו ומיד חולק עליו השופט השני שהוא הנפש האלהית שבמוח המתפשט בחלל הימני שבלב מקום משכן היצר טוב והלכה כדברי המכריע הוא הקב"ה העוזרו להיצר טוב כמאמר רז"ל אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו והעוזר היא ההארה שמאיר אור ה' על נפש האלהית להיות לה יתרון ושליטה על סכלות הכסיל ויצה"ר כיתרון האור מן החושך כנ"ל.

תניא פ"ג

רמו

וזהו כי תרכב על סוסך מרכבותיך ישועה. שנמשך בחינת ישועה להושיע משופטי נפשו ולא הפכא כו'.

תו"א מג"א צו, ד

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

רמז

וּמ"מ כתיב אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים. כי גם כלות הנפש שממטה למעלה שהוא בחי' יציאת מצרים הוא ע"י אשר הוצאתי כו' כי אלמלא עוזרו כו' וכמ"ש כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו כו' וכנ"ל.

לקו"ת שלח מט, ב

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

רמח

וּלְכֹן צ"ל כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו כמ"ש בסש"ב וזהו ע"י המשכת הדעת כי אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות, משא"כ ע"י המשכת הדעת וגם כי כמו המשפט בג' כך יצ"ט ויצה"ר שופטים והלכה כדברי המכריע זהו כי יעמוד לימין אביון כו' לימין דוקא לצד היצ"ט, גם ע"ד אם אין דעה הבדלה מניין הרי ע"י מבדיל בין אור וחושך ובין טוב לרע כו' וזהו ענין המשפט, שיהי' הכל כראוי כו' היפך שמים אור לחושך וחושך לאור כו' גם כי דעת מתחלק לב' מוחין חו"ג וזהו עיקר המשפט להיות חסד להוכאי ודין להחייב.

אוה"ת משפטים ע' א'קה

רמט

וְע' בת"א סד"ה וקבל היהודים דקס"ב רע"א בענין כי תרכב על סוסך בחי' כי גאה גאה על ידי זה מרכבותיך ישועה להושיע משופטי נפשו לאתהפכא כו' ובלק"ת בשה"ש בד"ה לסוסתי דרוש הראשון די"א סע"ג הסוס רץ למעלה מעלה כו' מבחי' אדם שעל הכסא כו' ולכן עי"ז נמשך הישועה, וע' בענין שמרו משפט כו' כי קרובה ישועתי, ובענין ושם דרך אראנו בישע אלקים ועמ"ש ע"פ מגדול ישועות בש"ב סי' כ"ב, וע"פ ישראל נושע בה' תשועת עולמים בישע'י סי' מ"ה י"ז.

אוה"ת דרושים לשבועות ע' עג

רנ

וְזֶהוּ ענין שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך לבער הרע כי נגד נש"ב יש נש"ט כו' כנודע מענין עץ גבוה חמשים דהמן כו' ועי"ז המשפט נמשך כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים כי הן זה לעומת זה כו' ואזי נודע בשערים בעלה כו'.

אוה"ת שופטים ע' תתכט

ק"ט, לא – כי יעמד לימין אביון להושיע משפטי נפשו 129

רנא

וְזָהָן כי הלבשיני בגדי ישע מלשון וישע ה' ובה ועל ידה תמשך נפש האדם לדבקה בו (וא"כ הישע ע"ד ישעה אדם אל עושהו וכענין להושיע משופטי נפשו בסש"ב פ' וע' באג"ה סי' ג' בענין וכובע ישועה בראשו ובסוכה צ"ל ראשו ורובו.

אוה"ת נצבים ע' אירסח

רנב

וחוקה הוא ענין החקיקה בנש"י, וחוקים הוא ע"י תו"מ שהם מחברים החוק עם החוקה בה"א שהוא בחי' מקבלים נש"י שהם מקבלים הגילוי אלקות בתוכם ע"י תו"מ וזהו ענין חוקים, ומשפטים הוא כמ"ש לשפוט את הר עשיו, וכמו בינונים זו"ז שופטן וכמ"ש להושיע משופטי נפשו, ועיקר המשפט הוא כמ"ש ובערת הרע בקרבך.

ד"ה כי ישאלך בנג תרט"ז

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

רנג

ואפ"ל שזהו כמ"ש ציון במשפט תפדה ות"י ציון כד יתעביד בה דיני תתפרק, וכן פרש"י ז"ל ע"י שיהי' בה עושי משפט תתפרק, והיינו כי ענין המשפט הוא כמ"ש להושיע משופטי נפשו, והיינו ע"י שהאדם שופט א"ע ומונע א"ע מן המותרות כ"א הצריך לחיי נפשו, עי"ז עושה משפט בציון, וזהו משארז"ל ישועות זה סדר.

סה"מ תרכ"ז ע' תסב

רנד

כמו שמבואר בתניא ענין צדיקים יצ"ט שופטן וכמ"ש להושיע משופטי נפשו כמ"ש ובערת הרע מקרבך, ולע"ל ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ויבוער הרע לגמרי וכ"ז הוא ע"פ משפט התורה ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם.

ד"ה כי ישאלך בנג תרל"א

רנה

והענין כי הגה איתא בזהר אלמלא דינא לא אשתכח בעלמא לא הוי [ידעי] ברזא דמהימנותא, ולכאורה אינו מובן הגם שזהו מפרש על לוי' ששרשם מקן השמאל מ"מ הרי דין בכ"מ אינו למעליותא והאיך אמר שבלעדי הדין לא הוי ידעי ברזא דמהימנותא. אלא הפי' שהדין הוא הדין ומשפט שעושה בנפשו כמ"ש כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו כי בינונים זה וזה שופטן ותמיד הוא מלחמה

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

עצומה, וע"י דין ומשפט שעושה בנפשו כמ"ש בתניא, שהן אמת שהוא מותר ע"פ התורה ואינו אפי' בקדש א"ע מ"מ הרי אינו חובה לעשות את הדבר, על כן צריך לאכפייא א"ע ולשלוט ביצרו ולא לעשות את הדבר ההוא אפי' בדברים ההכרחיים ועי"ז מושיע את הנה"א שהוא האביון, וע"י הדין ומשפט שעושה בנפשו מציל את העשוק מיד העושק, וזה"ע הוויתור ועי"ז מאיר ומתגלה מדרגת הווא.

סה"מ תרל"ב ח"א ע' רצב

רנו

והמשפטים הוא כמ"ש ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו, והוא כמ"ש חסד ומשפט אשירה (תילים ק"א א') וכת"י חסד ומשפט שמור (הושע י"ב ז'), שהמשפט לאלקי' הוא, כמו שמבואר בתניא (פ"א ופי"ג) ענין צדיקי' יצ"ט שופטן אבל הבינונים זה וזה שופטן וכמ"ש להושיע משופטי נפשו, כמ"ש ובערת הרע מקרבך, ולע"ל ואת רה"ט אעביר מן הארץ ויבוער הרע לגמרי וכ"ז הוא ע"פ משפט התורה ואלה המשפטי' אשר תשים לפניהם. ויובן מזה שע"י ג' דברים אלו דעות וחוקים ומשפטים דתומ"צ גשמי"י דוקא יומשך ויתגלה גילוי אוא"ס ב"ה גם למטה בעוה"ז יותר מכל מיני המשכות דג"ע ועוה"ב דרוב כל הנ"ל.

סה"מ תרל"ג ח"א ע' רכז

רנז

וגודל מעלת מקיף זה דסוכת שלומך היינו בחי' יריעות שלמה זה אנו יכולים להבין מאהלי קדר והיינו בדרך ק"ו, ומה המקיף דלבונה שנמשך מהקדושה להחיות אהלי קדר הוא חזק כ"כ עד כי טעו בזה המרגלים שהיו דור דעה, כ"ש וק"ו בן בנו כו' להבדיל כו' בחי' המקיף הנמשך ע"י התשו' דיוהכ"פ שהוא בחי' יריעות שלמה שהוא מקיף דקדושה שלעוצם מעלתו א"י לבוא בע"ס דאצי' בבחי' או"פ לכן הוא בבחי' מקיף כו', ה"ה באמת לאמיתו חזק מכל חזק כו', והוא הוא הפועל ישועות בנה"א להיות מגין ומיצל על האדם להושיע משופטי נפשו, להיות יוכל אח"כ להיות לבו ברשותו ומוח שליט על הלב כו'.

סה"מ תרל"ד ע' שמו

רנח

ובזה יובן ענין ומתק רעהו מעצת נפש דאין הפי' כפשטו אלא הכוונה הוא שיבוא לבחי' אתכפי' כי עצת נפש הוא בחי' חלל השמאלי שמלא דם צ"ל הגם שנפש הוא בכבוד אך הלא גם הכבוד הוא מלא דם וזהו ומתק רעהו מעצת נפש היינו לאכפי' לעצת נפש שהוא בחי' חלל השמאלי ע"ד להושיע משופטי נפשו ובחי' האתכפי' שרשה גבוה מאד כי שורש היש הוא מבחי' רדל"א ע"כ ע"י האתכפי' שהוא בחי'

ק"ט, לא – כי יעמד לימין אביון להושיע משפטי נפשו 131

ביטול היש לאין עי"ז מגיע לשרשו בחי' רדל"א בחי' אין האמיתי שהוא בחי' יש האמיתי.

סה"מ תרל"ה ח"ב ע' תקיט ואילך

רנט

וכמ"ש בזהר לית שמאלא בהאי עתיקא וע"כ עי"ז יכולים להציל את העשוק מיד עושקו מאדם בליעל. וזהו מ"ש הושיעה ימינך וענני, שכשצריך להתגבר על השמאל צריך להמשיך בחי' ישועה בימין, כי לעומת ימין יש שמאל ע"כ צריך להמשיך ישועה בימין מבחי' שלמעלה מב' הבחי' כדי לאכללא שמאלא בימינא, שענין זה אין בכח הימין עצמו להתגבר על השמאל רק שנמשך ישועה מלמעלה בימין כדי להתגבר על בחי' שמאל, ובנפש האדם הוא ענין מ"ש כי יעמוד לימין אביון להושיע כו'. וזהו ענין ישועות הוא סדר נזיקין, שכדי להציל את העשוק מיד עושקו ולעשות דין בין אדם לחבירו זהו ע"י הישועות שנמשך מלמעלה שהוא ע"י שלשה שיש להם כח זה להמשיך את בחי' הישועות הנ"ל.

ד"ה וחג הקציר תרמ"א

רס

וזהו מ"ש הושיעה ימינך וענני שצריך להמשיך בחי' ישועה בימין, כי לעומת ימין יש שמאל ע"כ צריך להמשיך ישועה בימין מבחי' שלמעלה מב' הבחי'. ובנפש האדם זהו מ"ש כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו, שיש ב' שופטים וכמארו"ל בינונים זה וזה שופטן, לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו, ולזה צריך להושיע להימין, וזהו כי יעמוד לימין אביון להושיע כו'.

ד"ה והיה אמונת עתיך תרמ"א

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

רסא

וגם כמארו"ל אלמלא עוזרו לא הוה יכול לו וכמ"ש כי יעמוד לימין אביון כו', כי לולא העזר מלמעלה ח"ו לא הי' מועיל גם בחי' הרשפי אש דהנשמה בחי' שלהבת י"ה כו' שתתבטל הנה"ב ויהי' בטל לאלקות כו', וגם כללות העבודה בהתבוננות והתעוררות אהוי"ר היא בזמן ועת המוכשר לזה וכמ"ש בסש"ב פי"ב דזמן ק"ש ותפלה הוא זמן מוחין דגדלות למעלה וגם למטה הוא שעת הכושר לכל אדם לקשר דעתו ומחשבתו כו' ואז דוקא ה"ה שולט ומושל על הנה"ב כו', עכ"ז ה"ז בעבודתו ויגיעתו דוקא דכשמיגע א"ע בהזמן והעת המוכשר אז תהי' ההתבוננות דבדעי שיוגח ויקלט בנפשו בטוב ויתעורר באהוי"ר כו', אבל כ"ז הוא דוקא כאשר

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

מתייגע בעת והזמן הכושר להתבונן ולהתעורר באהוי"ר ואז מאיר בו אור ה' להיות נדחה הנה"ב כו', אבל עצם העבודה היא ביגיעתו בכח עצמו דוקא כו'.

סה"מ המשך תרס"ז ע' קסה ואילך

רסב

דהנה ידוע דיצ"ט ויצה"ר הן ב' שופטים כמא' זה וזה שופטן כו', דיצ"ט כל חפצו ורצונו הוא רק בבחי' עונג אלקי, ויצה"ר כל רצונו הוא רק בהתענוגים גשמיים כו', והיצה"ר נק' דיין שאינו הגון כו', וכאשר מעמיד ח"ו דיין שאינו הגון שנמשך אחרי היצה"ר ומגביר אותו ה"ז כאלו נוטע אשרה דלעו"ז כו', וע"ז צ"ל המשפט בהשערים שלא יהיו בענינים הפכי' ח"ו כ"א יהיו לה' לבדו כו', והו' שערים הן הד' חושים רא' שמיעה ריח דבור, והוא להיות בבחי' ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם עינא וליבא כו', כ"א להיות שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה כו', ובשמיעה להיות אוטם אונו משמוע כו' ולהיות אשרי אדם שומע לי כו' שמע ישראל כו', ואו' אשרי אדם בחי' התענוג כו', וריח הוא בחי' העלאה דתפלה שהוא בחי' ריח ניהוח כו', ופה הוא פה המדבר בתו' ובתפלה כו', ולהיות השערים הן העיקרים שבהם תלוי הכל כו', ע"כ צ"ל המשפט בהשערים שיהיו לה' לבדו כו', והשופט הוא בחי' החכ', דהרי עיקר השופט הוא המכריע דהמשפט הוא בשלשה שני דינים זה אומר כך וזה אומר כך והפסק הוא כהמכריע שהרי הוא עיקר השופט כו', והוא מ"ש בסש"ב פי"ג שזהו מ"ש כי יעמוד לימין אביון להושיעו כו', והוא הסיוע מלמעלה כו', ומבו' שם שזהו בחי' החכ' שבנפש כו', והיינו דבכח' שבנפש יש הכח ועוז לעמוד נגד הנה"ב ושיהיו כל הכחות לאלקות דוקא כו', והגם שהעונג שבכח' הוא הארה לבד מ"מ הרי החכ' הוא כח עצמי כו', לכן יש בזה תוקף הנ"ל, וידוע דת"ת נק' ג"כ שופט בחי' מכריע כו', ומשפט איהו רחמי כו' והיינו לפעמים צריכים התעוררות רחמים ע"ז שיהי' כח החכ' שבו בהתגלות ויתגבר על הנה"ב כו'.

המשך תער"ב ח"ב ע' א'קיג, ואילך

רסג

וכמו"כ היא הברכה בבחי' מל' שיהי' ריבוי העלאת מ"ן כו', ובד"כ הוא בחי' אתעדל"ע לעזר אתעדל"ת, דבכדי שיהי' העלאת מ"ן דאתעדל"ת צ"ל ע"ז המשכה מלמעלה כו', ובכלל זה ג"כ מש"א אלמלא עוזרו בבחי' סיוע מלמעלה וכמ"ש בסש"ב במ"ש כי יעמוד לימין אביון כו', דבכדי שהנה"א יוכל לברר הנה"ב וכל הדברים התחתונים צריכים ע"ז סיוע מלמעלה כו', היינו הן בהתעוררות הנה"א והן בבירור דנה"ב שזהו עיקר ההעלאת מ"ן צריכים ע"ז ברכה וסיוע מלמעלה כו'.

סה"מ תרע"ח ע' קכט

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ**רסד**

וכהא דארז"ל (מד"ר ויקרא פל"א) תנא ר' יהושע יותר ממה שבעה"ב עושה עם העני העני עושה עם הבעה"ב, ואי' ביפ"ת כי התועלת הבאה להעשיר גם בעוה"ז רבה במאד לעומת התועלת המגעת לעני מן הצדקה במה שמקבל ממנו, כי ממון העשיר מתברך בגלל העני וניצל ממיתה משונה כו', וצריכים זכות לזה להתפלל ולהתחנן להוי' כי יצליחהו אשר יעשה צדקה טובה כמו תמכין דאורייתא, ויזכהו באנשים מהוגני' כדא"ר אבין (שם) העני הזה עומד על פתחך והקב"ה עומד על ימינו דכתי' כי יעמוד לימין אביון אם נתת לו בעין טובה מי שעומד על ימינו נותן לך שכרך, ולזאת בעשותו הצדקה הוא במע' ומדרי' אחרת לגמרי, דלהבדיל בקליפה וסט"א אינו שייך ענינים כאלו כלל.

סה"מ תרפ"ד ע' קו

רסה

אך הענין הוא דהנה בתיבת רפא יש בה ב' פירושים, הא' ל' רפיון, והב' ל' רפואה, וכמ"ש (תהלים ל' ג') שועתי אליך ותרפאני שיש בזה ב' פירושים, שועה היא הצעקה שהנה"א צועקת מזה שנה"ב מפתה אותה, וזהו שועתי אליך שהוא צועק אל ה', וכתוב (תהלים ק"ט ל"א) כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו, והישועה היא בא' מב' האופנים, הא' ל' רפה שהוא מרפה את כח הנה"ב (כמשי"ת) והב' ל' רפואה.

סה"מ תרפ"ד ע' רו

רסו

וכולנו בני' מאמינים באמונה פשוטה בהאמת המוחלט אשר כל חיות הנבראים וקיומן וכל דבר ישועה והצלה באים רק מאתו ית' וכמ"ש כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו, ובפרט מי שנשבר ונדכא ברוב יסורים ר"ל דכתיב זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדכא כו' וכדאי' בזהר דשמושא דקוב"ה במאנין תבירין, דמי שהוא נשבר ונדכא הוא בטל ושפל בעיני עצמו ובוה נעשה כלי לאלקות.

סה"מ תרפ"ז ע' רא

רסז

אמנם כתיב וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח, ובחסידי אל עליון מתעורר רוח ממרום וכמ"ש כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו ומתעורר בתשובה הנה אז צדיק מצרה נחלץ וכמ"ש ועמך כולם צדיקים, דהרי כאו"א מישראל

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

הרי נשמתו היא חלק אלקה ממעל. וזהו משביעין אותו דבכל נשמה ונשמה הרי יש בה השובע כמה לנצח את היצה"ר ולהתגבר עליו.

טה"מ תרפ"ז ע' רטז

רסח

ידענו גם ידענו כי העיקר היא העבודה באמת בכל דבר, כי עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה, דכמו בעניני עבודה בבירור וזיכרון [הגוף ונה"ט ועבודה שבלב, הנה עשי' לעילא, ויעמוד לימין אביון להושיעו משופטי נפשו, דלולי עזרת ה' במוחש, הרי לא יוכל לנצח כלל, כי לפתח חטאת כו' ואקדים טענתי, וכאשר עושי' מעט השי"ת עוזר, וכמא' פתחו לי כחודה כו' ועשי' לעילא.

אג"ק מאמצע מ"ח תרפ"ב

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

רסט

דערפאר וועט דער אויבערשטער ווייזן אים די וועג ובחרת בחיים, אז הגם ער איז מער ניט ווי אן עובד אלקים, ניט קיין עבד הוי', ד.ה. ער האלט אין מיטן דער עבודה, ווארום ער האט נאך א יצר הרע, און ניט נאר אז דורך דער צייט האט ער ניט גע'פועל'ט מיט זיין עבודה קיין אפשוואכונג אין יצר הרע און ער איז ביי אים כתולדתו, נאר אדרבה, ער איז נאך שטארקער געווארן דורך דער צייט וואס נשתמש בו הרבה באכילה ושצ'י כו'. ומצד דער יצר הרע קען ער בוחר זיין חס ושלום אין מות ורע, ווייזט דער אויבערשטער אים די וועג צו חיים וטוב, הקב"ה עוזרו להושיעו משופטי נפשו.

לקו"ש ח"ב ואתחנן ע' 367

(1) תניא פרק יג.

ער

לכן עשה הקב"ה שיהודי (כפי שהוא בא למטה בעולם כנשמה בגוף) עומד בגלוי כאילו מן הצד, ששייכותו לתורה ומצוות אינה מכריחה אותו ואינה גורמת לנטי' כל שהיא (בגלוי) שיתנהג כך, אלא הדבר נמסר לבחירתו החפשית, שהוא יבחר "ובחרת בחיים" בצד דתומ"צ, ובמילא אין הוא "נוגע בדבר", כיון שאין הוא מוכרח להתנהג באופן אחד דוקא, יש לו הן צד טוב והן צד שכנגד, ו"זהו זה שופטן" (לא "מושלים",

ק"ט, לא – כי יעמד לימין אביון להושיע משופטי נפשו 135

גם לא נפשו האלקית);

אבל מוסיפים יו"ד ל"צד" כיון שהכוונה בזה היא - "ובחרת בחיים" שיבחר שצד ימין יהי "צדי", הצד שלו [ואז - כשהוא בוחר לציית לנפש האלקית - הרי "הקב"ה עוזרו", "כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו"].

שיחת ש"פ צו שבת הגדול תנש"א

רעא

דהנה נת"ל בענין אני חומה זו תורה אשר תושבע"פ היא בחי' בית מקיף הרחוק ששומרת לא רק את ריח בוגדיו שהוא עבודת הבע"ת כ"א גם את ריח בגדיו שהוא עבודת הצדיקים, השמירה לכל הענינים הוא ע"י תושבע"פ, ובתושבע"פ גופא הוא בחי' סדר נזיקין, דרב יודא כולא תנויי בנוקין הוה, וזהו כובע ישועה שהוא סדר נזיקין, כמ"ש והי' אמונת עתך חוסן ישועות וארו"ל ישועות זה סדר נזיקין, דלימוד סדר נזיקין הוא בחי' להושיע משופטי נפשו.

פור נתן לאביונים תשי"ח

רעב

ובלשון חז"ל זה וזה שופטן, שיש נתינת מקום לשליטת השופט שנקרא בשם און (א' השמות שקראו לו חז"ל), ואעפ"כ, לא הביט און ביעקב גו' (כי) ה' אלקיו עמו, ע"ד מ"ש כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו, שלא תהי' שליטה וממשלה להשופט שנקרא בשם און (ולכן כשמתחילה העבודה דימי החול, במוצאי שבת, אומרים אל תירא עבדי יעקב, שלילת הפחד מהענין דאון).

ד"ה לא הביט און ביעקב תשכ"א

רעג

הרי, אף שיתכן שלא פעל כלום, מ"מ, כיון שמילא את תפקידו, לעמוד על "פרשת דרכים" ולהורות לבנ"י את הדרך ל"מקלט" - יורה לו הקב"ה את הדרך של "ובחרת בחיים" - שלמרות היותו רק בדרגת "עובד אלקים" (לשון הוה), ולא "עבד הוי" 52 (לשון עבר), היינו, שנמצא עדיין באמצע העבודה, כיון שיש לו עדיין יצה"ר, ולא זו בלבד שבמשך הזמן לא פעל בעבודתו שום חלישות בהיצה"ר שנשאר אצלו כתולדתו, אלא אדרבה, "נתחזק יותר בהמשך הזמן שנשתמש בו הרבה באכילה ושת"י כו", ומצד היצה"ר יכול לבחור, ח"ו, במות ורע - מראה לו הקב"ה את הדרך לחיים וטוב, הקב"ה עוזרו "להושיעו משופטי נפשו".

שיחת ש"פ מטו"מ תשי"ב

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

ערה

וכיון ששפלות מצבו והחסרון שלו נוגעים לו באמת - אזי נעשה אצלו החיוב מן התורה לבקש צרכיו, וכאשר מתפלל, אזי מקיים מצות עשה מן התורה.

ואז נכללת בזה גם המצוה מן התורה לזעוק ולהריע בעת מלחמה - שזעוק להקב"ה ש"יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו", "זה וזה שופטן", כמבואר בתניא ש"שתי הנפשות . . . נלחמות זו עם זו על הגוף וכל אבריו כו'", והיינו, שהיצה"ר, "א-ל זר אשר בקרבך", גורם ל"מלחמה בארצכם", שרצונו לכבוש את רמ"ח האברים ושס"ה הגידים וג' לבושי הנפש שיהיו שייכים אליו בלבד.

אמנם, כדי לבוא למעמד ומצב שהתפלה תהי' מתוך הרגש גודל החסרון וזעקה להקב"ה כו' - צריכה להיות ההקדמה דאמירת כל פרטי הענינים ד"מה טובו", "הודו", פסוקי דזמרה וברכות ק"ש.

שיחת ש"פ וישב תשי"ז

ערה

וע"ז אומר שם במאמר שבחסדי א-ל עליון מתעורר רוח ממרום שזהו"ע של והקב"ה עוזרו, כמ"ש כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו, שופטי לשון רבים - יצ"ט ויצה"ר, שזהו דרגת הבינוני שיש להם גם יצה"ר שהוא גם שופט, וע"ז אומרים שהקב"ה עוזרו ועומד לימין אביון. ועי"ז נעשה צדיק מצרה נחלץ.

שיחת ש"פ פנחס תשכ"ז

רעו

דעריבער איז דער אלטער רבי מדגיש "במשנה", אז אפילו אזא וואס ביי אים שטייט אלקות בגילוי, און ער האלט ביי דער דרגא פון תשו"ע, זאל מען ניט מיינען אז ער דארף שוין ניט אנקומען צו תשו"ת, זאגט ער אז אפילו "במשנה" שטיין "אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש", אז עס מוז זיין תשובה תתאה קודם התפלה.

דערנאך וויל דער אלטער רבי זאגן אז אפילו אזא וואס האלט נאר ביי דער דרגא פון תשו"ת, קען אויך ביי אים זיין דער ענין פון תשו"ע, דערפאר איז ער מוסיף "וכדיליף התם בגמרא", וואס דער ענין פון "גמרא" איז ווי ער איז דארטן מסביר אין תו"א, אז ס'איז דא דער ענין פון "שמונים המה פלגשים", און "ועלמות אין מספר", וואס דאס גיט אויף די ממרות של האמוראים, וואס דאס איז גמרא, וואס אויף גמרא זאגט מען דעם לשון "עלמות" מלשון העלם, אז דאס מיינט אז אלקות איז בהעלם והסתר.

זאגט ער "כדיליף התם בגמרא", אז אפילו די אנשי גמרא, די וואס ביי זיי איז אלקות בהעלם והסתר, אפילו ביי זיי איז פאראן דער ענין פון תפלה וואס איז תשו"ע, אעפ"י אז זיי האלטן נאר ביי דער דרגא פון תשובה תתאה.

(חסר קצת) און דער אלטער רבי איז מוסיף אז מ'לערנט דאס אפ פון א פסוק "והיא מרת נפש", אז מ'דארף אפילו ניט אנקומען צו קבלה צו וויסן אז אפילו דער וואס שטייט אין א הויכע דרגא דארף אנקומען צו תש"ת, נאר דאס שטייט אין דעם פסוק אליין, וואס אין פסוק שטייט אז חנה איז געווען "והיא מרת נפש", אעפ"י אז חנה איז געווען א נביאה, און זי איז זיכער ניט געווען "מרת נפש" צוליב חטאים; זי האט נאר געוואלט "זרע אנשים", ד.ה. אז עס האט נאר געפעלט שלימות אין קדושה, און אעפ"כ איז ביי איר געווען דער ענין פון מרת נפש, און דוקא עי"ז האט געקענט זיין דער "ותתפלל אל ה'"; וואס דערפון זעט מען אז אפילו דער וואס האלט שוין ביי דער דרגא פון תש"ע, מוז ביי אים זיין תש"ת קודם התפלה. (אינו ברור)

דערנאך ברענגט דער אלטער רבי "ובבריתא שם ת"ר אין עומדים להתפלל אלא מתוך שמחה", וואס ברייתא איז א ממוצע צווישן משנה און גמרא - ד.ה. אזא וואס ביי אים זיינען דא זמנים ווען אלקות איז בגילוי, און ס'זיינען דא זמנים וואס אלקות איז ביי אים בהעלם; וואס דאס איז דער לשון ברייתא, וואס מיינט חוץ - קען מען דאך טראכטן אז ווי קומט אזא מענטש צו שמחה, ווארום עס זיינען דאך דא זמנים וואס אלקות איז ביי אים בהעלם והסתר, אויף דעם זאגט ער אז אויך בבריתא איז דא דער ענין פון שמחה, וואס דאס איז מצד דעם ענין פון "מאן מלכי רבנן", מצד דעם כח התורה קען אויך ביי אים זיין שמחה.

וואס דאס איז אלץ פארבונדן מיט תשובה און מיט התבוננות, וואס דערפאר לייגט צו דער אלטער רבי אז מ'לערנט דאס ארויס "מקרא", ווארום דער אלטער רבי זאגט אין דעם ערשטן חלק פון תניא אז מקרא איז בעשי', אז אפילו מ'האלט בלויז ביי עשי', קען אויך זיין דער ענין פון תשובה עילאה,

און ווי ער איז מסביר דארטן אז ס'איז ניט דער פשט אז מקרא איז בלויז בעשי', נאר דאס איז ממשיך פון אצילות; קבלה בלייבט אין אצילות, משא"כ מקרא איז ממשיך פון אצילות אין עשי'.

דערפאר איז אויך קיין סתירה ניט וואס מ'זאגט אז "ואני תפלה" איז ספירת המל', און דא זאגט מען אז דאס איז תש"ע, ווארום דא רעדט מען נאך דעם וואס עס איז שוין דא די עליית המלכות און ער האלט שוין אין א דרגא פון תש"ע, דעמאלט איז תפלה תש"ע, משא"כ ביי דעם וואס האלט ניט ביי אזא דרגא, ביי אים איז תפלה טאקע תשובה תתאה.

שיחת ש"פ בשלח, י"א שבט תש"ל

רעז

ביי אברהם שטייט "ומצאת את לבבו נאמן לפניך" (נחמ"ט, ח) - לבבו מיט צוויי ביי"ת'ן, ד.ה. אז ער האט געהאט ביידע לבבות, נאר ס'איז געווען "בכל לבבך בשני יצריך"; אבער ביי דוד שטייט "ולבי חלל בקרבי" (תהלים קט, כב), ווייל ער האט נאר מבטל געווען דעם יצה"ר, ווי ס'איז משמע פון ירושלמי אין סוף ברכות (פ"ט

קובץ י"א ניסן שנת הק"ט

ה"ה) וואס ער מאכט דארטן דעם חילוק צווישן זיי. ד.ה. אז ס'איז דא די דרגא פון "ולבי חלל בקרבי", ס'איז אבער דא א העכערע דרגא דערפון, וואס דאס איז דער ענין פון "ומצאת את לבבו נאמן לפניך", אז דער יצה"ר איז אויך געווארן א "נאמן". וואס דאס איז דאך תכלית השלימות.

יחידות לר"י אלטער, כ"ד אייר תשל"ז

רעה

ווי די גמ' זאגט אין ירושלמי ברכות בנוגע צו דוד'ן, איז געווען דער ענין פון לבי חלל בקרבי שאין לו יצה"ר, חלל בקרבי, חלל מלשון חלל באדמה - ביטול במציאות, און עס איז דא דער העכערער אופן אין עבודה, וואס דערצו איז דוד צוגעקומען לאחרי זמן, ווען עס איז געווען דער ענין הקים עולה של תשובה.

ווי ער זאגט אין ירושלמי אין ברכות בנוגע צו אברהם'ן "ומצאת את לבבו נאמן לפניך", לבבו מיט צוויי ביי"ת'ן, בדוגמא פון בכל לבבך בשני יצריך, אז ניט אז עס איז געווען חלל אז עס ניט געווען קיין מציאות, נאר ער האט די מציאות מהפך געווען, זדונות נעשו לו כזכיות, וואס דאס קומט דורך א מלחמה עצומה, כמובן בפשטות.

שיחת יו"ד שבט תש"ח

ספר זה נדפס לזכות
כל המתעסקים והמסייעים בעריכת
והדפסת ספר זה

מתנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לכבוד י"א ניסן, תחילת שנת ה-109

יוסף יצחק בן חנה פרומה	סימון בן חי צבי
מנחם מענדל בן רות	מאיר שלמה בן חוה
יחזקאל בן מרים	מנחם מענדל שלמה בן רחל
יוסף יצחק בן אסתר	מנחם מענדל בן איילה
אליעזר יוסף חי בן אסנת	לוי יצחק בן שיינע מלכה
לוי יצחק בן פעשע הדסה	אברהם בן זלאטה
מתיתיהו יהודה הלוי בן גאולה	יוסף יצחק בן אסתר
אביתר צדוק הכהן בן עופרה	ישראל בן שרה
יוסף יצחק בן ברכה	שניאור זלמן בן חי שרה מינדל
ישראל נח בן מאשה	מנחם מענדל הלוי בן רחל
מנחם מענדל בן חנה חי פרידה דבורה	משה יהודה בן רבקה
אברהם ישעי' בן סלוח	מנחם מענדל בן ורדא בת ציון
זלמן שמעון בן דבורה	יעקב בן חי בילה
יחזקאל הלוי בן לאה	

יה"ר שיזכו להוסיף בפעולות לנחת רוח כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ולזירוז התגלותו תיכף ומיד ממש
יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לזכות

מרת איילה בת רחל שתחי'

לחיים טובים וארוכים ולבריאות איתנה

ושתזכה לרוות נחת מכל צאצאי' שיחיו

ושיגרמו רוב נחת

לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

* * *

לזכות

חי' מוסיא בת ברכה

לרגל יום הולדתה

כ"ה אדר

לשנת העלחה

בגשמיות וברוחניות וכל טוב סלה

לע"נ

הרה"ת ר' יעקב זלמן חיים

בהרה"ח ר' אברהם מרדכי לוי יצחק ז"ל

סעמיועלס

נפ' ועש"ק כ"ג כסלו ה'תשמ"ו

נדפס ע"י הרה"ת ר' שמואל מאיר שיחי

וזוגתו מרת נחמה שתחי' ומשפחתם שיחיו

סעמיועלס

לע"נ

הרה"ת ר' שמעון בהרה"ח ר' רחמים ז"ל

נפ' ה' אייר ה'תשס"ד

והקיצו ורננו שוכני עפר, והוא בתוכם תיקף ומיד ממש

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מוקדש על ידי יוצאי חלציו שיחיו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לזכות

מרת חנה ציונה בת אסתר שתחי'
 מרת איילה בת רחל שתחי'
 ר' רחמים בן חנה ציונה שיחי'
 מרת רחל בת איילה שתחי'
 מנחם מענדל שלמה בן רחל שיחי'
 חיה מוסיא בת ברכה שתחי'
 שלום דובער בן חיה מוסיא שיחי'
 דבורה לאה בת חיה מוסיא שתחי'
 שיינא בת חיה מוסיא שתחי'
 מנוחה בת חיה מוסיא שתחי'
 חיים הלל בן רחל שיחי'
 צפרה חנה לבנה בת מכננתי שתחי'
 מנחם מענדל בן חיה צפרה חנה לבנה שיחי'
 יוסף צמח בן חיה צפרה חנה לבנה שיחי'
 ישראל גבריאל נח בן חיה צפרה חנה לבנה שיחי'
 שטערנא שרה בת רחל שתחי'
 מנחם מענדל בן יוכבד שיחי'
 שמואל יוסף יצחק בן שטערנא שרה שיחי'
 שניאור זלמן בן רחל שיחי'
 שטערנא שרה בן רוזה שתחי'
 חיה מושקא בת שטערנא שרה
 רבקה בת רחל שתחי'
 פנחס בן לבנה שיחי'
 דובער יעקב בן רבקה שיחי'
 יוסף יצחק פרדז' בן רבקה שיחי'
 ח' מושקא בת רחל שתחי'
 אסתר הדסה בת רחל שתחי'
 דבורה לאה בת רחל שתחי'
 משה בן רחל שיחי'
 ישראל נצח בן רחל שיחי'
 שיינא ברכה בת רחל שתחי'

לזכות
הילד חייל בצבאות ה'
מנחם מענדל שי'

לרגל יום הולדתו - י"א ניסן תשס"ג
יה"ר שיגדל להיות חסיד ירא שמים ולמדן
ושיגרום רוב נחת להוריו שיחיו ולכל
משפחתו
לב"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ולזכות אחיותיו החיילת בצבאות ה'
נחמה דינה, חנה, וחיה מושקא שתחי'

נדפס ע"י הוריהם
ר' לוי יצחק וזוגתו מרת מירב שבית
שיחיו הלל

לזכות

ר' מיכאל נחמי'ה בן חוה אסתר

וזוגתו רחל יפה בת מינדל שיחיו

לזכות חי' רחל בת שפרינצא שנאל שתחי'

ולזכות אורי אהרן יואל בן מינדל

וזוג' בתיה רות בת שרה שיחיו

וילדיהם: שטערנא שרה ושמואל שיחיו

לזכות שושנה חסי'ה בת מינדל לזיווג הגון

לזכות דוד יעקב בן מינדל לרפ"ש בגו"ר ולזיווג הגון

לזכות יוסף יצחק בן רייזל פרומה לברכה והצלחה בגו"ר

לזכות צבי בן חי' רחל לרפ"ש וקרובה

לזכות אפרים יונה בן פאולי רות

וזוגתו רייזל רוחמה בת חיה רחל שיחיו

לזכות הרה"ח הור"ח הרה"ת
הרב ר' **ישראל שמעון שו"ב** שיחי'

לבריאות הנכונה
בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו
וברכות ה' עד בלי די
שיזכה להתגלות מלכנו
- ה"ה כ"ק אדמו"ר - משיח צדקנו
"נאו" מממש וממ"ש, אכ"ר

לעילוי נשמת האשה החשובה הצנועה
וחסידה מנשים באוהל תבורך

מרת **חי' שרה** בת הרה"ח ר' **משה מאניע** ע"ה

נפטרה יום ו', ז' מנחם-אב
ערב שבת קודש פרשת חזון ה'תשס"א
והובאה למנוחות באותו יום לאחר חצות

ת.נ.צ.ב.ה.

נדבת בנם הרה"ח הרה"ת ר' **שלום דובער** וזוגתו **שטערנא שרה**

ומשפחתם שיחיו

קלמנסון

ספר זה נדפס
לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח
שליט"א
לרגל שנת המאה ושמונה

* * *

ולע"נ
ר' משה ב"ר שלום ע"ה
נלב"ע כ"ג אייר ה'תשנ"ב
נדפס ע"י יוצאי חלציו

והקיצו ורננו שוכני עפר, והוא בתוכם תיכף ומיד ממש
בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לעילוי נשמת
ר' משה ע"ה
בן מרווארי ואליהו ע"ה
יששכר

נלב"ע א' טבת ה'תשס"ד
"והקיצו ורננו שוכני עפר" לחיי עולם והוא בתוכם
לאחר לגאולה האמיתית והשלימה כיד המלך העוטה אור כשלמה
לזכות אורה בת נעמי תחי' בתוך כלל ישראל
ולזכות פנינה בת אורה תחי' בתוך כלל ישראל

* * *

לעילוי נשמת

מרת רחל בת הרה"ח הרה"ת אבישי ואסתר ע"ה
אשת הרה"ח הרה"ת שמואל ע"ה צדק-שניאורסון
ולע"נ
בתה מרת יוכבד בת הרה"ח הרה"ת שמואל ורחל ע"ה
אשת יבדלחט"א הרה"ת הרה"ח ר' אהרן שיחיו חן
שליח כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בקווינס, נ.י.

נלקחו לבית עולמם
יום ועש"ק פ' תשא י"ט אדר ה'תשס"ז

ספר זה נדפס
לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח
שליט"א
לרגל שנת המאה ושמונה

* * *

ולע"נ

הרה"ת הרה"ח הרב הגאון ר' זלמן לייב ב"ר יצחק ע"ה

וזוגתו מרת רייזל ב"ר חיים בנימין ע"ה

ובנם בכורם הילד ישראל נח ב"ר זלמן לייב ע"ה

עסטולין

והקיצו ורננו שוכני עפר, והם בתוכם תיכף ומיד ממש

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

נדפס ע"י יוצאי חלציו

ר' נפתלי הערץ ומשפחתו שיחיו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ספר זה נדפס
לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח
שליט"א
לרגל שנת המאה ושמונה

* * *

לזכות ר' אלימלך בן חנה
וזוגתו מרת שיינא מושקא בת חיענא

לחיווק ההתקשרות
ולהצלחה בכל עניניהם בגשמיות וברוחניות
ויזכו לרוות רוב נחת חסידותי מיוצאי חלציהם:

חיענא בת שיינא מושקא
ובעלה שלום דובער בן רייזל רבקה
ובנם מאיר אלעיזר בן חיענא
שמוקלער
להצלחה רבה ומולפגה בגו"ר

יוסף יצחק בן שיינא מושקא
ברכה בת שיינא מושקא
מנחם מענדל בן שיינא מושקא
שטערנא שרה בת שיינא מושקא
פייגא רבקה בת שיינא מושקא
שיחיו

טיפענברון

לע"נ

ר' ישראל פייוול ע"ה

ב"ר אריה לייב הכהן

נלב"ע ח"י כסלו ה'תש"ע

נדפס ע"י בני משפחתו

והקיצו ורננו שוכני עפר, והוא בתוכם תיכף ומיד ממש
בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

* * *

לע"נ

ר' מנחם ב"ר מרדכי ע"ה

נלב"ע ט"ז אייר ה'תשס"ט

נדפס ע"י בני משפחתו

והקיצו ורננו שוכני עפר, והוא בתוכם תיכף ומיד ממש
בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לרגל מאה ושמונה שנה להולדתו

יה"ר שיראה הרבה נחת

משלוחיו, חסידיו, וכלל ישראל

ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו

וישמיענו תורה חדשה מפיו

בגאולה האמיתית והשלימה

תיבף ומיד ממ"ש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

